

Ministarstvo
finansija

Podgorica, 26.06.2026.godine

Br: 05-02- 040/26-17615/6

Za: MINISTARSTVO FINANSIJA, DIREKTORAT ZA PORESKI I CARINSKI SISTEM, Stanka Dragojevića 2, Podgorica

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o porezu na dodatu vrijednost

Poštovani,

Povodom Predloga zakona o porezu na dodatu vrijednost, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Donošenjem novog zakona osigurava se potpuna usklađenost domaćeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti indirektnog oporezivanja. Novim zakonom Crna Gora će, u normativnom smislu, postati dio sistema PDV-a Evropske unije, koji se zasniva na jedinstvenim pravilima koja obezbjeđuju nesmetano funkcionisanje unutrašnjeg tržišta i jednaku primjenu PDV-a u svim državama članicama. Osnovna svrha ovog sistema jeste da PDV bude neutralan porez na potrošnju koji se obračunava u svim fazama prometa, ali koji uvijek u konačnom tereti krajnjeg potrošača. Shodno tome, sistem je zasnovan na jasnim pravilima koja uređuju mjesto oporezivanja, definisanje obveznika, poresku osnovicu, poreska oslobođenja i obaveze u prekograničnom prometu.

U Izvještaju o analizi uticaja propisa navodi se da pristupanje Evropskoj uniji i promjena sistema PDV-a ne podrazumijeva automatski rast cijena, ali ukidanje pojedinih oslobođenja može dovesti do povećanja cijena u određenim sektorima. U tom kontekstu, novim zakonom više neće biti dozvoljena oslobođenja od plaćanja PDV-a na isporuke roba i usluga po osnovu međunarodnih sporazuma, kao ni po osnovu donacija državnim organima, organima lokalne samouprave i drugim korisnicima, kao što je to slučaj sa trenutno važećim zakonskim rješenjima. Predlog zakona će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Implementacija novog zakonskog rješenja zahtijevaće od malih i srednjih preduzeća značajno prilagođavanje poslovanja usljed kompleksnosti novih pravila u oblasti PDV-a i prekogranične trgovine. Poseban izazov može predstavljati usklađivanje internih procedura, računovodstvenih i informacionih sistema sa zahtjevima elektronskog fakturisanja, elektronskog izvještavanja i vođenja dodatnih evidencija, što može generisati dodatne troškove obuke zaposlenih i angažovanja stručne podrške.

Uticaj na građane biće prvenstveno indirektna, imajući u vidu da se najveći dio predloženih rješenja odnosi na poreske obveznike i način obračuna PDV-a. U pojedinim oblastima može doći do promjena u poreskom tretmanu određenih transakcija i oslobođenja, što može imati posredan uticaj na krajnje korisnike određenih dobara i usluga.

Imajući u vidu da je donošenje zakona neophodno za ispunjenje završnih mjerila Evropske komisije iz oblasti Poglavlja 16 – Porezi, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, smatramo

da je od posebnog značaja da se obaveze privrednih subjekata definišu u skladu sa najboljom međunarodnom praksom. Pri tome je potrebno izbjeći uvođenje dodatnih zahtjeva i uslova koji nijesu izričito predviđeni relevantnim direktivama, a koji bi mogli predstavljati nepotrebno administrativno i finansijsko opterećenje za privredne subjekte i krajnje korisnike dobara i usluga.

U dijelu procjene fiskalnog uticaja navedeno je da su potrebna finansijska sredstva za uspostavljanje VIES sistema (VAT Information Exchange System), dok će se implementacijom zakona ostvariti prihodi za budžet Crne Gore kroz efikasniji sistem naplate PDV-a. Procijenjena vrijednost investicije za uspostavljanje i povezivanje sa VIES sistemom je u rasponu od 0,8 mil.€ do 1,3 mil.€, u zavisnosti od stepena nadogradnje postojećih informacionih sistema, obima integracije sa carinskim evidencijama, kao i potrebama za obukom zaposlenih i tehničkom podrškom tokom implemetacije.

Takođe, obezbjeđivanje finansijskih sredstava neće biti jednokratnog karaktera. Pored inicijalnih ulaganja u razvoj i implementaciju sistema, biće potrebno obezbijediti kontinuirana sredstva za održavanje sistema, bezbjedonosne nadogradnje, upravljanje digitalnim sertifikatima, tehničku podršku, obuku zaposlenih i prilagođavanje sistema budućim izmjenama evropskog zakonodavstva u oblasti PDV-a.

Nadalje, implementacijom propisa nastaće i određene međunarodne obaveze koje proizilaze iz članstva u zajedničkom sistemu administrativne saradnje Evropske unije. One podrazumijevaju sprovođenje postupaka tehničkog povezivanja, konformitetnog testiranja, održavanje bezbjedonosnih standarda i kontinuiranu saradnju sa Evropskom komisijom i poreskim administracijama država članica.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2026. godinu članom 12 propisano je da se država može zadužiti za finansiranje projekata, kroz kreditne aranžmane, sa Svjetskom bankom za potrebe finansiranja „Smart Tax-Projekat inovacije poreske administracije“ u iznosu do 20.000.000,00€.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni Predlog zakona o porezu na dodatu vrijednost.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

ZAKON O POREZU NA DODATU VRIJEDNOST*

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona i uvođenje porez na dodatu vrijednost

Član 1

(1) Ovim zakonom se uređuje sistem i uvodi obaveza plaćanja poreza na dodatu vrijednost u Crnoj Gori.

Pripadnost prihoda od poreza na dodatu vrijednost

Član 2

Prihodi od PDV pripadaju budžetu Crne Gore.

Načela sistema poreza na dodatu vrijednost

Član 3

(1) Načelo sistema poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV) sastoji se u primjeni na dobra i usluge opšteg poreza na potrošnju, koji je proporcionalan cijeni tih dobara i usluga, bez obzira na broj transakcija obavljenih u procesu proizvodnje i distribucije prije faze u kojoj se naplaćuje porez.

(2) Kod svake transakcije PDV, obračunat na cijenu dobara ili usluga po stopi koja se primjenjuje na ta dobra ili usluge, naplativ je nakon odbitka ulaznog iznosa PDV-a koji je sadržan u troškovima za primljene isporuke.

(3) Zajednički sistem PDV-a primjenjuje se do, zaključno sa fazom maloprodaje.

II. TERITORIJALNA PRIMJENA

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

- 1) **teritorija Crne Gore** je teritorija pod suverenitetom Crne Gore;
- 2) **Unija, teritorija Unije, država članica i teritorija države članice je teritorija država članica i teritorija Evropske unije** koje je kao takvo određeno Ugovorom o osnivanju Evropske unije, osim teritorija iz člana 5 ovog zakona;
- 3) **treća teritorija**, je dio teritorije države članice koje je izuzev iz teritorija Unije u smislu tačke 2) ovog člana i označava teritorije navedene u članu 5 ovog zakona;
- 4) **treća zemlja** označava bilo koju državu ili teritoriju na koje se ne primjenjuje Ugovor.

Treće teritorije

Član 5

Treće teritorije iz člana 4 tačka 3 ovog zakona su:

- 1) Teritorije koje su dio carinske Unije:
 - a) Planina Athos,
 - b) Kanarska ostrva,
 - c) francuska teritorija navedena u članu 349. i članu 355. stavu 1. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije,
 - d) Alandska ostrva,
 - e) Kanalska ostrva,
 - f) Campione d'Italia,

- g) italijanske vode Luganskog jezera.
- 2) Teritorije koja nijesu dio carinske Unije:
 - a) ostrvo Heligoland,
 - b) teritorija Büsingena,
 - c) Ceutu,
 - d) Melillu,
 - e) Livigno.

Poseban tretman određenih teritorija za potrebe poreza na dodanu vrijednost

Član 6

- (1) Transakcije u Kneževinu Monako i iz nje u smislu ovog zakona smatraju se transakcijama obavljenima u Republici Francuskoj i iz nje.
- (2) Transakcije na ostrvu Man i sa njega u smislu ovog zakona smatraju se transakcijama obavljenima u Ujedinjenom Kraljevstvu Velike Britanije i Sjeverne Irske i iz nje.
- (3) Transakcije u Suverenoj bazi Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Akrotirija i Dhekelija i iz njih smatraju u smislu ovog zakona se transakcijama obavljenima na Cipar i sa njega.

III. PREDMET OPOREZIVANJA

Predmet oporezivanja poreza na dodanu vrijednost

Član 7

- (1) Predmet oporezivanja PDV je:
 - 1) promet dobara koja poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu na teritoriji Crne Gore;
 - 2) sticanje dobara, uz naknadu, unutar Unije koje na teritoriji Crne Gore vrši:
 - a) poreski obveznik koji obavlja svoju privrednu djelatnost ili pravno lice koje nije poreski obveznik, ako je prodavac poreski obveznik u drugoj državi članici koji, prema zakonu te države članice, nije oslobođen PDV-a kao mali poreski obveznik iz člana 145 ovog zakona i koji nije obuhvaćen članom 32 stav 3 ili 5 ovog zakona,
 - b) u slučaju sticanja novih prevoznih sredstava, poreski obveznik ili pravno lice koja nije poreski obveznik, čija ostala sticanja ne podliježu PDV-u u skladu s članom 10 stav 1 ovog zakona, ili bilo koja druga lica koja nijesu poreski obveznik;
 - c) u slučaju sticanja dobara koja podliježu akcizama, ako se akcize na sticanje unutar Unije, u skladu s zakonom koji uređuje akcize, naplaćuje na teritoriji Crne Gore, poreski obveznik ili pravno lice koja nije poreski obveznik i čija ostala sticanja nijesu predmet oporezivanja PDV-a, u skladu s članom 10 stav 1 ovog zakona.
 - 3) promet usluga koji poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu na teritoriji Crne Gore;
 - 4) uvoz dobara.
- (2) Zajednički sistem PDV-a primjenjuje se zaključno sa fazom maloprodaje.

Definicija i status novih prevoznih sredstava

Član 8

- (1) U skladu sa članom 7 stav 1 tačka 2 podtačka b ovog zakona „prevoznim sredstvima“, smatraju se sljedeća prevozna sredstva namijenjena prevozu lica ili dobara:
 - 1) motorna drumska vozila kapaciteta iznad 48 centimetara kubnih ili snage preko 7,2 kilovata;

2) plovila dužine veće od 7,5 metara, osim plovila koja se koriste u navigaciji na otvorenom moru i za prevoz putnika uz plaćanje i plovila koja se koriste u komercijalne ili industrijske ili ribolovne aktivnosti, ili za spašavanje ili pomoć na moru, ili za priobalni ribolov;

3) vazduhoplovi čija težina pri polijetanju prelazi 1.550 kilograma, sa izuzetkom vazduhoplova kojima se koriste vazdušni prevoznici koji posluju uz plaćanje uglavnom na međunarodnim linijama.

(2) Prevozna sredstva iz stava 1 ovog člana smatraju se novima, u slučaju:

a) motornih drumskih vozila, ako se isporuka obavi u roku od šest mjeseci od datuma prvog korišćenja, ili ako vozilo nije prošlo više od 6.000 kilometara;

b) plovila, ako se isporuka obavi u roku od tri mjeseca od datuma prvog korišćenja ili ako plovilo nije bilo u prometu duže od 100 sati;

c) vazduhoplova, ako se isporuka obavi u roku od tri mjeseca od datuma prvog korišćenja ili ako vazduhoplov nije letio duže od 40 sati.

(3) Organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo) propisuje sprovođenje ovog člana u vezi s prevoznim sredstvima.

Dobro koja podliježu akcizama

Član 9

Dobrima koji podliježu akcizama smatraju se alkohol i alkoholna pića, duvanske prerađevine i energenti prema propisima koji uređuju akcize, osim plina koji se isporučuje putem sistema za prirodni plin koji se nalazi na teritoriji Unije ili bilo koje mreže priključene na takav sistem.

Izuzeci od oporezivanja sticanja dobara unutar Unije

Član 10

(1) Izuzetno od člana 7 stav 1 tačka 2 podtačka a ovog zakona, sljedeće transakcije nijesu predmet oporezivanja PDV:

1) sticanje dobara unutar Unije od strane poreskog obveznika ili pravnog lica koja nijesu poreski obveznici, ako bi isporuka takvih dobara na teritoriji Crne Gore bila izuzeta u skladu s članom 79 i 80 ovog zakona;

2) sticanje dobara unutar Unije, osim dobara koja se navode u tački a) ovog stava i u članu 11 ovog zakona, te osim novih prevoznih sredstava ili dobara koja podliježu akcizama, od strane poreskog obveznika za potrebe njegovog poljoprivrednog, šumarskog ili ribarskog preduzeća koje podliježe programu paušalnog oporezivanja za poljoprivrednike, ili od strane poreskog obveznika koji isključivo obavlja isporuke dobara ili usluga za koje se ne može odbiti PDV, ili od strane pravnog lica koja nije poreski obveznik.

(2) Stav 1 tačka b ovog člana primjenjuje se samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) Ukupna vrijednost sticanja dobara unutar Unije tokom tekuće kalendarske godine ne prelazi prag od 10.000 eura;

2) Tokom prethodne kalendarske godine ukupna vrijednost dobara stečenih unutar Unije nije prešla prag utvrđen u tački a ovog stava.

(3) Prag sticanja iz stava 2 tačka a ovog člana sastoji se od ukupne vrijednosti sticanja dobara unutar Unije, navedenog u stavu 1 tačka b ovog člana, bez PDV-a koji treba platiti ili koji je plaćen u državi članici u kojoj je započela otprema ili prevoz tih dobara.

(4) Poreski obveznik koji ne želi da se na njega primjenjuje prag sticanja dužan je da o tome obavijesti organ uprave nadležan za poslove poreza (u daljem tekstu: Poreska uprava), prije sticanja dobara za koje ne želi primjenjivati prag sticanja, čime se obvezuje na rok od dvije kalendarske godine počevši od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca podnošenja zahtjeva, a izjava se istekom propisanog roka može opozvati u pisanom obliku.

Dodatni izuzeci od oporezivanja poreza na dodanu vrijednost

Član 11

Osim transakcija iz člana 10 ovog zakona, predmet oporezivanja PDV nijesu sljedeće transakcije:

1) sticanje unutar Unije upotrebljivanih dobara, umjetničkih djela, zbirki ili antikviteta, prema definiciji iz člana 159 stav 2 do 5 ovog zakona, ako je prodavac oporezivi preprodavac koji djeluje kao takav, a PDV na ta dobra obračunat je u državi članici u kojoj je započela njihova otprema;

ili prevoz, u skladu s programom oporezivanja profitne marže predviđenim u članu 160 do 162 ovog zakona;

2) sticanje unutar Unije upotrijebljenih prevoznih sredstava, ako je prodavac oporezivi preprodavac koji djeluje kao takav, a PDV na ta prevozna sredstva obračunat je u državi članici u kojoj je započela njihova otprema;

3) sticanje unutar Unije upotrijebljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta ili antikviteta, prema definiciji iz člana 159 stav 2 do 5 ovog zakona, ako je prodavac organizator prodaje putem javnog nadmetanja, koji djeluje kao takav, a PDV na ta dobra obračunat je u državi članici u kojoj je započela njihova otprema ili prevoz, u skladu s posebnim rješenjima za prodaju putem javnog nadmetanja.

IV. PORESKI OBVEZNICI

Pojam poreskog obveznika i obavljanje djelatnosti

Član 12

(1) Poreski obveznik je svako lice koje na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo koju poslovnu djelatnost, bez obzira na namjenu ili ishod te djelatnosti.

(2) Pod djelatnošću, u skladu sa stavom 1 ovog člana, podrazumijeva se svaka proizvodna, trgovinska i uslužna djelatnost, uključujući rudarsku, poljoprivrednu i profesionalnu djelatnost, a korišćenje materijalne i nematerijalne imovine (imovinskih prava) u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda smatra se poslovnom djelatnošću.

(3) Poreski obveznik je i lice koje povremeno obavlja djelatnost koja se odnosi na isporuku novoizgrađenih građevinskih objekata ili dijelova građevinskih objekata.

(4) Bliže kriterijume šta se smatra djelatnošću iz stava 3 ovog člana utvrdiće se propisom Ministarstva.

(5) Poreskim obveznikom smatra se i svako lice koja povremeno isporučuje nova prevozna sredstva, koja se otpreme ili prevoze do korisnika od strane prodavaca ili korisnika ili u ime prodavaca ili korisnika, u neko odredište izvan teritorije Crne Gore, ali unutar teritorije Unije.

Samostalnost u obavljanju djelatnosti

Član 13

Samostalno obavljanje djelatnosti iz člana 12 stav 1 ovog zakona isključuje iz PDV-a zaposlene i druga lica, ukoliko su oni vezani za poslodavca ugovorom o radu ili bilo kojim drugim zakonskim obavezama na osnovu kojih nastaje odnos između poslodavca i zaposlenog u pogledu uslova rada, naknada i odgovornosti poslodavca.

Status državnih organa i javnopravnih tijela kao poreskih obveznika

Član 14

(1) Državni organi i organizacije i organi jedinice lokalne samouprave i druga javnopravna tijela u okviru vršenja djelatnosti po osnovu javnih funkcija ne smatraju se poreskim obveznicima, ako se u vezi tih djelatnosti ili transakcija naplaćuju porezi, takse, doprinosi i druge dažbine.

(2) Državni organi i organizacije i organi jedinice lokalne samouprave i druga javna pravna tijela su poreski obveznici, ukoliko vrše promet dobara, odnosno usluga koji je prema ovom zakonu oporeziv kod drugih poreskih obveznika, odnosno ako bi njihovo tretiranje kao lica koja nijesu poreski obveznici dovelo do bitnog narušavanja tržišne konkurencije.

(3) Organi i organizacije i druga javnopravna tijela iz stava 2 ovog člana smatraju se poreskim obveznicima ako obavljaju djelatnosti, osim ako ih obavljaju u zanemarivoj mjeri.

(4) Bliže uslove, postupe i način sprovođenja odredaba st. 1, 2 i 3 u vezi državnih organa i organizacija i organa jedinice lokalne samouprave i drugih javno pravna tijela koja se u okviru vršenja djelatnosti po osnovu javnih funkcija ne smatraju se poreskim obveznicima, kada se u vezi tih djelatnosti ili transakcija naplaćuju porezi, takse, doprinosi i druge dažbine propisuje Ministarstvo.

V. OPOREZIVE TRANSAKCIJE

Promet dobara

Član 15

(1) „Isporuka dobara“ je prenos prava raspolaganja materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika.

(2) Osim transakcije iz stava 1 ovog člana, isporukom dobara smatra se svaka od sljedećih transakcija:

1) prenos, po nalogu organa javne uprave ili u njegovo ime, ili na bazi zakona, vlasništva nad imovinom uz plaćanje naknade;

2) stvarna predaja dobara, prema ugovoru o najmu dobara na određeno vrijeme ili o prodaji dobara uz odloženo plaćanja, koji određuje da se u normalnom toku događaja vlasništvo stiče najkasnije nakon plaćanja zadnje rate;

3) prenos dobara na temelju ugovora prema kojem se plaća provizija za kupovinu ili prodaju;

4) prodaja novoizgrađenih objekata i prenos stvarnih prava i udjela na nepokretnostima koji imaocu (vlasniku) daju svojinsko pravo, odnosno pravo posjeda (državine) na nepokretnosti ili dijelu nepokretnosti;

5) isporuka građevinskog zemljišta od strane poreskog obveznika koji vrši isporuku novoizgrađenih objekata;

6) razmjena dobara;

7) isporuka prirodnog gasa, električne energije i energije za grijanje ili hlađenje;

8) raspolaganje poslovnim sredstvima poreskog obveznika od strane drugog lica, uključujući likvidacionog i stečajnog upravnika i staraoca (tutora), kao i lica zaposlena kod poreskog obveznika, kada se može odbiti ulazni PDV u cjelosti ili djelimično na ta sredstva ili njihove sastavne dijelove;

9) upotreba dobara poreskog obveznika ili lica zaposlenih kod poreskog obveznika u neposlovne svrhe, kada se može odbiti ulazni PDV u cjelosti ili djelomično na ta dobra;

10) upotreba proizvoda koji su dio poslovne imovine za privatne potrebe tog poreskog obveznika ili njegovog osoblja ili njihovo besplatno raspolaganje tim proizvodima, ili, uopšteno, njihovo korištenje u druge svrhe osim njegovog poslovanja, kada se može odbiti ulazni PDV u cjelosti ili djelomično na te proizvode;

(3) Isporukom dobara iz stava 2 tačka 1 ovog člana smatra se:

1) sticanje svojinskog prava na dobra od strane ili za račun države ili lokalne samouprave, na osnovu zakona;

2) oduzimanje svojinskog prava na dobra od nekog lica na osnovu zakona.

(4) Građevinskim zemljištem iz stava 2 tačka 5 ovog zakona smatra se zemljište za koje je izdat izvršni akt kojim se odobrava gradnja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje način i uslovi izgradnje objekata.

(5) Prometom dobara, u smislu ovog člana, ne smatra se promet polovnih putničkih automobila, motocikala i plovniha objekata, za koje poreski obveznik pri nabavci nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV.

(6) U smislu ovog zakona pojedini pojmovi prometa imaju sljedeće značenje:

1) „prodaja dobara na daljinu unutar Unije“ znači isporuku dobara koja se otpreme ili prevoze dobavljač ili neko drugi za njegov račun, među ostalim kada dobavljač indirektno učestvuje u prevozu ili otpremi dobara, iz države članice koja nije ona u kojoj otpreme ili prevoze dobara kupcu završava, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) isporuka dobara obavlja se poreskom obvezniku ili pravnom licu koja nije poreski obveznik, a čije sticanje dobara unutar Unije ne podliježe plaćanju PDV u skladu sa članom 10 stavom 1 ovog zakona, ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik;

b) isporučena dobra nijesu ni novo prevozno sredstvo ni dobra koje isporučuje dobavljač ili neko drugi za njegov račun, nakon montaže ili instalacije, s probnim radom ili bez njega;

2) „prodaja na daljinu dobara uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja“ znači isporuku dobara koje otpremi ili prevozi dobavljač ili neko drugi za njegov račun, među ostalim kada dobavljač indirektno učestvuje u prevozu ili otpremi dobara, iz trećih teritorija ili treće zemlje kupcu u državi članici, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) isporuka dobara obavlja se poreskom obvezniku ili pravnom licu koja nije poreski obveznik, a čije sticanje dobara unutar Unije ne podliježe plaćanju PDV u skladu sa članom 10 stavom 1 ovog zakona, ili bilo kojem drugom licu koja nije poreski obveznik;

b) isporučena dobra nijesu ni novo prevozno sredstvo ni dobra koje isporučuje dobavljač ili neko drugi za njegov račun, nakon montaže ili instalacije, s probnim radom ili bez njega.

Elektronski interfejsi i status posrednika kao isporučioca

Član 16

(1) Kad poreski obveznik, upotrebom elektronskog interfejsa kao što je mjesto trgovanja, platforma, portal ili slično sredstvo, omogućava prodaju na daljinu dobara uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja u pošiljkama čija stvarna vrijednost ne prelazi 150,00 eura, smatra se da je taj poreski obveznik sam primio i isporučio ta dobra.

(2) Kad poreski obveznik, upotrebom elektronskog interfejsa kao što je mjesto trgovanja, platforma, portal ili slično sredstvo, omogućuje isporuku dobara unutar Unije od strane poreskog obveznika koji nema sjedište unutar Unije poreskom obvezniku odnosno pravnom licu koje nije poreski obveznik, a čija sticanja dobara unutar Unije ne podliježu plaćanju PDV na bazi člana 10 stava 1 ovog zakona, ili bilo kojoj drugoj osobi koja nije poreski obveznik, smatra se da je poreski obveznik koji omogućava isporuku sam primio i isporučio ta dobra.

Materijalna imovina i posebni oblici dobara

Član 17

(1) Električna energija, plin, energija za grijanje ili hlađenje i slično smatraju se materijalnom imovinom u smislu člana 15 ovog zakona.

(2) Materijalnom imovinom smatra se sljedeće:

1) određeni udjeli u nekretninama;

2) prava in rem koja njihovom imaoocu daju pravo korišćenja nekretnine;

3) akcije ili udjele jednake akcijama koji njihovom imaoocu daju de jure ili de facto pravo vlasništva ili posjedovanja nekretnine ili njenog dijela.

Upotreba dobara u neposlovne svrhe

Član 18

(1) Ako poreski obveznik koristi dobra koja su dio njegovih poslovnih sredstava i upotrijebi ih za lične potrebe ili za potrebe svojih zaposlenih, otuđi ih bez naknade ili uz naknadu manju od one koja bi se ostvarila na tržištu, odnosno iskoristi u svrhe koje nijesu u funkciji obavljanja njegove djelatnosti, takva upotreba, odnosno otuđenje, smatra se prometom dobra izvršenim uz naknadu ako se PDV na ta dobra ili njihove dijelove može u cijelosti ili djelomično odbiti.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ne smatra se prometom dobara izvršenim uz naknadu:

1) besplatno davanje poslovnih uzoraka u razumnim (realnim) količinama kupcima ili budućim kupcima, ako ih ne daju na prodaju, odnosno ukoliko su u takvom obliku da ih nije moguće prodavati;

2) davanje poklona manjih vrijednosti u okviru obavljanja djelatnosti poreskog obveznika, ako se daju povremeno i ne daju istim licima.

(3) Ministarstvo, svojim propisom, određuje šta se smatra poklonom manje vrijednosti iz stava 2 tačke 2 ovog člana.

Prenos dobra **Član 19**

(1) Isporukom dobra uz naknadu smatra se prenos dobra od strane poreskog obveznika, koja su dio njegove poslovne imovine, u drugu državu članicu.

(2) Ne smatra se da je došlo do prenosa dobra u drugu državu članicu u skladu sa stavom 1 ovog člana ako poreski obveznik ili drugo lice u njegovo ime otpremi ili preveze dobra u drugu državu članicu za potrebe njegovog poslovanja, u svrhu sljedećih transakcija:

1) isporuke tih dobara od strane poreskog obveznika na teritoriji države članice u kojoj završava otprema ili prevoz, u skladu s uslovima propisanim u članu 32 stav 3 ovog zakona;

2) isporuke tih dobara u svrhu njihovog instaliranja ili sastavljanja od strane isporučioaca ili u njegovo ime, koju obavi poreski obveznik na teritoriji države članice u kojoj završava otprema ili prevoz tih dobara, u skladu s uslovima propisanim u članu 32 stav 5 ovog zakona;

3) isporuke tih dobara od strane poreskog obveznika na brodu, u vazduhoplov ili vozu tokom prevoza putnika, u skladu s uslovima propisanim u članu 35 ovog zakona;

4) isporuka gasa preko sistema za prirodni gas koji se nalazi na teritoriji Unije ili bilo koje mreže priključene na takav sistem, isporuka električne energije ili isporuka energije za grijanje ili hlađenje preko mreža za grijanje ili hlađenje, u skladu sa uslovima propisanim u članu 36 ovog zakona;

5) isporuke tih dobara od strane poreskog obveznika na teritoriji države članice, u skladu sa uslovima propisanim u članu 71, čl. 77 do 80 i članu 83 ovog zakona;

6) pružanja usluge koja se obavlja za poreskog obveznika, a sastoji se od određivanja vrijednosti ili radova na navedenim dobrima, stvarno izvršenima na teritoriji države članice u kojoj završava otprema ili prevoz tih dobara, pod uslovom da se ta dobra, nakon određivanja vrijednosti ili što se na njima izvrše radovi, vrate tom poreskom obvezniku u državi članici iz koje su oni prvobitno otpremljeni ili odvezeni;

7) privremenog korišćenja tih proizvoda unutar teritorije države članice u kojoj završava otprema ili prevoz dobara u svrhu pružanja usluga od strane poreskog obveznika koji je osnovan na teritoriji države članice u kojoj je započela otprema ili prevoz;

8) privremenog korišćenja navedenih dobara, u periodu koje ne premašuje dvadeset i četiri mjeseca, unutar teritorije druge države članice u kojoj bi uvoz istih dobara iz treće zemlje, sa ciljem njihovog privremenog korišćenja, bio obuhvaćen postupcima privremenog uvoza sa potpunim oslobođenjem od plaćanja uvozne carine.

(3) Ako neki od navedenih uslova iz stava 2 ovog člana više nije ispunjen, smatra se da su dobra prenesena u drugu državu članicu, a u tom slučaju smatra se da je prenos izvršen u trenutku kada taj uslov prestane da bude ispunjen.

Upotreba dobra sopstvene proizvodnje, promjena namjene i zadržavanje dobra nakon prestanka obavljanja djelatnosti

Član 20

Prometom dobara obavljenim uz naknadu smatra se i:

1) uzimanje (korišćenje), od strane poreskog obveznika za potrebe njegovog preduzeća, dobara proizvedenih, izgrađenih, prerađenih, kupljenih ili uvezenih u okviru obavljanja poslovnih aktivnosti ako se PDV na takva dobra, da su bili nabavljeni od drugog poreskog obveznika, ne bi mogao u cijelosti odbiti;

2) korišćenje dobara od strane poreskog obveznika za potrebe neoporezivog dijela djelatnosti, ako je pravo na potpuni ili djelimični odbitak PDV na takva dobra nastalo nakon sticanja tih dobara ili njihovog korišćenja u skladu s tačkom 1 ovog člana;

3) osim u slučajevima iz člana 21 ovog zakona, zadržavanje dobara, od strane poreskog obveznika ili njegovog nasljednika, nakon što on prestane obavljati privrednu djelatnost koja podliježe oporezivanju, ako se PDV na takva dobra mogao u cijelosti ili djelomično odbiti nakon sticanja tih dobara ili njihovog korišćenja u skladu sa tačkom 1 ovog člana.

Promet imovine

Član 21

(1) Prometom dobara, u smislu člana 15 ovog zakona, ne smatra se prenos cjelokupne imovine ili dijela imovine sa ili bez naknade ili kao ulog u privredno društvo, ukoliko sticalac imovine koji je poreski obveznik ili je izvršenjem prenosa postao poreski obveznik nastavi da obavlja oporezivu djelatnost, u tom slučaju smatra se da sticalac imovine stupa na mjesto njenog prenosioca.

(2) Sticalac imovine iz stava 1 ovog člana dužan je da za stečene nepokretnosti izvrši ispravku ulaznog PDV, na način utvrđen članom 98 st. 3 i 4 ovog zakona.

Sticanje dobara unutar Unije

Član 22

(1) „Sticanje dobara unutar Unije“ je sticanje prava raspolaganja, pokretnom materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika, koju prodavac ili sticalac dobara, ili drugo lice u njihovo ime otpremi ili preveze do sticaoca tih dobara u državu članicu koja nije država članica u kojoj je započela otprema ili prevoz tih dobara.

(2) Ako je uvoznik dobra pravno lice koje nije poreski obveznik i obavi sticanje dobara unutar Unije u drugoj državi članici, ima pravo na povraćaj PDV kojeg je platio u vezi s uvozom dobara u Crnu Goru, ako dokaže da je PDV bio obračunat na sticanje dobara unutar Unije u državi članici u kojoj je završila otprema ili prevoz tih dobara.

(3) Sticanjem dobara unutar Unije uz naknadu smatra se kada vojne snage države članice koja sudjeluje u odbrambenim naporima koji se preduzimaju radi sprovođenja aktivnosti Unije u okviru zajedničke sigurnosne i odbrambene politike, koriste za sopstvene potrebe ili za potrebe njihovog civilnog osoblja dobara koja nijesu kupili prema opštim pravilima oporezivanja u Crnoj Gori, ako pri uvozu tih dobara ne ispunjavaju uslove za oslobođenje iz člana 76 stav 1 tačka 13 ovog zakona.

(4) Sticanjem dobara unutar Unije uz naknadu smatra se kada vojne snage države članice Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO) koriste za svoje potrebe ili potrebe pratećeg civilnog osoblja dobara koja nijesu nabavljena u skladu s opštim pravilima oporezivanja u Crnoj Gori, ako pri uvozu ta dobra ne ispunjavaju uslove za oslobođenje iz člana 76 stav 1 tačka 14 ovog zakona.

(5) Sticanjem dobra unutar Evropske unije uz naknadu smatra se korišćenje dobra koja je poreski obveznik za potrebe svog poslovanja ili drugo lice za njegov račun otpremi ili preveze u Crnu Goru iz druge države članice u kojoj su ta dobra proizvedena, izvađena, obrađena, kupljena ili stečena u smislu člana 7 stav 1 tačka 2 ovog zakona, ili u koju ih je poreski obveznik uvezao za potrebe svog poslovanja.

(6) Poreski obveznik koji je platio PDV u vezi s uvozom dobara u Crnu Goru, ako dokaže da je PDV bio obračunat na sticanje dobara unutar Unije u državi članici u kojoj je završila otprema ili prevoz tih dobara može tražiti povrat PDV od Poreske uprave Crne Gore podnošenjem zahtjeva za povrat. Poreski obveznik dokazuje da je PDV obračunat potvrdom poreske uprave države članice u kojoj su dobra završila ili potvrdom banke da je PDV plaćen.

Promet usluga

Član 23

(1) Promet usluga predstavlja obavljanje svake radnje u okviru obavljanja djelatnosti, a koje ne predstavljaju promet dobra u smislu čl. 15, 18, 19 i 20 ovog zakona.

(2) Prometom usluga smatra se i:

1) prenos, ustupanje i korišćenje autorskih prava, патената, licenci, zaštitnih znakova i drugih imovinskih prava (u daljem tekstu: imovinska prava);

2) promet usluga na osnovu propisa državnog organa, odnosno organa jedinice lokalne samouprave;

3) upotreba usluga poreskog obveznika u neposlovne svrhe;

4) suzdržavanje od neke radnje ili trpljenje neke radnje ili stanja;

5) razmjena usluga.

(3) Član 21 ovog zakona na sličan se način primjenjuje i na promet usluga.

Upotreba usluga u neposlovne svrhe

Član 24

(1) Upotrebom usluga poreskih obveznika u neposlovne svrhe, koje se smatraju prometom usluga uz naknadu, u smislu člana 23 stav 2 tačka 3 ovog zakona, smatra se:

1) upotreba dobra koji su dio poslovnih sredstava poreskog obveznika za obavljanje usluga za potrebe poreskog obveznika, njegovih zaposlenih ili u druge svrhe koje su izvan njegove djelatnosti, ako je postojalo pravo na potpuni ili djelomični odbitak PDV na takva poslovna sredstva.

2) promet usluga koje poreski obveznik izvrši bez naknade za svoje lične potrebe, za potrebe njegovih zaposlenih, odnosno za druge namjene koje nijesu u svrhu obavljanja njegove djelatnosti.

(2) Bliži način sprovođenja odredabe stava 1 ovog člana, naročito uslove i postupak utvrđivanja upotrebe dobara i usluga poreskog obveznika u neposlovne svrhe, kao i način obračuna i plaćanja PDV u tim slučajevima, propisuje Ministarstvo.

Promet usluga u svoje ime i za račun drugog lica

Član 25

Kada poreski obveznik, prilikom prometa usluga, radi u svoje ime, a za račun drugog lica, smatra se da te usluge prima i obavlja lično poreski obveznik.

Elektronski interfejsi i posredovanje u pružanju određenih usluga

Član 26

(1) Izuzetno od člana 25 ovog zakona, za poreskog obveznika koji upotrebom elektronskog interfejsa kao što je mjesto trgovanja, platforma, portal ili slično sredstvo

omogućava isporuku, unutar Unije, uslugu kratkoročnog iznajmljivanja smještaja, odnosno usluga neprekidnog iznajmljivanja smještaja istoj osobi u trajanju od najviše 30 noćenja, ili uslugu drumskog prevoza putnika smatra se da je sam primio i isporučio te usluge osim ako je lice koja je pružila te usluge učinila sljedeće:

1) poreskom obvezniku koji omogućava isporuku dostavilo svoj identifikacioni broj za PDV izdat u državi članici u kojoj se obavlja promet usluge ili identifikacioni broj koji joj je dodijeljen u skladu sa članom 168 stav 3 ili članom 176 stav 2 ovog zakona;

2) poreskom obvezniku koji omogućava promet usluge prijavila da će ona naplatiti PDV koji je potrebno platiti za taj promet usluge.

(2) U skladu sa stavom 1 ovog člana usluge drumskog prevoza putnika koje se obavljaju unutar Unije znači dio usluge koji se obavlja između dvije tačke u Uniji.

(3) Stav 1 ovog člana ne primjenjuje se na promete obavljene u okviru posebnog postupka propisanog članom 158 ovog zakona.

Uvoz dobra

Član 27

(1) Uvoz dobra je svako unošenje dobra u Uniju koja nijesu u slobodnom prometu na teritoriji Unije, u skladu s carinskim propisima Unije.

(2) Osim uvoza dobra iz stava 1 ovog člana, uvoz dobra je i unos dobra koji su u slobodnom prometu na teritoriji Unije, a potiču iz trećih teritorija koje su dio carinske teritorije Unije u skladu s carinskim propisima Unije.

Vrijednosni kuponi

Član 28

(1) »Vrijednosni kupon« u smislu ovog zakona je instrument za koji postoji obaveza da se prihvati kao naknada ili djelimična naknada za promet dobara ili usluga i kada su dobra ili usluge koji se isporučuju ili identitet njihovih potencijalnih isporučilaca naznačenih ili na samom instrumentu ili u povezanoj dokumentaciji, uključujući i uslove upotrebe takvog instrumenta.

(2) Vrste vrijednosnih kupona su:

1) jednonamjenski vrijednosni kupon je vrijednosni kupon za koji su mjesto prometa dobra ili usluga na koje se vrijednosni kupon odnosi i PDV koji se mora platiti na ta dobra ili usluge poznati u vrijeme izdavanja vrijednosnog kupona,

2) višenamjenski vrijednosni kupon je vrijednosni kupon koji nije jednonamjenski vrijednosni kupon.

(3) Vrijednosni kuponi mogu biti u fizičkom ili elektronskom obliku.

(4) Vrijednosnim kuponima ne smatraju se instrumenti koji imaocu daju pravo na popust pri kupovini dobra ili usluga, a koji ne uključuju pravo na primanje tih dobara ili usluga te putne karte, ulaznice, poštanske marke i slično.

Jednonamjenski vrijednosni kuponi i njihov PDV tretman

Član 29

(1) Svaki prenos jednonamjenskog vrijednosnog kupona koji obavlja poreski obveznik koji djeluje u svoje ime smatra se prometom dobara ili usluga na koje se odnosi vrijednosni kupon, a stvarna predaja dobara ili stvarno pružanje usluga u zamjenu za jednonamjenski kupon koji je isporučilac prihvatio kao naknadu ili dio naknade ne smatraju se nezavisnom transakcijom.

(2) Ako je prenos jednonamjenskog vrijednosnog kupona obavio poreski obveznik koji djeluje u ime drugog poreskog obveznika, taj se prenos smatra prometom dobara ili usluga na koje se vrijednosni kupon odnosi koju je obavio drugi poreski obveznik u čije ime poreski obveznik djeluje.

(3) Kada isporučilac dobara ili usluga nije poreski obveznik koji je, djelujući u svoje ime, izdao jednonamjenski vrijednosni kupon, smatra se da je taj isporučilac obavio isporuku dobara ili usluga povezanih s tim vrijednosnim kuponom tom poreskom obvezniku.

Višenamjenski vrijednosni kuponi i njihov PDV tretman

Član 30

(1) Stvarna predaja dobara ili stvarno pružanje usluga u zamjenu za višenamjenski vrijednosni kupon koji je isporučilac prihvatio kao naknadu ili dio naknade podliježe PDV na bazi člana 7 ovog zakona, dok svaki prethodni prenos tog višenamjenskog vrijednosnog kupona ne podliježe PDV-u.

(2) Ako prenos višenamjenskog vrijednosnog kupona izvrši poreski obveznik koji nije poreski obveznik koji obavlja transakciju koja podliježe PDV-u u skladu sa stavom 1 ovog člana, svaki promet usluga koji se može utvrditi, poput distribucije ili promotivnih usluga, podliježe PDV-u.

VI. MJESTO OPOREZIVIH TRANSAKCIJA

Isporuka dobra bez prevoza

Član 31

Mjestom u kojem je izvršen promet dobra smatra se mjesto u kome se dobro nalazi u trenutku obavljenog prometa, ako se promet dobra izvrši bez otpreme, odnosno prevoza.

Isporuka dobra sa prevozom

Član 32

(1) Mjesto u kojem je izvršen promet dobra koje otpremi ili prevozi isporučilac, kupac ili treće lice, smatra se mjesto gdje se dobra nalaze na početku otpreme ili prevoza do kupca.

(2) Ako je mjesto iz kojeg se dobra otpremanja ili prevoze treće teritorije ili treće zemlje, tada se mjestom isporuke dobra koju obavi uvoznik, kao i mjestom bilo koje naknadne isporuke tih dobara, smatra država članica uvoza.

(3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana:

1) Mjesto u kojem je izvršen promet dobra za isporuke dobra na daljinu unutar Unije smatra se mjesto gdje se dobra nalaze u trenutku u kojem otprema ili prevoz dobara kupcu završava;

2) Mjesto u kojem je izvršen promet dobra za isporuke na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja u državu članicu, u kojoj ne završava otprema ili prevoz dobara, smatra se mjesto gdje se dobra nalaze u trenutku u kojem otprema ili prevoz dobara kupcu završava.

3) Smatra se da se mjesto u kojem je izvršen promet dobra za isporuke na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja nalazi u državi članici u kojoj otprema ili prevoz dobara kupcu završava, ako se PDV na tu robu mora prijaviti prema posebnom postupku iz člana 182 do 193 ovog zakona.

(4) Stav 3 ovog člana ne primjenjuje se na isporuku polovnih dobara, umjetničkih djela, zbirki ili antikviteta, iz člana 159 stava 1 tačke od 2 do 5 ovog zakona, kao ni na isporuku polovnih prevoznih sredstava, koja podliježu PDV-u u skladu s relevantnim posebnim postupcima.

(5) Mjesto u kojem je izvršen promet dobra, koje je otpremio ili prevezao isporučilac, kupac ili treća lica, a koja instalira ili sastavlja isporučilac ili neko drugo lice u ime ili za račun tog isporučioca, sa ili bez probnog rada, je mjesto u kome je dobro instalirano, odnosno sastavljeno.

(6) Ministarstvo propisuje mjere za izbjegavanje dvostrukog oporezivanja ako se instaliranje ili sastavljanje obavlja u Crnoj Gori, a koja nije država članica isporučilaca dobra.

Pravila za određivanje isporuke u uzastopnim prometima

Član 33

(1) Kada se ista dobra isporučuju uzastopno i ta dobra se otpreme ili prevoze iz Crne Gore u drugu državu članicu ili obratno, direktno od prvog isporučioца do zadnjeg kupca u lancu, otprema ili prevoz pripisuje se samo isporuci koja je obavljena posredniku.

(2) Odstupajući od stava 1 ovog člana, otprema ili prevoz pripisuje se samo isporuci dobara koju je obavio posrednik u slučaju u kojem je posrednik svog isporučioца obavijestio o identifikacionom broju za PDV koji mu je izdala Crna Gora iz koje se dobra otpreme ili prevoze.

(3) „Posrednik“ u smislu ovog člana je isporučilac u lancu različit od prvog isporučioца u lancu, koji sam otprema ili prevozi dobra ili to za njegov račun obavlja treće lice.

(4) Ovaj član ne primjenjuju se na član 16 ovog zakona.

Isporuka dobara putem posrednika

Član 34

Ako se smatra da je poreski obveznik primio i isporučio dobra u skladu sa članom 16 ovog zakona, otprema ili prevoz dobra pripisuje se isporuci koju je izvršio taj poreski obveznik.

Promet dobra na brodovima, u avionima i vozovima

Član 35

(1) Mjesto u kojem je izvršen promet dobra koji su isporučena na brodovima, u avionima ili vozovima tokom dionice prevoza putnika obavljenog u Uniji smatra se mjesto početka prevoza putnika.

(2) Dionicom prevoza putnika obavljenog u Uniji u smislu stava 1 ovog člana smatra se dio prevoza koji je obavljen između mjesta početka i mjesta završetka prevoza putnika bez zaustavljanja na teritoriji izvan Unije.

(3) Mjesto početka prevoza putnika iz stava 2 ovog člana je mjesto početka prevoza putnika je prvo predviđeno mjesto ukrcavanja putnika unutar Unije, prema potrebi nakon zaustavljanja izvan Unije,

(4) Mjesto završetka prevoza putnika iz stava 2 ovog člana je mjesto završetka prevoza putnika je posljednje predviđeno mjesto iskrcavanja unutar Unije onih putnika koji su se ukrcali u Uniji, prema potrebi prije zaustavljanja izvan Unije.

(5) U slučaju povratnog putovanja, povratna dionica puta smatra se posebnom uslugom prevoza.

Mjesto prometa gasa preko sistema za prirodni gas, električne energije i energije za grijanje ili hlađenje preko mreža za grijanje i hlađenje

Član 36

(1) U slučaju prometa gasa preko sistema za prirodni gas koji se nalazi na teritoriji Unije ili bilo koje mreže priključene na takav sistem, isporuke električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje preko mreže za grijanje ili hlađenje licu koje vrši veleprodaju, mjestom isporuke smatra se mjesto na kojem to lice koje vrši veleprodaju ima sjedište preduzeća ili ima stalno sjedište kojem se ta dobra isporučuju, ili, u slučaju nepostojanja takvog mjesta poslovanja ili stalnog sjedišta, mjesto gdje je njegovo prebivalište ili uobičajeno boravište.

(2) Lice koje vrši veleprodaju iz stava 1 ovog člana smatra se poreski obveznik kojem je osnovna djelatnost kupovina i prodaja gasa, električne energije, grijanja ili hlađenja i čija je vlastita potrošnja tih dobara zanemarljiva.

(3) U slučaju isporuke gasa preko sistema za prirodni gas koji se nalazi na teritoriji Unije ili bilo koje mreže priključene na takav sistem, isporuke električne energije ili isporuke energije za grijanje ili hlađenje preko mreža za grijanje ili hlađenje, ako takva isporuka nije obuhvaćena st. 1 i 2 ovog člana, mjestom isporuke smatra se mjesto gdje kupac stvarno koristi i troši ta dobra.

(4) Ako kupac iz stava 3 ovog člana stvarno ne potroši sav gas, električnu energiju ili energiju za grijanje ili hlađenje, ili dio njih, smatra se da su ta nepotrošena dobra iskorišćena i potrošena na mjestu gdje kupac ima sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu kojem se ta dobra isporučuju. Ako ne postoji takvo sjedište ili stalno sjedište smatra se da je kupac iskoristio i potrošio ta dobra na mjestu gdje je njegovo prebivalište ili uobičajeno boravište.

Posebna pravila o obračunu PDV-a pri sticanju dobara unutar Unije

Član 37

(1) Mjestom sticanja dobra unutar Unije smatra se mjesto gdje se završava otprema ili prevoz tih dobara sticaocu.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, mjestom sticanja dobra unutar Unije u smislu člana 7 stav 1 tačka 2 podtačka a ovog zakona smatra se teritorija države članice koja je sticaocu izdala PDV identifikacioni broj pod kojim je sticalac stekao ta dobra, osim ako sticalac dokaže da je na stečena dobra PDV bio obračunat u skladu sa stavom 1 ovog člana.

(3) Ako sticalac dokaže da je PDV na sticanje obračunat u državi članici u kojoj je otprema ili prevoz dobra završio, poreska osnovica se odgovarajuće umanjuje u državi članici koja je sticaocu izdala PDV identifikacioni broj pod kojim je stekao ta dobra.

(4) Stav 2 ovog člana ne primjenjuje se, te se smatra da je PDV obračunat na sticanje dobra unutar Unije u skladu sa stavom 1 ovog člana, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) da sticalac dobra dokaže da je navedeno sticanje obavio u svrhu neke naknadne isporuke na teritoriji države članice u skladu sa stavom 1 ovog člana za koju je primalac dobra obavezan platiti PDV u skladu s članom 116 ovog zakona;

b) lice koja stiže dobra ispunilo je obveze utvrđene u članu 140 stav 1 tačka 3 u vezi sa isporukom za koju je porez dužan platiti kupac u skladu s članom 116 ovog zakona.

Određivanje poreskog obveznika kod prometa usluga

Član 38

U vezi određivanja mjesta prometa usluga primjenjuje se sljedeće:

1) poreski obveznik koji obavlja i djelatnosti ili transakcije koje se ne smatraju oporezivim isporukama dobra ili pružanjem usluga u skladu s članom 7 stavom 1 ovog zakona smatra se poreskim obveznikom u odnosu na sve usluge koje su mu pružene;

2) pravno lice koja nije poreski obveznik, a registrovano je za potrebe PDV-a smatra se poreskim obveznikom.

Opšta pravila

Član 39

(1) Mjesto prometa usluga koje se pružaju poreskom obvezniku koji djeluje kao takav smatra se mjesto u kojem taj poreski obveznik ima sjedište.

(2) Ako se usluga pruža njegovoj stalnoj poslovnoj jedinici, koja se nalazi u mjestu različitom od sjedišta, mjestom prometa usluge se smatra mjesto te stalne poslovne jedinice.

(3) Ako poreski obveznik nema sjedište ni stalnu poslovnu jedinicu, mjestom prometa se smatra mjesto njegovog prebivališta ili uobičajenog boravišta.

(4) Mjesto prometa usluga koje se pružaju licu koje nije poreski obveznik određuje se prema mjestu gdje poreski obveznik koji pruža usluge ima sjedište.

(5) Ako se usluga pruža iz stalne poslovne jedinice koja se ne nalazi u mjestu sjedišta poreskog obveznika, mjesto prometa je mjesto te stalne poslovne jedinice.

(6) Ako poreski obveznik nema ni sjedište ni stalnu poslovnu jedinicu, mjesto prometaje mjesto njegovog prebivališta ili uobičajenog boravišta.

Mjesto prometa usluga posredovanja koje se pružaju licu koje nije poreski obveznik

Član 40

(1) Mjesto prometa usluga posredovanja u ime i za račun drugog lica koja se pružaju licu koje nije poreski obveznik, je mjesto u kojem je izvršena transakcija za koju se posreduje.

(2) Mjesto u kojem je izvršena usluga posredovanja, koja se licu koje nije poreski obveznik pruža upotrebom elektronskog interfejsa kao što je mjesto trgovanja, platforma, portal ili slično sredstvo, je mjesto u kojem se isporučuje osnovna transakcija.

Mjesto prometa usluga vezanih za nepokretnosti

Član 41

(1) Mjesto prometa usluga vezanih za nepokretnosti je mjesto u kome se nepokretnost nalazi, ako se usluga pruža neposredno u vezi sa nepokretnošću, uključujući i usluge posredovanja u prometu nepokretnosti, pružanje smještaja u hotelskom sektoru ili u sektorima sa sličnom funkcijom, kao što su kampovi za odmor ili mjesta uređena za kampovanje, davanje prava na upotrebu nepokretne imovine, procjenjene vrijednosti nepokretnosti, pripremnih radova i koordinacije u građevinarstvu (usluge arhitekata i nadzora i sl.)

(2) Nepokretnostima iz stava 1 ovog člana smatraju se zemljište, objekti, posebni dijelovi objekata nadzemni i podzemni objekti u skladu sa zakonom koji se uređuje državni premjer i katastar nepokretnosti.

Mjesto prometa usluga prevoza putnika

Član 42

Mjesto pružanja usluga prevoza putnika jeste mjesto gdje se prevoz obavlja, srazmjerno pređenim udaljenostima.

Mjesto prometa usluga prevoza dobra

Član 43

(1) Mjesto u kojem je izvršena usluga prevoza dobra, osim prevoza dobra unutar Unije, licima koja nijesu poreski obveznici, smatra se, mjesto gdje se prevoz obavlja, srazmjerno pređenim udaljenostima.

(2) Mjesto pružanja usluga prevoza dobra unutar Unije licima koje nijesu poreski obveznici smatra se mjesto početka prevoza.

(3) Prevoz dobra unutar Unije je prevoz dobra kod kojeg se mjesto početka prevoza i mjesto završetka prevoza nalaze na teritorijama dvije različite države članice.

(4) Mjesto početka prevoza označava mjesto na kojem stvarno započinje prevoz dobra, bez obzira na pređenu udaljenost do mjesta gdje se dobra nalaze, a mjesto završetka prevoza je mjesto na kojem prevoz dobra stvarno završava.

(5) PDV se ne obračunava licima koja nijesu poreski obveznici na dio prevoza dobra unutar Unije koji se obavlja na vodama koje ne pripadaju teritoriji Unije.

Mjesto prometa usluga koje se odnose na pristup kulturnim, umjetničkim, sportskim, naučnim, obrazovnim, zabavnim i drugim sličnim događajima

Član 44

(1) Mjesto prometa usluga koje se odnose na pristup kulturnim, umjetničkim, naučnim, obrazovnim, sportskim, zabavnim i drugim sličnim događajima (sajmovi, izložbe i slično) uključujući i pomoćne usluge u vezi sa prisustvovanjem na tim događajima pruženih poreskom obvezniku je mjesto u kojem su ove usluge stvarno izvršene.

(2) U slučaju da se usluge iz stava 1 ovog člana pružaju preko interneta ili na drugi način u virtuelnom obliku poreskom obvezniku, mjesto prometa usluga je mjesto u kojem to lice ima prebivalište odnosno uobičajeno boravište.

(3) Mjesto prometa usluga i pomoćnih usluga u vezi s kulturnim, naučnim, obrazovnim, sportskim, umjetničkim i drugim sličnim događajima (sajmovi, izložbe i slično) uključujući pružanje usluga organizatora takvih događaja licu koje nije poreski obveznik, smatra se mjesto gdje se ti događaji stvarno održavaju.

(4) U slučaju da se usluge iz stava 3 ovog člana pružaju preko interneta ili na drugi način u virtuelnom obliku licu koje nije poreski obveznik, mjesto prometa usluga je mjesto u kojem to lice ima prebivalište odnosno uobičajeno boravište.

Mjesto prometa usluga koje se odnose na pomoćne usluge prevoza, odnosno usluge pružanja stručnih mišljenja u vezi procjene vrijednosti pokretnih stvari i radova na pokretnoj imovini

Član 45

Mjesto prometa usluga pomoćnih usluga prevoza (utovar, istovar, pretovar, rukovanje i druge usluge koje su na uobičajen način povezane sa prevozom) kao i pružanje usluga stručnih mišljenja u vezi procjene vrijednosti pokretnih stvari, odnosno radova na pokretnoj imovini koje se pružaju licu koje nije poreski obveznik je mjesto u kojem su ove usluge stvarno izvršene.

Mjesto prometa usluga pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka

Član 46

(1) Mjesto prometa usluga pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka je mjesto gdje su ove usluge stvarno izvršene, osim ako se te usluge pružaju na plovnim objektima, vazduhoplovima ili vozovima tokom dijela prevoza putnika koji se obavlja unutar Unije, u kom slučaju se mjestom pružanja ove usluge smatra mjesto početka prevoza putnika.

(2) U smislu stava 1 ovog člana dio prevoza putnika koji se obavlja unutar Unije označava dio prevoza između mjesta početka prevoza putnika i mjesta završetka prevoza putnika, koji je obavljen bez prekida putovanja izvan Unije.

(3) Mjesto početka prevoza putnika u smislu stava 2 ovog člana, označava prvo mjesto u Uniji gdje putnici mogu ući u prevozno sredstvo, čak i nakon zaustavljanja izvan Unije.

(4) Mjesto završetka prevoza putnika označava posljednje mjesto u Uniji na kojem se putnici koji su ušli u Uniju mogu iskrcati iz prevoznog sredstva, među ostalim prije zaustavljanja izvan Unije.

(5) U slučaju povratnog putovanja, povratno putovanje smatra se posebnim putovanjem.

Mjesto prometa usluga iznajmljivanja prevoznog sredstva

Član 47

(1) Mjesto prometa usluga kratkoročnog iznajmljivanja prevoznog sredstva je mjesto gdje se to prevozno sredstvo daje na raspolaganje.

(2) Kratkoročnim iznajmljivanjem prevoznog sredstva iz stava 1 ovog člana smatra se iznajmljivanje koje se vrši u periodu do 30 dana, odnosno u slučaju plovnih objekata do 90 dana.

(3) Mjesto prometa usluga iznajmljivanja prevoznog sredstva (osim kratkoročnog iznajmljivanja) licu koje nije poreski obveznik je mjesto u kojem to lice ima prebivalište odnosno uobičajeno boravište.

(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, u slučaju iznajmljivanja (osim kratkoročnog iznajmljivanja) plovni objekata namijenjenih za rekreaciju licu koje nije poreski obveznik, mjesto prometa usluga je mjesto gdje se ovaj plovni objekat daje na raspolaganje, odnosno mjesto kojem pružalac usluga ima sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu, ako se promet usluga vrši iz stalne poslovne jedinice koja se ne nalazi u mjestu sjedišta pružaoca usluga, odnosno mjesto u kojem pružalac usluga ima prebivalište ili boravište.

Mjesto prometa telekomunikacionih usluga, usluga emitovanja i elektronskih usluga, licima koja nisu poreski obveznici

Član 48

(1) Mjesto prometa telekomunikacionih usluga, usluga emitovanja i elektronskih usluga licu koje nije poreski obveznik je mjesto u kojem primalac usluga koji nije poreski obveznik ima sjedište, prebivalište ili boravište.

(2) Ako poreski obveznik koji obavlja usluge i primalac usluga komuniciraju putem elektronske pošte, ne radi se o usluzi pruženoj elektronskim putem.

(3) Telekomunikacionim uslugama u smislu ovog zakona smatraju se usluge koje se odnose na prenos, emitovanje i primanje signala, teksta, slika i zvukova ili informacija bilo koje vrste putem žica, radija, optičkih ili drugih elektromagnetnih sistema, uključujući i s tim povezani prenos ili ustupanje prava na korišćenje kapaciteta za takav prenos, emitovanje ili primanje, uključujući i davanje pristupa globalnim informacionim mrežama.

(4) Elektronskim uslugama smatraju se usluge koje se odnose na isporuku web sajtova, hosting web sajtova, daljinsko održavanje programa i opreme, isporuka računarskih programa i njihovo ažuriranje, isporuka slika, tekstova i informacija te osiguravanje pristupa bazama podataka, isporuka muzike, filmova i igara, uključujući igre na sreću i kockarske igre kao i emitovanje političkih, kulturnih, umjetničkih, sportskih, naučnih i zabavnih emisija i priredbi te pružanje usluga učenja na daljinu.

Mjesto prometa određenih usluga izvan Unije koje se pružaju licu koje nije poreski obveznik

Član 49

Mjesto prometa određenih usluga koje se pružaju licu koje nije poreski obveznik je mjesto u kojem ova lica imaju sjedište, prebivalište ili boravište, i to za:

1) usluge prenosa, ustupanja i korišćenja autorskih prava, patenata, licenci, zaštitnih znakova i drugih prava intelektualne svojine;

2) usluge oglašavanja;

3) usluge koje pružaju savjetnici, inženjeri, advokati, revizori i slične usluge, kao i usluge prevodilaca za prevođenje, uključujući i prevođenje u pisanom obliku te obrade podataka i davanja informacija;

4) obavezu suzdržavanja od obavljanja odnosno korišćenja, u cijelosti ili djelomično, poslovne djelatnosti odnosno prava navedenog u ovom članu;

5) bankarskog i finansijskog poslovanja i poslovanja u oblasti osiguranja, uključujući reosiguranje, osim iznajmljivanja sefova;

6) ustupanje osoblja

7) iznajmljivanja pokretnih stvari, osim prevoznih sredstava, i

8) omogućavanja pristupa mreži prirodnog gasa, mreži za prenos električne energije i mreži za grijanje, odnosno hlađenje, transporta i distribucije putem tih mreža, kao i drugih usluga koje su neposredno povezane sa tim uslugama.

Izbjegavanje dvostrukog oporezivanja ili neoporezivanja

Član 50

(1) Radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, odnosno neoporezivanja, mjestom prometa usluga iz člana 39, člana 44 stav 4, člana 47 stav 3 i 4, člana 48 stav 1 i člana 49 ovog zakona, može se smatrati mjesto u kojem se usluga stvarno koristi.

(2) Ministarstvo može propisati da je mjesto obavljanja usluga iz stava 1 ovog člana, koje se nalazi u Crnoj Gori, izvan Evropske unije ako se te usluge stvarno koriste izvan Evropske unije, odnosno da je mjesto obavljanja tih usluga, koje se nalazi izvan Evropske unije, u Crnoj Gori ako se te usluge stvarno koriste u Crnoj Gori.

Prag za poreske obveznike koji isporučuju određena dobra obuhvaćena članom 32 stav 3 tačka 1 i određene usluge obuhvaćene članom 48 ovog zakona

Član 51

(1) Član 32 stav 3 tačka 1 i član 48 ovog zakona ne primjenjuju se ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) isporučilac ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori;

2) usluge se pružaju licu koje nije poreski obveznik i koje ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u drugoj državi članici ili se dobra otpremaju iz Crne Gore u drugu državu članicu;

3) ukupna vrijednost, bez PDV-a, isporuka iz tačke b) ovog stava u tekućoj kalendarskoj godini nije premašila 10.000,00 eura te nije bila veća od navedenog iznosa tokom prethodne kalendarske godine.

(2) Ako se tokom kalendarske godine premaši prag iz stava 1 tačka c ovog člana, od tog se trenutka primjenjuju član 32 stav 3 tačka 1 i član 48 ovog zakona.

(3) Poreski obveznik koji obavlja isporuke koje ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog zakona može odabrati mjesto određivanja isporuke u skladu s članom 32 stav 3 tačka 1 i članom 48 ovog zakona, što ga obvezuje na period od dvije kalendarske godine.

(4) Smatra se da su poreski obveznici registrovani za korišćenje posebnog postupka iz člana 174 do 181 ovog zakona iskoristili pravo izbora iz stava 3 ovog člana.

(5) Poreski obveznik mora radi praćenja jesu li ispunjeni uslovi iz st. 1, 2 i 3 ovog člana voditi pregled telekomunikacionih usluga, TV-emitovanja i elektronski obavljenih usluga te isporuka dobra na daljinu licima koje nijesu poreski obveznici u Uniji o ukupnoj vrijednosti:

1) obavljenih isporuka dobra na daljinu poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, a čije sticanje dobra unutar Unije ne podliježe plaćanju PDV-a u skladu s članom 10 stav 1 i članom 11 ovog zakona, ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik;

2) telekomunikacionih usluga, usluga radijskog i televizijskog emitovanja i elektronski obavljenih usluga koje obavlja licima koja nijesu poreski obveznici i koja imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u drugoj državi članici.

(6) Pregled telekomunikacionih usluga, radijskog i tv emitovanja i elektronski obavljenih usluga te isporuka dobra na daljinu licima koja nijesu poreski obveznici u Uniji iz stava 7 ovog člana poreski obveznik podnosi Poreskom organu do kraja januara tekuće kalendarske godine za prethodnu kalendarsku godinu, a u slučaju ako je poreski obveznik tokom tekuće godine obavio isporuke iz stava 2 ovog člana u vrijednosti većoj od 10.000,00 eura obavezan je podnijeti pregled telekomunikacionih usluga, radijskog i tv emitovanja i elektronski obavljenih usluga te isporuka dobra na daljinu licima koja nijesu poreski obveznici u Uniji najkasnije u roku od 8 dana od dana kada je obavio isporuku kojom je prešao prag od 10.000,00 eura.

(7) Pregled telekomunikacionih usluga, radijskog i tv emitovanja i elektronski obavljenih usluga te isporuka dobra na daljinu licima koja nijesu poreski obveznici u Uniji iz stava 5 ovog člana podnosi se na Obrascu e-trgovina.

(8) Oblik i sadržinu Obrasca e-trgovina iz stava 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Mjesto prometa kod uvoza dobra

Član 52

(1) Mjesto izvršenog prometa dobra prilikom uvoza dobra je država članica na čijoj se teritoriji dobra nalaze pri unosu u Evropska uniju.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako su pri unosu u Uniju dobra koja se ne nalaze u slobodnom prometu stavljena u jedan od postupaka iz člana 157 ovog zakona, postupak privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od plaćanja carine ili postupcima prevoza strane robe u skladu s carinskim propisima, mjesto uvoza takvih dobra je država članica na čijoj se teritoriji za ta dobra prestanu primjenjivati navedeni postupci.

(3) Ako se pri unosu u Uniju dobra koja se nalaze u slobodnom prometu stave u jedan od postupaka iz člana 89 stav 2 i 3 ovog zakona, mjesto uvoza dobra je država članica na čijoj se teritoriji za ta dobra prestanu primjenjivati ti postupci.

VII. OPOREZIVI DOGAĐAJ I NAPLATIVOST PDV-a

Oporezivi događaj i nastanak obaveze PDV-a

Član 53

(1) Oporezivi događaj je događaj koji ispunjava zakonske uslove potrebne za nastanak obaveze obračuna PDV-a.

(2) Obaveza obračuna PDV-a nastaje u trenutku kada Poreski organ na osnovu odredbi ovog zakona ima pravo potraživati PDV od obveznika plaćanja PDV-a, i ako je vrijeme plaćanja PDV-a odloženo.

Isporuka dobra ili pružanje usluga

Član 54

(1) Oporezivi događaj i obaveza obračuna PDV-a nastaju u trenutku isporuke dobra, odnosno u trenutku pružanja usluge.

(2) Prilikom prometa dobra, osim dobra iz člana 15 stav 2 tačka 2 ovog zakona, odnosno prilikom prometa usluga u slučaju kada se izdaju uzastopni računi i izvršavaju uzastopna plaćanja, smatra se da su dobra isporučena i usluge obavljene po isteku perioda na koje se takvi računi ili plaćanja naknade odnose, ali taj period ne može biti duži od jedne kalendarske godine.

(3) Kontinuirane isporuke dobra koje se obavljaju u periodu dužem od jednog kalendarskog mjeseca, koja se otpreme ili prevezu u državu članicu u kojoj nije započela otprema ili prevoz tih dobra i koja poreski obveznik radi obavljanja privredne djelatnosti isporučuje ili premješta uz primjenu oslobođenja od PDV-a u drugu državu članicu u skladu s odredbama člana 71 ovog zakona smatrat će se obavljenima istekom svakog kalendarskog mjeseca sve dok ne završi isporučivanje.

(4) Usluge za koje je primalac usluga obavezan platiti PDV prema članu 112 stav 1 tačka 3 ovog zakona, a koje se kontinuirano obavljaju u periodu dužem od godinu dana i za koje u tom periodu nijesu izdati računi ili nije obavljeno plaćanje smatraju se obavljenima nakon isteka svake kalendarske godine, sve dok se ne obustavi obavljanje tih usluga.

(5) Ako je plaćanje djelimično ili u cjelini izvršeno prije izdavanja računa ili prije obavljenog prometa dobra ili usluge, PDV se obračunava na primljeni iznos na dan prijema

(6) Obaveza obračuna PDV-a za isporuke dobra iz člana 16 stav 1 i člana 20 stava 1 tačka 3 ovog zakona te za usluge iz člana 25 ovog zakona nastaje kada je nastao oporezivi događaj.

(7) Kada se u skladu s odredbama člana 71 ovog zakona dobra otpreme ili prevoze u državu članicu u kojoj nije započela otprema ili prevoz tih dobra ili kada poreski obveznik te

dobra premješta u drugu državu članicu radi obavljanja privredne djelatnosti, PDV se obračunava u trenutku izdavanja računa ili po isteku roka iz člana 122 stav 5 i 6 ovog zakona, ako račun do tada nije izdat.

(8) Odredbe stava 2 i 5 ovog člana ne primjenjuju se na isporuke i premještanje dobra iz stava 8 ovog člana.

(9) Odredbe stava 1 ovog zakona primjenjuju se i u slučajevima iz člana 124 st. 10 i 11 ovog zakona.

(10) Prilikom promjene poreske osnovice iz člana 58 ovog zakona, PDV se obračunava na dan kada se izda račun, odnosno drugi dokument o promjeni poreske osnovice.

Oporezivi događaj kod isporuka putem elektronskih platformi

Član 55

Izuzetno od člana 54 ovog zakona oporezivi događaj za isporuku dobra koju obavlja poreski obveznik za kojeg se smatra da je primio i isporučio dobra u skladu s članom 16 ovog zakona, kao i oporezivi događaj za isporuku dobra tom poreskom obvezniku, te obaveza obračuna PDV-a nastaju u trenutku prihvatanja plaćanja.

Sticanje dobra unutar Zajednice

Član 56

(1) Oporezivi događaj nastaje u trenutku sticanja dobra unutar Unije.

(2) Smatra se da je sticanje dobra u Crnoj Gori obavljeno kada se isporuka sličnih dobra smatra obavljenom u Crnoj Gori.

(3) Obaveza obračuna PDV-a kod sticanja dobra unutar Unije nastaje u trenutku izdavanja računa ili istekom roka iz člana 122 stav 5 ovog zakona, ako račun do tada nije izdat.

Uvoz dobra

Član 57

(1) Oporezivi događaj nastaje i PDV postaje naplativ kada se dobra uvezu.

(2) Ako se pri unosu dobra u Uniju primjenjuje jedan od postupaka iz člana 86 stav 1 i člana 89 stav 2 i 3 ovog zakona ili postupak privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od carine ili postupak prevoza stranih dobra, u skladu s carinskim propisima, oporezivi događaj i obaveza obračuna PDV-a nastaje kada dobra prestanu biti predmetom tih postupaka.

(3) Ako uvezena dobra iz stava 2 ovog člana podliježu carini, poljoprivrednim dažbinama ili naknadama sa jednakim dejstvom, a koje su utvrđene u skladu sa zajedničkom politikom, oporezivi događaj nastaje i PDV postaje naplativ u trenutku kada nastane događaj koji opravdava naplatu tih dažbina i kada one postanu naplative.

(4) Ako uvezena dobra ne podliježu nikakvim dažbinama iz stava 3 ovog člana, u vezi nastanka poreskog događaja i trenutka naplativosti PDV-a, primjenjuju se odredbe o carinama koje su na snazi.

VIII. PORESKA OSNOVICA

Poreska osnovica kod prometa dobra i usluga

Član 58

(1) Osnovica PDV je sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio ili će primiti od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet dobra, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) U poresku osnovicu moraju se uračunati:

1) akcize i drugi porezi, takse, carine i druge uvozne dažbine, osim PDV;

2) posredni troškovi, kao što su provizije, troškovi ambalažiranja, prevoza i osiguranja, koje isporučilac zaračunava kupcu, odnosno naručiocu usluge;

(3) Ako za izvršen promet dobra, odnosno usluga plaćanje nije izvršeno u novcu ili nije u cjelini izvršeno u novcu, poreska osnovica je jednaka tržišnoj vrijednosti dobra, odnosno usluga u trenutku izvršenog prometa.

(4) Prilikom razmjene dobra, odnosno usluga, poresku osnovicu predstavlja vrijednost primljenog dobra, odnosno usluge.

(5) Prilikom prometa dobra, odnosno usluga, koji izvrši poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori, poreska osnovica je sve što predstavlja plaćanje koje je ili će primalac dobra, odnosno usluge izvršiti isporučiocu.

(6) U prometu dobra iz člana 18 i 20 ovog zakona, poreska osnovica je nabavna cijena odgovarajućeg dobra, odnosno usluge u koju nijesu uključeni PDV, odnosno cijena dobra u vrijeme i mjestu izvršenog prometa, a kod prometa usluga iz člana 24 ovog zakona iznos troškova za izvršene usluge.

(7) Kod premještanja dobra u drugu državu članicu u smislu člana 19 stava 1 i 3 ovog zakona poreska osnovica je nabavna cijena tih ili sličnih dobra, a ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku premještanja dobra.

(8) U slučaju isporuka dobra i pružanja usluga licima koja su u porodičnim i drugim bliskim ličnim vezama s poreskim obveznikom te u slučaju postojanja finansijskih i pravnih veza, uključujući odnose poslodavca i zaposlenih kao i članova njihovih porodica, veza na bazi članstva, upravljanja ili vlasništva, poreskom osnovicom smatra se tržišna vrijednost u smislu stava 9 ovog člana ako je:

1) naknada niža od tržišne vrijednosti, a primalac isporuke nema pravo na ulazni PDV u cijelosti u smislu ovog zakona,

2) naknada niža od tržišne vrijednosti, a isporučilac nema pravo na ulazni PDV u cijelosti u smislu ovog zakona i radi se o isporukama koje su oslobođene PDV u skladu s odredbama člana 67 i 68 ovog zakona,

3) naknada viša od tržišne vrijednosti, a isporučilac nema pravo na ulazni PDV u cijelosti u smislu ovog zakona.

(9) Tržišnom vrijednosti smatra se ukupni iznos kojeg bi kupac ili naručilac u trenutku isporuke proizvoda ili pružanja usluge u Crnoj Gori prema načelu nenarušavanja tržišne konkurencije morao platiti isporučiocu proizvoda ili pružaocu usluge u Crnoj Gori. Ako se ne može utvrditi usporediva isporuka proizvoda ili usluga, tada se tržišnom vrijednosti smatra:

1) kada je riječ o dobrima, iznos koji nije niži od nabavne cijene tih ili sličnih dobra ili ako je ta cijena nepoznata, ukupna visina utvrđenih troškova u trenutku isporuke,

2) kada je riječ o uslugama, iznos koji nije niži od ukupnih utvrđenih troškova pružanja usluga koje snosi poreski obveznik.

(10) U poresku osnovicu se ne uračunavaju:

1) sniženja cijena odnosno popusti zbog prijevremenog plaćanja i popusti do nabavne vrijednosti, odnosno cijene koštanja odobreni na računu u trenutku izvršenog prometa;

2) iznosi koje poreski obveznik primi od svog naručioca kao povraćaj za troškove koje je platio u njegovo ime i za njegov račun i vodi ih u svom knjigovodstvu kao prolazne stavke, pri čemu poreski obveznik mora obezbijediti dokaze o stvarnom iznosu tih izdataka i ne smije odbiti obračunati PDV od tih transakcija.

(11) U slučaju opoziva ili različitih vrsta popusta poreski obveznik koji je izvršio isporuku može umanjiti poresku osnovicu pod uslovom da poreskog obveznika kojem je isporučeno dobro ili pružena usluga obavijesti o izvršenoj ispravci.

(12) Ispravka poreske osnovice može se vršiti samo u obračunskom periodu u kojem je došlo do promjene poreske osnovice.

(13) Ako se prenosi pravo koje se odnosi na posjedovanje založnice, tada je poreska osnovica cijena uvećana za razliku do tržišne vrijednosti.

(14) U poresku osnovicu se ne uključuju troškovi povratne ambalaže koji se kod isporučioaca vode evidencijski.

(15) Izuzetno od stava 1 ovog člana, poreska osnovica za isporuku dobra ili pružene usluge u vezi s višenamjenskim vrijednosnim kuponom jednaka je naknadi plaćenju za vrijednosni kupon ili, ako nema informacija o toj naknadi, novčanoj vrijednosti navedenoj na samom višenamjenskom vrijednosnom kuponu ili u povezanoj dokumentaciji, umanjena za iznos PDV-a koji se odnosi na isporučena dobra ili usluge.

(16) Poreski obveznik može, zbog nemogućnosti naplate, ispraviti (smanjiti) iznos PDV, ako na osnovu pravosnažne sudske odluke o završenom stečajnom postupku, obustavljanju izvršnog postupka ili o uspješno završenom postupku prinudnog poravnjenja ne bude isplaćen, odnosno ne bude isplaćen u cjelini, pod uslovom da su ta potraživanja bila tužena, prije pokretanja stečajnog postupka odnosno postupka prinudnog poravnjenja.

(17) Na isti način može postupiti poreski obveznik čiji je dužnik bio izbrisan iz sudskog registra, odnosno drugih odgovarajućih registara ili evidencija, pod uslovima iz stava 16 ovog člana.

(18) Poreski obveznik koji je ispravio poresku osnovicu u skladu sa st. 16 i 17 ovog člana obavezan je o obavljenoj ispravci obavijestiti poreski organ u roku za podnošenje prijave PDV za period oporezivanja u kojem je ispravka obavljena.

(19) Ako poreski obveznik naknadno primi uplatu ili djelimičnu uplatu za obavljani promet dobra, odnosno usluga u vezi sa kojim je ostvario ispravku poreske osnovice, dužan je da od primljenog iznosa obračuna PDV.

(20) Ako se izmijeni iznos PDV obračunat prilikom uvoza dobra koji je poreski obveznik uračunao kao odbitak ulaznog PDV, odbitak ulaznog PDV se može ispraviti za nastalu razliku na osnovu rješenja carinskog organa.

(21) Kod mjesta prometa usluge iznajmljivanja plovila (sa ili bez smještaja) iz člana 50 ovog zakona poresku osnovicu čini srazmjerni dio vrijednosti ugovorene usluge najma plovila koji se stvarno koristi u Crnoj Gori (dani plovidbe u Crnoj Gori, što uključuje dan uplovljenja u Crnu Goru i dan isplavljenja iz Crne Gore, u odnosu na ukupno trajanje najma).

(22) Ministarstvo propisuje sprovođenje ovog člana o poreskoj osnovici, ispravku poreske osnovice i sadržaju obavještenja poreskom organu o obavljenom ispravku poreske osnovice.

Poreska osnovica kod prodaje imovine

Član 59

Ako se neko preduzeće ili pogon u potpunosti prenese, osnovica se mora utvrditi kao pojedinačna naknada za svaki preneseni predmet, s tim da zbir svih tih pojedinačnih naknada čini ukupnu naknadu za to preduzeće ili pogon umanjenu za vrednost nekretnina koje se oporezuju po posebnom zakonu. Preuzeti dugovi se ne odbijaju od osnovice, a ako obračunati PDV pri kupovini preduzeća ili pogona kupac u potpunosti može odbiti kao ulazni porez, tada se ne plaća porez na dodatnu vrijednost, a taj se prenos smatra neoporezivim.

Poreska osnovica kod sticanje dobra unutar Unije

Član 60

(1) Poreska osnovica kod sticanja dobra unutar Unije mora se utvrditi na osnovu istih elemenata iz člana 58 ovog zakona koji se koriste za određivanje poreske osnovice za isporuke istih dobra u Crnoj Gori, a u slučaju sticanja dobra iz člana 22 st. 3, 4 i 5 ovog zakona, poreska osnovica je nabavna cijena tih ili sličnih dobra ili, ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke.

(2) U poresku osnovicu u smislu stava 1 ovog člana, uključuju se i akcize koje je sticalac dobra koja podliježu akcizama unutar Evropske unije obavezan platiti ili je platio.

(3) Ako nakon sticanja dobra unutar Evropske unije sticalac dobra ostvari povrat akcize plaćene u državi članici u kojoj je započela otprema ili prevoz tih dobra, poreska osnovica kod sticanja dobra odgovarajuće će se umanjiti.

Poreska osnovica kod uvoza dobra

Član 61

(1) Poreska osnovica kod uvoza dobra je vrijednost dobra utvrđena u skladu sa carinskim propisima Unije.

(2) U poresku osnovicu iz stava 1 ovog člana moraju se uračunati:

1) akcize i drugi porezi, carine, takse i druge dažbine koje se plaćaju izvan države članice uvoznice i prilikom uvoza, osim PDV po ovom zakonu;

2) posredni troškovi, kao što su provizije, troškovi ambalažiranja, prevoza i osiguranja, koji nastanu prilikom uvoza dobra do prvog odredišta unutar teritorije države članice uvoznice, kao i oni koji nastanu pri prevozu do drugog mjesta odredišta unutar Unije, ako je to drugo mjesto poznato u vrijeme nastanka oporezivog događaja.

(3) Prvo odredište iz stava 2 tačka b) ovog člana je mjesto naznačeno u teretnom listu ili drugom dokumentu kojim se roba uvozi u državu članicu uvoza. Ako takvo mjesto ne postoji, mjesto prvog pretovaranja dobra u državi članici uvoza smatra se prvim mjestom odredišta.

(4) Prilikom uvoza dobra, iz poreske osnovice se isključuju, ako nijesu već isključeni, sniženja cijena i popusti u skladu sa članom 58 stav 10 tačka 1 ovog zakona kao i popusti na cijenu i rabati odobreni korisniku i obračunati u vrijeme uvoza.

(5) Prilikom ponovnog uvoza dobra koji su bili privremeno izvezeni iz Unije radi oplemenjivanja, popravke, prerade i dorade, nakon što su oplemenjeni, popravljani, prerađeni ili obrađeni izvan Unije u ime izvoznika, poreska osnovica je vrijednost oplemenjivanja, popravke, prerade ili obrade pod uslovom da je primalac dobra lice koje je privremeno izvezlo dobra, a u ostalim slučajevima poreska osnovica utvrđuje se u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Preračunavanje vrijednosti strane valute u domaću valutu

Član 62

(1) Ako je vrijednost koja predstavlja osnovu za određivanje poreske osnovice prilikom uvoza dobra u drugoj valuti koja nije euro, za obračun te vrijednosti u domaću valutu koristi se kurs određen u skladu s propisima Unije za izračunavanje carinske vrijednosti dobra.

(2) Ako je vrijednost koja je osnova za određivanje poreske osnovice za transakciju koja nije uvozna transakcija izražena u drugoj valuti koja nije euro, za obračun te vrijednosti u domaću valutu koja je euro, kurs koji se primjenjuje jeste zadnji zabilježeni prodajni kurs u trenutku naplativosti poreza, na najreprezentativnijem deviznom tržištu Crne Gore, ili kurs utvrđen pozivanjem na to tržište, u skladu s postupcima koje propisuje Crna Gora.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, poreski obveznik može primijeniti kurs koji na dan nastanka obveze obračuna PDV-a objavi Evropska centralna banka, a konverzija drugih valuta koje nijesu domaća valuta vršiće će se primjenom kursa svake valute za domaću valutu.

IX. PORESKE STOPE

Primjena stopa PDV

Član 63

(1) PDV se obračunava po stopi koja je na snazi u trenutku nastanka oporezivog događaja.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, PDV se obračunava po stopi koja je na snazi u trenutku nastanka obveze obračuna PDV-a:

1) u slučaju sticanja dobra unutar Unije;

2) u slučaju uvoza dobra iz člana 57 stava 3 i 4 ovog zakona.

(3) Na sticanje dobra unutar Unije obavljeno u Crnoj Gori primjenjuje se stopa PDV-a koja se za takve dobra primjenjuje u Crnoj Gori.

(4) Na uvoz dobra primjenjuje se stopa PDV-a koja se za takve dobra primjenjuje u Crnoj Gori. (5) Stopa PDV se mora pravilno primjenjivati u skladu sa stavom 1 do 4 ovog člana i čl. 64, 65 i 66 ovog zakona.

Opšta stopa

Član 64

PDV se obračunava i plaća po opštoj stopi od 21% od svakog prometa dobra, usluga i uvoza dobra, osim od prometa dobra, usluga i uvoza dobra za koje je propisano da se PDV plaća po sniženoj stopi, kao i od prometa dobra, usluga i uvoza dobra za koje je propisana nulta (0%) stopa PDV.

Snižene stope

Član 65

(1) PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 7% od prometa dobra, usluga i uvoza dobra, i to:

1) osnovnih dobra za ljudsku ishranu (pšenica, hljeb, brašno, mlijeko i mliječni proizvodi, hrana za odojčad, mast, ulje, meso, jaja i šećer);

2) lijekova, uključujući i lijekove za upotrebu u veterini;

3) ortotičkih i protetičkih sredstava, kao i medicinskih sredstava koja se hirurški ugrađuju u organizam;

4) udžbenika i nastavnih sredstava;

5) vode za piće, osim flaširane;

6) dnevne i periodične štampe, osim štampe koja u cjelini ili većim dijelom uključuje reklamne sadržaje;

7) usluga javnog prevoza putnika i njihovog ličnog prtljaga;

8) usluga javne higijene;

9) pogrebnih usluga i dobra povezanih sa tim uslugama;

10) hrane za životinje, sredstava za ishranu bilja, sredstava za zaštitu bilja, sjemenskog i sadnog materijala i živih životinja;

11) menstrualnih dobra;

12) pelena za bebe;

(2) PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 15% od prometa dobra, usluga i uvoza dobra, i to:

1) knjiga, monografskih i serijskih publikacija; osim reklamnog i videosadržaja

2) usluga smještaja u ugostiteljskim objektima za smještaj, a koji objekti su definisani zakonom kojim se uređuje turizam i ugostiteljstvo;

3) usluga pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, osim flaširane gazirane i negazirane vode, alkoholnih pića, gaziranih i negaziranih pića sa dodatkom šećera i kafe u objektima za pružanje ugostiteljskih usluga;

4) autorskih prava i usluga iz oblasti obrazovanja, književnosti i umjetnosti;

5) autorskih prava iz oblasti nauke i umjetničkih predmeta, zbirki i antikviteta iz člana 159 ovog zakona;

6) usluga koje se naplaćuju putem ulaznica za bioskopske i pozorišne predstave, koncerte, muzeje, sajmove, zabavne parkove, izložbe, zoološke vrtove i slične kulturne i sportske priredbe, osim onih za koje je propisano oslobođenje od plaćanja PDV;

- 7) usluga upotrebe sportskih objekata u neprofitne svrhe;
 - 8) solarnih panela (ploča);
 - 9) frizerskih usluga.
- (3) Listu dobra, odnosno usluga iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Snižena stopa PDV-a na lijekove i medicinska sredstva

Član 66

PDV se plaća po stopi od 7% na lijekove i medicinska sredstva, određena listom lijekova, odnosno medicinskih sredstava na osnovu odluke koju donosi Vlada.

X. OSLOBOĐENJA OD PLAĆANJA PDV

Oslobođenje od javnog interesa

Član 67

(1) Plaćanja PDV su oslobođeni:

- 1) javne poštanske usluge, osim prevoza putnika i telekomunikacionih usluga i isporuka pripadajućih dobra;
- 2) bolnička i medicinska njega i s njima usko povezane djelatnosti koje obavljaju javnopravna tijela ili koje, u uslovima koji su u socijalnom smislu slični uslovima koji vrijede za javnopravna tijela, obavljaju bolnice, centri za liječenje ili medicinsku dijagnostiku i druge priznate ustanove slične vrste te isporuka ljudskih organa, krvi i mlijeka;
- 3) pružanje medicinske njege u okviru obavljanja medicinskih i paramedicinskih profesija, prema propisima o zdravstvenom osiguranju Crne Gore;
- 4) pružanje usluga zubnih tehničara u okviru njihovih stručnih sposobnosti i isporuku zubnih proteza od strane zubara i zubnih tehničara;
- 5) pružanje usluga nezavisnih skupina lica, koje obavljaju djelatnosti oslobođene PDV ili u odnosu na koje oni nijesu poreski obveznici, njihovim članovima izravno za potrebe obavljanja tih djelatnosti, ako te skupine od svojih članova zahtijevaju samo tačnu nadoknadu njihovog dijela zajedničkih troškova, pod uslovom da takvo oslobođenje ne dovodi do narušavanja konkurencije;
- 6) pružanje usluga i isporuku dobra usko povezanih sa socijalnom zaštitom i socijalnim osiguranjem, uključujući i one što ih pružaju domovi za starije osobe, od strane javnopravnih tijela i drugih organizacija koje Crna Gora priznaje kao organizacije socijalnog karaktera;
- 7) pružanje usluga i isporuka dobra usko povezanih sa zaštitom djece i mladih, od strane javnopravnih tijela i drugih organizacija u skladu sa propisima koji regulišu oblast djelatnosti socijalnog karaktera;
- 8) obrazovanje djece i mladih, školsko ili univerzitetsko obrazovanje, stručno osposobljavanje i prekvalifikacija, koje obavljaju javnopravni organi kojima je to cilj, ili druge organizacije koje Crna Gora priznaje kao organizacije sa sličnim ciljevima;
- 9) usluge i isporuke dobra predškolskih, osnovnih, srednjih i visoko školskih ustanova, te ustanova učeničkog i studentskog standarda neposredno povezanih s isporukama iz tačke h) ovog člana;
- 10) nastavu koju privatno održavaju učitelji i koja obuhvata školsko i univerzitetsko obrazovanje;
- 11) stavljanje na raspolaganje osoblja od strane vjerskih ili filozofskih ustanova za potrebe djelatnosti iz tač. 2, 6, 7 i 8 ovog stava radi duhovnog staranja;
- 12) vjerske usluge koje vjerske zajednice pružaju radi zadovoljavanja potreba vjernika, u skladu sa propisima koji se odnose na te zajednice, a koje se obavljaju u okviru njihove neprofitne djelatnosti;
- 13) usluge i isporuke s njima usko povezanih dobra koje obavljaju nevladine organizacije koje imaju političke, sindikalne, patriotske, filozofske, filantropske ili građanske

ciljeve osnovane u skladu sa propisom kojim se uređuje poslovanje tih organizacija njihovim članovima u njihovom zajedničkom interesu, u zamjenu za doprinos utvrđen u skladu s njihovim pravilima, ukoliko ne postoji vjerovatnoća da će to oslobođenje dovesti do narušavanja konkurencije;

14) usluge vezane za sport i sportsko vaspitanje koje obavljaju neprofitne organizacije (savezi, udruženja i dr.) licima koja se bave sportom ili fizičkim vaspitanjem;

15) usluge iz oblasti kulture, uključujući ulaznice za kulturne priredbe i promet dobra neposredno povezan sa tim uslugama, koje vrše neprofitne organizacije u skladu sa propisima koji regulišu oblast djelatnosti kulture;

16) pružanje usluga i isporuku dobra od strane organizacija čije su djelatnosti izuzete na osnovu tač. 2, 6, 7, 8, 12, 13, 14 i 15 ovog stava, u vezi s priredbama koje se organiziraju za prikupljanje sredstava isključivo u njihovu korist, pod uslovom da to izuzeće ne dovodi do narušavanja tržišne konkurencije;

17) pružanje usluga prevoza bolesnim ili ozlijeđenim licima u vozilima koja su posebno izrađena za tu svrhu, od strane propisno ovlašćenih tijela;

18) usluge javnog radiodifuznog servisa, osim usluga komercijalnog karaktera;

(2) Oslobođenje od plaćanja PDV ne primjenjuje se za isporuke dobra ili pružanje usluga iz tač. 2, 6, 7, 8, 12, 13, 14 i 15 ovog stava ako:

1) te isporuke dobra ili pružanje usluga nijesu neophodne za transakcije oslobođene PDV;

2) je njihova osnovna svrha ostvarenje dodatnih prihoda za navedeno tijelo, obavljanjem transakcija koje direktno konkurišu isporukama poreskih obveznika koji obračunavaju PDV.

(3) Ministarstvo propisuje sprovođenje ovog člana u vezi oslobođenjem od plaćanja PDV-a za djelatnosti od javnog interesa te u vezi lica na koje se oslobođenje primjenjuje.

Ostala oslobođenja

Član 68

(1) Plaćanja PDV je oslobođeno sljedeće:

1) usluge osiguranja i reosiguranja, uključujući s njima povezane usluge koje obavljaju posrednici i agenti u osiguranju;

2) bankarske i finansijske usluge, i to:

a) odobravanje i ugovaranje te upravljanje (rukovanje) kreditima, od strane kreditora;

b) ugovaranje ili bilo kakvo trgovanje kreditnim garancijama i drugim vrijednosnim papirima za novac, te upravljanje kreditnim garancijama od strane kreditora;

c) usluge uključujući i posredovanje u vezi sa upravljanjem (rukovanjem) depozitima, štednim ulozima, bankarskim računima, obavljanjem platnog prometa, naložima za isplatu (doznakama), unovčavanjem dospjelih (prispjelih) obaveza, čekova ili drugih instrumenata, osim naplate (utjerivanja) dugova;

d) promet, uključujući izdavanje novčanica (banknota) i kovanica, koje su zakonsko platežno sredstvo u nekoj državi, osim predmeta za zbirke (prim: numizmatičkih zbirki), predmetima za zbirke se po ovoj tački smatraju zlatne i srebrne kovanice (kovani novac) kao i kovanice od drugog materijala, novčanice (banknote), koje nijesu u opticaju kao zakonsko sredstvo plaćanja i kovanice numizmatičke vrijednosti;

e) promet, uključujući i posredovanje, ali ne i upravljanje i čuvanje, u vezi s akcijama, udjelima u trgovačkim društvima ili udruženjima, obveznicama i drugim hartijama od vrijednosti uključujući njihovo izdavanje, s izuzetkom dokumenata kojima se utvrđuje vlasništvo nad dobrima, te prava ili vrijednosnih papira navedenih u članu 17 stav 2 ovog zakona;

f) upravljanje posebnim investicionim fondovima, u skladu s njihovom definicijom u Crnoj Gori;

g) isporuka poštanskih markica po nominalnoj vrijednosti za poštanske usluge u Crnoj Gori, administrativne i sudske takse i poreske markice;

h) usluge igara na sreću.

3) Promet nepokretnosti, osim prvog prenosa prava svojine, odnosno prava raspolaganja na novoizgrađenom objektu i prometa građevinskog zemljišta na kojem se građevinski objekt nalazi od strane poreskog obveznika koji vrši promet novoizgrađenih objekata.

4) Promet zemljišta, osim građevinskog zemljišta.

5) Usluge davanja u zakup ili podzakup kuća za stanovanje, stanova, odnosno stambenih prostora za stalno stanovanje duže od 60 dana, kao i zakup poljoprivrednog zemljišta ili šuma, koji su upisani u zemljišne knjige.

(2) Oslobođenje od PDV-a iz ovog člana ne odnosi se na:

1) usluge pružanja smještaja, u hotelskom sektoru ili u sektorima sa sličnom djelatnošću, uključujući smještaj u kampovima za odmor ili na mjestima uređenima za kampovanje;

2) iznajmljivanje prostora i mjesta za parkiranje vozila;

3) iznajmljivanje trajno instalirane opreme i mašina;

4) iznajmljivanje sefova.

(3) Izuzetno od stava 2 tačka a ovog člana smatra se da neprekidno iznajmljivanje smještaja istoj osobi u trajanju od najviše 30 noćenja ima sličnu funkciju kao hotelski sektor podložno kriterijumima, uslovima i ograničenjima prema propisu iz djelatnosti turizma.

(4) Poreski obveznik ima pravo izbora za oporezivanje isporuka navedenih u stavu 1 tač. 3 i 4 ovog člana pod uslovom da je kupac poreski obveznik koji ima pravo na odbitak ulaznog PDV-a u cijelosti po osnovi isporuke na koju se pravo izbora za oporezivanje želi primijeniti, a pravo izbora za oporezivanje i pravo na odbitak ulazni PDV-a može se primijeniti u trenutku isporuke.

Oslobođenje od PDV-a bez prava na odbitak

Član 69

(1) PDV-a su oslobođene isporuke dobra koji se koriste isključivo za djelatnosti oslobođene PDV-a na osnovu člana 67 stav 1 i člana 68 st. 1 do 5 ovog zakona ako za te dobra ne postoji pravo na odbitak PDV;

(2) PDV su oslobođene isporuke dobra ako za njihovo sticanje ili primjenu nije postojalo pravo na odbitak PDV u na temelju člana 97 ovog zakona.

Oslobođenje za isporuke putem elektronskih interfejsa

Član 70

(1) PDV je oslobođena isporuka dobra poreskom obvezniku za kojeg se smatra da je primio i isporučio robu tom poreskom obvezniku skladu sa članom 16 stav 2 ovog zakona.

(2) PDV je oslobođeno pružanje usluga poreskom obvezniku za kojeg se smatra da je primio i isporučio usluge u skladu s članom 26 ovog zakona.

Oslobođenja koja se odnose na isporuku dobra

Član 71

(1) PDV je oslobođena isporuka dobra koje prodavac ili lice koje u ime prodavca ili lica koje stiče dobra ili drugo lice za njihov račun otprema ili prevozi iz Crne Gore u drugu državu članicu, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) dobra se isporučuju drugom poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, a koja djeluje kao takva, u drugoj državi članici;

2) poreski obveznik ili pravno lice koje nije poreski obveznik kojem se obavlja isporuka identifikovani su za potrebe PDV u drugoj državi članici te su dobavljaču dali svoj identifikacioni broj za PDV;

3) tačka b ovog stava ne primjenjuje se na prenose prijavljene u okviru posebnog postupka iz čl. 194 do 201 ovog zakona.

(2) Oslobođenje iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se ako dobavljač nije ispunio obvezu iz čl. 140 i 141 ovog zakona koja se odnosi na dostavljanje podataka o transakcijama unutar Unije ili ako preneseni podaci ne sadrže tačne informacije o isporuci propisane članom 142 ovog zakona, osim ako dobavljač može uredno obrazložiti eventualne nedostatke na način prihvatljiv nadležnim tijelima.

(3) Osim isporuke dobra iz stava 1 ovog člana, oslobođene su sljedeće transakcije:

1) isporuke novih prevoznih sredstava koja prodavac, kupac ili drugo lice za njihov račun otpremi ili preveze iz Crne Gore u drugu državu članicu poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čija sticanja dobra unutar Unije nijesu predmet oporezivanja PDV ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik;

2) isporuke dobra koji podliježu akcizama koje prodavac, kupac ili drugo lice za njihov račun otpremi ili preveze iz Crne Gore u drugu državu članicu poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čija sticanja dobra unutar Unije, osim dobra koji podliježu akcizama, nijesu predmet oporezivanja PDV-om, ako su ta dobra otpreme ili prevezu u skladu s propisima koji uređuju akcize;

3) isporuku dobra, koja se sastoji od prenosa u drugu državu članicu, koja bi bila imala pravo na oslobođenje na osnovu stava 1 ovog člana i tač. a i b ovog stava da je bila izvršena u ime drugog poreskog obveznika.

Ograničenja primjene oslobođenja od PDV-a

Član 72

(1) Oslobođenje iz člana 71 stav 1 ovog zakona ne primjenjuje se na isporuku dobra koju obavljaju poreski obveznici koji su, u državi članici u kojoj se isporuka obavlja, obuhvaćeni oslobođenjem za male obveznike iz člana 145 ovog zakona.

(2) Oslobođenje se ne primjenjuje na isporuke dobra poreskim obveznicima ili pravnim licima koja nijesu poreski obveznici, čija sticanja dobra unutar Unije ne podliježu PDV u skladu sa članom 10 stav 1 ovog zakona.

(3) Oslobođenje iz člana 71 stav 3 tačka 2 ne primjenjuje se na isporuku dobra koji podliježu akcizama koju obavljaju poreski obveznici koji su, u državi članici u kojoj se isporuka obavlja, obuhvaćeni izuzećem za mala obveznike utvrđenim u članu 145 ovog zakona.

(4) Izuzeće iz člana 71 stav 1 ovog zakona i stav 3 tač. 2 i 3 ovog člana ne vrijedi za isporuke dobra koje podliježu PDV u skladu s programom oporezivanja profitne marže, iz čl. 159 do 162 ovog zakona, ili prodajom na licitaciji.

Izuzeće iz člana 71 stav 1 ovog zakona i stava 2 tačka 3 ovog člana ne primjenjuje se na isporuku polovnih prevoznih sredstava, koje podliježu PDV u skladu sa prelaznim postupcima za upotrebljavanih prevozna sredstva.

Oslobođenja za sticanje dobra unutar Unije

Član 73

PDV-a je oslobođeno sticanje dobra unutar Unije:

1) ako bi isporuka tih dobra koju obavi poreski obveznik u Crnoj Gori bila u svakom slučaju oslobođena plaćanja PDV;

2) ako bi uvoz tih dobra prema članu 76 stav 1 tač. 1, 3, 4, 5 i tač. 9 do 16 ovog zakona bio u svakom slučaju oslobođen plaćanja PDV;

3) za koje bi sticalac u svakom slučaju prema čl. 104 i 105 ovog zakona, imao pravo na povraćaj cjelokupnog iznosa PDV-a koji je obavezan platiti u skladu sa članom 7 stav 2 tačka b ovog zakona.

Trostrani posao

Član 74

(1) Trostranim poslom u smislu ovog zakona smatra se transakcija koju tri poreska obveznika iz tri različite države članice ugovore za iste dobra koja su prevoze ili otpreme od prvog isporučilaca neposredno posljednjem kupcu te kada su ispunjeni uslovi za oslobođenje iz stava 2 ovog člana. Navedeno se primjenjuje i kada je posljednji kupac pravno lice koja nije poreski obveznik, a registrovan je za potrebe PDV-a.

(2) Sticanje dobra unutar Unije koje je u skladu sa članom 37 ovog zakona obavljeno u Crnoj Gori oslobođeno je PDV-a pod sljedećim uslovima:

1) stjecanje dobara obavljeno je od strane poreznog obveznika koji nije osnovan u dotičnoj državi članici ali je registriran za potrebe PDV-a u nekoj drugoj državi članici;

2) sticanje dobra obavljeno je u svrhu dalje isporuke dobra koju obavlja poreski obveznik (sticalac) iz tačke a ovog stava u Crnoj Gori;

3) stečena dobra direktno se otpreme ili prevoze iz druge države članice u kojoj poreski obveznik iz tačke a ovog stava nije registrovan za potrebe PDV-a primaocu dalje isporuke;

4) primalac dalje isporuke dobra je poreski obveznik ili pravno lice koje nije poreski obveznik, a registrovano je za potrebe PDV-a u Crnoj Gori;

5) primalac iz tačke d ovog stava u skladu sa članom 116 ovog zakona plaća PDV na isporuku koju je obavio poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori.

Oslobođenja za određene usluge prevoza

Član 75

(1) Plaćanja PDV-a oslobođen je unutar Unije prevoz dobra na ostrva i na ostrvo koja čine autonomne teritorije Azori i Madeira te prevoz dobra između tih ostrva.

(2) Plaćanja PDV-a oslobođena je usluga međunarodnog prevoza putnika, osim drumskog i željezničkog prevoza.

(3) Bliži način sprovođenja odredabe stava 2 ovog člana, u vezi sa primjenom oslobođenja za međunarodni prevoz putnika, propisuje Ministarstvo.

Oslobođenja kod uvoza dobra

Član 76

(1) Plaćanja PDV su oslobođene sledeće transakcije:

1) konačni uvoz dobra čiji je promet od strane poreskog obveznika u svim slučajevima oslobođen plaćanja PDV u Crnoj Gori;

2) dobra koja se u Crnu Goru unose u okviru tranzitnog carinskog postupka;

3) uvoz dobra iz treće teritorije koji je dio carinske teritorije Unije, na koji se može primijeniti oslobođenje iz tač. 20 do 41 ovog člana;

4) roba nekomercijalne prirode koju putnici unose sa sobom iz inostranstva u propisanoj vrsti, vrijednosti i količini;

5) roba sadržana u pošiljkama koje besplatno šalju fizička lica iz inostranstva fizičkim licima u Crnoj Gori, pod uslovom da te pošiljke nijesu komercijalne prirode i da odgovaraju propisanoj vrsti, količini i vrijednosti;

6) konačni uvoz dobra, u slobodnom prometu iz treće teritorije koje čini dio carinske teritorije Unije, za koja bi postojalo pravo na izuzeće prema tač. 4 i 5 ovog člana da su uvezena u smislu člana 27 stava 1 ovog zakona;

7) uvoz robe za koju se PDV treba prijaviti prema posebnom postupku iz čl. 182 do 193 ovog zakona i ako je, najkasnije pri podnošenju uvozne deklaracije, nadležnom carinskom organu u državi članici uvoza dostavljen, za primjenu posebne odredbe, pojedinačni identifikacioni broj za PDV dobavljača ili posrednika koji djeluje za njegov račun, koji se dodjeljuje na osnovu člana 187 ovog zakona;

8) uvoz dobara otpremljenih ili prevezenih iz treće teritorije ili treće zemlje u državu članicu koja nije država članica u kojoj završava otprema ili prevoz tih dobara, ako je isporuka takvih dobara od strane uvoznika koji je prema članu 112 stav 1 tačka 5 ovog zakona određen ili priznat kao lice koje je dužno platiti PDV, izuzeta na osnovu člana 71 ovog zakona;

9) ponovo uvezena dobra koje u nepromijenjenom stanju uvozi lice koje ih je izvezlo i ako je u skladu sa carinskim propisima oslobođeno plaćanja carine;

10) uvoz dobra od strane Evropske zajednice, Evropske zajednice za atomsku energiju, Evropske centralne banke ili Evropske investicione banke, ili od strane tijela koja su osnovale Zajednice, a na koja se primjenjuje Protokol od 8. aprila 1965. godinr o pogodnostima i imunitetima Evropskih zajednica, u granicama i pod uslovima tog Protokola i sporazuma o njegovoj primjeni ili sporazuma o njihovom sjedištu, ukoliko to ne dovodi do narušavanja tržišne konkurencije;

11) uvoz robe koji obavlja Evropska komisija odnosno agencija ili tijelo osnovani na osnovu prava Unije ako Evropska komisija odnosno ta agencija ili to tijelo uvoze tu robu pri izvršavanju svojih zadataka koje su im dodijeljene pravom Unije kako bi se odgovorilo na epidemiju bolesti COVID-19, osim ako se uvezena roba upotrebljava, odmah ili kasnije, u svrhu daljih isporuka uz naknadu od strane Evropske komisije odnosno te agencije ili tog tijela;

12) uvoz dobara u kontekstu diplomatskih i konzularnih odnosa, koji je oslobođen carine te uvoz dobara međunarodnih organizacija, osim organizacija iz tačke 10 ovog člana, i članovima tih organizacija, u okviru limita i pod uslovima propisanim međunarodnim konvencijama o osnivanju tih organizacija, a na osnovu mišljenja organa nadležnog za vanjske poslove;

13) uvoz robe koju nabavljaju oružane snage drugih država članica za potrebe tih snaga ili njihovog civilnog osoblja ili za snabdjevanje njihovih menzi ili kantina, kad takve snage sudjeluju u odbrambenim naporima koji se preduzimaju radi sprovođenja aktivnosti Unije u okviru zajedničke sigurnosne i odbrambene politike;

14) uvoz robe koju nabavljaju oružane snage država koje su članice Organizacije Sjevernoatlantskog saveza (NATO), za potrebe tih snaga ili pratećeg civilnog osoblja, kao i za snabdjevanje njihovih menzi ili kantina, ako te snage učestvuju u zajedničkim odbrambenim aktivnostima;

15) uvoz robe od strane oružanih snaga Ujedinjenog Kraljevstva stacioniranih na ostrvu Kipru, prema Ugovoru o osnivanju Republike Kipra od 16. avgusta 1960. godine za upotrebu tim snagama ili civilnom osoblju koje ih prati, ili za snabdjevanje njihovih menza ili kantina;

16) uvoz ulova u luke, od strane ribarskih preduzeća koja se bave morskim ribolovom, neprerađenog ili nakon što je prošao konzerviranje za prodaju, ali prije isporuke;

17) uvoz zlata od strane Centralne banke Crne Gore;

18) uvoz plina preko sistema za prirodni plin ili bilo koje mreže priključene na taj sistem, ili plina koji se puni iz nekog plovila za prevoz plina u sistem za prirodni plin ili u neku mrežu proizvodnih plinovoda, električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje preko mreža za grijanje ili hlađenje;

19) usluge u vezi sa uvozom dobra, ako je njihova vrijednost uključena u poresku osnovicu, u skladu sa članom 61 ovog zakona;

20) predmeti koji čine ličnu imovinu, koje pri preseljenju u Crnu Goru uvoze fizička lica koja su prethodno u drugoj državi boravila neprekidno najmanje 12 mjeseci, pod uslovom da su u vlasništvu tih lica i da su korišćeni prije preseljenja najmanje šest mjeseci, a uvoz tih dobara se može obaviti u roku od 12 mjeseci od dana preseljenja, koji se zbog posebnih okolnosti

može produžiti, osim alkoholnih pića, duvana i duvanskih dobra, komercijalnih prevoznih sredstava i dobra koji se koriste za obavljanje djelatnosti ili zanimanja;

21) predmeti domaćinstva i pokloni koje pri preseljenju u Crnu Goru uvozi lice povodom sklapanja braka koje je najmanje 12 mjeseci boravilo izvan Unije, osim alkoholnih pića, duvana i duvanskih dobra;

22) predmeti koji čine ličnu imovinu, koje su crnogorski i strani državljani stalno nastanjeni u Crnoj Gori naslijedili van Unije, osim alkoholnih pića, duvana i duvanskih dobra, komercijalnih prevoznih sredstava, dobra koji se koriste za obavljanje djelatnosti ili zanimanja, zaliha sirovina i gotovih dobra ili poludobra, stoke i zaliha poljoprivrednih dobra čije količine prevazilaze uobičajene porodične potrebe;

23) odjeća, školski materijali i predmeti domaćinstva koji služe za opremanje studentske sobe i pripadaju učenicima ili studentima koji dolaze na studije u Crnu Goru i namijenjeni su njihovoj ličnoj upotrebi tokom studiranja;

24) uvoz dobra poslovne imovine koju radi nastava obustavljene privredne djelatnosti i prenosa djelatnosti uvozi poreski obveznik u Crnu Goru. Oslobođenje se ne odnosi na prevozna sredstva, isporuke za ljudsku potrošnju ili prehranu životinja, gorivo, zalihe sirovina, gotove dobra ili poludobra te stoku u vlasništvu trgovaca,

25) poljoprivredna dobra, plodovi ratarstva, stočarstva, šumarstva, uzgoja ribe i pčelarstva dobijeni na imanjima koje poljoprivredni proizvođači iz Crne Gore posjeduju u pograničnom pojasu susjedne države i priplod i druga dobra koje dobiju od stoke koju imaju na tim posjedima zbog poljskih radova, ispaše ili zimovanja, kao i sjeme, gnojiva i dobra za obradu zemlje i plodova sa ovih imanja;

26) životinje za laboratoriju i biološke ili hemijske supstance za istraživanje;

27) terapijske supstance ljudskog porijekla i reagense za utvrđivanje krvnih grupa i vrsta tkiva koje se upotrebljavaju za nekomercijalne medicinske ili znanstvene svrhe;

28) pošiljke koje sadrže uzorke referentnih supstanci za kontrolu kvaliteta medicinskih dobra, odobrenih od strane Svjetske zdravstvene organizacije;

29) farmaceutska dobra koji se koriste na međunarodnim sportskim događajima;

30) dobra uvezena preko državnih organa ili registrovanih humanitarnih ili dobrotvornih organizacija, koji su namijenjeni za besplatnu podjelu licima u stanju socijalne potrebe, osim alkoholnih pića, duvana i duvanskih dobra, kafe, čaja i motornih vozila (sem vozila prve pomoći);

31) predmeti koji su posebno izrađeni za obrazovanje, zapošljavanje ili osposobljavanje slijepih odnosno drugih lica sa invaliditetom, ako su uvezeni od strane ustanova, odnosno organizacija čija je djelatnost pružanje pomoći ovim licima, ako su ovim organizacijama ti predmeti donirani, na osnovu mišljenja organa nadležnog za poslove socijalnog staranja;

32) dobra uvezena preko državnih organa ili registrovanih humanitarnih ili dobrotvornih organizacija koji su namijenjeni za besplatnu podjelu, odnosno besplatno stavljanje na raspolaganje žrtvama elementarnih nepogoda, osim materijala i opreme namijenjene ponovnoj gradnji teritorije koje je pogodila elementarna nepogoda;

33) odlikovanja i priznanja dobijenih u okviru međunarodnih događaja i pokloni primljeni u okviru međunarodnih odnosa, osim alkoholnih pića, duvana i duvanskih dobra, kao i dobra koje koriste šefovi država ili njihovi predstavnici tokom službenih posjeta;

34) predmeti koji se uvoze u svrhu promocije trgovine - uzorci robe zanemarljive vrijednosti, štampani i reklamni materijal;

35) dobra koja se koriste ili konzumiraju na sajmovima ili sličnim događajima, osim alkoholnih pića, duvana i duvanskih dobra, čvrstih, tečnih ili plinskih goriva;

36) roba koja se uvozi za potrebe ispitivanja, analize ili testiranja u svrhu utvrđivanja i provjere njenog sastava, kvaliteta ili tehničkih karakteristika, a za potrebe informisanja ili industrijskog ili trgovačkog istraživanja, osim dobra koja se koriste za ispitivanje, analiziranje ili testiranje, koji predstavljaju aktivnosti koje promovišu prodaju;

37) žigovi, uzorci i dizajni, njihova prateća dokumentacija, kao i obrasci za priznavanje izuma, patenata, inovacija i slično, koji se dostavljaju nadležnim tijelima za zaštitu autorskog i prava industrijske svojine;

38) dokumenti namijenjeni informisanju turista, koji ne sadrže više od 25% komercijalnih oglasa, a koji se dijele besplatno i čija je namjena podsticanje posjete stranim zemljama;

39) razni dokumenti, isprave, obrasci, štampani materijali, brošure, zapisi i pismonosne pošiljke;

40) pomoćni materijali za slaganje i zaštitu robe tokom transporta;

41) stelja, stočna i druga hrana bilo koje vrste za potrebe transporta životinja;

42) goriva sadržana u standardnom rezervoaru putničkih automobila i motocikala i specijalnim kontejnerima, odnosno goriva sadržanog u prenosnom rezervoaru putničkih automobila i motocikala, najviše do deset litara po vozilu, kao i maziva neophodnih za funkcionisanje tih vozila;

43) materijali za izgradnju, održavanje ili ukrašavanje spomenika ili groblja žrtava rata;

44) kovčezi sa preminulim licima, urne sa pepelom preminulih lica, odnosno cvijeće, vijenci i drugi uobičajeni ukrasni pogrebni predmeti, pod uslovom da nemaju komercijalnu namjenu;

45) privremeni uvoz dobra pod uslovima propisanim carinskim propisima,

46) pružanje usluga koje se neposredno odnose na uvoz dobra za koje je odobren privremeni uvoz u Crnu Goru u skladu s carinskim propisima Unije i ako je primalac usluga naručilac iz inostranstva. Navedeno se ne primjenjuje na usluge u vezi s prevoznim sredstvima, paletama i kontejnerima,

47) prevozne i sve druge otpremljene usluge u vezi s dobrima u prevozu kroz carinsku teritoriju Evropske unije.

(2) Izuzeće predviđeno u stavu 1. tački 8 ovog člana primjenjuje se u slučaju kada nakon uvoza dobra slijedi isporuka dobra koja su izuzeta na osnovu člana 71 stava 1 i stav 3 tačka 3 ovog zakona, samo ako je uvoznik u vrijeme uvoza nadležnom tijelu države članice uvoza dostavio najmanje sljedeće podatke:

1) svoj identifikacioni broj za PDV izdat u Crnoj Gori ili identifikacioni broj za PDV svog poreskog zastupnika koji je dužan platiti PDV, a koji je izdat u Crnoj Gori;

2) identifikacioni broj za PDV sticalaca kojem se dobra isporučuju u skladu s članom 71 stav 1 ovog zakona, izdat u drugoj državi članici ili svoj vlastiti identifikacioni broj za PDV izdat u državi članici u kojoj završava otprema ili prevoz dobra, kada ta dobra podliježu premještanju u skladu sa članom 71 stav 3 tačka c ovog zakona;

3) dokaz da su uvezena dobra namijenjena za prevoz ili otpremu iz Crne Gore u neku drugu državu članicu.

(3) Bliži način ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja PDV i listu dobra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Oslobođenja kod izvoza dobra

Član 77

(1) Plaćanja PDV oslobođene su sljedeće transakcije:

1) isporuke dobra koje iz Crne Gore otpremi ili preveze isporučilac ili neko drugo lice za njegov račun izvan Unije;

2) isporuke dobra, osim isporuke goriva i dobra namijenjenih opremanju i snabdijevanju privatnih plovila, letilica ili drugih prevoznih sredstava za privatnu upotrebu koja iz Crne Gore otpremi ili preveze izvan Unije sam kupac koji nije osnovan u Crnoj Gori ili neko drugo lice za njegov račun;

3) isporuke dobra ovlašćnim tijelima koja ih izvoze iz Unije, u okviru njihovih humanitarnih, dobrotvornih ili obrazovnih djelatnosti koje obavljaju izvan Unije,

4) pružanje usluga, uključujući prevozne i pripadajuće pomoćne usluge, osim usluga koje su oslobođene PDV u skladu s čl. 67 i 68 ovog zakona, ako su one direktno povezane s izvozom ili uvozom dobra obuhvaćenih članom 61 i članom 87 stav 1 ovog zakona.

(2) Ako se isporuka dobra iz stava 1 tačka 2 ovog člana odnosi na dobra koje u ličnom prtljagu iznose putnici, oslobođenje se primjenjuje isključivo uz sljedeće uslove:

1) da putnik nema prebivalište ni uobičajeno boravište na teritoriji Unije;

2) da je ukupna vrijednost isporuke veća od 175,00 eura uključujući PDV;

3) da su dobra prevezena izvan Unije prije isteka roka od tri mjeseca nakon mjeseca u kojem je obavljena isporuka;

4) da postoji dokaz o izvozu, odnosno račun i obrazac koji je potvrdio carinski organ na čijoj teritoriji su dobra iznesena iz Unije.

(3) Prebivalištem ili uobičajenim boravištem u smislu stava 2 ovog člana smatra se mjesto upisano u pasoš, ličnu kartu ili drugi dokument koji Crna Gora priznaje kao identifikacionu ispravu.

(4) Za isporuke iz stava 2 ovog člana isporučilac dobra ostvaruje oslobođenje od PDV kada primi dokaz o izvozu, a već obavljeno oporezivanje izvezenih dobra poreski obveznik može ispraviti u periodu oporezivanja u kojem je primljen dokaz o izvozu.

(5) Oslobođenje od PDV iz stava 2 ovog člana ne primjenjuje se na naftne derivate.

(6) Oslobođenje od PDV iz stava 1 tačka 3 ovog člana ostvaruje se putem zahtjeva za povraćaj PDV.

Oslobođenja kod obavljanja usluga na pokretnoj imovini

Član 78

(1) Plaćanja PDV oslobođeno je obavljanje usluga na pokretnoj imovini stečenoj ili uvezenoj u Crnu Goru u svrhu obavljanja tih usluga, koju iz Unije otpremi ili preveze pružalac usluga ili korisnik koji nije osnovan u Crnoj Gori, odnosno treće lice za njihov račun.

(2) Za primjenu oslobođenja iz ovog člana potrebna je dokumentacija u skladu sa carinskim propisima.

Oslobođenja koja se odnose na međunarodni prevoz

Član 79

(1) Plaćanja PDV oslobođeno je sljedeće:

1) isporuku dobra za snabdijevanje gorivom i snadbjevanje plovila koja se koriste za plovību na otvorenom moru i prevoz putnika uz naknadu ili se koriste, za potrebe komercijalnih, industrijskih ili ribarskih djelatnosti, za spašavanje odnosno pomoć na moru, ili za ribolov uz obalu, s izuzetkom, što se tiče plovila za ribolov uz obalu, snadbjevanje plovila;

2) isporuku dobra za snabdijevanje gorivom i snadbjevanje ratnih brodova, koji su obuhvaćeni Kombinovanom nomenklaturom (KN) pod oznakom 8906 10 00, koji napuštaju njihovu teritoriju ploveći prema lukama ili sidrištima izvan Crne Gore;

3) isporuku, prepravku, popravaku, održavanje, iznajmljivanje i unajmljivanje plovila iz tačke a ovog stava, te isporuku, iznajmljivanje popravaku i održavanje opreme, uključujući i opremu za ribolov, koja je ugrađena u njih ili se na njima koristi;

4) pružanje usluga, osim onih koje se spominju u tački c ovog stava, u cilju zadovoljavanja direktnih potreba u vezi s plovilima iz tačke a ovog člana ili sa njihovim teretom;

5) isporuku dobra za snabdijevanje gorivom i snadbjevanje vazduhoplova kojima se koriste vazdušni prevoznici uz plaćanje uglavnom na međunarodnim linijama;

6) isporuku, prepravku, popravku, održavanje, iznajmljivanje i unajmljivanje vazduhoplova iz tačke e ovog stava, te isporuku, iznajmljivanje popravku i održavanje opreme koja je ugrađena u njih ili se u njima koristi;

7) pružanje usluga, osim onih koje se spominju u tački f ovog stava, u cilju zadovoljavanja direktnih potreba u vezi sa vazduhoplovima iz tačke e ili s njihovim teretom.

(2) Poreski obveznik mora imati dokaze o pravu na oslobođenja navedena u stavu 1 ovog člana.

(3) Ministarstvo propisuje sprovođenje ovog člana u vezi oslobođenja od PDV u vezi sa međunarodnim prevozom.

Oslobođenja za određene isporuke koje su izjednačene s izvozom

Član 80

(1) Plaćanja PDV oslobođeno je sljedeće:

1) isporuke dobra ili obavljanje usluga u okviru diplomatskih i konzularnih sporazuma;

2) isporuke dobra i obavljanje usluga Evropskoj uniji, Evropskoj zajednici za atomsku energiju, Evropskoj centralnoj banci ili Evropskoj investicionoj banci ili organizacijama koje je osnovala Evropska unija na koje se primjenjuje Protokol o pogodnostima i imunitetima Evropske unije u okvirima i pod uslovima koji su utvrđeni tim Protokolom i Sporazumom između Crne Gore i Unije o sprovođenju Protokola od 8. aprila 1965. godine o pogodnostima i imunitetima Unije u Crnoj Gori ili sporazumima o sjedištu tih organizacija, ako to ne dovodi do narušavanja načela tržišne konkurencije;

3) isporuke dobra ili usluga Komisiji odnosno agenciji ili tijelu osnovanim na osnovu prava Unije ako Komisija odnosno ta agencija ili to tijelo kupuju tu robu pri izvršavanju svojih zadataka koje su im dodijeljene pravom Unije kako bi se odgovorilo na epidemiju bolesti COVID-19, osim ako se kupljena dobra ili usluge upotrebljavaju, odmah ili kasnije, u svrhu daljnjih isporuka uz naknadu od strane Komisije odnosno te agencije ili tog tijela;

4) isporuke dobra ili obavljanje usluga međunarodnim tijelima koja kao takve priznaje Crna Gora koja nijesu navedena u tački b ovog stava i članovima takvih tijela uz ograničenja i pod uslovima propisanim međunarodnim sporazumima o osnivanju tih tijela ili sporazumima o njihovu sjedištu;

5) isporuke dobra ili obavljanje usluga na teritoriji Crne Gore za potrebe oružanih snaga drugih država članica ili njihova civilnog osoblja te za snadbjevanje njihovih menzi ili kantina, kada takve snage sudjeluju u odbrambenim naporima koji se preduzimaju radi sprovođenja aktivnosti Unije u okviru zajedničke sigurnosne i odbrambene politike;

6) isporuke dobra ili obavljanje usluga u drugu državu članicu namijenjenih oružanim snagama bilo koje države članice koja nije država članica odredišta, za potrebe tih snaga ili njihovog civilnog osoblja ili za snabdijevanje njihovih menzi ili kantina, kada takve snage sarađuju u odbrambenim naporima koji se preduzimaju radi sprovođenja aktivnosti Unije u okviru zajedničke sigurnosne i odbrambene politike;

7) isporuke dobra ili obavljanje usluga na teritoriji Crne Gore za potrebe oružanih snaga drugih država članica Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO) ili civilnog osoblja koje ih prati te za snadbjevanje njihovih menzi i kantina, kada te snage sarađuju u zajedničkim odbrambenim aktivnostima;

8) isporuke dobra ili obavljanje usluga u drugu državu članicu, namijenjenih za potrebe oružanih snaga bilo koje države članice Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO), osim same države članice odredišta, za potrebe tih snaga ili civilnog osoblja koje ih prati ili za snadbjevanje njihovih menzi i kantina, kada te snage sarađuju u zajedničkim odbrambenim aktivnostima;

9) isporuku dobra i pružanje usluga oružanim snagama Ujedinjenog Kraljevstva stacioniranim na otoku Kipru, prema Ugovoru o osnivanju Republike Kipru od 16. avgusta

1960. godine, za upotrebu tim snagama ili civilnom osoblju koje ih prati, ili za snabdijevanje njihovih menza ili kantina.

(2) U slučaju prestanka primjene uslova za oslobođenje od PDV-a iz stava 1 tačka c) ovog člana, a po obavještenju Komisije ili agencije, odnosno tijela koje je primilo isporuku oslobođenu PDV isporuka te robe ili tih usluga podliježe PDV-u pod uslovima koji se primjenjuju u tom trenutku u Crnoj Gori.

Elektronska potvrda za PDV oslobođenje

Član 81

(1) Uslovi za oslobođenje transakcije iz člana 80 stav 1 ovog zakona dokazuju se elektronskom potvrdom. Primalac kojem je obavljena isporuka dobra ili usluga oslobođena od plaćanja poreza (tijelo ili lice) koji ima pravo na oslobođenje, izdaje potvrdu te je zajedno s nadležnim tijelom Crne Gore kao domaćinom elektronski potpisuje.

(2) Elektronska potvrda sadrži najmanje sljedeće podatke:

1) identifikacione podatke tijela ili lica koji ima pravo na oslobođenje, uključujući identifikacioni broj koji je izdala Crna Gora kao domaćin, ako je dostupan;

2) identifikacione podatke nadležnog tijela koje potvrđuje oslobođenje;

c) izjavu tijela ili pojedinca koji ima pravo na oslobođenje o predviđenoj upotrebi pribavljenih dobra i usluga te o ispunjavanju uslova za oslobođenje koje je odredila Crna Gora;

3) opis, količinu i vrijednost, bez PDV i akciza, robe i usluga za koje se traži oslobođenje, uključujući identifikacioni broj vozila ili adresu i svrhu upotrebe nepokretne imovine, ako je potrebno;

4) ovjeru nadležnih tijela Crne Gore domaćina;

5) informacije o prodvacu, uključujući ime i adresu, državu članicu sjedišta, ili prebivališta i PDV/akcizni broj ili referentni poreski broj.

(3) Elektronska potvrda upotrebljava se za oslobođenje od plaćanja PDV-a i akciza zajedno.

(4) Ako su roba ili usluge namijenjene službenoj upotrebi, države članice mogu, u skladu s uslovima koje propišu, osloboditi tijelo koje ima pravo na oslobođenje od zahtjeva da od države članice domaćina ishodi potpis potvrde. U slučaju zlouporabe takvo se oslobođenje može povući.

(5) Za transakciju izvršene do 30. juna 2032. godine upotrebljavaju se papirne potvrde navedene u Prilogu II. Sprovedbenoj uredbi Vijeća (EU) br. 282/2011.

Obaveza plaćanja PDV-a u slučaju neispunjenja uslova

Član 82

Izuzetno od člana 80 stav 3 ovog zakona, ako dobra i/ili usluge nijesu u skladu s uslovima za oslobođenje ili ako dobra i/ili usluge nijesu upotrijebljene na predviđeni način, tijelo ili lice koje koji ima pravo na oslobođenje i koje je izdalo i potpisalo potvrdu obvezno je platiti PDV u Crnoj Gori.

Oslobođenje za isporuku zlata Centralnoj banci

Član 83

Plaćanja PDV oslobođena je isporuka zlata Centralnoj banci Crne Gore.

Oslobođenja za pružanje usluga posrednika

Član 84

(1) Plaćanja PDV-a oslobođene su usluge posredovanja obavljene u ime i za račun drugog lica:

1) izvozne isporuke iz člana 77 ovog zakona;

- 2) postupke iz člana 78 ovog zakona;
 - 3) isporuke iz člana 79 i 80 ovog zakona;
 - 4) transakcije koje se obavljaju izvan Unije.
- (2) Oslobođenje za usluge posredovanja ne primjenjuje se na putničke agencije koje u ime i za račun putnika obavljaju usluge u drugim državama članicama.

Oslobođenja za transakcije koje se odnose na međunarodnu trgovinu

Član 85

- (1) Oslobođenje od plaćanja PDV iz čl. 86, 87 i 88 ovog zakona i stava 2 ovog člana ovog zakona primjenjuje se ako dobra i usluge nijesu namijenjeni za krajnju potrošnju i ako iznos PDV koji bi trebalo platiti nakon prestanka primjene postupaka iz tih članova odgovara iznosu PDV koji bi trebalo platiti da je na svaku od tih transakcija PDV obračunan u Crnoj Gori.
- (2) Oslobođenje od plaćanja PDV-a iz čl. 86, 87 i 88 ovog zakona primjenjuje se na sticanje dobra unutar Unije u Crnoj Gori pod istim uslovima koji su propisani za isporuke dobra u Crnoj Gori.

Oslobođenje za dobra u carinskim postupcima i slobodnim zonama

Član 86

- (1) Plaćanja PDV oslobođeno je sljedeće:
- 1) isporuke dobra namijenjenih podnošenju na uvid carinskom organu i kada je dozvoljeno njihovo privremeno čuvanje, u skladu sa carinskim propisima;
 - 2) isporuke dobra koji se unose i smještaju u slobodnu zonu,
 - 3) isporuke dobra koji se u skladu s carinskim propisima stavljaju u postupak carinskog skladištenja ili postupak unutrašnje proizvodnje.
- (2) Plaćanja PDV oslobođena je isporuka dobra i obavljanje usluga na tim dobrima na mjestima navedenima u stav 1 ovog člana, tako dugo dok se na njih primjenjuje postupak iz stava 1 ovog člana.
- (3) Plaćanja PDV-a oslobođen je i promet usluga povezanih sa isporukama iz stava 1 ovog člana.

Oslobođenje za dobra u poreskom skladištu

Član 87

- (1) Plaćanja PDV oslobođen je uvoz dobra, kao i dobara koja podliježu akcizama prema propisima koji uređuju akcize te dobra koji podliježu posebnom porezu na kafu, ako se smještaju u poresko skladište u Crnoj Gori.
- (2) Plaćanja PDV oslobođena je isporuka dobra, kao i isporuka dobra koja podliježu akcizama prema propisima koji uređuju akcize te dobra koji podliježu posebnom porezu na kafu, u poreska skladišta i unutar njih kao i usluge obavljene na tim dobrima, tako dugo dok se na njih primjenjuje postupak poreskog skladištenja.
- (3) Poreskim skladištem, u smislu ovog zakona, za dobra koji podliježu akcizama prema propisima koji uređuju akcize te dobra koji podliježu posebnom porezu na kafu i bezalkoholna pića smatra se prostor koji je određen kao akcizno, odnosno poresko skladište u skladu s posebnim propisima.
- (4) Bliži način sprovođenja odredaba st. 1, 2 i 3 ovog člana, u vezi sa poreskim skladištem i popisom dobara, propisuje Ministarstvo.

Oslobođenje za dobra namijenjena posebnoj upotrebi iz poreskog skladišta

Član 88

Plaćanja PDV oslobođen je uvoz i isporuka svih dobra koji se smještaju u poresko skladište:

1) ako su dobra namijenjena trgovinama oslobođenima PDV-a koje se nalaze u vazdušnoj ili pomorskoj luci, za isporuku dobra koji se iznose u ličnom prtljagu putnika koji putuju avionima ili morem na treće teritorije ili u treće zemlje, ako je takva isporuka oslobođena PDV na osnovu člana 77 stav 1 tačka 2 ovog zakona;

2) ako su dobra namijenjeni poreskim obveznicima za isporuku putnicima u avionima ili brodovima tokom leta ili plovidbe morem pod uslovom da se mjesto završetka prevoza nalazi izvan Unij;

3) ako su dobra namijenjena poreskim obveznicima za obavljanje isporuka koje su oslobođene PDV na osnovu člana 80 stav 1 tač. 1 do 6 ovog zakona.

Oslobođenje i postupci za dobra iz posebnih teritorija Unije

Član 89

(1) Na uvoz dobra iz člana 27 stav 2 ovog zakona s treće teritorije koje je u skladu s carinskim propisima dio carinske teritorije Unije, primjenjuju se odredbe st. 2 i 3 ovog člana, a na uvoz tih dobra primjenjuju se postupci u skladu s carinskim propisima o uvozu dobra na teritoriji Unije.

(2) Ako otprema ili prevoz dobara iz stava 1 ovog člana završava na mjestu koje se nalazi izvan države članice u trenutku njihovog unosa u Uniju, ta dobra će biti oslobođena od plaćanja PDV-a i prevoze se unutar Unije u skladu sa tranzitnim postupkom Unije, propisanim carinskim propisima, ako su bila prijavljena za taj postupak prilikom unosa u Uniju.

(3) Ako je za dobra iz stava 1 ovog člana u trenutku unosa u Uniju započet jedan od postupaka na osnovu kojih bi da su uvezena dobra u smislu člana 27 stav 1 ovog zakona bila obuhvaćena jednim od postupaka iz člana 86 stav 1 ovog zakona ili postupkom privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od plaćanja uvozne carine oslobođenja od PDV-a iz člana 86 stav 1 ovog zakona i oslobođenja u postupku privremenog uvoza primjenjuju se i na ta dobra.

Postupci za izvoz i privremeni izvoz dobara

Član 90

(1) Na izvoz dobra koja su u slobodnom prometu i otpreme se ili prevoze iz Crne Gore na treće teritorije koje je dio carinske teritorije Unije primjenjuju se postupci u skladu s carinskim propisima o izvozu dobra s carinske teritorije Unije.

(2) Na dobra koji se privremeno izvoze radi ponovnog uvoza u Crnu Goru primjenjuju se iste odredbe koje bi se primjenjivale da su ta dobra privremeno izvezena sa carinske teritorije Unije.

Zabrana zloupotrebe PDV oslobođenja

Član 91

Poreski obveznik oslobođenja od PDV ne smije koristiti suprotno odredbama ovog zakona (odredbama člana 67 do 90 ovog zakona).

XI. ODBIJANJE ULAZNOG PDV

Nastanak prava na odbijanje ulaznog PDV

Član 92

(1) Pravo na odbitak nastaje kada porez koji se može odbiti postane naplativ.

(2) Poreski obveznik može odbiti ulazni PDV u skladu sa odredbama čl. 93 do 98 ovog zakona.

Uslovi za odbijanje ulaznog PDV

Član 93

(1) Poreski obveznik može, prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, odbiti PDV koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke dobra, odnosno usluga (u daljem tekstu: ulazni PDV), ako je ta dobra, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe ostvarivanja prihoda pri obavljanju oporezive djelatnosti za koju se plaća PDV.

(2) Ulazni PDV je iznos PDV koji poreski obveznik treba platiti ili je plaćen u Crnoj Gori pri uvozu i iznos PDV koji je plaćen na osnovu člana 112 stav 1 tač. 2 i 3 i člana 112 stav 2 i 7 ovog zakona.

(3) Poreski obveznici, osim ulaznog PDV-a navedenog u st. 1 i 2 ovog člana, mogu odbiti i sljedeće:

1) PDV koji treba platiti u vezi s transakcijama koje se tretiraju kao isporuke dobra ili pružanje usluga u skladu sa članom 20 tačka 1 ovog zakona;

2) PDV koji treba platiti u vezi sa sticanjem dobra u skladu sa članom 7 stav 1 tačka 2 podtačka a ovog zakona;

3) PDV koji treba platiti u vezi sa transakcijama koje se tretiraju kao sticanje unutar Zajednice u skladu s članom 22 st. 3, 4 i 5 ovog zakona;

4) PDV plaćen u okviru trostranog posla u skladu s članom 74 ovog zakona.

(4) Poreski obveznik može odbiti ulazni PDV i od dobra i usluga koje je upotrijebio za obavljanje djelatnosti van Crne Gore, pod uslovom da bi pravo na odbitak ulaznog PDV bilo priznato da je djelatnost obavljena u Crnoj Gori.

(5) Poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV:

1) od dobra i usluga koje je iskoristio za promet dobra, odnosno usluga za koje je propisano oslobođenje plaćanja PDV iz člana 67 i 68 ovog zakona;

2) od dobra i usluga koje je iskoristio za obavljanje djelatnosti van Crne Gore, ukoliko mu pravo na odbitak ulaznog PDV ne bi bilo priznato da je tu djelatnost obavio u Crnoj Gori.

(6) Poreski obveznik može odbiti ulazni PDV koji se odnosi na promet dobra, odnosno usluga koji su oslobođeni plaćanja PDV:

1) na osnovu člana 70 stav 1, člana 71 stav 1, člana 75, člana 76 stav 1 tačka 19, čl. 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, člana 87 st. 1 i 2, čl. 88 i 93 ovog zakona;

2) na osnovu člana 68 stav 1 tačka 1 i 2 podtačka a) do f) ovog zakona ovog zakona, ako se vrše za naručioca usluge koji ima sjedište, izvan Unije ili ako su te usluge neposredno povezane sa dobrima namijenjenim izvozu.

(7) Ako se radi o nekretninama ili drugim privrednim dobrima koja su dio poslovne imovine poreskog obveznika i koja se koriste i za potrebe poslovanja poreskog obveznika i za njegove privatne potrebe ili za privatne potrebe njegovih zaposlenih ili uopšteno u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti, PDV se može odbiti samo u dijelu koji se koristi u poslovne svrhe poreskog obveznika.

Pravo na odbitak ulaznog PDV-a

Član 94

(1) Poreski obveznik može odbiti ulazni PDV za isporuku dobra ili usluga, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) odbitak ulaznog PDV nije isključen u skladu sa članom 93 st. 5 i 7, članom 97 i članom 98 stav 1 ovog zakona;

2) ima račun u vezi s isporukom dobra i usluga, izdat u skladu sa članom 122 do 128 ovog zakona, osim u slučaju iz tačke 3 ovog stava;

3) da za uvezene proizvode ima carinsku deklaraciju u kojoj je naveden kao primalac ili uvoznik dobra te u kojoj je iskazan iznos PDV koji treba platiti ili je omogućeno njegovo izračunavanje;

4) kada je obavezan platiti PDV na osnovu prenosa poreske obaveze u skladu sa članom 112 stav 1 tač. 2, 3 i 4 i članom 112 st. 2 i 7 ovog zakona;

5) da iznos obaveze PDV, kao i sve podatke potrebne za obračun PDV-a na sticanje dobra unutar Unije iskaže u prijavi PDV-a iz člana 136 stav 1 ovog zakona i da ima račun;

6) kod plaćenog avansa ulazni PDV može odbiti ako je primljeni račun izdat u skladu sa članom 122 stav 1 ovog zakona.

(2) Poreski obveznik odbija ulazni PDV tako da od ukupnog iznosa PDV-a, koji je obavezan platiti za period oporezivanja, odbije ukupni iznos ulaznog PDV-a za koji su u periodu oporezivanja ispunjeni uslovi za odbitak ulaznog PDV-a propisani ovim članom.

(3) Ministarstvo propisuje sprovođenje ovog člana u vezi uslova za odbitak ulaznog PDV-a.

Odbitak PDV-a kod posredovanih usluga

Član 95

Ako se smatra da je poreski obveznik primio i isporučio usluge u skladu sa članom 26 ovog zakona, te isporuke ne utiču na pravo tog poreskog obveznika na odbitak, nezavisno od toga je li odbitak PDV-a moguć u pogledu tih isporuka.

Pravo na odbitak ulaznog PDV-a kod isporuka novih prevoznih sredstava

Član 96

(1) Svako lice iz člana 12 stav 5 ovog zakona koje povremeno isporučuje nova prevozna sredstva pod uslovima iz člana 71 stav 1 i stav 3 tačka 1 ovog zakona ima pravo na odbitak PDV uključenog u nabavnu cijenu ili plaćenog pri uvozu ili sticanju tog novog prevoznog sredstva unutar Unije, a najviše do iznosa PDV koji bi se morao platiti da isporuka nije bila oslobođena plaćanja PDV.

(2) Pravo na odbitak ulaznog PDV-a nastaje u trenutku isporuke novih prevoznih sredstava u drugu državu članicu.

(3) Ministarstvo propisuje sprovođenje ovog člana u vezi prava na odbitak ulaznog PDV kod isporuka novih prevoznih sredstava.

Ograničenje prava na odbitak ulaznog PDV

Član 97

(1) Poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV od:

1) plovni objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za plovne objekte, odnosno vozila koja su namijenjena za dalju prodaju, iznajmljivanje (renta-car), prevoz lica i dobra (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima;

2) izdataka za reprezentaciju;

3) kupovine novoizgrađenog stambenog objekta.

Izračunavanje odbitnog dijela ulaznog PDV-a

Član 98

(1) Ako poreski obveznik koristi dobra i usluge koje su mu obavljene, djelomično za isporuke dobra i usluga za koje ima pravo odbiti ulazni PDV u skladu s odredbama ovog zakona i za isporuke dobra i usluga za koje nema pravo odbiti ulazni PDV, tada može odbiti samo onaj dio ulaznog PDV koji se odnosi na transakcije za koje ima pravo odbiti ulazni PDV.

(2) Raspodjelu ulaznog PDV na dio koji se može odbiti i na dio koji se ne može odbiti poreski obveznik mora izvršiti prije podnošenja obračuna PDV.

(3) Ulazni PDV se utvrđuje za cjelokupni promet dobra, odnosno usluga, tako što se iskazuje:

1) u brojiocu: cjelokupan iznos godišnjeg prometa, bez PDV koji se odnosi na promet sa pravom odbitka ulaznog PDV, a

2) u imeniocu: iznos koji je uključen u brojiocu i cjelokupni iznos godišnjeg prometa na koji poreski obveznik nema pravo odbitka ulaznog PDV, uključujući subvencije i donacije, osim subvencija iz člana 58 stav 1 ovog zakona.

(4) U obračunu odbitnog dijela PDV se ne obračunava:

1) iznos koji se odnosi na opremu koju je poreski obveznik otuđio u okviru obavljanja svoje djelatnosti;

2) iznos prometa finansijskih usluga iz člana 68 stav 1 tačka 2 podtačka a do f ovog zakona, ako se obavljaju povremeno (periodično);

3) iznos prometa nepokretnosti, ako se promet obavlja povremeno (periodično).

(5) Odbitni dio PDV utvrđuje se kao procenat od godišnje (kalendarske) osnovice i zaokružuje kao cijeli broj naviše.

(6) Privremeni odbitni udio PDV za tekuću godinu utvrđuje se na osnovu podataka o prometu iz prethodne godine, a ako tih podataka nema ili ako su ti iznosi beznačajni, odbitni dio utvrđuje poreski obveznik na osnovu sopstvene procjene, uz pismenu saglasnost nadležnog poreskog organa.

(7) Poreski obveznik u posljednjem poreskom periodu, odnosno poreskom periodu u kalendarskoj godini vrši ispravku privremenog odbitnog dijela ulaznog PDV iz stava 6 ovog člana, primjenom procenta koji se primjenjuje na iznos ulaznog PDV za sve poreske periode u kalendarskoj godini.

(8) Ministarstvo bliže uređuje način utvrđivanja i ispravke odbitnog dijela ulaznog PDV.

(9) Izuzetno od stava 3 ovog člana, poreski obveznik može utvrditi odbitni dio PDV pojedinačno za svaku oblast svoje djelatnosti, ukoliko po tim oblastima odvojeno vodi knjigovodstvo i ako za to pribavi pismenu saglasnost nadležnog poreskog organa.

Ispravka odbitka ulaznog PDV

Član 99

(1) Odbitak ulaznog PDV koji je poreski obveznik izvršio u skladu sa ovim zakonom mora se ispraviti, u slučaju ako se:

1) naknadno utvrdi da je odbitak ulaznog PDV obračunat u višem ili nižem iznosu od iznosa na koji je poreski obveznik imao pravo;

2) po poreskom obračunu pokaže da je došlo do promjene činilaca bitnih za obračun odbitnog iznosa ulaznog PDV (promjena cijena, odnosno otkazivanja ugovorenih nabavki i sl.).

(2) Poreski obveznik mora u odgovarajućem iznosu ispraviti odbitak ulaznog PDV korišćenog za primljenu isporuku dobra ili usluge ako je isporučilac za tu isporuku naknadno ispravio poresku osnovicu i PDV u skladu sa članom 58 st. 11 i 16 ovog zakona, a poreski obveznik ispravak odbitka ulaznog PDV obavlja u periodu oporezivanja u kojem je od isporučioca primio obavještenje o ispravci poreske osnovice iz člana 58 st. 11 i 16 ovog zakona.

(3) Ako poreski obveznik u slučaju iz člana 58 stav 16 ovog zakona ne ispravi odbitak ulaznog PDV na način propisan stavom 2 ovog člana, nadležni poreski organ zadužuje ga za odgovarajući iznos korišćenog odbitka ulaznog PDV koji je bio dužan ispraviti.

(4) Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, ispravka ulaznog PDV-a neće biti izvršena u slučaju uništenja, gubitka ili krađe dobra za koje postoje valjani dokazi, kao i kod davanja poklona male vrijednosti i uzoraka iz člana 18 stav 2 ovog zakona.

(5) Bliži način sprovođenja odredaba st. 1, 2, 3 i 4 ovog člana, u vezi sa ispravkom odbitka ulaznog PDV, propisuje Ministarstvo.

Ispravka odbitka ulaznog PDV-a

Član 100

(1) Ako su u toku perioda od pet godina od kalendarske godine u kojoj je počela da se koristi oprema izmijenjene uslovi koji su u toj godini bili opredjeljujući za odbitak ulaznog PDV, ispravka ulaznog PDV se vrši za period od izmjene okolnosti, a za nepokretnosti se, umjesto perioda od pet godina, uzima u obzir period od deset godina.

(2) Pod promjenom uslova mjerodavnih za oporezivanje smatra se:

1) prelazak poreskog obveznika sa redovnog oporezivanja na oporezivanje u skladu sa članom 145 ovog zakona;

2) prestanak obavljanja djelatnosti od strane poreskog obveznika;

3) promet opreme prije isteka roka iz stava 1 ovog člana, ukoliko taj promet nije predmet oporezivanja PDV;

3) promet nepokretnosti prije isteka roka iz stava 1 ovog člana, osim prometa novoizgrađenih objekata iz člana 15 stav 2 tačka 4 ovog zakona.

(4) Godišnji iznos ispravke ulaznog PDV-a iznosi 1/5, odnosno 1/10 iznosa PDV-a koji je bio obračunat za privredna dobra.

(5) Opremom iz stava 1 ovog člana smatra se oprema koja se, na osnovu propisa o računovodstvu, uključuje u opredmećena (materijalna) osnovna sredstva poreskog obveznika.

(6) Početkom korišćenja opreme, odnosno nepokretnosti iz stava 1 ovog člana smatra se poreski period u kojem je izvršen (odnosno nije izvršen) odbitak ulaznog PDV.

(7) Ispravka odbitka ulaznog PDV se može izvršiti ukoliko je razlika veća od 30 Eura.

(8) Ministarstvo propisuje sprovođenje ovog člana u vezi ispravka ulazni PDVa kod proizvodnih dobra.

Ispravak odbitka ulaznog PDV-a kod isporuke opreme

Član 101

(1) Oprema isporučena tokom perioda ispravke odbitka ulaznog PDV-a tretirat će se kao da je bila korišćena za privrednu djelatnost poreskog obveznika do isteka perioda ispravke.

(2) Privredna djelatnost smatra će se u cijelosti oporezivom sa PDV ako je isporuka opreme oporezivana. Privredna djelatnost smatrat će se u cijelosti oslobođenom PDV ako je isporuka opreme oslobođena.

(3) Ispravak odbitka iz stava 1 sprovodi se samo jednom za cijeli preostali period ispravka.

Odbitak ulaznog PDV kod otpočinjanja obavljanja oporezive djelatnosti

Član 102

Danom pravosnažnosti registracije, poreski obveznik koji otpočne sa obavljanjem djelatnosti stiče pravo na srazmjerni odbitak ulaznog PDV za dobra koje ima na zalihama prije pravosnažnosti registracije.

Povraćaj ulaznog PDV

Član 103

(1) Ako je iznos poreske obaveze (izlazni porez) u poreskom periodu manji od iznosa ulaznog PDV, koji poreski obveznik može odbiti u istom poreskom periodu, razlika mu se priznaje kao poreski kredit za naredni poreski period, odnosno na zahtjev vraća se u roku od 60 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV.

(2) Poreskom obvezniku koji pretežno izvozi dobra i poreskom obvezniku koji u više od tri uzastopna obračuna PDV iskazuje višak ulaznog PDV, razlika PDV vraća se u roku od 30 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV.

(3) Ukoliko je poreskom obvezniku istekao rok za plaćanje drugih poreza, razlika po osnovu PDV mu se umanjuje za iznos poreskog duga.

(4) Poreskom obvezniku koji je ostvario pravo na povraćaj ulaznog PDV, a istovremeno ima obaveze po osnovu carinskog duga (po osnovu PDV), na njegov zahtjev, može se odobriti preusmjeravanje tih sredstava za plaćanje PDV pri uvozu.

(5) Bliže uslove i način povraćaja ulaznog PDV iz ovog člana propisuje Ministarstvo.

Povraćaj PDV poreskim obveznicima koji nemaju sjedište u Uniji

Član 104

(1) Poreski obveznik koji u Uniji nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu iz koje su obavljene isporuke, prebivalište ili uobičajeno boravište ima pravo na povraćaj ulaznog PDV, koji mu je zaračunat na osnovu obavljenog prometa dobra, odnosno usluga od strane poreskih obveznika u Crnoj Gori ili mu je zaračunat prilikom uvoza dobra u Crnu Goru, pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom.

(2) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana ima pravo na povraćaj ulaznog PDV, ako:

1) je dobro nabavljeno, odnosno uvezen, a usluge izvršene u svrhu obavljanja djelatnosti koju u inostranstvu obavlja, pod uslovima pod kojima bi za tu djelatnost, ukoliko bi se obavljala u Crnoj Gori, bilo priznato pravo na odbitak ulaznog PDV;

2) u periodu za koji mu je priznato pravo na povraćaj ulaznog PDV ne izvrši promet dobra, odnosno usluga koji se smatra prometom izvršenim u Crnoj Gori, osim:

a) prevoznih i s prevozom povezanih usluga oslobođenih plaćanja PDV u skladu sa članom 76 stav 1 tačka 19, čl. 77, 78 i 79, članom 80 stav 1, čl. 83 i 84 ovog zakona;

b) usluga i isporuka dobra iz člana 74 stav 2 tačka 5 na koje PDV mora biti plaćen od strane lica kojem je isporuka dobra i usluga izvršena.

(3) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana nema pravo na povraćaj PDV za:

a) iznose PDV koji su, prema odredbama ovog zakona netačno izračunati,

b) iznose PDV koji su izračunati za isporuke dobra koji su oslobođeni ili mogu biti oslobođeni plaćanja PDV u skladu sa članom 71 i članom 77 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

(4) Poreski obveznik ima pravo na povraćaj ulaznog PDV u obračunskom periodu na osnovu zahtjeva koji podnosi nadležnom organu najkasnije do 30. juna kalendarske godine nakon završetka kalendarske godine na koju se zahtjev odnosi.

(5) Period povraćaja ne smije biti duži od jedne kalendarske godine niti kraće od tri kalendarska mjeseca zaredom. Zahtjevi za povraćaj mogu se odnositi i na period kraći od tri mjeseca ako taj period obuhvata kraj kalendarske godine.

(6) Zahtjev za povraćaj ulaznog PDV koji se odnosi na period povraćaja kraće od jedne kalendarske godine, ali ne kraće od tri mjeseca, može se podnijeti ako iznos PDV za koji se traži povraćaj nije manji od 400,00 eura.

(7) Zahtjev za povraćaj ulaznog PDV koji se odnosi na period povraćaja od jedne kalendarske godine, može se podnijeti ako iznos PDV za koji se traži povraćaj nije manji od 50,00 eura.

(8) Poreska uprava, u roku od najviše osam mjeseci od primanja zahtjeva za povraćaj ulaznog PDV-a donosi rješenje da li je zahtjev odobren u cijelosti ili djelomično ili nije odobren.

(9) Ako je zahtjev za povraćaj odobren, nadležni poreski organ, izvršava povraćaj odobrenog iznosa najkasnije u roku od 10 radnih dana po isteku roka iz stava 8 ovog člana na račun podnosioca zahtjeva o njegovom trošku.

(10) Bliže uslove koje mora ispunjavati poreski obveznik radi priznavanja prava na povraćaj ulaznog PDV, postupak, oblik i sadržaj obrasca za povraćaj PDV-a i odredbe o zastupanju propisuje Ministarstvo.

Povraćaj PDV poreskim obveznicima iz druge države članice

Član 105

(1) Poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori, nego ima sjedište u drugoj državi članici, ima pravo na povraćaj obračunatog ulaznog PDV za dobra i usluge koje su mu isporučili ili obavili drugi poreski obveznici u Crnoj Gori ili za dobro uvezeno u Crnu Goru, pod uslovima iz stava 3 ovog člana.

(2) Za postupak povraćaja ulaznog PDV pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

1) poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori je poreski obveznik koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori, nego u drugoj državi članici;

2) period povraćaja je period naveden u članu 107 stavu 8 ovog zakona koji je obuhvaćen zahtjevom za povraćaj;

3) zahtjev za povraćaj je zahtjev za povraćaj PDV-a obračunatog u Crnoj Gori poreskom obvezniku koji nema sjedište u Crnoj Gori za dobra ili usluge koje su mu isporučili ili obavili drugi poreski obveznici u Crnoj Gori ili za dobra koja su uvezena u Crnu Goru,

4) podnosilac zahtjeva je poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori i koji podnosi zahtjev za povraćaj.

(3) Ovaj postupak primjenjuje se na poreskog obveznika koji nema sjedište u Crnoj Gori i ispunjavaju sljedeće uslove:

1) tokom perioda povraćaja u Crnoj Gori nije imao sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu iz koje su se obavljale poslovne transakcije niti je imao prebivalište ili uobičajeno boravište ako takvo sjedište ili stalna poslovna jedinica nijesu postojali;

2) tokom perioda povraćaja nije isporučio dobra ili pružao usluge koje se smatraju isporučenima ili pruženim u Crnoj Gori, osim:

a) prevoznih i s prevozom povezanih usluga oslobođenih plaćanja PDV u skladu sa članom 76 stav 1 tačka 19, članom 77 stav 1, čl. 78 i 79, članom 80 stav 1 tač. 1 do 6, članom 84, članom 86 stav 2 ovog zakona;

b) usluga i isporuka dobra iz člana 74 stav 2 tačka 5 na koje PDV mora biti plaćen od strane lica kojem je isporuka dobra i usluga izvršena.

(4) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana nema pravo na povraćaj PDV za:

1) iznose PDV koji su, prema odredbama ovog zakona netačno obračunati,

2) iznose PDV koji su obračunati za isporuke dobra koji su oslobođeni ili mogu biti oslobođeni plaćanja PDV u skladu sa članom 71 i članom 77 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

Povraćaj PDV-a poreskim obveznicima bez sjedišta u Crnoj Gori

Član 106

(1) Poreskom obvezniku koji nema sjedište u Crnoj Gori, a obavlja transakcije na osnovu kojih ima pravo na odbitak ulaznog PDV u državi sjedišta, izvršiće se povraćaj PDV-a koji mu je obračunat za isporuke dobra ili pružene usluge u Crnoj Gori ili za uvoz dobra u Crnu Goru.

(2) Pravo na povraćaj ulaznog PDV iz stava 1 ovog člana utvrđuje se u skladu s ovim zakonom u vezi povraćaja ulaznog PDV.

(3) Poreskom obvezniku koji nema sjedište u Crnoj Gori, a u državi članici u kojoj ima sjedište istovremeno obavlja transakcije na osnovu kojih u toj državi članici ima pravo na odbitak ulaznog PDV i transakcije na osnovu kojih nema pravo na odbitak ulaznog PDV, može se vratiti PDV u skladu sa ovim članom i odredbama o odbitnom dijelu ulaznog PDV-a koje se primjenjuju u državi članici sjedišta poreskog obveznika.

Sadržaj i podnošenje zahtjeva za povraćaj PDV-a

Član 107

(1) Za ostvarenje povraćaja ulaznog PDV u Crnoj Gori poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori podnosi elektronski zahtjev za povraćaj putem elektronskog portala države članice u kojoj ima sjedište najkasnije do 30. septembra kalendarske godine koja slijedi nakon perioda za povraćaj.

(2) Zahtjev za povraćaj mora sadržati sljedeće podatke:

1) ime i prezime (naziv) i potpunu adresu podnosioca zahtjeva;
2) adresu za elektronsko komuniciranje;
3) opis poslovne djelatnosti zahtjeva za koju se nabavljaju dobra i usluge te šifru poslovne djelatnosti,

4) periodu povraćaja na koji se odnosi zahtjev za povraćaj,

5) izjavu podnosioca zahtjeva da tokom perioda povraćaja nije isporučio dobra ni usluge koje se smatraju isporučenima u Crnoj Gori, sa izuzetkom transakcija navedenih u članu 105 stav 3 tački 2 ovog zakona,

6) PDV broj ili poreski broj podnosioca zahtjeva;

7) podatke o njegovom bankovnom računu (uključujući IBAN i BIC).

(3) Osim podataka navedenih u stavu 2 ovog člana u zahtjevu za povraćaj za svaki račun ili uvozni dokument moraju se navesti sljedeći podaci:

1) ime i prezime (naziv) i potpuna adresa isporučioca dobra ili usluga;

2) registracioni broj za PDV iz člana 118 stav 2 ovog zakona isporučilaca dobra ili usluga, osim u slučaju uvoza;

3) datum i broj računa ili uvoznog dokumenta;

4) poreska osnovica i iznos PDV u eurima;

5) iznos PDV koji se može odbiti u eurima obračunat u skladu sa članom 106 ovog zakona;

6) dio odbitka izražen u procentu odbitnog dijela ulaznog PDV izračunat u skladu sa propisima države sjedišta;

7) vrsta nabavljenih dobra ili usluga, opisanih prema brojčanim oznakama u skladu sa stavom 4 ovog člana.

(4) U zahtjevu za povraćaj, vrsta nabavljenih dobra i usluga opisuje se prema sljedećim brojčanim oznakama, a podnosilac zahtjeva koji koristi ovu brojčanu oznaku mora navesti vrstu isporučenih dobra i pruženih usluga :

1 - gorivo;

2 - iznajmljivanje prevoznih sredstava;

3 - troškovi za prevozna sredstva (osim dobra i usluga navedenih pod brojčanim oznakama 1 i 2);

4 - putarina i naknada za korišćenje puteva;

5 - putni troškovi, kao što su troškovi prevoza taksijem ili troškovi javnog prevoza;

6 - smještaj;

7 - hrana, piće i usluge restorana;

8 - ulaznice za sajmove i izložbe,

9 - troškovi za luksuzna dobra, razonodu i reprezentaciju,

10 - ostalo.

(5) Podnosilac zahtjeva podatke u zahtjevu za povraćaj, kao i bilo koje dodatne podatke obavezan je dostaviti na crnogorskom ili engleskom jeziku.

(6) Ako se nakon podnošenja zahtjeva za povraćaj dio PDV koji se odbija usklađuje prema odredbama o odbitnom dijelu ulaznog PDV koje se primjenjuju u državi članici sjedišta poreskog obveznika, podnosilac zahtjeva obavezan je ispraviti iznos za koji je podnesen zahtjev ili koji je već povraćen. Ispravaka će biti sprovedena u zahtjevu za povraćaj tokom kalendarske godine koja slijedi nakon navedenog perioda povraćaja ili ako podnosilac zahtjeva ne podnese zahtjev za povraćaj tokom te kalendarske godine davanjem posebne izjave putem elektronskog portala države članice u kojoj poreski obveznik ima sjedište. Pri povećanju ili

smanjenju iznosa povraćaja u obzir se uzimaju sve ispravke u vezi sa prethodnim zahtjevom za povraćaj ili, ako je data posebna izjava, u obliku posebnog plaćanja ili nadoknade.

(7) Zahtjev za povraćaj odnosi se na:

1) nabavljena dobra ili usluge za koje je izdat račun tokom perioda za povraćaj, pod uslovom da je obaveza plaćanja PDV nastala prije ili u vrijeme izdavanja računa, ili za koje je obaveza plaćanja PDV-a nastala tokom perioda povraćaja, pod uslovom da je račun za tu isporuku izdat prije nastanka obveze plaćanja PDV;

2) uvoz dobra tokom perioda povraćaja;

3) osim transakcija navedenih u tač. a i b ovog stava, zahtjev za povraćaj može se odnositi na račune ili uvozne isprave koji nijesu obuhvaćene prethodnim zahtjevima za povraćaj, a odnose se na transakcije obavljene tokom kalendarske godine na koju se zahtjev odnosi.

(8) Period povraćaja ne smije biti duži od jedne kalendarske godine niti kraće od tri kalendarska mjeseca zaredom. Zahtjevi za povraćaj mogu se odnositi i na period kraći od tri mjeseca ako taj period obuhvata kraj kalendarske godine.

(9) Ako se zahtjev za povraćaj odnosi na period povraćaja kraći od jedne kalendarske godine, ali ne kraće od tri mjeseca, iznos PDV za koji se traži povraćaj ne smije biti manji od 400,00 eura.

(10) Ako se zahtjev za povraćaj odnosi na period povraćaja od jedne kalendarske godine ili na ostatak kalendarske godine, iznos PDV ne smije biti manji od 50,00 eura.

Rokovi i postupak odlučivanja o povraćaju PDV-a

Član 108

(1) Poreska uprava obavještava elektronskim putem podnosioca zahtjeva o datumu primanja zahtjeva za povraćaj.

(2) Poreska uprava u roku od četiri mjeseca od primanja zahtjeva za povraćaj donosi rješenje o tome da li je zahtjev podnosioca odobren ili odbijen. Ako se rješenje šalje elektronskim putem, smatra se da je rješenje uručeno u trenutku kad ga nadležni poreski organ pošalje podnosiocu zahtjeva elektronskim putem i kada je njegovo slanje zabilježeno na serveru za slanje takvih poruka. Na poreske obveznike koji nemaju sjedište u Crnoj Gori primjenjuju se pravni lijekovi koji se prema posebnim propisima primjenjuju na crnogorske obveznike.

(3) Ako nijesu proslijeđeni svi podaci potrebni za donošenje rješenja o potpunom ili djelomičnom povraćaju, nadležni poreski organ, unutar perioda iz stava 2 ovog člana, tražit će elektronskim putem dodatne podatke od podnosioca zahtjeva ili nadležnih tijela države članice u kojoj podnosilac zahtjeva ima sjedište.

(4) Ako nadležni poreski organ traži dodatne podatke od lica koje nije podnosilac zahtjeva ili nadležno tijelo države članice u kojoj podnosilac zahtjeva ima sjedište, zahtjev se podnosi elektronskim putem samo ako su takva sredstva dostupna primaocu zahtjeva.

(5) Nadležni poreski organ zatražiće dalje dodatne podatke koji mogu uključivati dostavu originala ili kopije odgovarajućeg računa ili uvoznog dokumenta, ako postoji opravdana sumnja u ispravnost određenog zahtjeva za povraćaj. Traženi podaci moraju se dostaviti u roku od mjesec dana od dana kada je lice primilo zahtjev za dostavu podataka.

(6) Ako zahtjeva dodatne podatke, nadležni poreski organ donosi rješenje o tome je li zahtjev podnosioca odobren ili odbijen u roku od dva mjeseca od primanja traženih podataka ili, ako nije dobila odgovor na svoj zahtjev, u roku od dva mjeseca po isteku roka iz stava 5 ovog člana. Nadležni poreski organ u roku od šest mjeseci od dana primanja zahtjeva za povraćaj donosi rješenje o povraćaju ulaznog PDV.

(7) Ako su traženi dalji dodatni podaci, podnosioca zahtjeva u roku od najviše osam mjeseci od primanja zahtjeva za povraćaj, nadležni poreski organ donosi rješenje o tome da li je zahtjev odobren u cijelosti ili djelomično ili nije odobren.

Isplata povraćaja PDV-a

Član 109

(1) Ako je zahtjev za povraćaj odobren, nadležni poreski organ izvršava povraćaj odobrenog iznosa najkasnije u roku od 10 radnih dana nakon što istekne krajnji rok naveden u članu 108 stav 2 ovog zakona ili, ako su traženi dodatni podaci nakon što isteknu krajnji rokovi navedeni u članu 108 st. 6 i 7 ovog zakona.

(2) Povraćaj se isplaćuje u Crnoj Gori ili na zahtjev podnosioca u bilo kojoj drugoj državi članici, a ako je izvršen povraćaj PDV na bankovni račun u drugoj državi članici, od iznosa povraćaja koji se isplaćuje podnosioca zahtjeva odbija se iznos svih bankovnih troškova u vezi sa prenosom sredstava.

(3) Ako je izvršen povraćaj PDV, a naknadno se utvrdi da su podaci iz zahtjeva netačni ili je povraćaj ostvaren na prevaran ili bilo koji drugi nepravilan način, poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori obavezan je vratiti pogrešno isplaćeni iznos te platiti kazne i kamate u skladu s posebnim propisima.

(4) Ako je određena prekršajna kazna ili kamata koja nije plaćena, nadležni poreski organ može obustaviti sve dalje povraćaje poreskom obvezniku koji nema sjedište u Crnoj Gori do visine neplaćenog iznosa.

Kamata u slučaju kašnjenja povraćaja PDV-a

Član 110

(1) Podnosiocu zahtjeva isplaćuju se kamate na iznos povraćaja koji treba platiti ako se povraćaj ne isplati u roku iz člana 109 stava 1 ovog zakona, a navedeno se ne primjenjuje ako podnosilac zahtjeva ne dostavi dodatne ili dalje dodatne podatke u propisanom roku.

(2) Kamate se obračunavaju od dana nakon posljednjeg dana za isplatu povraćaja u skladu s članom 109 stav 1 ovog zakona do dana kada je povraćaj isplaćen.

(3) Kamatna stopa je ona kamatna stopa utvrđena prema posebnim propisima koja se primjenjuje za povraćaj PDV poreskim obveznicima koji imaju sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori.

Povraćaj PDV-a crnogorskim poreskim obveznicima u drugim državama članicama

Član 111

(1) Ako poreski obveznik sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori podnosi zahtjev za povraćaj ulaznog PDV iz druge države članice, mora ga podnijeti putem elektronskog portala nadležni poreski organ Crne Gore najkasnije do 30. septembra kalendarske godine koja slijedi nakon perioda povrata iz člana 105 stav 2 tačka 2 ovog zakona. Zahtjev se smatra podnesenim samo ako je podnosilac popunio sve potrebne podatke za povraćaj PDV, a podnosiocu zahtjeva se bez odgađanja šalje elektronska potvrda o primanju zahtjeva.

(2) Poreska uprava drugoj državi članici od koje se traži povrat PDV-a ne proslijeđuje zahtjev ako tokom perioda povraćaja podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana:

1) obavlja isključivo isporuke dobra ili usluge koje su oslobođene PDV-a bez prava na odbitak ulaznog PDV-a;

2) primjenjuje oslobođenje za male poreske obveznike;

3) obuhvaćen programom oporezivanja paušalnih poljoprivrednika.

(3) Poreski obveznik ne može ponijeti zahtjev za povraćaj ulaznog PDV za period u kojem nije bio upisan u registrovan za plaćanje PDV.

(4) Nadležni poreski organ prosljeđuje poreskom obvezniku iz stava 1 ovog člana rješenje koje je dostavila država članica u vezi povraćaja ulaznog PDV elektronskim putem.

(5) Ministarstvo propisuje sprovođenje ovog člana u vezi povraćaja ulaznog PDV crnogorskim poreskim obveznicima u drugim državama članicama.

XII. OBVEZE PORESKIH OBVEZNIKA I ODREĐENIH LICA KOJA NIJESU PORESKI OBVEZNICI

Lica koja su u obavezi da plaćaju PDV poreskim organima

Član 112

(1) PDV su dužni plaćati:

1) svaki poreski obveznik koji pruža oporezive isporuke dobara i usluga, osim kada je PDV u skladu s ovim članom dužno plaćati drugo lice;

2) svako lice registrovano za potrebe PDV-a u Crnoj Gori kojem je obavljena isporuka gasa, električne energije, energije za grijanje ili hlađenje preko mreža iz člana 36 ovog zakona, ako isporuke obavlja poreski obveznik koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori;

3) svaki poreski obveznik ili pravno lice koje nije poreski obveznik, a registrovan je za potrebe PDV, kojem se pružaju usluge iz člana 39 st. 1, 2 i 3 ovog zakona ako te usluge pruža poreski obveznik koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori;

4) svako lice koje obavi oporezivo sticanje dobara unutar Unije i primalac dobara iz člana 74 stav 2 tačka 5 ovog zakona;

5) svako lice koje za svoj račun izvrši uvoz dobara, kao i lice za čiji račun se proizvod uvozi, odnosno carinski dužnik ili primalac dobara u skladu s carinskim propisima;

6) svako lice, koje na računu ili drugoj ispravi (dokumentu), koji služi kao račun, iskaže PDV koji po ovom zakonu nije smio prikazati;

7) sticalac novih prevoznih sredstava u slučaju iz člana 7 stav 2 tačka b ovog zakona.

(2) Ako oporezivu isporuku dobara ili usluga pruža poreski obveznik koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i nije registrovan za potrebe PDV u Crnoj Gori, PDV plaća poreski obveznik, odnosno pravno lice koje nije poreski obveznik, ali je registrovan za potrebe PDV-a, kojem je pružena isporuka dobara ili usluga.

(3) Stav 2 ovog člana ne primjenjuje se na isporuku dobara koju obavlja oporezivi preprodavac definisan u članu 159 stav 1 ovog zakona ako dobra podliježu plaćanju PDV u skladu sa posebnim postupkom iz čl. 159 do 162 ovog zakona.

(4) PDV plaća poreski zastupnik kojeg imenuje poreski obveznik koji nema sjedište, poslovnu jedinicu, stalno, odnosno uobičajeno prebivalište u Crnoj Gori, ako izvrši promet dobara, odnosno usluga u Crnoj Gori. Ako poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori ne imenuje poreskog zastupnika, PDV plaća primalac dobara, odnosno usluga;

(5) Poreski zastupnik kojeg je dužno da imenuje lice koje nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, odnosno prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, a koje obavlja međunarodni drumski prevoz putnika;

(6) Odredbe st. 4 i 5 ovog člana ne primjenjuju se na poreske obveznike u smislu člana 167 stav 1 ovog zakona koji su se odlučili za posebnu odredbu za usluge koje pružaju poreski obveznici koji nemaju sjedište u Zajednici.

(7) Poreski obveznik upisan u poreski registar za PDV u Crnoj Gori mora platiti PDV kad mu se obave sljedeće isporuke:

1) građevinske usluge kojim se smatraju usluge u vezi s izgradnjom, održavanjem, rekonstrukcijom ili uklanjanjem građevina, uključujući usluge popravke i čišćenja. Isto se odnosi i na ustupanje osoblja ako ustupano osoblje obavlja građevinske usluge;

2) isporuke korišćenog materijala i onoga koji se u istom stanju ne može ponovno upotrijebiti, otpada, industrijskog i neindustrijskog otpada, reciklažnog otpada, djelimično obrađenog otpada, te dobara i usluga;

3) isporuka nekretnina, prema članu 68 stav 1 tač. 3 i 4 ovog zakona, ako se isporučilac odlučio za oporezivanje u skladu sa članom 68 stav 4 ovog zakona;

4) isporuka nekretnina koje je prodao izvršni dužnik u postupku izvršenja;

5) prenos emisijskih jedinica gasova sa efektom staklene bašte, u skladu sa propisima kojima se uređuje sistem trgovanja emisijskim jedinicama gasova sa efektom staklene bašte.

(8) Isporuke korišćenog materijala i onoga koji se u istom stanju ne može ponovno upotrijebiti, otpada, industrijskog i neindustrijskog otpada, reciklažnog otpada, djelimično obrađenog otpada, te dobara i usluga iz stave 7 tačka 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Odgovornost za plaćanje PDV-a pri uvozu i prometu od strane nerezidenata

Član 113

(1) Pri uvozu je PDV dužno platiti lice ili lica koja Crna Gora odredi ili prizna kao lica koje su odgovorna za plaćanje PDV.

(2) Odstupajući od stava 1 ovog člana, lice odgovorno za plaćanje PDV pri uvozu je dobavljač ili, ako je primjenjivo, pretpostavljeni dobavljač u skladu s članom 16 ovog zakona, koji na daljinu prodaje robu uvezenu iz trećih područja ili trećih zemalja, a takva bi prodaja ispunjavala uslove za posebni postupak prema čl. 181 do 192 ovog zakona.

(3) Ako dobavljač ili pretpostavljeni dobavljač iz stava 2 ovog člana nema poslovnu jedinicu u Uniji, nego u trećoj zemlji sa kojom ni Unija ni Crna Gora kao država uvoza nisu sklopile sporazum o uzajamnoj pomoći čije je područje primjene slično Direktivi Savjeta 2010/24/EU i Uredbi (EU) br. 904/2010, taj dobavljač ili pretpostavljeni dobavljač imenuje poreskog zastupnika u Crnoj Gori kao lice koje je odgovorno za plaćanje PDV pri uvozu.

(4) Ako je uvoz dobara oslobođen u skladu sa članom 76 stav 1 tačka 7 ovog zakona, ne primjenjuje se stav 9 ovog člana.

(5) Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana i ako lica koja su odgovorna za plaćanje PDV pri uvozu ne ispune svoje poreske obveze na temelju tih stavki, kupac u skladu s uslovima i postupcima koje trebaju utvrditi, plaća PDV pri uvozu koji te osobe duguju.

(6) PDV plaća poreski zastupnik kojeg imenuje poreski obveznik koji nema sjedište, poslovnu jedinicu, stalno, odnosno uobičajeno prebivalište u Crnoj Gori, ako izvrši promet dobara, odnosno usluga u Crnoj Gori, a ako poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori ne imenuje poreskog zastupnika, PDV plaća primalac dobara, odnosno usluga.

(7) Poreski zastupnik kojeg je dužno da imenuje lice koje nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, odnosno prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, a koje obavlja međunarodni drumski prevoz putnika plaća PDV u Crnoj Gori;

(8) Kada oporezivu transakciju obavlja poreski obveznik koji nema poslovnu jedinicu u Crnoj Gori kada postoji obveza plaćanja PDV-a, a u državi članici u kojoj taj porezni obveznik ima poslovni nastan ne postoji pravni instrument koji se odnosi na uzajamnu pomoć čije je područje primjene slično području primjene predviđenom u Direktivi 2010/24/EU i Uredbi (EU) br. 904/2010, osoba koja je obvezna platiti PDV je porezni zastupnik kojeg je imenovao porezni obveznik koji nema poslovnu jedinicu u Crnoj Gori.

(9) Odstupajući od st. 6 i 8 ovog člana, ako poreski obveznik mora imenovati poreskog zastupnika u skladu sa stavom 3 ovog člana, taj poreski obveznik imenuje poreskog zastupnika kao osobu odgovornu za plaćanje PDV na prodaju na daljinu robe uvezene iz trećih područja ili trećih zemalja koja bi ispunjavala uvjete za postupak prema čl. 181 do 192 ovog zakona.

(10) Odredbe stava 6 i 7 ovog člana ne primjenjuju se na poreske obveznike u smislu člana 166 stav 1 ovog zakona koji su se odlučili za posebnu odredbu za usluge koje pružaju poreski obveznici koji nemaju sjedište u Zajednici.

Status poreskog obveznika bez sjedišta u Crnoj Gori

Član 114

(1) U smislu člana 112 ovog zakona, poreski obveznik koji u Crnoj Gori ima poslovnu jedinicu smatra se poreskim obveznikom koji nema sjedište u Crnoj Gori ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) poreski obveznik obavlja oporezivu isporuku dobara i usluga u Crnoj Gori;
- 2) poslovna jedinica koju ima poreski obveznik u Crnoj Gori ne učestvuje u toj isporuci dobara i obavljenih usluga.

Obaveza plaćanja PDV-a od strane primaoca dobara

Član 115

PDV je u obavezi plaćati lice kojem se dobra isporučuju, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) da je oporeziva transakcija isporuka dobara obavljena u skladu sa uslovima iz člana 74 ovog zakona;
- 2) da je lice kojem se dobra isporučuju drugi poreski obveznik ili pravno lice koja nije poreski obveznik, registrovano za potrebe PDV-a u državi članici u kojoj se isporuka obavlja;
- 3) da je račun koji je izdao poreski obveznik koji nije osnovan u državi članici lica kojem se dobra isporučuju sastavljen u skladu sa čl. 122 do 128 ovog zakona.

Plaćanje poreske obaveze

Član 116

(1) Poreska obaveza za poreski period dospijeva za plaćanje 15. dana u mjesecu po isteku poreskog perioda.

(2) U roku iz stava 1 ovog člana PDV moraju platiti i sva lica iz člana 112 stav 1 tač. 2, 3, 4 i 6, i člana 112 st. 2, 4, 5 i 7 ovog zakona.

(3) Smatra se da je PDV u smislu člana 112 stav 1 tač. 2, 3 i 4 i člana 112 st. 2 i 7 ovog zakona plaćen ako je u prijavi PDV iskazana obaveza na osnovu prenosa obveze plaćanja PDV.

(4) Izuzetno od stava 2 ovog člana, lice koje nije registrovano za PDV, a koja stiče novo prevozno sredstvo smislu člana 7 stav 2 tačka 2 podtačka b ovog zakona, plaća PDV na osnovu rješenja nadležnog poreskog organa.

(5) U slučaju sticanja novih prevoznih sredstava u skladu sa članom 7 stav 1 tačka 2 podtačka b ovog zakona, novo prevozno sredstvo može se registrovati kod nadležnog organa prema posebnim propisima, uz pružanje na uvid prijave za sticanje novih prevoznih sredstava koju je ovjerio nadležni poreski organ, a za registraciju novih prevoznih sredstava sticaoci koji nisu registrovani za potrebe PDV-a obavezni su priložiti potvrdu o plaćenom PDV-u, a potvrda se izdaje na zahtjev sticaoca.

(6) Poreski obveznik PDV plaća na propisni uplatni račun prema posebnim propisima.

(7) PDV pri uvozu dobara obračunava se i plaća kao da je to uvozna dažbina.

(8) Ministarstvo propisuje način sprovođenja ovog člana.

Registracija za PDV i PDV broj

Član 117

(1) Svako lice je dužno nadležnom poreskom organu prijaviti početak, promjenu ili prestanak svoje djelatnosti kao poreskog obveznika, odnosno dužno je izvršiti registraciju za PDV ako izvrši promet dobara i usluga veći od 30.000,00 eura.

(2) Ako se poreski obveznik ne prijavi u registar za PDV, i ako je promet dobara i usluga veći od iznosa iz stava 1 ovog zakona, poreski organ će izvršiti registraciju po službenoj dužnosti.

(3) Poreski obveznik koji obavlja transakcije unutar Unije obavezan je od nadležnog poreskog organa zatražiti izdavanje PDV broja na propisnom obrascu.

(4) Prijava za registraciju podnosi se elektronskim putem, a poreski organ donosi rješenje o upisu u registar za PDV.

(5) Obveza podnošenja zahtjeva za izdavanje PDV broja ne odnosi se na poreske obveznike iz člana 12 stav 5 ovog zakona, male poreske obveznike iz člana 145 ovog zakona te poreske obveznike koji obavljaju isključivo transakcije oslobođene plaćanja PDV bez prava na odbitak ulaznog poreza.

(6) Izuzetno od stava 1 ovog člana, svaki poreski obveznik ili pravno lice koja nije poreski obveznik, a koji stiče proizvode unutar Unije koja u skladu s članom 10 stav 1 tačka a i b ovog zakona nijesu predmet oporezivanja PDV obavezan je nadležnom poreskom organu prijaviti obavljanje takvih sticanja kada ona postanu predmet oporezivanja PDV i nadležnoj ispostavi nadležnog poreskog organa podnijeti zahtjev za izdavanje PDV broja.

(7) Izuzetno od stava 4 ovog člana, svaki poreski obveznik koji ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori i koji pruža usluge na teritoriji druge države članice za koje je primalac usluga u drugoj državi članici obavezan platiti PDV prema članu 196 Direktive Vijeća 2006/112/EZ i svaki poreski obaveznik primalac usluga iz člana 112 stav 1 tačka 3 ovog zakona obavezan je nadležnom poreskom organu podnijeti zahtjev za izdavanje PDV broja.

Registracija za PDV i PDV identifikacioni broj

Član 118

(1) Nadležni poreski organ će dodijeliti PDV registracioni broj:

1) svakom poreskom obvezniku, osim lica iz člana 12 stava 5 ovog zakona, koji na teritoriji odgovarajuće države članice obavlja isporuke dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak ulaznog PDV, osim isporuka dobara ili pružanje usluga na koje PDV plaća sam korisnik ili lice kojem su dobra ili usluge namijenjene, u skladu sa članom 112 stav 1 tačka 2 i 3 i članom 116 ovog zakona i st. 2 i 3 ovog člana;

2) svakom poreskom obvezniku, ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, koji unutar Unije stiče proizvode koji podliježu PDV-u prema članu 2 stav 1 tačka 2 ovog zakona, te svakom poreskom obvezniku, ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, koji koristi mogućnost iz člana 10 stav 4 ovog zakona da njihova sticanja unutar Unije podliježu PDV;

3) svakom poreskom obvezniku koji na njihovoj teritoriji stiče proizvode unutar Unije za potrebe transakcija koje se odnose na djelatnosti iz člana 12 stav 2 ovog zakona, i koje se obavljaju izvan te teritorije;

4) svakom poreskom obvezniku koji na njihovoj teritoriji prima usluge za koje je dužan platiti PDV u skladu sa članom 112 stav 1 tačka 3 ovog zakona;

5) svakom poreskom obvezniku koji je osnovan na njihovoj teritoriji, a koji pruža usluge na teritoriji druge države članice za koje je PDV dužan platiti samo primalac u skladu sa članom 112 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

(2) PDV registracioni broj je poreski identifikacioni broj (PIB) kojem se dodaje predznak „ME“.

(3) Poreski organ uspostavlja i vodi Registar obveznika za PDV.

(4) Postupak dodjele i ukidanja PDV broja, postupak prijave za registraciju za PDV i oblik i sadržinu prijave za registraciju za PDV propisuje Ministarstvo.

Prestanak registracije

Član 119

(1) Poreski obveznik koj u tekućoj godini, odnosno u posljednjoj kalendarskoj godini ne ostvari promet u visini 30.000,00 eura poreski organ može, na njegov zahtjev, izdati rješenje o prestanku registracije za PDV.

(2) Ako poreski obveznik prestane obavljati djelatnost, poreski organ odlučuje o prestanku registracije za PDV po službenoj dužnosti.

(3) Poreski obveznik je dužan, prije prestanka registracije, obračunati i platiti PDV na sve pribavljene proizvode do dana odjave i popisti zalihe dobara. Poreski obveznik je dužan na zalihe dobara namijenjene za ličnu upotrebu obračunati PDV.

(4) Poreski organ izdaje rješenje o prestanku registracije nakon podmirivanja poreskih obaveza iz stava 3 ovog člana.

Pojam računa

Član 120

U smislu ovog zakona „elektronski račun“ je račun koji sadrži podatke propisne odredbama ovog zakona i u odnosu na član 140 ovog zakona je izdat, poslat i zaprimljen u uređenom elektronskom formatu koji omogućava njegovu automatsku i elektronsku obradu.

Uslovi za valjanost elektronskih i papirnih računa

Član 121

(1) Elektronski računi i dokumenti ili poruke u papirnom obliku ili u elektronskim formatima koji nijesu elektronski računi moraju ispunjavati uslove propisne ovim poglavljem da bi bili prihvaćeni kao računi.

(2) Računi se izdaju u obliku elektronskih računa, a za transkripcije koje ne podliježu obavezama izvještavanja propisnim članom 140 do 142 ovog zakona računi mogu biti izdati u papirnom obliku ili u elektronskim formatima koji nijesu elektronski računi.

(3) Elektronski računi moraju biti usklađeni s evropskom normom o elektronskom izdavanju računa i popisom njenih sintaksi na bazi Direktive 2014/55/EU Evropskog parlamenta i Vijeća o elektronskom izdavanju računa u javnoj nabavi.

(4) Poreski obveznik može primijeniti i druge norme za elektronske račune koji se odnose na isporuke dobara i usluga na njihovu teritoriju, osim isporuka iz člana 132 ovog zakona.

(5) Elektronski računi koji izdaje poreski obveznik mora:

1) sadržati informacije propisne ovim zakonom i

2) biti u skladu sa potrebnim tehničkim normama o elektronskom izdavanju računa iz stava 3 ovog člana.

Pravila izdavanja računa

Član 122

(1) Svaki poreski obveznik bilo da ga izdaje sam, njegov kupac ili treća strana u njegovo ime i za njegov račun, mora izdati račun za:

1) izvršeni promet dobara, odnosno usluga koje je obavio drugom poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik;

2) izvršeni promet dobara u smislu člana 32 stav 3 ovog zakona, osim ako se poreski obveznik koristi posebnim postupkom iz čl. 174 do 181 ovog zakona;

3) izvršeni promet dobara prema uslovima iz člana 71 ovog zakona;

4) svaku pretplatu (avans) koju primi prije izvršenog prometa dobara iz tač. 1 i 2 ovog člana;

5) svaku pretplatu (avans) koji primi od drugoga poreskog obveznika ili pravnog lica koje nije poreski obveznik prije izvršenog prometa usluga;

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana poreski obveznik ne mora izdati račun za pružanje usluga oslobođenih PDV u skladu sa članom 68 stav 1 tač. 1 i 2 podtač. a do f ovog zakona.

(3) U slučaju razmjene dobara, odnosno usluga svaki učesnik u razmjeni je dužan da izda račun.

(4) Poreski obveznik je dužan izdati račun i za svaku naknadnu promjenu poreske osnovice.

(5) Za isporuke dobara obavljene u skladu sa članom 71 stav 1 ovog zakona ili za isporuke dobara ili usluga za koje PDV plaća kupac u skladu sa članom 112 stav 1 tač. 2 i 3 i članom 115 ovog zakona i stavom 2 i 3 ovog člana, račun se izdaje najkasnije 10 dana od nastanka oporezivog događaja.

(6) U slučaju uplate avansa prije nego što se obave isporuke dobara ili usluga za koje PDV plaća kupac u skladu sa članom 112 stav 1 tač. 2 i 3 i članom 115 ovog zakona i st. 2 i 3 ovog člana, račun se izdaje najkasnije 10 dana od prijema avansa.

(7) Poreski obveznik može izdati zbirne račune koji sadrže pojedinosti o više zasebnih isporuka dobara ili usluga pod uslovom da obaveza obračuna PDV za isporuke navedene na zbirnom računu nastupi tokom istog kalendarskog mjeseca.

(8) Za isporuke dobara ili usluga iz st. 5 i 6 ovog člana zbirni računi izdaju se najkasnije 10 dana od isteka kalendarskog mjeseca na koji se taj zbirni račun odnosi.

(9) Račun može izdati i kupac za isporuku dobara i usluga koje mu je isporučio poreski obveznik (samoizdavanje, pod uslovom da postoji dogovor između te dvije strane i pod uslovom da je utvrđen postupak za prihvatanje svakog računa kod poreskog obveznika koji obavlja isporuku dobara, odnosno usluga.

(10) Svaka isprava ili obavještenje koja mijenja prvobitni račun i koja se izričito i nesumnjivo odnosi na njega smatra se računom.

Pravila o izdavanju računa za unutrašnje i prekogranične isporuke

Član 123

(1) Za izdavanje računa primjenjuju se pravila na osnovu ovog zakona, ako se račun odnosi na promet dobara, odnosno usluga za koje se u skladu sa čl. 31 do 52 ovog zakona smatra da su obavljene u Crnoj Gori.

(2) Ako isporučilac dobara ili usluga, koji u Crnoj Gori nema sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu ili ako njegova stalna poslovna jedinica u Crnoj Gori ne učestvuje u isporuci u smislu člana 114 stav 1 tačke 2 ovog zakona, obavi promet dobara, odnosno usluga za koje se shodno članu 31 do 52 ovog zakona smatra da su obavljene u Crnoj Gori, licu koje je kao primalac obavezan shodno čl. 112 do 115 ovog zakona platiti PDV, izuzetno od stava 1 ovog člana za izdavanje računa primjenjuju se pravila države članice u kojoj isporučilac ima sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu iz koje se obavljaju isporuke ili u slučaju nepostojanja takvog sjedišta ili stalne poslovne jedinice države članice u kojoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište.

(3) U slučaju da račun izdaje primalac isporuke (samoizdavanje računa) primjenjuje se stav 1 ovog člana.

(4) Ako isporučilac ima sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu iz koje je obavljena isporuka, ili u slučaju nepostojanja takvog sjedišta ili stalne poslovne jedinice, ima prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori i obavlja promet dobara, odnosno usluga za koje se u skladu sa članom 31 do 52 ovog zakona smatra da nisu obavljene unutar Unije, izdavanje računa za te isporuke obavlja se u skladu s ovom zakonu.

(5) Izuzetno od stava 1 ovog člana, izdavanje računa podliježe pravilima koja se primjenjuju u državi članici u kojoj se poreski obveznik prijavio za korištenje jednog od posebnih postupaka iz čl. 166 do 201 ovog zakona.

(6) St. 1 do 4 ovog člana primjenjuju se u skladu sa člana 127 stav 3 i člana 129 st. 1 do 5 ovog zakona.

Sadržaj računa

Član 124

(1) Poreski obveznik koji isporučuje proizvode ili vrši usluge drugom poreskom obvezniku mora na računu navesti najmanje sljedeće podatke:

1) datum izdavanja i redni broj računa;
2) ime (naziv), adresu, broj za PDV iz člana 118 ovog zakona, poreskog obveznika koji je isporučio dobra ili pružio usluge;

3) ime (naziv), adresu, broj za PDV, iz člana 118 ovog zakona, poreskog obveznika kojem su isporučeni dobra ili usluge (kupca) za koje taj kupac mora platiti PDV ili pod kojim je primio isporuku dobara iz člana 71 ovog zakona, osim ako se koristi posebni postupak iz člana 194 do 201 ovog zakona;

4) količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara, odnosno opseg i vrstu pruženih usluga;

5) datum izvršenog prometa dobara, odnosno usluga ili datum prijema avans u računu za avans, ako se taj datum može odrediti i razlikuje se od datuma izdavanja računa;

6) jedinični iznos naknade o izvršenom prometu bez PDV za svaku poresku stopu;

7) popuste ili rabate ako nijesu uključeni u jediničnu cijenu;

8) stopu PDV;

9) iznos PDV po stopi PDV, osim ako se primjenjuje posebni postupak za koji je u smislu ovog zakona taj podatak isključen;

10) ukupan iznos naknade o izvršenom prometu sa uključenim PDV;

11) broj bankarskog računa ili broj virtualnog računa isporučilaca ili bilo koja druga identifikaciona oznaka kojom se nedvosmisleno identifikuju računi isporučilaca, na koje primaoci računa mogu platiti taj račun;

(2) Ako se isporučuju dobra ili obavljaju usluge koje su oslobođene od plaćanja PDV ili se PDV obračunava po nultoj stopi, u računu treba navesti da PDV nije uračunat, s pozivom na član ovog zakona kojim je propisno oslobođenje, odnosno nulta stopa.

(3) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja iz člana 158 ovog zakona u računu mora navesti "poseban postupak oporezivanja – putničke agencije".

(4) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja marže iz člana 159 ovog zakona u računu mora navesti "posebni postupak oporezivanja marže – korišćena dobra", "poseban postupak oporezivanja marže – umjetnička djela", odnosno "poseban postupak oporezivanja marže – kolekcionarski ili antički predmeti".

(5) Kada kupac koji prima isporuku izdaje račun umjesto isporučilaca u računu mora navesti "samoizdavanje računa".

(6) U slučaju kada je primalac dobara ili usluga obavezan platiti PDV isporučilac u računu mora navesti "prenos poreske obaveze" ili engleski izraz "reverse charge".

(7) Računi za isporuke novih prevoznih sredstava unutar Unije u smislu člana 71 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona moraju sadržati i podatke iz člana 8 ovog zakona.

(8) Ako poreski obveznik imenuje poreskog zastupnika iz člana 202 ovog zakona, u računu mora biti iskazano ime (naziv), adresa, broj za PDV poreskog zastupnika.

(9) U slučaju korektivnog računa iz člana 122 stav 10 ovog zakona, poreski obveznik na računu mora navesti redni broj računa koji se ispravlja.

(10) Ako poreski obveznik u računu za promet dobara, odnosno usluga iskaže PDV veći od onoga koji duguje prema zakonu, tada duguje veći iznos, osim kad ispravi račun izdat primaocu na način propisan za ispravku poreske osnovice u skladu sa članom 58 stav 11 ovog zakona.

(11) Ako neko na računu za promet dobara, odnosno usluga iskaže PDV, iako za to nije ovlašten ili izda račun iako dobra nijesu isporučeni ili usluge nijesu obavljene, duguje iskazani iznos PDV, osim kad ispravi račun izdat primaocu na način propisan za ispravku poreske osnovice u skladu sa članom 58 stav 11 ovog zakona.

Pojednostavljeni račun i pravila primjene

Član 125

(1) Poreski obveznik može izdati pojednostavljeni račun u slučaju kada iznos računa nije veći od 100,00 eura, kada je izdati račun isprava koja se smatra računom u skladu sa članom 122 stav 8 ovog zakona ili kada primjenjuje poseban postupak oporezivanja za male poreske obveznike iz člana 145 ovog zakona, a takav račun mora sadržati sljedeće podatke:

- 1) broj računa i datum izdavanja;
- 2) ime (naziv), adresu, broj za PDV poreskog obveznika koji je isporučio dobra, odnosno obavio usluge (prodavca) te naznaku mjesta gdje je isporuka dobara ili usluga obavljena (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavnice i slično);
- 3) ime (naziv), broj za PDV poreskog obveznika kome su isporučeni dobra ili pružene usluge (kupca);
- 4) količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga;

- 5) iznos naknade sa uključenim PDV-om po stopi PDV-a;
- 6) iznos obračunatog PDV-a po stopi PDV-a;
- 7) kada je izdata isprava ili obavještenje koja se smatra računom u skladu sa članom 122 stav 8 ovog zakona, uputstvo na prvobitni račun uz pojedinosti koje su izmijenjene.

(2) Poreski obveznik ne smije izdati pojednostavljeni račun za isporuke dobara ili usluga koje obavi u drugu državu članicu u kojoj treba platiti PDV, ili njegova stalna poslovna jedinica u toj državi članici ne učestvuje u isporuci u smislu člana 192a Direktive Vijeća 2006/112/EZ, a lice koje je u obavezi platiti PDV je lice kojoj je dobro bilo isporučeno, odnosno usluga pružena.

(3) Poreski obveznik koji u drugoj državi članici u kojoj se PDV plaća nema sjedište ili njegova stalna poslova jedinica u toj državi članici ne učestvuje u isporuci u smislu člana 192a Direktive Vijeća 2006/112/EZ izvrši isporuku dobara ili usluga primaocu koji je obavezan platiti PDV, na računu umjesto svih podataka iz člana 122 stav 1 tač. 6 do 9 ovog zakona navodi poresku osnovicu tih dobara i usluga te količinu isporučenih dobara ili usluga i njihov naziv.

Pravila o valuti i potpisivanju računa

Član 126

- (1) Iznosi na računima su u eurima i uz to mogu biti u bilo kojoj valuti pod uslovom da je iznos PDV-a koji treba platiti ili koji se usklađuje iskazan u eurima.
- (2) Računi ne moraju biti potpisni.

Računi na papiru i elektronski računi

Član 127

(1) Izdavanje, poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, elektronskog računa koji je u skladu s evropskom normom o elektronskom izdavanju računa i popisom njenih sintaksi na temelju Direktive 2014/55/EU ne podliježe pristanku primaoca.

(2) Papirni račun se izdaje u dva primjerka, od kojih jedan zadržava kupac, a drugi zadržava isporučilac dobara, odnosno usluga.

(3) Detaljnije odredbe o izdavanju računa i elektronskih računa propisuje Ministarstvo.

Vjerodostojnost porijekla i potpunost sadržaja računa

Član 128

(1) Vjerodostojnost porijekla i potpunost sadržaja mora biti osigurana od trenutka izdavanja do kraja perioda za čuvanje računa nezavisno od toga da li je račun izdat na papiru ili u elektronskom obliku.

(2) Poreski obveznik dužan je utvrditi na koji će način osigurati vjerodostojnost porijekla i potpunost sadržaja. Navedeno se može ostvariti pomoću bilo koje metode poslovne kontrole koja omogućava povezivanje računa sa isporukama dobara i usluga.

(3) Vjerodostojnost porijekla se osigurava na način da se može nesumnjivo utvrditi identitet izdavaoca računa, a potpunost sadržaja podrazumijeva da sadržaj računa nije izmijenjen do kraja perioda za čuvanje računa.

(4) Osim vrste poslovne kontrole iz stava 2 ovog člana vjerodostojnost porijekla i potpunost sadržaja elektronskog računa odnosno dokumenata ili poruka u elektronskim formatima koji nijesu elektronski računi može se osigurati:

1) naprednim elektronskim potpisom u smislu člana 2 tačka 2 Direktive 1999/93/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. decembar 1999. o okviru Zajednice za elektronske potpise, na osnovu priznate potvrde i kreiranim sigurnim uređajem za izradu elektronskog potpisa, u smislu člana 2 tačka 6 i 10 Direktive 1999/93/EZ;

2) elektronskom razmjenom poslovnih dokumenata (Electronic Data Interchange - EDI), kako je utvrđeno članom 2 Dodatka 1 preporuke Komisije 1994/820/EZ od 19. oktobra 1994. godine koja se odnosi na pravne aspekte elektronske razmjene poslovnih dokumenata, pri čemu su dogovorom o razmjeni utvrđene procedure kojima se garantuje vjerodostojnost porijekla i potpunost podataka.

(5) Ako se istom primaocu pošalju ili stave na raspolaganje skupovi sa više elektronskih računa odnosno dokumenata ili poruka u elektronskim formatima koji nijesu elektronski računi, pojediniosti koje su zajedničke pojedinačnim računima mogu biti navedene smo jedanput ako su, za svaki račun, dostupne sve informacije.

Čuvanje dokumentacije

Član 129

(1) Poreski obveznik je dužan čuvati svu primljenu i izdatu dokumentaciju, a naročito: primljene i izdate račune; dokumenta o ispravkama računa; dokumenta o obavljenom uvozu i izvozu; finansijsku dokumentaciju; dokumenta na osnovu kojih je ostvario oslobođenje od PDV; obračune PDV i sve druge knjigovodstvene isprave koje se odnose na promet dobara i usluga, odnosno na uvoz dobara, a značajne su za obračunavanje i plaćanje PDV, najmanje 5 godina po isteku godine na koju se te isprave odnose.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, dokumentacija koja se odnosi na oporezivanje nepokretnosti čuva se najmanje 10 godina po isteku godine na koju se ta dokumentacija odnosi.

(3) Lica iz člana 144 stava 1 ovog zakona (mali poreski obveznici) dužna su, u periodu iz stava 1 ovog člana, čuvati sva dokumenta koja su im izdata u vezi s prometom dobara, odnosno usluga koji im je obavljen, kao i o uvozu dobara.

(4) Ako poreski obveznik koji ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište na teritoriji Crne Gore odluči kopije računa koje je izdao i račune koje je primio čuvati izvan teritorija Crne Gore, mora o tome obavijestiti nadležni poreski organ i njemu i drugim organima nadležnim za nadzor na njihov zahtjev bez odgađanja omogućiti uvid u iste.

(5) Računi se mogu čuvati u papirnom obliku ili pomoću elektronskih medija.

(6) Poreski obveznik koji izdate ili primljene račune čuva pomoću elektronskih medija kojima se garantuje online pristup podacima mora na zahtjev omogućiti organu koje obavlja nadzor pravo pristupa, preuzimanja i korištenja tih računa.

(7) Čuvanje računa putem elektronskih medija označava čuvanje podataka pomoću elektronske opreme za obradu (uključujući digitalno sumiranje) i čuvanje, uz korišćenje žica, radija, te optičkih i drugih elektromagnetnih medija.

Knjigovodstvo poreskog obveznika

Član 130

(1) Poreski obveznik je dužan da u svom knjigovodstvu obezbijedi sve podatke potrebne za pravilno i pravovremeno obračunavanje i plaćanje PDV, a naročito o:

1) ukupnoj vrijednosti obavljenog prometa dobara, odnosno usluga; vrijednosti prometa dobara, odnosno usluga po propisnim stopama (opštoj i sniženoj); vrijednosti obavljenog prometa za koji je propisna nulta stopa; vrijednost obavljenog prometa dobara, odnosno usluga za koje je propisno oslobođenje PDV;

2) ispunjenju uslova za poreska oslobođenja propisna članom 71 ovog zakona;

3) dobrama koje je otpremio ili prevezao ili koja su za njegov račun bila otpremljena ili prevezena van teritorija Crne Gore, ali unutar Unije radi obavljanja usluga procjene vrijednosti dobara ili rada na tim dobrama ili njihovog privremenog korištenja u smislu člana 19 stav 2 tač. 6, 7 i 8 ovog zakona.

4) dobrama koje mu je iz druge države članice dopremio poreski obveznik registrovan za PDV u toj drugoj državi članici ili drugo lice za njegov račun i koja su upotrijebljena za usluge koje se sastoje u procjeni tih dobara ili radovima na tim dobrama;

5) obračunatom PDV po izdatim računima za obavljeni promet dobara, odnosno usluga;

6) ukupnoj vrijednosti nabavljenih dobara, odnosno usluga, vrijednosti nabavljenih dobara, odnosno usluga sa obračunatim PDV po propisnim stopama, vrijednosti nabavljenih dobara, odnosno usluga sa obračunatim PDV po nultoj stopi, vrijednosti nabavljenih dobara, odnosno usluga oslobođenih od PDV;

7) obračunatom PDV na računima za primljene proizvode i usluge po propisnim stopama (ulazni PDV);

8) obavezi plaćanja i o plaćanju PDV;

9) potraživanjima po osnovu povraćaja ulaznog PDV i njegovoj isplati, odnosno prenosu za plaćanje u naredni poreski period.

(2) Podatke iz stava 1 tač. 1 do 8 ovog člana, poreski obveznik je dužan prikazati za poreski period u kojem se plaća PDV.

(3) Poreski obveznik koji pravi zalihe dobara po prodajnim cijenama sa uračunatim porezom dužan je, pored podataka iz stava 1 ovog člana, prikazati i podatke o PDV.

(4) Poreski obveznik je dužan, radi obezbjeđivanja podataka o izdatim i primljenim računima, voditi knjigu izdatih i knjigu primljenih računa.

(5) Poreski obveznik koji uvozi proizvode dužan je da vodi posebnu evidenciju o ulaznom PDV plaćenom prilikom uvoza dobara.

(6) Sadržaj knjige primljenih i knjige izdatih računa propisuje Ministarstvo.

(7) Ako poreski obveznik, putem upotrebe elektronskog interfejs, kao što je mjesto trgovine, platforma, portal ili slično sredstvo, licu koje nije poreski obveznik unutar Unije u skladu sa odredbama čl. 33 do 52 ovog zakona omogućava isporuku dobara, odnosno usluga, poreski obveznik koji omogućava isporuku dužan je voditi evidenciju o tim isporukama. Ta evidencija mora biti dovoljno detaljna kako bi se poreskim organima država članica u kojima su te isporuke oporezive omogućilo da provjere da li je PDV pravilno obračunat.

(8) Ako poreski obveznik upotrebom elektronskog interfejs kao što je mjesto trgovine, platforma, portal ili slično sredstvo omogućava isporuku, unutar Unije, usluga kratkoročnog iznajmljivanja smještaja ili drumskog prevoza putnika, a ne smatra se da je taj poreski obveznik sam primio i isporučio te usluge na osnovu člana 26 ovog zakona, poreski obveznik koji omogućava isporuku dužan je voditi evidenciju o tim isporukama. Ta evidencija mora biti dovoljno detaljna kako bi se poreskim organima država članica u kojima su te isporuke oporezive omogućilo da provjere da li je PDV pravilno obračunat.

(9) Evidencija iz st. 7 i 8 ovog člana mora se državam članicama staviti na raspolaganje u elektronskom obliku te se mora čuvati deset godina od isteka godine u kojoj je transkicija obavljena.

(10) Ako poreski obveznik prenosi robu u drugu državu članicu u skladu s članom 19 stav 1 ovog zakona u ime drugog poreskog obveznika, poreski obveznik koji prenosi robu najkasnije pri prevozu ili otpremi robe obavještava drugog poreskog obveznika da se njegova

roba prenosi ili će biti prenesena ako se prenos ne obavlja na izričit zahtjev tog drugog poreskog obveznika.

Opšte obveze pružaoca platnih usluga

Član 131

U vezi sa članom 132 do 134 ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

- 1) „pružalac platnih usluga” je pružalac platnih usluga bilo koje kategorija iz člana 1 stav 1 tačka a) do d) Direktive (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Vijeća ili fizičko ili pravno lice kojem je dopušteno oslobođenje u skladu sa članom 30 te direktive;
- 2) „platna usluga” je bilo koja poslovna aktivnost utvrđena u tač. 3 do 6 Priloga I Direktive (EU) 2015/2366;
- 3) „plaćanje” je, uzimajući u obzir isključenja iz člana 3 Direktive (EU) 2015/2366, „platna transakcija” iz člana 4 tačka 5 te direktive ili „novčana pošiljka” iz člana 4 tačka 22 te direktive;
- 4) „platilac” znači „platilac” iz člana 4 tačka 8 Direktive (EU) 2015/2366;
- 5) „primalac plaćanja” je „primalac plaćanja” iz člana 4 tačka 9 Direktive (EU) 2015/2366;
- 6) „matična država članica” je „matična država članica” iz člana 4 tačka 1 Direktive (EU) 2015/2366;
- 7) „država članica domaćin” je „država članica domaćin” iz člana 4. tačka 2 Direktive (EU) 2015/2366;
- 8) „račun za plaćanje” je „račun za plaćanje” iz člana 4. tački 12. Direktive (EU) 2015/2366;
- 9) „IBAN” je „IBAN” iz člana 2 tačka 15. Uredbe (EU) br. 260/2012 Evropskog parlamenta i Vijeća;
- 10) „BIC” je „BIC” iz u člana 2 tačka 16 Uredbe (EU) br. 260/2012.

Obaveza vođenja evidencije platnih usluga

Član 132

(1) Pružalac platnih usluga mora voditi dovoljno detaljnu evidenciju primaoca plaćanja i plaćanja u vezi sa platnim uslugama koje obavlja za svako kalendarsko tromjesečje kako bi se nadležnim organima država članica omogućilo sprovođenje kontrola nad isporukama dobara i usluga koje se u skladu sa odredbama o mjestu oporezivanja iz čl. 33 do 52 ovog zakona smatraju izvršenima u državi članici kako bi se ostvario cilj suzbijanja prevara u vezi sa PDV.

(2) Obaveza iz stava 1 ovog člana odnosi se smo na platne usluge koje se obavljaju u vezi sa prekograničnim plaćanjima, a plaćanje se smatra prekograničnim kada se platilac nalazi u jednoj državi članici, a primalac plaćanja se nalazi u drugoj državi članici, na trećoj teritoriji ili u trećoj zemlji.

(3) Obaveza davaoca platnih usluga iz stava 1 ovog člana primjenjuje se ako davalac platnih usluga tokom kalendarskog tromjesečja istom primaocu plaćanja obavi platne usluge koje predstavljaju više od 25 prekograničnih plaćanja.

(4) Broj prekograničnih plaćanja iz stava 3 ovog člana izračunava se uzimajući u obzir platne usluge koje davalac platnih usluga obavi po državi članici i po identifikacionoj oznaci iz člana 133 stava 2 ovog zakona, a ako davalac platnih usluga ima informaciju da primalac plaćanja ima više identifikacionih oznaka, izračunavanje se sprovodi po primaocu plaćanja.

(5) Obaveza iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na platne usluge koje obavljaju davaoci platnih usluga platioca u vezi sa bilo kojim plaćanjem pri kojem se barem jedan davalac platnih usluga primaoca plaćanja nalazi u državi članici, što pokazuje BIC davaoca platnih usluga ili bilo koja druga poslovna identifikaciona oznaka kojom se davalac platnih usluga i gdje se on nalazi nedvosmisleno identifikuju.

(6) Ako se primjenjuje obaveza za davaoce platnih usluga iz stava 1 ovog člana:

1) evidenciju vodi davalac platnih usluga u elektronskom obliku tokom perioda od tri kalendarske godine od kraja kalendarske godine u kojoj je plaćanje izvršeno,

2) evidencija se u skladu s članom 24.b. Uredbe Vijeća (EU) br. 904/2010 od 7. oktobra 2010. o administrativnoj suradnji i suzbijanju prevare u teritoriji poreza na dodanu vrijednost (SL L 268, 12. 10. 2010.) stavlja na raspolaganje matičnoj državi članici davaoca platnih usluga ili državi članici domaćinu ako davalac platnih usluga obavlja platne usluge u državama članicama koje nijesu matična država članica.

Određivanje mjesta platioca i primaoca plaćanja

Član 133

(1) U svrhu primjene člana 132 stava 2 ovog zakona i izuzetno od odredbi o mjestu oporezivanja iz člana 31 do 52 ovog zakona, smatra se da se platilac nalazi u državi članici kojoj odgovara:

1) IBAN račun za plaćanje platioca ili bilo koja druga identifikaciona oznaka kojom se platilac nedvosmisleno identifikuje i kojom se daje informacija gdje se on nalazi, ili ako nedostaju takve identifikacione oznake,

2) BIC ili bilo koja druga poslovna identifikaciona oznaka kojom se davalac platnih usluga koji djeluje u ime platioca nedvosmisleno identifikuje i kojom se daje informacija gdje se on nalazi.

(2) U svrhu primjene člana 132 stava 2 ovog zakona smatra se da se primalac plaćanja nalazi u državi članici, na trećoj teritoriji u trećoj zemlji kojoj odgovara:

1) IBAN račun za plaćanje primaoca plaćanja ili bilo koja druga identifikaciona oznaka kojom se primalac plaćanja nedvosmisleno identifikuje i kojom se daje informacija gdje se on nalazi, ili ako nedostaju takve identifikacione oznake,

2) BIC ili bilo koja druga poslovna identifikaciona oznaka kojom se davalac platnih usluga koji djeluje u ime primalaca plaćanja nedvosmisleno identifikuje i kojom se daje informacija gdje se on nalazi.

Sadržaj evidencije platnih usluga

Član 134

(1) Evidencija koju u skladu sa članom 132 ovog zakona vodi davalac platnih usluga sadrži sljedeće informacije:

1) BIC ili bilo koju drugu poslovnu identifikacionu oznaku kojom se davalac platnih usluga nedvosmisleno identifikuje,

2) ime ili naziv primaoca plaćanja kako je navedeno u evidenciji davaoca platnih usluga,

3) ako je dostupan, bilo koji identifikacioni broj za PDV ili neki drugi nacionalni poreski broj primalac plaćanja,

4) IBAN ili, ako IBAN nije dostupan, bilo koju drugu identifikacionu oznaku kojom se primalac plaćanja nedvosmisleno identifikuje i kojom se daje informacija gdje se on nalazi,

5) BIC ili bilo koju drugu poslovnu identifikacionu oznaku kojom se davalac platnih usluga koji djeluje u ime primaoca plaćanja nedvosmisleno identifikuje i kojom se daje informacija gdje se on nalazi kada primalac plaćanja prima sredstva, a sam nema račun za plaćanje,

6) ako je dostupna, adresu primaoca plaćanja, kako je navedena u evidenciji davaoca platnih usluga,

7) detalje svih prekograničnih plaćanja kako je navedeno u članu 132 stav 1 ovog zakona,

8) detalje svih povraćaja plaćanja koji su utvrđeni kao povezani sa prekograničnim plaćanjima iz tačke g ovog stava.

(2) Informacije iz stava 1 tač. g i h ovog člana sadrže sljedeće pojedinosti:

1) datum i vrijeme plaćanja ili povraćaja plaćanja,

2) iznos i valutu plaćanja ili povraćaja plaćanja,

3) državu članicu porijekla plaćanja koje je primio primalac plaćanja ili koje je primljeno u njegovo ime, državu članicu koja je odredište isplate povraćaja, kako je primjenjivo, te informacije pomoću kojih je utvrđeno porijeklo ili odredište plaćanja ili povraćaja plaćanja u skladu sa članom 133 ovog zakona,

4) svaku referentnu oznaku kojom se plaćanje nedvosmisleno identifikuje,

5) ako postoji, informaciju o tome je li plaćanje inicirano u fizičkom poslovnom prostoru trgovca.

XIII. PORESKI PERIOD I PRIJAVE

Poreski period

Član 135

(1) Poreski period je vremenski period za koji poreski obveznik obračunava i plaća PDV.

(2) Poreski period je period od prvog do zadnjeg dana u mjesecu (kalendarski mjesec).

Prijava za obračun PDV

Član 136

(1) Poreski obveznik je, za poreski period, dužan utvrditi obavezu PDV i iskazati je u mjesečnoj prijavi za obračun PDV u kojoj se navode svi podaci potrebni za obračunavanje PDV odnosno ukupnu vrijednost oporezivih transakcija i iznos PDV i ulaznog PDV po stopama PDV-a te ukupnu vrijednost oslobođenih transakcija i transakcija koje ne podliježu PDV.

(2) Osim podataka iz stava 1 ovog člana, prijava za obračun PDV koja se odnosi na određeni poreski period mora sadržati i sljedeće:

1) ukupnu vrijednost, bez PDV-a, isporuka dobara iz člana 71 ovog zakona za koje je u tom poreskom periodu nastala obaveza obračuna PDV,

2) ukupnu vrijednost, bez PDV-a, sticanja dobara unutra Unije te sticanja iz člana 22 st. 3, 4 i 5 ovog zakona, obavljenih u Crnoj Gori za koje je u tom poreskom periodu nastala obaveza obračuna PDV-a,

3) ukupnu vrijednost, bez PDV-a, isporuka dobara iz člana 32 st. 3 i 5 ovog zakona, obavljenih na teritoriji druge države članice za koje je u tom poreskom periodu nastala obaveza obračuna PDV-a, ako su proizvodi poslani ili otpremljeni iz Crne Gore,

4) ukupnu vrijednost, bez PDV-a, isporuka dobara iz člana 32 st. 3 i 5 ovog zakona, obavljenih u Crnoj Gori i za koje je u tom poreskom periodu nastala obaveza obračuna PDV-a, ako su proizvodi poslani ili otpremljeni iz druge države članice,

5) ukupnu vrijednost isporuka dobara, bez PDV-a, za koja je primalac isporuke iz člana 74 stav 2 tačka 4 ovog zakona obavezan platiti PDV prema članu 115 ovog zakona i za koje je u tom poreskom periodu nastala obaveza obračuna PDV-a,

6) ukupnu vrijednost pruženih usluga, bez PDV-a, iz člana 39 st. 1, 2 i 3 ovog zakona za koje je u tom poreskom periodu nastala obaveza obračuna PDV-a,

7) ukupnu vrijednost isporuka za koje je primalac obavezan platiti PDV u skladu sa članom 112 stav 1 tačka 2 i članom 112 stav 7 ovog zakona.

(3) Kod obračuna PDV-a uzimaju se u obzir i iznosi iskazani na računu iz člana 124 stav 10 i 11 ovog zakona.

(4) Od iznosa PDV-a koji se obračunava prema odredbama st. 1, 2 i 3 ovog člana, odbija se ulazni PDV u skladu sa članom 92 stav 2 ovog zakona.

Podnošenje prijave za obračun PD

Član 137

(1) Poreski obveznik prijavu iz člana 136 stav 1 ovog zakona podnosi elektronskim putem nadležnom poreskom organu do 15. dana narednog mjeseca po isteku poreskog perioda.

(2) Prijavu iz člana 136 stav 1 ovog zakona poreski obveznik podnosi bez obzira da li je za period za koji se podnosi prijava dužan da plaća PDV.

(3) Prijava iz člana 136 stav 1 ovog zakona sadrži sve podatke potrebne za obračun poreske obaveze.

(4) Oblik i sadržinu prijave iz člana 136 stav 1 ovog zakona propisuje Ministarstvo, na predlog nadležnog poreskog organa.

(5) Ako poreski obveznik u propisnom roku ne podnese prijavu za obračun PDV ili nema propisnu dokumentaciju i poreske evidencije, poreski organ može procijeniti poresku obavezu na osnovu obavljene kontrole, upoređivanjem sa poreskim obveznikom koji obavlja sličnu djelatnost ili na osnovu drugih podataka o poslovanju poreskog obveznika.

(6) Prijavu iz člana 136 stav 1 ovog zakona dužno je podnijeti i lice koje je u obavezi platiti PDV umjesto poreskog obveznika koji nema sjedište u Crnoj Gori, pravno lice koje nije poreski obveznik i obavezno je platiti PDV na sticanje dobara unutra Unije, lice koje je registrovano za PDV i stiče novo prevozno sredstvo te poreski obveznik ili pravno lice koje nije poreski obveznik, čija ostala sticanja nijesu predmet oporezivanja PDV-a, a koje unutra Unije stiče proizvode koji podliježu akcizama.

(7) Prijavu za obračun PDV iz člana 136 stav 1 ovog zakona mora podnijeti i mali poreski obveznik iz člana 145 stav 1 ovog zakona kada pruža usluge poreskim obveznicima iz drugih država članica ili iz trećih zemalja za koje je prema članu 39 st. 1, 2 i 3 ovog zakona mjesto pružanja usluge mjesto sjedišta primaoca usluge.

Podnošenje prijave za usluge međunarodnog drumskog prevoza putnika

Član 138

(1) Radi obavljanja djelatnosti međunarodnog drumskog prevoza putnika poreski obveznik koji nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, odnosno prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, dužan je da nadležnom poreskom organu, preko internet stranice tog organa, podnese prijavu za usluge međunarodnog drumskog prevoza putnika.

(2) Nadležni poreski organ dužan je da u roku od 48 časova od časa prijema prijave iz stava 1 ovog člana, elektronskim putem, poreskom obvezniku iz stava 1 ovog člana izda potvrdu o prijavi za usluge međunarodnog drumskog prevoza putnika.

(3) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana dužan je da, prilikom obavljanja međunarodnog drumskog prevoza putnika, ima potvrdu o prijavi za usluge međunarodnog drumskog prevoza putnika i rješenje iz člana 117 ovog zakona.

(4) Obrazac prijave iz stava 1 ovog člana urediće se propisom Ministarstva finansija.

(5) Poreski obveznik iz stava 3 ovog člana dužan je da prijavu za obračun PDV-a za poreski period u kojem je pružio te usluge dostavi nadležnom poreskom organu u elektronskom ili pisnom obliku.

Podnošenje prijave za isporuku i sticanje novog prevoznog sredstva

Član 139

(1) Poreski obveznik koji obavlja isporuku novog prevoznog sredstva licu koje nije registrovano za PDV ili poreski obveznik iz člana 12 stav 5 ovog zakona, kod isporuke novog prevoznog sredstva u skladu sa članom 71 stav 3 tačka a ovog zakona, mora podnijeti prijavu za isporuku novih prevoznih sredstava u roku od 10 dana od dana isporuke novog prevoznog sredstva u kojoj iskazuje vrijednost tih isporuka.

(2) Poreski obveznik koji stiče nova prevozna sredstva unutra Unije u skladu sa članom 7 stav 1 tačka 2 podtačka b ovog zakona, mora podnijeti prijavu za sticanje novih prevoznih sredstava u roku od 10 dana od dana sticanja novog prevoznog sredstva u kojoj iskazuje sve podatke potrebne za obračun i nadzor PDV-a, a navedenu prijavu ne podnosi poreski obveznik koji nova prevozna sredstva koristi za dalju prodaju.

(3) Prijave iz st. 1 i 2 ovog člana podnose se nadležnom poreskom organu.

(4) Ministarstvo propisuje sprovođenje ovog člana u vezi podnošenja prijave za isporuke i sticanje novih prevoznih sredstava te oblik i sadržaj obrazaca prijave iz ovog člana.

Obveze u pogledu digitalnog izvještavanja o prekograničnim isporukama dobara i usluga unutra Unije između poreskih obveznika

Član 140

(1) Svaki poreski obveznik koji je registrovan za PDV mora podnijeti podatke iz člana 142 ovog zakona o sljedećem:

1) isporukama i prenosima dobara obavljenim u skladu sa članom 71 stav 1 i članom 71 stav 3 tačka c ovog zakona,

2) sticanjima dobara unutra Unije obavljenim u skladu sa članom 22 st. 1 i 2 ovog zakona i transakcijama koje se smatraju takvim na osnovu člana 22 stav 3, 4 i 5 ovog zakona,

3) isporukama dobara i usluga, osim dobara ili usluga koji su oslobođeni PDV u državi članici u kojoj je transakcija oporeziva, za koje je kupac obavezan platiti PDV u skladu sa članom 194 Direktive 2006/112/EZ ako je kupac registrovan za PDV, odnosno u skladu sa članom 195, 196 ili člana 197 Direktive 2006/112/EZ i

4) sticanjem dobara i usluga, osim dobara ili usluga koji su oslobođeni PDV-a u državi članici u kojoj je transakcija oporeziva, za koje je kupac u Crnoj Gori obavezan platiti PDV u skladu sa članom 112 stav 2 i 3 ovog zakona ako je kupac registrovan za PDV, u skladu sa članom 112 stav 1 tač. 2 i 3, člana 115 ili člana 112 st. 4, 5 i 6.

(2) Podaci iz člana 142 ovog zakona u vezi sa transakcijama iz stava 1 ovog člana podnose se nadležnom poreskom organu Crne Gore koji je poreskom obvezniku izdao identifikacioni broj za PDV, a koji je taj poreski obveznik koristio za transakciju na koju se podaci odnose.

(3) Odstupajući od stava 1 tač. a i b ovog člana, poreski obveznici registrovani u skladu sa posebnim odredbama u skladu sa čl. 194 do 201 ovog zakona ne podnose podatke o prenosima sopstvenih dobara ni o transakcijama koje se tretiraju kao sticanja unutra Unije, u skladu sa članom 22 st. 3, 4 i 5 ovog zakona, koje se odnose na iste proizvode.

Rokovi i obaveza dostavljanja podataka o transakcijama

Član 141

(1) Podatke iz člana 142 ovog zakona za svaku pojedinačnu transakciju iz člana 140 stav 1 tačka 1 i 3 prenose poreski obveznici koji su obavezni izdati račun koji se odnosi na transakcije iz tih tačaka i to u trenutku u kojem je račun izdat ili je trebao biti izdat.

(2) Ako račun iz stava 1 ovog zakona izdaje sticalac dobara ili primalac usluga u ime poreskog obveznika koji je obavezan izdati račun, podaci iz člana 142 ovog zakona prenose se za svaku pojedinačnu transakciju iz člana 140 stav 1 tač. 1 i 3 ovog zakona najkasnije pet dana nakon što je račun izdat ili je trebao biti izdat.

(3) Podatke iz člana 142 ovog zakona za svaku pojedinačnu transakciju iz člana 140 stava 1 tačka 2 i 4 prenose poreski obveznici kojima se mora izdati račun koji se odnosi na transakcije iz tih tačaka i to najkasnije pet dana od prijema računa, a države članice mogu predvidjeti prenos podataka o transakcijama ako lice kojem se račun mora izdati, nije primilo taj račun u roku od 5 dana od datuma kada je račun trebao biti izdat.

(4) Za potrebe st. 1, 2 i 3 ovog člana podatke prenosi poreski obveznik ili treće lice za njegov račun.

(5) Podnošenje tih podataka moguće je putem elektronskih sredstava a prenos tih podataka mora biti u skladu s evropskom normom o elektronskom izdavanju računa i popisom njenih sintaksi na bazi Direktive 2014/55/EU.

(6) Za potrebe st. 1, 2 i 3 ovog člana, zajednička elektronska poruka za dostavljanje podataka utvrđuje se u skladu sa postupkom propisanim članom 58 stav 2 Uredbe (EU) br. 904/2010.

Sadržaj podataka koji se dostavljaju za pojedinačne transakcije

Član 142

U skladu s članom 141 ovog zakona prenose se sljedeći podaci:

1) Za isporuke dobara obavljene u skladu s članom 71 stavom 1 ovog zakona i isporuke dobara i usluga, osim dobara ili usluga koji su oslobođeni PDV-a u državi članici u kojoj je transakcija oporeziva, za koje je kupac obavezan platiti PDV u skladu sa članom 194 do 197 Direktive 2006/112/EZ, informacije iz člana 226 tačka 1 do 4 i tačka 6, 7, 8, 11, 16, 17 i 11a Direktive 2006/112/EZ, ako je primjenjivo,

2) za prenose obavljene u skladu s članom 71 stav 3 tačka c) ovog zakona, informacije iz člana 124 stav 1 tačka od 1 do 7 i člana 124 stav 2 i 9 ovog zakona,

3) za sticanje dobara unutar Unije obavljenih u skladu sa članom 22 stav 1 i 2 ovog zakona i transakcije koje se tretiraju kao takve u skladu sa članom 22 stav 3 i 4 ovog zakona, informacije iz člana 124 stav 1 tačka od 1 do 9 i tačka 11 i člana 124 stav 2 i 9 ovog zakona,

4) za transakcije koje se tretiraju kao sticanje dobara unutra Unije u skladu sa članom 22 stav 5 ovog zakona, informacije iz člana 124 stav 1 tačka od 1 do 9 i člana 124 stav 2 i 9 ovog zakona,

5) za sticanje dobara i usluga, osim dobara ili usluga koji su oslobođeni PDV u državi članici u kojoj je transakcija oporeziva, za koje je kupac u Crnoj Gori obavezan platiti PDV u skladu sa članom 112 stav 1 tačka 2 i 3, sa članom 112 stav 2, 3 i 4 i sa članom 115 ovog zakona, informacije iz člana 124 stav 1 tačka od 1 do 9 i tačka 11 ovog zakona i člana 124 stav 8 i 9 ovog zakona, ako je primjenjivo.

XIV. POSEBNI POSTUPCI OPOREZIVANJA

Godišnji promet u državi članici i u Unij

Član 143

U skladu sa čl. 144 do 151 ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

1) „godišnji promet u državi članici” je ukupni godišnji promet dobara i usluga, bez PDV-a, koje je poreski obveznik obavio u toj državi članici tokom kalendarske godine.

2) „godišnji promet u Uniji” je ukupni godišnji promet dobara i usluga, bez PDV, koje je poreski obveznik obavio na teritoriji Unije tokom kalendarske godine.

Oslobođenja od plaćanja PDV

Član 144

(1) Oslobođenje od plaćanja PDV-a iz člana 145 ovog zakona primjenjuje se na promete dobara i usluga koje obavljaju mali obveznici.

(2) Oslobođenje od plaćanja PDV iz ovog člana ne primjenjuje se:

1) na transakcije koje se obavljaju na povremenoj osnovi u skladu sa članom 15 stav 6 ovog zakona,

2) na isporuke novih prevoznih sredstava prema uslovima iz člana 71 stav 1 i stav 3 tačka 1 ovog zakona,

3) u slučaju prenosa poreske obveze na male obveznike u smislu člana 112 stav 1 tač. 2 i 3 i stav 2 ovog zakona.

Oslobođenje za male poreske obveznike

Član 145

(1) Poreski obveznik s sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori, čiji godišnji promet u Crnoj Gori nije bio veći od 30.000,00 eura oslobođen je PDV-a na isporuke dobara i usluga obavljenih u Crnoj Gori.

(2) Poreski obveznik sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u drugoj državi članici ima pravo na oslobođenje od PDV-a iz stava 1 ovog člana ako je zadovoljeno sljedeće:

- 1) godišnji promet u Uniji nije bio veći od 100.000,00 eura,
- 2) vrijednost isporuka dobara i usluga obavljenih u Crnoj Gori nije bila veća od 30.000,00 eura.

(3) Godišnja vrijednost isporuka dobara i usluga za koju se primjenjuje oslobođenje iz ovog člana, bez PDV-a, obuhvata:

- 1) vrijednost isporuka dobara i usluga koje bi bile oporezive kad bi ih isporučio poreski obveznik koji nema pravo na oslobođenje,

- 2) vrijednosti isporuka iz člana 66 ovog zakona, za koje postoji pravo na povraćaj ulaznog poreza,

- 3) vrijednost isporuka oslobođenih PDV-a iz člana 70 i čl. 77 do 84 ovog zakona,

- 4) vrijednosti isporuka oslobođenih PDV iz člana 71 ovog zakona ako se primjenjuje oslobođenje iz tog člana,

- 5) vrijednosti transakcija nekretninama i transakcija iz člana 68 stav 1 tačka 2 podtačka a do f ovog zakona, osim ako su te transakcije pomoćne.

(4) Isporuka materijalnih i nematerijalnih osnovnih sredstava ne uzima se u obzir u svrhu izračunavanja vrijednosti isporuka iz stava 3 ovog člana.

(5) Izuzetno od člana 154 stav 2 ovog zakona, da bi poreski obveznik bio oslobođen PDV-a u državi članici u kojoj nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište:

- 1) dostavlja prethodno obavještenje državi članici sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta i

- 2) za oslobođenje od PDV-a dodijeljen mu je individualni registracioni broj za oslobođenje u državi članici sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta.

(6) Individualni registracioni broj za oslobođenje iz stava 5 tačka b ovog člana je poreski identifikacioni broj (PIB) kojem se dodaje nastavak »EX«.

(7) Poreski obveznik unaprijed mora obavjestiti državu članicu sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta putem ažuriranja prethodnog obavještenja, o svakoj promjeni prethodno dostavljenih informacija u skladu sa stavom 5 tačka a ovog člana, uključujući namjeru da primjenjuje oslobođenje u državi članici ili državama članicama koje nijesu države članice navedene u prethodnom obavještenju te odluku o prestanku primjene odredbe o oslobođenju u državi članici ili državama članicama u kojima taj poreski obveznik nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište.

(8) Primjena odredbe o oslobođenju iz stava 7 ovog člana prestaje od prvoga dana sljedećeg kalendarskog tromjesečja koji slijedi nakon prijema informacija od poreskog obveznika ili, ako su te informacije primljene tokom zadnjeg mjeseca kalendarskog tromjesečja, od prvoga dana drugog mjeseca sljedećeg kalendarskog tromjesečja.

(9) Oslobođenje od PDV-a se primjenjuje u pogledu države članice u kojoj poreski obveznik nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i u kojoj taj poreski obveznik namjerava primjenjivati oslobođenje od PDV-a:

- 1) od dana kada je poreskog obveznika država članica njegovog sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta obavjestila o individualnom identifikacijskom broju u slučaju kada je poreski obveznik dostavio obavještenje ili

- 2) od dana kada je država članica sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta poreskom obvezniku potvrdila individualni identifikacioni broj u slučaju kada je poreski obveznik dostavio ažurirano prethodno obavještenje.

(10) Država članica iz stava 9 tačka a ovog člana najkasnije u roku od 35 radnih dana nakon prijema prethodnog obavještenja iz stava 5 tačka a ovog člana ili obavještenja o ažuriranju prethodnog obavještenja iz stava 7 ovog člana, osim u posebnim slučajevima u kojima radi sprečavanja utaje ili izbjegavanja plaćanja poreza državi članici može biti potrebno

dodatno vrijeme za sprovođenje potrebnih provjera, obavještava poreskog obveznika o individualnom identifikacionom broju, odnosno potvrdi tog broja.

(11) Bliži način sprovođenja određaba st. 1 do 10 ovog člana, u vezi sa oslobođenjem za male poreske obveznike, propisuje Ministarstvo.

Prethodno obavještenje

Član 146

(1) Prethodno obavještenje iz člana 145 stava 5 tačka 1 ovog zakona sadrži sljedeće informacije:

1) ime, djelatnost, pravni oblik i adresu poreskog obveznika,
2) državu članicu ili države članice u kojima poreski obveznik namjerava primjenjivati oslobođenje,

3) ukupnu vrijednost isporuka dobara i/ili usluga obavljenih u državi članici u kojoj poreski obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i u svim drugim državama članicama tokom prethodne kalendarske godine,

4) ukupnu vrijednost isporuka dobara i/ili usluga obavljenih u državi članici u kojoj poreski obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i u svim drugim državama članicama tokom tekuće kalendarske godine prije obavještenja.

(2) Informacije iz stava 1 tačka c) ovog člana potrebno je navesti za svaku prethodnu kalendarsku godinu u vezi sa bilo kojom državom članicom koja primjenjuje mogućnost produženja perioda zabrane primjene oslobođenja na dvije kalendarske godine.

(3) Ako obavijesti državu članicu sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta u skladu sa članom 145 stavom 7 ovog zakona da namjerava primjenjivati oslobođenje od PDV-a u državi članici ili državama članicama koje nisu države članice navedene u prethodnom obavještenju, poreski obveznik nije obavezan dati informacije iz stava 1 ovog člana koje su već uključene u izvještaj koji je prethodno podnesen na osnovu člana 147 ovog zakona.

(4) Ažuriranje prethodnog obavještenja iz stava 3 ovog člana uključuje individualni identifikacioni broj iz člana 145 stava 5 tačke 2 ovog zakona.

Tromjesečni izvještaj

Član 147

(1) Poreski obveznik, koji primjenjuje oslobođenje iz člana 145 stava 1 ovog zakona u državi članici u kojoj nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u skladu sa postupkom iz člana 145 stav 5 do 8 ovog zakona, za svako kalendarsko tromjesečje državi članici sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta podnosi sljedeće informacije, uključujući individualni identifikacioni broj iz člana 145 stava 5 tačka 2 ovog zakona:

1) ukupnu vrijednost isporuka obavljenih tokom kalendarskog tromjesečja u državi članici sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta ili „0” u slučaju da nije bilo isporuka,

2) ukupnu vrijednost isporuka obavljenih tokom kalendarskog tromjesečja u svakoj državi članici koja nije država članica sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta ili „0” u slučaju da nije bilo isporuka.

(2) Poreski obveznik informacije iz stava 1 ovog člana dostavlja u roku od jednog mjeseca od završetka kalendarskog tromjesečja.

(3) Ako pređe prag godišnjeg prometa u Uniji iz člana 145 stav 2 tačka 1 ovog zakona, poreski obveznik o tome obavještava državu članicu sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta u roku od 15 radnih dana, a istovremeno poreski obveznik mora prijaviti vrijednost isporuka iz stava 1 ovog člana koje su izvršene od početka tekućeg kalendarskog tromjesečja do datuma prelaska praga godišnjeg prometa u Uniji.

Zajedničke odredbe o prethodnom obavještenju i tromjesečnom izvještaji

Član 148

(1) U vezi sa članom 146 stav 1 tač. c i d i članom 147 stav 1 ovog zakona primjenjuje se sljedeće:

- 1) vrijednosti se navode u eurima,
 - 2) ako država članica koja odobrava oslobođenje primjenjuje različite pragove za različite poslovne sektore, poreski obveznik mora toj državi članici zasebno prijaviti ukupnu vrijednost isporuka dobara i/ili usluga u pogledu svakog praga koji se eventualno primjenjuje.
- (2) Informacije iz člana 145 st. 5 do 8, te iz člana 147 st. 1 i 3 ovog zakona podnose se elektronskim putem.

Izuzeća od određenih obaveza u pogledu PDV

Član 149

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje oslobođenje u Crnoj Gori i koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori ne mora u odnosu na isporuke obuhvaćene oslobođenjem u Crnoj Gori:

- 1) biti registrovan za PDV na osnovu člana 117 ovog zakona,
- 2) podnositi prijavu za PDV na osnovu člana 136 ovog zakona.

(2) Poreski obveznik koji primjenjuje oslobođenje od PDV-a u Crnoj Gori gdje ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i u bilo kojoj državi članici u kojoj nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište ne mora u vezi sa isporukama obuhvaćenim oslobođenjem u Crnoj Gori podnositi prijavu PDV na osnovu člana 136 ovog zakona.

(3) Izuzetno od ovog člana, ako poreski obveznik ne poštuje pravila iz člana 147 ovog Zakona, nadležni poreski organ može od njega zahtijevati da ispuni obveze iz stava 1 ovog člana.

Prestanak primjene oslobođenja od PDV-a

Član 150

Crna Gora će bez odlaganja deaktivirati individualni identifikacioni broj iz člana 145 stav 5 tačka b ovog zakona ili, ako poreski obveznik i dalje primjenjuje oslobođenje u drugoj državi članici ili drugim državama članicama, prilagođava informacije primljene na osnovu člana 145 st. 5 do 8 ovog zakona u pogledu navedene države članice ili država članica u sljedećim slučajevima:

- 1) ukupna vrijednost isporuka koje je prijavio poreski obveznik prelazi iznos iz člana 145 stav 2 tačka 1 ovog zakona,
- 2) država članica koja odobrava oslobođenje od plaćanja PDV-a obavještava da poreski obveznik nema pravo na oslobođenje ili da se oslobođenje prestalo primjenjivati u toj državi članici,
- 3) poreski obveznik dostavio je obavještenje o svojoj odluci da prestaje primjenjivati oslobođenje ili
- 4) poreski obveznik dostavio je obavještenje o tome, ili se inače može pretpostaviti, da su njegove djelatnosti prestale.

Prestanak i ograničenje primjene oslobođenja za male poreske obveznike

Član 151

(1) Poreski obveznik, nezavisno od toga ima li sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori, ne može primjenjivati oslobođenje iz člana 145 stava 1 ovog zakona u Crnoj Gori tokom perioda od jedne kalendarske godine ako je u prethodnoj kalendarskoj godini prešao prag iz člana 145 stav 2 tačka 2 ovog zakona.

(2) Oslobođenje iz člana 145 stav 1 ovog zakona prestaje se primjenjivati od trenutka kada je pređen prag iz tog stava.

(3) Poreski obveznik koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici koja odobrava oslobođenje od PDV-a ne može primjenjivati to oslobođenje ako je

prešao prag godišnjeg prometa u Uniji iz člana 145 stav 2 tačka 1 ovog zakona u prethodnoj kalendarskoj godini.

(4) Ako je tokom kalendarske godine pređen prag godišnjeg prometa u Uniji iz člana 145 stav 2 tačka 1 ovog zakona, oslobođenje koje se odobrava poreskom obvezniku koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici koja odobrava oslobođenje od PDV-a prestaje se primjenjivati od tog trenutka.

Računi i povraćaj ulaznog poreza

Član 152

Poreski obveznik iz člana 145 stav 1 i 2 ovog zakona nema pravo izražavati PDV na izdatim računima i nema pravo na povraćaj ulaznog poreza.

Izbor za primjenu redovnog postupka oporezivanja

Član 153

Poreski obveznik iz člana 145 stav 1 ovog zakona može od nadležnog poreskog organa zatražiti da se na njega primjenjuje redovni postupak oporezivanja PDV-a koji je obavezan primjenjivati u tekućoj i sljedećoj kalendarskoj godini. Ako je poreski obveznik podnio zahtjev za registraciju za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a, smatraće će se da je zahtjev usvojen ako nadležni poreski organ u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva ne donese rješenje o istom.

Pojednostavljenje obaveza za male obveznike

Član 154

(1) „Mali obveznik” je svaki poreski obveznik koji primjenjuje oslobođenje od PDV-a u državi članici u kojoj postoji obaveza plaćanja PDV-a u skladu s članom 145 st. 1 i 2 ovog zakona.

(2) Poreski obveznici sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori koji primjenjuju oslobođenje od PDV-a samo u Crnoj Gori nijesu obvezni zatražiti izdavanje PDV identifikacionog broja, osim ako obavljaju transakcije iz člana 118 stav 1 tačka 2, 4 ili 5 ovog zakona.

(3) Poreski obveznici sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori koji primjenjuju oslobođenje od PDV-a samo u Crnoj Gori nijesu obvezni podnositi prijavu PDV iz člana 136 ovog zakona, osim u slučajevima iz člana 138 stav 6 ovog zakona.

Paušalno oporezivanje poljoprivrednika

Član 155

(1) Poljoprivrednik koji nije PDV obveznik na osnovu isporuke poljoprivrednih i šumskih dobara, odnosno usluga ima pravo na paušalnu nadoknadu ulaznog PDV-a, pod uslovima i na način određen ovim članom.

(2) Paušalna nadoknada iz stava 1 ovog člana se priznaje samo poljoprivrednicima koji izvrše promet poljoprivrednih i šumskih dobara, odnosno usluga poreskim obveznicima iz ovog zakona.

(3) Poreski obveznici iz stava 2 ovog člana, za koje je izvršen promet dobara, odnosno usluga od strane poljoprivrednika, dužni su u vrijednosti (cijenu) tog prometa uračunati iznos paušalne nadoknade u visini od 8% od otkupne vrijednosti dobara, odnosno usluga.

Paušalna nadoknada za poljoprivrednike

Član 156

(1) Poljoprivrednik iz člana 155 stav 1 ovog zakona koji ima pravo na paušalnu nadoknadu nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a za djelatnosti obuhvaćene paušalnim oporezivanjem poljoprivrednika, niti ga može prikazati na svojim računima.

(2) Poreski obveznici iz člana 155 stav 3 ovog zakona imaju pravo da paušalnu nadoknadu odbiju kao ulazni PDV, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

(3) Poljoprivredniku, iz stava 1 ovog člana priznaje se pravo na paušalnu nadoknadu, ukoliko je prethodno pribavio saglasnost nadležnog poreskog organa.

(4) Bliži propis o uslovima i načinu ostvarivanja prava iz ovog člana propisuje Ministarstvo.

Izbor sistema oporezivanja poljoprivrednika

Član 157

(1) Svaki paušalni poljoprivrednik može se opredijeliti ili za primjenu redovnog sistema PDV-a ili za paušalno oporezivanje poljoprivrednika iz člana 155 ovog zakona.

(2) Poreski obveznik dužan je unaprijed elektronski obavještavati nadležni poreski organ o izboru i koristiti ga u tekućoj i sledećoj kalendarskoj godini.

Usluge putničkih agencija i organizatora putovanja

Člana 158

(1) Putnička agencija i organizator putovanja (u daljem tekstu: putnička agencija), koja radi u svoje ime, a tom prilikom koristi proizvode i usluge drugih poreskih obveznika može obračunavati i plaćati PDV u skladu s ovim članom.

(2) Odredbe ovog člana se ne odnose na putničke agencije koje rade kao posrednici i na koje se za računanje poreske osnovice primjenjuje član 58 stav 10 ovog zakona.

(3) Putničkim agencijama se u smislu ovog Zakona smatraju organizatori putovanja.

(4) Posebna odredba iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na isporuke obavljene na osnovu člana 26 ovog zakona.

(5) Sve usluge koje putnička agencija izvrši u vezi sa putovanjem smatraju se jednom uslugom putničke agencije putniku.

(6) Obavljena usluga oporeziva je prema mjestu sjedišta ili stalne poslovne jedinice putničke agencije iz koje se usluge obavljaju.

(7) Poreska osnovica, u vezi sa jedinstvenom uslugom, je razlika u cijeni putničke agencije, odnosno razlika između ukupne naknade, bez PDV-a, koju plaća kupac i stvarnih troškova putničke agencije za isporuke dobara ili usluga koje su joj obavili drugi poreski obveznici, ako su te transakcije obavljene direktno kupcu.

(8) Ako se transakcije koje putnička agencija povjeri drugom poreskom obvezniku obavljaju izvan Evropske unije, usluge putničke agencije smatraju se posredničkom uslugom oslobođenom PDV-a na osnovu člana 84 ovog zakona, a kada se te transakcije obavljaju i unutra i van Evropske unije, oslobođen je smo onaj dio usluge putničke agencije koji se odnosi na transakcije van Evropske unije.

(9) PDV koji putničkoj agenciji obračunaju drugi poreski obveznici na transakcije iz st. 5 i 6 ovog člana koje se obavljaju direktno kupcima ne može biti odbijen ili vraćen.

Posebni postupak oporezivanja preprodaje rabljena dobra, umjetnička djela, zbirke i starine

Član 159

(1) Poreski obveznik, koji u okviru obavljanja djelatnosti, bilo da radi u svoje ime ili u ime drugog lica u skladu sa ugovorom, na osnovu kojeg se plaća provizija za kupovinu ili prodaju i koji nabavlja, odnosno kupuje ili stiče upotrebljavane proizvode, umjetničke predmete, zbirke i starine u cilju dalje prodaje (u daljem tekstu: preprodavac), može obračunavati i PDV u skladu sa ovim članom i članom 160 i 161 ovog zakona.

(2) Korišćenim proizvodom se smatra svaka pokretna stvar koja je namijenjena za dalju upotrebu takva kakva je (u stanju u kom je nabavljena) ili nakon popravke, uz izuzetak

umjetničkih djela, kolekcionarskih ili antiknih predmeta te plemenitih metala iz KN oznake 7106, 7108, 7110 i 7112 i dragoga kamenja iz KN oznake 7102 i 7103,

(3) Umjetničkim predmetima smatraju se:

1) slike, kolaži i slične ukrasne plakete, slike i crteži, koje je umjetnik izradio ručno, osim nacrti i crteža za arhitektonske, inženjerske, industrijske, komercijalne, topografske i slične svrhe, ručno ukrašene fabrički proizvedene predmete, pozorišne dekoracije, pozadinska platna za studije i slično od obojene tkanine (tarifna oznaka KN 9701);

2) originalne gravure, grafike, litografije, ako se radi o ograničenom broju otisaka jedne ili više ploča koje je umjetnik u potpunosti ručno izradio u crno-bijeloj tehnici ili u boji, primjenjujući bilo kakav postupak ili materijal, osim mehaničkih i fotomehaničkih postupaka (tarifna oznaka KN 9702 00 00);

3) originalne skulpture i kipovi, od bilo kakvog materijala, ako ih je u potpunosti izradio umjetnik; livene skulpture čija je proizvodnja ograničena na osam primjeraka i koju nadzire umjetnik ili njegovi pravni sljedbenici (tarifna oznaka KN 9703 00 00); izuzetno, u slučajevima koje odrede države članice ograničenje na osam primjeraka može se premašiti za livene skulpture proizvedene prije 1. januara 1989.;

4) tapiserije (tarifna oznaka KN 5805 00 00) i zidne obloge od tkanine (tarifna oznaka KN 6304 00 00) prema originalnim nacrtima umjetnika, pod uslovom da se izradi najviše osam primjeraka svake od njih;

5) originalni keramički predmeti koje je u potpunosti izradio umjetnik i koji nose njegov potpis;

6) bakreni emajlirani predmeti, izrađeni u potpunosti ručno, čiji je broj ograničen na osam brojevima označenih primjeraka sa potpisom umjetnika ili nazivom studija, sa izuzetkom nakita, te zlatarskih i filigranskih dobara;

7) fotografije koje je snimio umjetnik i koje je on izradio ili neko pod njegovim nadzorom, potpisne i označene brojevima, u najviše 30 primjeraka svih veličina i okvira.

(4) Zbirkama se smatraju:

1) poštanske marke, takse, poštanski žigovi, koverti prvog dana, pisne pošiljke s već nalijepljenom poštanskom markom i slično, poništene ili ako nisu poništene, koje nijesu važeće niti namijenjene za promet (tarifna oznaka KN 9704 00 00);

2) zbirke i kolekcionarski predmeti koji imaju zoološku, botaničku, mineralošku, anatomsku, istorijsku, arheološku, paleontološku, etnografsku ili numizmatičku vrijednost (tarifna oznaka KN 9705 00 00).

(5) Starinama se smatraju predmeti iz carinske tarife, osim umjetničkih predmeta i zbirki koji su stari više od 100 godina (tarifna oznaka KN 9706 00 00).

(6) Ako preprodavac istovremeno obračunava i plaća PDV po opštem postupku, po tom postupku mora u svom knjigovodstvu obezbijediti odvojeno prikazivanje prometa i obračunavati i plaćati PDV za svaku stavku posebno.

(7) Preprodavac je dužan poreskom organu podnijeti prijavu za oporezivanje po posebnom postupku svakih 15 dana prije početka mjeseca u kojem namjerava otpočeti obračunavati PDV po tom postupku. PDV po posebnom postupku počinje se obračunavati prvog dana narednog mjeseca u kome je podnijeta prijava za oporezivanje po posebnom postupku. Period obračunavanja PDV čiji je način utvrđen ovim članom ne može biti kraći od 2 kalendarske godine.

(8) Preprodavac može obračunavati PDV po posebnom postupku, ako je pribavio ili stekao proizvode iz stava 1 ovog člana od:

1) lica koje nije poreski obveznik;

2) drugog poreskog obveznika koji, u skladu sa ovim zakonom, za taj proizvod nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV-a, odnosno ukoliko je isporuka dobara od strane tog drugog poreskog obveznika oslobođena PDV-a na osnovu člana 136 Direktive 2006/112/EZ, odnosno člana 69 ovog zakona;

3) poreskog obveznika iz člana 145 ovog zakona, ako se radi o poslovnim sredstvima;
4) od drugog preprodavca ukoliko je na isporuku dobara od strane tog drugog preprodavca obračunat PDV u skladu s postupkom oporezivanja razlike nabavne i prodajne cijene.

(9) Preprodavac koji obračunava PDV po ovom članu i po članu 160 i 161 ovog zakona ne smije na računima koje izdaje prikazati PDV.

Poreska osnovica za upotrebljavane proizvode, umjetničke predmete, zbirke i antikvitete

Član 160

(1) Poreska osnovica kod prometa dobara iz člana 159 ovog zakona je ostvarena razlika između prodajne i nabavne cijene preprodavaca tih dobara, umanjena za PDV na tu razliku.

(2) Nabavna cijena preprodavca obuhvata cjelokupnu naknadu (u novcu, stvarima ili uslugama), uključujući sve dažbine (poreske), provizije, troškove i davanja koja je platio preprodavac licu od koga je pribavio predmetni proizvod.

(3) Prodajna cijena preprodavca obuhvata cjelokupnu naknadu koju je ili će preprodavac primiti od kupca ili trećeg lica, uključujući subvencije neposredno povezane sa tim prometom, poreze i sva druga davanja, posredne troškove nabavke, proviziju, troškove pakovanja, prevoza i obezbjeđenja koje preprodavac obračuna kupcu, uključujući i PDV.

(4) Ako je nabavna cijena veća od prodajne cijene dobara, smatra se da je poreska osnovica jednaka nuli (0).

Drugi slučajevi prometa predmeta umjetničke vrijednosti, zbirki i antikviteta

Član 161

(1) Preprodavac može obračunavati PDV na razliku nabavne i prodajne cijene i kod prometa:

- 1) predmeta umjetničke vrijednosti, zbirki i antikviteta koje sam uvozi;
- 2) predmeta umjetničke vrijednosti koje pribavi neposredno od autora ili zakonitih nasljednika;
- 3) predmeta umjetničke vrijednosti koje pribavi od poreskog obveznika koji nije preprodavac.

(2) Period obračunavanja PDV-a, po ovom članu, ne može biti kraći od 2 kalendarske godine.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, preprodavac može obračunavati PDV po opštem postupku, u slučaju pojedinačnog prometa dobara iz stava 1 ovog člana. U tom slučaju, smije odbiti ulazni PDV koji je platio ili mu je bio obračunat i to u poreskom periodu u kojem je obavio promet dobara.

(4) Poreska osnovica na promet dobara iz stava 1 ovog člana je ostvarena razlika između prodajne cijene preprodavca za odnosne proizvode i nabavne cijene preprodavca za te proizvode, umanjena za PDV na tu razliku.

(5) Nabavna cijena prilikom uvoza je iznos koji je jednak poreskoj osnovici prilikom uvoza dobara, uvećana za PDV obračunat ili plaćen prilikom uvoza tog dobara. Nabavna cijena iz stava 1 tačka 2) ovog člana je ukupna naknada, uključujući sve poreze, provizije, troškove i dažbine koje je platio preprodavac licu od kojeg je pribavio te proizvode.

(6) Prodajna cijena preprodavca obuhvata ukupnu naknadu koju je ili će preprodavac primiti od kupca ili trećeg lica, uključujući subvencije neposredno povezane s tim prometom, poreze i sve druge dažbine, zavisne troškove nabavke (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i osiguranja) koje preprodavac obračuna kupcu, uključujući i PDV.

(7) Ako je nabavna cijena veća od prodajne cijene predmetnog dobra, smatra se da je poreska osnovica jednaka nuli (0).

(8) Preprodavac koji izvrši promet dobra po ovom članu ne smije odbiti ulazni PDV za tako pribavljene ili uvezene proizvode.

(9) Odredbe člana 160 st. 2 i 3 ovog zakona se primjenjuju i na promet dobra iz ovog člana.

Oslobođenje od plaćanja PDV kod razlike nabavne i prodajne cijene

Član 162

Razlika između prodajne i nabavne cijene ostvarena prilikom isporuke upotrebljivanih dobra, umjetničkih predmeta, zbirke i antikviteta na koje se primjenjuje postupak oporezivanja razlike između prodajne i nabavne cijene oslobođena je PDV ako se obavlja prema uslovima iz čl. 77 do 80 ovog zakona.

Promet dobra na licitaciji

Član 163

(1) Poreski obveznik koji, u okviru obavljanja djelatnosti, u svoje ime i za račun osoba iz stava 4 ovog člana u skladu s ugovorom na osnovu kojeg se plaća provizija za kupovinu ili prodaju i koji nudi upotrebljavane proizvode, predmete umjetničke vrijednosti, zbirke ili antikvitete, za prodaju na licitaciji (u daljem tekstu: ponuđaču) u svrhu prodaje najboljem ponuđaču, PDV može da obračunava u skladu sa ovim članom i članom 164 ovog zakona.

(2) Postupak iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na isporuke novih prevoznih sredstava, obavljene u skladu sa uslovima iz člana 71 stav 1 i stav 3 tačka 1 ovog zakona.

(3) Ako ponuđaču istovremeno obračunava PDV u skladu s opštim postupkom (pravilom) i po posebnom postupku, dužan je u svom knjigovodstvu obezbijediti odvojeno pokazivanje prometa dobra i obračun PDV za svaki stav posebno.

(4) Ponuđaču obračunava PDV u skladu sa stavom 1 ovog člana na isporuke koje obavi putem licitacije, radeći u svoje ime i za račun jedne od sljedećih osoba:

1) lica koje nije poreski obveznik;

2) drugog poreskog obveznika koji, u skladu sa ovim zakonom, za te proizvode nema pravo na odbitak ulaznog PDV, odnosno ukoliko je isporuka dobra od strane tog drugog poreskog obveznika oslobođena PDV-a na osnovu člana 136 Direktive 2006/112/EZ, odnosno člana 69 ovog zakona;

3) poreskog obveznika iz člana 145 ovog zakona, ako se radi o njegovim poslovnim sredstvima;

4) od drugog preprodavca ukoliko je na isporuku dobra od strane tog drugog preprodavca obračunat PDV u skladu sa postupkom oporezivanja razlike nabavne i prodajne cijene.

(5) Smatra se da je isporuka dobra poreskom obvezniku ponuđaču obavljena u vrijeme kada se odvija prodaja tih dobra putem licitacije.

Poreska osnovica kod prometa dobra na licitaciji

Član 164

(1) Poreska osnovica na promet dobra iz člana 163 ovog zakona je ostvarena razlika između cijene ostvarene na licitaciji i iznosa koji je platio ponuđaču punomoćniku za izvršeni promet dobra sa uključenim iznosom PDV-a koji je licitator dužan platiti na svoju proviziju.

(2) Iznos koji je ponuđaču dužan platiti punomoćnik (principalu) je jednak razlici između postignute cijene dobra na licitaciji i iznos provizije koju je ili će dobiti ponuđač od svog punomoćnika po ugovoru po kojem se provizija plaća od prometa.

(3) Ponuđaču koji isporučuje proizvod prema uslovima propisanim u članovima 163 st. 1, 2 i 4 ovog zakona mora u svojim knjigovodstvenim evidencijama prikazati sljedeće:

- 1) iznos koji je primio ili treba primiti od kupca dobara,
- 2) iznos koji je uplatio ili treba uplatiti prodavcu dobara.
- (4) Iznosi iz stava 1 ovog člana moraju se temeljiti na vjerodostojnoj dokumentaciji.
- (5) Cijena ostvarena na licitaciji obuhvata cjelokupni iznos, uključujući poreze i sva druga davanja, posredne troškove nabavke (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i obezbjeđenja) koje kupac plaća ponuđaču za te proizvode.
- (6) Ponuđač je dužan da za svaki promet dobara na licitaciji izda kupcu i punomoćniku (principalu) račun. Na računu koji izda kupcu dužan je navesti cijenu dobara postignutu na licitaciji, poreze i druga davanja, posredne troškove nabavke (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i obezbjeđenje) koje obračunava licitator kupcu. Na računu ne smije odvojeno biti iskazan PDV.
- (7) Ponuđač, na dokumentu koji izdaje punomoćniku, mora odvojeno prikazati iznos, tj. cijenu postignutu na licitaciji, umanjenu za iznos provizije koju je ili će primiti od punomoćnika.
- (8) U slučaju kada je punomoćnik poreski obveznik, dokument koji izda ponuđaču smatraće se računom koji punomoćnik treba izdati u skladu sa članom 122 ovog zakona.

Investiciono zlato

Član 165

- (1) Investicionim zlatom, u smislu ovog zakona, smatra se:
 - 1) zlato u obliku poluga ili pločica, težina koje su prihvaćene na tržištu plemenitih metala, stepena finoće jednakog ili većeg od 995 hiljaditih, bez obzira je li predstavljeno vrijedonosnim papirima ili ne;
 - 2) zlatne kovanice stepena finoće jednakog ili većeg od 900 hiljaditih djelova (900/1000), iskovane poslije 1800. godine, koje su ili su bile sredstvo plaćanja u državi porijekla, a koje se prodaju po cijeni koja nije veća od 80% vrijednosti zlata sadržanog u kovanicama na tržištu, a koji se ne prodaju u numizmatičke svrhe.
- (2) PDV se ne plaća na:
 - 1) promet, sticanje unutar Unije i uvoz investicionog zlata, uključujući i investiciono zlato u obliku potvrda o pojedinačnom ili zbirnom čuvanju zlata ili zlato kojim se trguje preko računa za trgovanje zlatom, uključujući i zajmove i zamjene zlata (svop poslovi) koji podrazumevaju pravo svojine ili potraživanja u vezi sa zlatom, kao i transakcije u vezi sa investicionim zlatom na osnovu ugovora po dogovorenoj cijeni na budući datum, čiji je rezultat prenos prava raspolaganja ili prava potraživanja u vezi s investicionim zlatom;
 - 2) promet usluga posrednika koji u ime i za račun nalagodavca vrši promet investicionog zlata.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, poreski obveznik može da dostavi nadležnom poreskom organu obavještenje o namjeri da obračuna PDV na promet investicionog zlata, ako:
 - 1) proizvodi investiciono zlato, odnosno prerađuje zlato u investiciono zlato, a promet vrši drugom poreskom obvezniku;
 - 2) u okviru svoje djelatnosti vrši promet zlata za industrijske svrhe, a promet investicionog zlata vrši drugom poreskom obvezniku.
- (4) Poreski obveznik iz stava 3 ovog člana kojem je izvršen promet investicionog zlata smatra se poreskim dužnikom.
- (5) Odredba stava 3 ovog člana shodno se primjenjuje i na posrednika koji vrši promet usluga iz stava 2 tačka 2 ovog člana.
- (6) Obračunavanje PDV na promet investicionog zlata za koje se opredijelio poreski obveznik iz st. 3 i 5 ovog člana vrši se za poreski period od dostavljanja obavještenja o namjeri obračunavanja PDV.

(7) Poreski obveznik koji vrši promet investicionog zlata na koji se ne plaća PDV u skladu sa ovim članom, ima pravo da po osnovu tog prometa odbije kao prethodni porez PDV obračunat za:

- 1) promet investicionog zlata koji mu je izvršio poreski obveznik iz stava 3 ovog člana;
- 2) promet, sticanje unutar Unije ili uvoz zlata namijenjenog preradi u investiciono zlato;
- 3) promet usluga koje se odnose na promjenu oblika, mase ili finoće zlata, odnosno investicionog zlata.

(8) Poreski obveznik koji vrši promet investicionog zlata na koji se ne plaća PDV, a koji proizvodi investiciono zlato ili prerađuje zlato u investiciono zlato, može da odbije ulazni PDV kao prethodni porez obračunat za promet dobara i usluga, sticanje unutar Unije, odnosno plaćen pri uvozu dobara, a koji su u neposrednoj vezi s proizvodnjom ili preradom tog zlata.

(9) Poreski obveznik iz st. 3 i 5 ovog člana ima pravo na povraćaj ulaznog PDV u skladu s ovim zakonom.

(10) Poreski obveznik koji vrši promet investicionog zlata dužan je da izda račun za promet investicionog zlata.

(11) Poreski obveznik dužan je da o prometu iz stava 10 ovog člana vodi evidenciju o izvršenom prometu investicionog zlata i čuvati je najmanje 5 godina.

(12) Evidencija iz stava 11 ovog člana sadrži podatke o:

- 1) nabavci investicionog zlata;
- 2) proizvodnji investicionog zlata;
- 3) prometu investicionog zlata i prometu izvršenom preko posrednika.

(13) Evidencija iz stava 11 ovog člana vodi se u elektronskom obliku.

(14) Bliži način dostavljanja obavještenja iz stava 3 ovog člana i sadržaj računa za promet investicionog zlata i evidencije o izvršenom prometu investicionog zlata propisuje Ministarstvo.

**Posebni postupci oporezivanja za poreske obveznike koji pružaju usluge licima koja
nijesu poreski obveznici ili prodaju proizvode na daljinu, obavljaju određene isporuke
dobara na domaćem tržištu odnosno prenose sopstvene proizvode**

Član 166

(1) U vezi sa posebnim postupcima oporezivanja iz člana 167 do 172 ovog zakona, „prijava PDV-a za poseban postupak oporezivanja“ je prijava koja sadrži podatke potrebne za utvrđivanje iznosa PDV koji pripada pojedinoj državi članici potrošnje.

(2) Posebni postupak oporezivanje za usluge koje pružaju poreski obveznici bez sjedišta unutar Unije.

Poseban postupak oporezivanja usluga nerezidenata

Član 167

(1) U vezi sa stavom 2 ovog člana i članom 168 do 173 ovog zakona pojedini pojmovi znače sljedeće:

1) „poreski obveznik koji nema sjedište na teritoriji Unije“ je poreski obveznik koji nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište na teritoriji Unije;

2) „država članica prijave“ je država članica koju izabere poreski obveznik koji nema sjedište na teritoriji Unije da bi u njoj prijavio početak obavljanja svoje djelatnosti kao poreskog obveznika na teritoriji Unije;

3) „država članica potrošnje“ je država članica za koju se smatra da se u njoj obavlja usluga u skladu s članom 38 do 50 ovog zakona.

(2) Posebni postupak oporezivanja za usluge primjenjuje se na usluge iz člana 38 do 50 ovog zakona koje poreski obveznik koji nema sjedište na teritoriji Unije obavi na teritoriji

Unije licima koja nijesu poreski obveznici, a koje imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u bilo kojoj državi članici.

Prijava za primjenu posebnog postupka oporezivanja i brisanje iz evidencija

Član 168

(1) Poreski obveznik koji nema sjedište na teritoriji Unije, a koji za državu članicu prijave izabere Crnu Goru, dužan je poreskom organu elektronskim putem prijaviti početak i završetak svoje djelatnosti kao poreskog obveznika ili promjenu djelatnosti uslijed kojih više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka oporezivanja.

(2) U prijavi iz stava 1 ovog člana poreski obveznik koji nema sjedište na teritoriji Evropske unije mora navesti sljedeće podatke: ime (naziv), poštansku adresu, elektronsku adresu, uključujući, ako postoje internetske stranice, nacionalni poreski broj ako ga ima i izjavu da na teritoriji Unije nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište.

(3) Poreski obveznik koji nema sjedište na teritoriji Evropske unije obavještava nadležni poreski organ o svim promjenama dostavljenih podataka.

(4) Poreskom obvezniku iz stava 1 ovog člana poreski organ dodjeljuje pojedinačni registracioni broj za PDV i o tome ga obavještava elektronskim putem.

Brisanje iz evidencije u posebnom postupku za nerezidente

Član 169

Poreskog obveznika iz člana 168 stav 1 ovog zakona poreski organ će brisati iz evidencije poreskih obveznika u sljedećim slučajevima, ako:

- 1) podnese obavještenje da više ne obavlja usluge obuhvaćene posebnim postupkom oporezivanja usluga koje obavljaju poreski obveznici bez sjedišta unutar Unije,
- 2) se na drugi način može pretpostaviti da je njegova oporeziva djelatnost prestala,
- 3) više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka oporezivanja,
- 4) ne postupa u skladu sa odredbama posebnog postupka oporezivanja.

Podnošenje prijave PDV za posebni postupak oporezivanja

Član 170

(1) Poreski obveznik iz člana 168 stav 1 ovog zakona mora za svako kalendarsko tromjesečje do posljednjeg dana u tekućem mjesecu po proteku tromjesečja za koje se prijava podnosi, poreskom organu podnijeti prijavu PDV za posebni postupak oporezivanja, nezavisno od toga da li je ili nije u tom periodu obavljao usluge obuhvaćene ovim posebnim postupkom. Prijava PDV za posebni postupak oporezivanja podnosi se elektronskim putem.

(2) U prijavi PDV iz stava 1 ovog člana poreski obveznik mora navesti pojedinačni registracioni broj za PDV iz člana 168 stav 3 ovog zakona i za svaku državu članicu potrošnje u kojoj je potrebno platiti PDV, ukupnu vrijednost bez PDV za pružene usluge obuhvaćene ovim posebnim postupkom za koje je tokom poreskog perioda nastao oporezivi događaj i ukupni iznos pripadajućeg PDV-a podijeljenog po poreskim stopama. U prijavi PDV se izražavaju primjenjive stope PDV i ukupni PDV koji je potrebno platiti.

(3) Ako su do datuma na koji je potrebno podnijeti prijavu u skladu sa stavom 1 ovog člana potrebne izmjene prijave PDV te se izmjene uključuju u tu prijavu PDV.

(4) U slučaju izmjene podnesene prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja, izmjene se uključuju u sljedeću prijavu u roku od tri godine od propisnog roka iz stava 1. ovog člana. U toj prijavi navodi se država članica potrošnje, period oporezivanja i iznos PDV-a koji se mijenja.

(5) Iznosi u prijavi PDV-a iz stava 1. ovog člana izražavaju se u eurima. Ako su isporuke obavljene u drugim valutama, poreski obveznik koji nema sjedište na teritoriji Evropske unije

u prijavi PDV-a iz stava 1 ovog člana primjenjuje kurs koji važi na posljednji dan perioda oporezivanja.

(6) Preračunavanje se obavlja prema kursu koji objavljuje Evropska centralna banka za taj dan ili, ako se kurs za taj dan ne objavljuje, za dan sljedeće objave kursa.

Plaćanje PDV

Član 171

Poreski obveznik iz člana 168 stav 1 ovog zakona mora platiti PDV prilikom podnošenja prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja, pozivajući se na odgovarajući registracioni broj prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja, a najkasnije do roka za podnošenje te prijave, a uplata se obavlja u eurima na uplatni račun propisan posebnim propisom.

Pravo na odbitak ulaznog PDV

Član 172

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja, a koji nema sjedište na teritoriji Unije ne može, za usluge obuhvaćene ovim posebnim postupkom, odbiti ulazni PDV nastao u državama članicama potrošnje na osnovu člana 168 Direktive 2006/112/EZ, niti člana 93 ovog zakona.

(2) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana ima pravo na povraćaj ulaznog PDV prema odredbama člana 94 ovog zakona, odnosno člana 2 stav 1 Trinaeste Direktive Vijeća 86/560/EEZ i u tom slučaju ne primjenjuje se uslov uzajamnosti. Član 2 stav 2 i član 4 stav 2 Direktive 86/560/EEZ ne primjenjuju se na povraćaje koji se odnose na proizvode ili usluge upotrijebljene za pružanje usluga obuhvaćenih ovim posebnim postupkom.

(3) Ako se poreski obveznik iz stava 1 ovog člana registrovao za PDV u Crnoj Gori po osnovu obavljanja djelatnosti koje nijesu obuhvaćene ovim posebnim postupkom, ima pravo na povraćaj ulaznog PDV u vezi sa oporezivom djelatnošću koja je obuhvaćena ovim posebnim postupkom u prijavi PDV iz člana 136 ovog zakona.

Vođenje evidencija i čuvanje podataka

Član 173

(1) Poreski obveznik iz člana 168 stav 1 ovog zakona mora voditi evidenciju o transakcijama obuhvaćenim ovim posebnim postupkom oporezivanja da bi poreski organ države članice potrošnje mogao provjeriti ispravnost prijave PDV za posebni postupak oporezivanja.

(2) Evidencija iz stava 1 ovog člana mora na zahtjev, u elektronskom obliku biti stavljena na raspolaganje poreskom organu Crne Gore i poreskom organu države članice potrošnje. Poreski obveznik je obavezan podatke čuvati 10 godina od završetka godine u kojoj su transakcije obavljene.

Primjena posebnog postupka

Član 174

(1) U vezi sa čl. 175 do 181 ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1) „poreski obveznik koji nema sjedište u državi članici potrošnje“ je poreski obveznik koji ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište na teritoriji Evropske unije, ali nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište na teritoriji države članice potrošnje.

2) „država članica prijave“ je država članica u kojoj poreski obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište, a ako nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište na teritoriji Evropske unije, država članica u kojoj ima stalnu poslovnu jedinicu.

3) „država članica potrošnje“ je:

a) u slučaju pružanja usluga, država članica za koju se smatra da se u njoj pruža usluga u skladu sa čl. 38 do 50 ovog zakona,

b) u slučaju prodaje dobara na daljinu unutar Unije, država članica u kojoj završava otprema ili prevoz dobara kupcu,

c) u slučaju isporuke dobara u državi članici bez njene otpreme ili prevoza odnosno uz otpremu ili prevoz isporučenih dobara koji počinje i završava u istoj državi članici, ako se ta dobra isporučuju poreskom obvezniku ili pravnom licu koja nije poreski obveznik, čija sticanja dobara unutar Unije ne podliježu plaćanju PDV-a u skladu sa članom 10 stav 1 ovog zakona, ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik, ta država članica,

d) u slučaju isporuke dobara u skladu sa članom 32 stav 5, članom 35 i članom 36 stav 3 i 4 ovog zakona, ako se ta dobra isporučuju poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čije sticanje dobara unutar Unije ne podliježu plaćanju PDV u skladu sa članom 10 stav 1 ovog zakona, ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik, država članica u kojoj se smatra da je došlo do isporuke.

(2) Ako poreski obveznik nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište na teritoriji Unije, ali u njoj ima više od jedne stalne poslovne jedinice, država članica prijave je država članica sa stalnom poslovnom jedinicom koju poreski obveznik navede kao državu u kojoj će primjenjivati posebni postupak oporezivanja, a ta ga odluka obavezuje na primjenu posebnog postupka oporezivanja u tekućoj kalendarskoj godini i tokom sljedeće dvije kalendarske godine.

(3) Ako poreski obveznik nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište ili stalnu poslovnu jedinicu na teritoriji Unije, država članica prijave je država članica u kojoj započinje otprema ili prevoz dobara.

(4) Kada se dobra isporučuju bez otpreme ili prevoza odnosno uz otpremu ili prevoz isporučenih dobara koji počinje i završava u istoj državi članici ili u skladu sa članom 35 ili čl. 36 st. 3 i 4 ovog zakona, država članica prijave je država članica u kojoj se odvija isporuka.

(5) Ako otprema ili prevoz dobara počinje u više država članica, poreski obveznik navodi koja je od tih država članica država članica prijave, a ta ga odluka obavezuje u tekućoj kalendarskoj godini i tokom sljedeće dvije kalendarske godine.

(6) Izuzetno od st. 1 do 5 ovog člana, država članica prijave za ovaj posebni postupak jednaka je kao i za posebni postupak iz čl. 194 do 201 ovog zakona ako je poreski obveznik registrovan za taj posebni postupak.

(7) Ako poreski obveznik koji nema sjedište u državi članici u kojoj roba podliježe PDV obavlja poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čija sticanja dobara unutar Unije ne podliježu PDV u skladu sa članom 3 stav 1 ovog zakona ili bilo kojoj drugoj osobi koja nije poreski obveznik isporuku gasa preko sistema za prirodni gas koji se nalazi na teritoriji Unije ili bilo koje mreže priključene na takav sistem, isporuku električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje preko mreža za grijanje ili hlađenje, u skladu sa članom 36 st. 3 i 4 ovog zakona, smatra se, za potrebe primjene člana 174 ovog zakona, prodajom dobara na daljinu unutar Unije do 30. juna 2028.

Posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara i usluga u Evropskoj uniji

Član 175

(1) Sljedeći poreski obveznici, osim poreskih obveznika koji isključivo obavljaju oslobođene isporuke dobara i usluga za koje se ne može odbiti ulazni PDV, mogu koristiti ovaj posebni postupak:

1) poreski obveznik koji prodaje proizvode na daljinu unutar Unije,

2) poreski obveznik koji omogućava isporuku dobara u skladu sa članom 16 stav 2 ovog zakona bez otpreme ili prevoza odnosno uz otpremu ili prevoz koji počinje i završava u istoj državi članici,

3) poreskom obvezniku koji nema sjedište u državi članici potrošnje i koji isporučuje usluge licu koje nije poreski obveznik,

4) poreskom obvezniku koji nema sjedište u državi članici u kojoj dobra podliježu plaćanju PDV i koji isporučuje proizvode u skladu sa članom 32 stav 5, članom 35 i članom 36 st. 3 i 4 ovog zakona poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čija sticanja dobara unutar Unije ne podliježu plaćanju PDV u skladu sa članom 10 stav 1 ovog zakona ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik,

5) poreskom obvezniku koji nema sjedište u državi članici u kojoj dobra podliježu plaćanju PDV-a i koji isporučuje proizvode bez otpreme ili prevoza odnosno uz otpremu ili prevoz koji počinje i završava u istoj državi članici poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čija sticanja dobara unutar Unije ne podliježu plaćanju PDV-a u skladu sa članom 3. stav 1 ovog zakona ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik,

6) poreskom obvezniku koji nema sjedište u državi članici u koju su dobra preneseni u skladu sa posebnim postupkom iz čl. 194 do 201 ovog zakona, ako ta dobra podliježu plaćanju PDV-a u skladu sa čl. 18, 20 ili 24 ovog zakona ili ako je potrebna ispravka odbitka ulaznog PDV-a u skladu s čl. 99 do 102 ovog zakona.

(2) Posebni postupak iz stava 1 ovog člana primjenjuje se na sve isporuke koje poreski obveznik isporučuje u Uniji, a koje ispunjavaju uslove.

Prijava za primjenu posebnog postupka oporezivanja i brisanje iz evidencija

Član 176

(1) Poreski obveznik koji je Crnu Goru odabrao kao državu članicu prijave, mora poreskom organu elektronskim putem prijaviti početak i prestanak svoje djelatnosti u okviru posebnog postupka oporezivanja ili promjenu te djelatnosti ako više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka oporezivanja.

(2) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana za primjenu posebnog postupka oporezivanja koristi registracioni broj za PDV iz člana 168 stav 3 ovog zakona.

Brisanje iz posebnog postupka oporezivanja za prodaju u Evropskoj uniji

Član 177

Poreskog obveznika koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja poreski organ će obrisati iz evidencije poreskih obveznika koji primjenjuju posebni postupak oporezivanja u bilo kojem od sljedećih slučajeva ako:

1) podnese obavještenje da više ne obavlja isporuke dobara i usluga obuhvaćene ovim posebnim postupkom oporezivanja,

2) se na drugi način može pretpostaviti da je njegova oporeziva djelatnost obuhvaćena tim posebnim postupkom oporezivanja prestala,

3) više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka oporezivanja,

4) više puta ne postupa u skladu sa odredbama posebnog postupka oporezivanja.

Podnošenje prijave PDV za posebni postupak oporezivanja

Član 178

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja obavezan je za svako kalendarsko tromjesečje do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po protoku tromjesečja za koji se prijava podnosi, poreskom organu podnijeti prijavu PDV-a za posebni postupak oporezivanja, nezavisno da li je ili nije u tom periodu obavljao isporuke dobara i usluga obuhvaćene tim posebnim postupkom.

(2) U prijavi PDV-a iz stava 1 ovog člana navodi se registracioni broj za PDV iz člana 176 stav 2 ovog zakona i, za svaku državu članicu potrošnje, ukupna vrijednost bez PDV-a te, prema potrebi, primjenjive stope PDV-a, ukupni iznos pripadajućeg PDV-a podijeljenog po poreskim stopama i ukupni PDV koji je potrebno platiti za sljedeće isporuke obuhvaćene ovim

posebnim postupkom oporezivanja za koje je tokom poreskog perioda nastao oporezivi događaj:

- 1) prodaju dobara na daljinu unutar Unije,
- 2) pružanje usluga,
- 3) isporuke dobara u skladu sa članom 32 stav 5, članom 35 i članom 36 st. 3 i 4 ovog zakona, ako se ta dobra isporučuju poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čija sticanja dobara unutar Unije ne podliježu plaćanju PDV-a u skladu sa članom 10 stav 1 ovog zakona ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik,

- 4) isporuke dobara, među ostalim od strane poreskog obveznika koji omogućava te isporuke u skladu sa članom 16 stav 2 ovog zakona, bez otpreme ili prevoza odnosno uz otpremu ili prevoz koji počinje i završava u istoj državi članici, ako se ta dobra isporučuju poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čija sticanja dobara unutar Unije ne podliježu plaćanju PDV-a u skladu sa članom 10 stava 1 ovog zakona ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik,

- 5) isporuke dobara i usluga u skladu sa članom 18, 20 ili 24 ovog zakona nakon prenosa sopstvenih dobara u skladu sa posebnim postupkom iz člana 194 do 201 ovog zakona.

- (3) U prijavi PDV-a iz stava 1 ovog člana navode se i izmjene koje se odnose na prethodne poreske periode u skladu sa stav 10 ovog člana.

- (4) Ako se dobra isporučuju bez otpreme ili prevoza, odnosno ako se otprema ili prevozi u države članice koje nisu država članica prijave ili iz tih država, prijava PDV uključuje i ukupnu vrijednost bez PDV-a te, prema potrebi, stope PDV, ukupni iznos pripadajućeg PDV-a podijeljenog po poreskim stopama i ukupni PDV koji je potrebno platiti za sljedeće isporuke obuhvaćene ovim posebnim postupkom oporezivanja za svaku državu članicu u kojoj se ta dobra isporučuju bez otpreme ili prevoza ili u koju ili iz koje se ta dobra otpremaju ili prevoze:

- a) prodaju dobara na daljinu unutar Unije,

- b) isporuke dobara, među ostalim od strane poreskog obveznika koji omogućava te isporuke u skladu sa članom 16 stav 2 ovog zakona, bez otpreme ili prevoza ili uz otpremu ili prevoz koji počinje i završava u istoj državi članici, ako se ta dobra isporučuju poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čija sticanja dobara unutar Unije ne podliježu plaćanju PDV u skladu s članom 3. stav 1. ovog zakona ili bilo kojem drugom licu koje nije poreski obveznik,

- c) isporuke dobara u skladu sa članom 32 stav 5, članom 35 i članom 36 stav 3 i 4 ovog zakona, ako se ta dobra isporučuju poreskom obvezniku ili pravnom licu koje nije poreski obveznik, čija sticanja dobara unutar Unije ne podliježu plaćanju PDV u skladu s članom 3. stav 1 ovog zakona ili bilo kojoj drugoj osobi koja nije poreski obveznik,

- d) isporuke dobara i usluga u skladu sa čl. 18, 20 ili 24 ovog zakona nakon prenosa sopstvene robe na osnovu posebnog postupka iz čl. 194 do 201 ovog zakona.

- (5) Poreski obveznik u vezi sa isporukama dobara iz stava 4 ovog člana u prijavi PDV-a navodi i pojedinačni registracioni broj za PDV iz člana 168 stav 3 ovog zakona.

- (6) Prijava PDV-a uključuje informacije iz stava 4 raščlanjene prema državi članici potrošnje.

- (7) Ako poreski obveznik koji pruža usluge obuhvaćene ovim posebnim postupkom oporezivanja ima jedan ili više stalnih poslovnih jedinica, osim one u državi članici registracije, iz kojih se usluge pružaju, u prijavi PDV-a navodi se i ukupna vrijednost bez PDV-a i, prema potrebi, stope PDV-a, ukupni iznos pripadajućeg PDV-a podijeljenog po stopama i ukupni PDV koji se mora platiti za takve isporuke za svaku državu članicu u kojoj taj poreski obveznik ima poslovnu jedinicu, zajedno sa pojedinačnim registracionim brojem za PDV te poslovne jedinice, raščlanjeno prema državi članici potrošnje.

- (8) Ako je za proizvode koji su preneseni u skladu sa posebnim postupkom iz čl. 194 do 201 ovog zakona potrebno izmijeniti odbitak ulaznog PDV, prijava PDV uključuje činjenice

koje su dovele do izmjene i PDV-a koji se mora platiti i za osnovna sredstva, datum početka perioda izmjene odbitka koje počinje nakon prenosa.

(9) Ako je do datuma na koji treba podnijeti prijavu PDV u skladu sa stavom 1 ovog člana potrebno izmijeniti PDV prijavu, takve izmjene se uključuju u tu PDV prijavu.

(10) Ako su nakon datuma na koji je trebalo podnijeti PDV prijavu u skladu sa stavom 1 ovog člana potrebne izmjene prijave PDV-a za prethodni poreski period, te izmjene se uključuju u prijavu PDV-a za neki sljedeći poreski period u roku od tri godine od datuma na koji je trebalo podnijeti prvu PDV prijavu. U sljedećoj PDV prijavi navodi se relevantna država članica potrošnje, poreski period i iznos PDV-a koji je potrebno izmijeniti.

(11) Za potrebe ovog člana prijava PDV-a ne uključuje oslobođene isporuke dobara ili usluga za koje se ne može odbiti ulazni PDV.

(12) Iznosi u prijavi PDV iz stava 1 ovog člana izražavaju se u eurima. Ako su isporuke obavljene u drugim valutama, poreski obveznik koji se primjenjuje ovaj posebni postupak oporezivanja u prijavi PDV primjenjuje kurs koji važi na posljednji dan poreskog perioda.

(13) Preračunavanje se obavlja prema kursu koji objavljuje Evropska centralna banka za taj dan ili ako se kurs za taj dan ne objavljuje, za dan sljedeće objave kursa.

Plaćanje PDV

Član 179

(1) Poreski obveznik koji se koristi ovom posebnom odredbom plaća PDV upućujući na relevantnu prijavu PDV-a, najkasnije do isteka roka unutar kojeg se mora podnijeti prijava.

(2) Plaćanje se obavlja na bankovni račun koji glasi na eure, a koji odredi nadležni poreski organ Crne Gore.

Pravo na odbitak ulaznog PDV

Član 180

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja ne može, za isporuke obuhvaćene ovim posebnim postupkom oporezivanja odbiti ulazni PDV nastao u državama članicama potrošnje na osnovu člana 168 ove Direktive niti člana 93 ovog zakona.

(2) Izuzetno od člana 1 tačka 1 Direktive 86/560/EEZ te člana 2 tačka 1, člana 3 i člana 8 stav 1 tačka (e) Direktive 2008/9/EZ, taj poreski obveznik ima pravo na povrat PDV-a u skladu sa navedenim direktivama i prema čl. 104 i 105 ovog zakona, član 2 stav 2 i član 4 stav 2 Direktive 86/560/EEZ ne primjenjuju se na povraćaje koji se odnose na proizvode ili usluge upotrijebljene za pružanje usluga obuhvaćenih ovim posebnim postupkom.

(3) Ako se poreski obveznik iz stava 1 ovog člana registrovao za PDV u Crnoj Gori po osnovu obavljanja djelatnosti koje nisu obuhvaćene ovim posebnim postupkom, ima pravo na povraćaj ulaznog PDV u vezi sa oporezivanjem djelatnošću koja je obuhvaćena ovim posebnim postupkom u prijavi PDV-a iz člana 136 ovog zakona.

Vođenje evidencija i čuvanje podataka

Član 181

(1) Poreski obveznik iz člana koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja mora voditi evidenciju o transakcijama obuhvaćenim ovim posebnim postupkom oporezivanja da bi poreski organ države članice potrošnje mogao provjeriti ispravnost prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja.

(2) Evidencija iz stava 1 ovog člana mora na zahtjev, u elektronskom obliku biti stavljena na raspolaganje poreskom organu Crne Gore i poreskom organu države članice potrošnje. Poreski obveznik je obavezan podatke čuvati 10 godina od završetka godine u kojoj su transakcije obavljene.

Posebni postupak za prodaju na daljinu dobara uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja

Član 182

(1) U vezi sa čl. 183 do 193 ovog zakona prodaja dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja obuhvata proizvode, uz izuzetak dobara koja podliježu akcizama, u pošiljkama čija unutrašnja vrijednost nije veća od 150,00 eura.

(2) U vezi sa čl. 183 do 193 ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1) „poreski obveznik koji nema sjedište u Evropskoj uniji“ je poreski obveznik koji nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište na teritoriji Unije,

2) „posrednik“ je lice sa sjedištem u Uniji koju imenuje poreski obveznik koji prodaje proizvod na daljinu uvezen iz trećih teritorija ili trećih zemalja kao lice odgovorna za plaćanje PDV-a i za ispunjavanje obaveza u vezi sa ovim posebnim postupkom u ime i za račun poreskog obveznika.

3) „država članica prijave“ je:

a) ako poreski obveznik nema sjedište u Uniji, država članica u kojoj se odluči prijaviti,
b) ako poreski obveznik ima sjedište izvan Unije, ali u njoj ima jednu ili više stalnih poslovnih jedinica, država članica sa stalnom poslovnom jedinicom za koju poreski obveznik naznači da će se u njoj koristiti ovim posebnim postupkom,

c) ako poreski obveznik ima sjedište poslovanja u državi članici, ta država članica,

d) ako posrednik ima sjedište poslovanja u državi članici, ta država članica,

e) ako posrednik ima sjedište poslovanja izvan Unije, ali u njoj ima jednu ili više stalnih poslovnih jedinica, država članica sa stalnom poslovnom jedinicom za koju posrednik naznači da će se u njoj koristiti ovim posebnim postupkom.

4) „država članica potrošnje“ je država članica u kojoj završava isporuka ili prevoz dobara kupcu.

(3) Za potrebe stava 2 tačka 3 podtač. b i e ovog člana, ako poreski obveznik ili posrednik ima više od jedne stalne poslovne jedinice u Uniji za posebni postupak oporezivanja, odluka u kojoj je naznačio državu članicu stalne poslovne jedinice obvezuje ga u tekućoj kalendarskoj godini i tokom sljedeće dvije kalendarske godine.

Primjena posebnog postupka

Član 183

(1) Posebni postupak za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja mogu primjenjivati:

1) svi poreski obveznici sa sjedištem u Uniji koji prodaju proizvode na daljinu uvezene iz trećih teritorija ili trećih zemalja,

2) svi poreski obveznici, nezavisno od toga imaju li sjedište u Uniji, koji prodaju proizvode na daljinu uvezene iz trećih teritorija ili trećih zemalja te koje zastupa posrednik sa sjedištem u Uniji,

3) svi poreski obveznici sa sjedištem u trećoj zemlji sa kojom je Unija sklopila sporazum o uzajamnoj pomoći čije je područje primjene slično teritoriji primjene propisa kojim se uređuje administrativna sradnja u teritoriji poreza i Uredbe Vijeća (EU) br. 904/2010 od 7. oktobra 2010. godine o administrativnoj sradnji i suzbijanju prevare u teritoriji poreza na dodatu vrijednost (SL L 268, 12. 10. 2010.) te koji se bave prodajom dobara na daljinu iz te treće zemlje.

(2) Poreski obveznici iz stava 1 ovog člana primjenjuju ovaj posebni postupak na svu svoju prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja.

(3) Stav 1 ovog člana ne primjenjuje se na poreske obveznike koji podliježu posebnom postupku za male obveznike iz čl. 144 do 154 ovog zakona.

(4) Poreski obveznik iz stava 1 tačka b ovog člana ne može istovremeno imenovati više od jednog posrednika.

Nastanak poreske obaveze

Član 184

Za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja na koje se primjenjuje posebni postupak, oporezivi događaj i obaveza obračuna PDV-a nastaju u trenutku isporuke, pri čemu se smatra da su dobra isporučena u trenutku prihvatanja plaćanja.

Prijava za primjenu posebnog postupka

Član 185

Poreski obveznik koji primjenjuje ovaj posebni postupak ili posrednik koji radi za njegov račun mora poreskom organu elektronskim putem prijaviti početak i prestanak svoje djelatnosti u okviru ovog posebnog postupka ili promjenu te djelatnosti, ako više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka.

Podaci koje poreski obveznik i posrednik moraju dostaviti za posebni postupak uvozne prodaje

Član 186

(1) Poreski obveznik koji ne imenuje posrednika mora poreskom organu prije početka primjene posebnog postupka dostaviti sljedeće podatke:

- 1) ime / naziv,
- 2) poštansku adresu,
- 3) adresu elektronske pošte i, ako postoje, internet stranice,
- 4) registracioni broj za PDV ili nacionalni poreski broj,
- 5) status poreskog obveznika za koji se smatra da je primio i isporučio proizvode u skladu sa članom 16 stav 1 ovog zakona.

(2) Posrednik mora poreskom organu prije početka primjene posebnog postupka za račun poreskog obveznika dostaviti sljedeće podatke:

- 1) ime / naziv,
- 2) poštansku adresu,
- 3) adresu elektronske pošte,
- 4) registracioni broj za PDV.

(3) Posrednik mora poreskom organu prije početka primjene posebnog postupka za svakog poreskog obveznika kojeg zastupa dostaviti sljedeće podatke:

- 1) ime / naziv,
- 2) poštansku adresu,
- 3) adresu elektronsku pošte i, ako postoje, internet stranice,
- 4) registracioni broj za PDV ili nacionalni poreski broj,
- 5) pojedinačni identifikacioni broj koji mu je dodijeljen u skladu sa članom 187 stav 2 ovog Zakona,

6) status poreskog obveznika za kojeg se smatra da je primio i isporučio dobra u skladu sa članom 16 stav 1 ovog zakona.

(4) Svaki poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak ili ako je moguće njegov posrednik trebaju obavijestiti poreski organ o svakoj promjeni dostavljenih podataka.

Dodjela registracionih brojeva u posebnom postupku uvozne prodaje

Član 187

(1) Poreski organ dodjeljuje poreskom obvezniku koji primjenjuje ovaj posebni postupak pojedinačni registracioni broj za primjenu posebnog postupka oporezivanja o čemu ga obavještava elektronskim putem.

(2) Poreski organ dodjeljuje posredniku pojedinačni registracioni broj o čemu ga obavještava elektronskim putem.

(3) Poreski organ dodjeljuje posredniku pojedinačni registracioni broj za primjenu posebnog postupka u odnosu na svakog poreskog obveznika za kojeg je imenovan.

(4) Pojedinačni registracioni broj dodijeljen na osnovu ovog člana koristi se smu za potrebe ovog posebnog postupka.

Brisnje iz evidencije

Član 188

(1) Poreski organ će brisati poreskog obveznika koji ne imenuje posrednika iz evidencije poreskih obveznika koji primjenjuju posebni postupak oporezivanja u slučajevima ako:

1) podnese obavještenje da više ne obavlja prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja,

2) se može pretpostaviti da su prestale njegove oporezive djelatnosti prodaje dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja,

3) više ne ispunjava uslove potrebne za primjenu posebnog postupka,

4) više puta ne postupi u skladu sa odredbama posebnog postupka.

(2) Poreski organ će brisati posrednika iz evidencije poreskih obveznika koji primjenjuju posebni postupak oporezivanja u slučajevima ako:

1) u periodu od dva uzastopna kalendarska tromjesečja nije radio kao posrednik u ime poreskog obveznika koji primjenjuje posebni postupak,

2) više ne ispunjava uslove potrebne za rad kao posrednik,

3) više puta ne postupi u skladu sa odredbama posebnog postupka.

(3) Poreski organ će brisati poreskog obveznika kojeg zastupa posrednik iz evidencije poreskih obveznika koji primjenjuju posebni postupak oporezivanja u slučajevima ako:

1) posrednik obavijesti poreski organ da poreski obveznik više ne obavlja prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja,

2) se može pretpostaviti da su prestale oporezive djelatnosti poreskog obveznika u vezi sa prodajom dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja,

3) poreski obveznik više ne ispunjava uslove potrebne za primjenu posebnog postupka,

4) poreski obveznik više puta ne postupi u skladu sa odredbama posebnog postupka,

5) posrednik obavijesti poreski organ da više ne zastupa tog poreskog obveznika.

Podnošenje prijave PDV za posebni postupak oporezivanja

Član 189

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak ili njegov posrednik obavezan je za svaki kalendarski mjesec do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku mjeseca za koji se prijava podnosi, nadležnom poreskom organu elektronskim putem podnijeti prijavu PDV-a za posebni postupak oporezivanja, bez obzira na to je li ili nije u tom periodu obavljao prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja.

Prijava i obračun PDV-a u posebnom postupku uvozne prodaje na daljinu

Član 190

(1) U prijavi PDV-a iz stava 1 ovog člana mora se navesti pojedinačni registracioni broj iz člana 187 ovog zakona i, za svaku državu članicu potrošnje u kojoj postoji obaveza plaćanja PDV, ukupnu vrijednost bez PDV-a prodaje dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja za koju je nastala obaveza plaćanja PDV-a tokom poreskog perioda, kao i ukupni iznos pripadajućeg PDV-a po stopama, stope PDV-a koje se primjenjuju i ukupni PDV koji treba platiti.

(2) Ako je do datuma podnošenja prijave PDV-a u skladu sa članom 189 ovog zakona došlo do izmjena, takve se izmjene uključuju u tu prijavu PDV.

(3) U slučaju izmjene podnesene prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja, izmjene se uključuju u sljedeću prijavu u roku od tri godine od propisnog roka iz stava 1. ovog člana. U toj prijavi navodi se država članica potrošnje, period oporezivanja i iznos PDV-a koji se mijenja.

(4) Iznosi u prijavi PDV-a iz stava 1 ovog člana izražavaju se u eurima, a ako su isporuke obavljene u drugim valutama, poreski obveznik iz člana 183 ovog zakona ili njegov posrednik primjenjuje kurs koji važi na posljednji dan perioda oporezivanja, a preračunavanje se obavlja prema kursu koji objavljuje Evropska centralna banka za taj dan ili, ako se kurs za taj dan ne objavljuje, za dan sljedeće objave obuke.

Plaćanje PDV

Član 191

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak ili njegov posrednik plaćaju PDV pozivajući se na odgovarajući referentni broj prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja najkasnije do isteka roka za podnošenje te prijave.

(2) Uplata se obavlja u eurima na uplatni račun propisan posebnim propisom o uplatnim računima.

Povraćaj ulaznog PDV

Član 192

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a u državi članici potrošnje na osnovu člana 168 Direktive 2006/112/EZ, odnosno člana 93 ovog zakona.

(2) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana u državi članici potrošnje može zatražiti povraćaj PDV-a u skladu sa postupkom povraćaja PDV-a poreskim obveznicima sa sjedištem u drugoj državi članici prema Direktivi 2008/9/EZ te postupkom povrata PDV-a poreskim obveznicima koji nemaju sjedište na teritoriji Unije prema Direktivi 86/560/EEZ.

(3) Član 2 stav 2 i član 4 stav 2 Direktive 86/560/EEZ ne primjenjuju se na povraćaje koji se odnose na robu ili usluge upotrijebljene za isporuke robe obuhvaćene ovim posebnim postupkom.

(4) Ako se poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja mora registrovati za potrebe PDV-a u državi članici potrošnje za isporuke koje nijesu obuhvaćene posebnim postupkom, ima pravo na odbitak ulaznog PDV-a za isporuke obuhvaćene posebnim postupkom u prijavi PDV-a.

Vođenje evidencije i čuvanje podataka

Član 193

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak mora voditi evidenciju o transkcijama obuhvaćenim ovim posebnim postupkom. Posrednik mora voditi evidenciju za svakog poreskog obveznika kojega zastupa. Ta evidencija mora biti dovoljno detaljna kako bi se poreskom organu države članice potrošnje omogućila provjera tačnosti prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja.

(2) Evidencija iz stava 1 ovog člana mora na zahtjev, u elektronskom obliku biti stavljena na raspolaganje poreskom organu i poreskom organu države članice potrošnje. Ta se evidencija mora čuvati deset godina od završetka godine u kojoj su transkcije obavljene.

Posebni postupak za prenos sopstvenih dobara

Opšte

Član 194

(1) U skladu sa čl. 195 do 201 ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1) „prenos sopstvenih dobara“ znači prenos dobara u drugu državu članicu u skladu sa članom 19 stav 1 ovog zakona i ne uključuje prenose dobara za koje u toj državi članici ne postoji puno pravo na odbitak PDV,

2) „država članica registracije“ označava državu članicu na čijoj teritoriji poreski obveznik ima sjedište ili, ako poreski obveznik nema sjedište u Uniji, država članica u kojoj poreski obveznik ima stalnu poslovnu jedinicu.

(2) Za potrebe stava 1 tačka b ovog člana, ako poreski obveznik nema sjedište u Uniji, ali u njoj ima više od jedne stalne poslovne jedinice, država članica registracije je država članica sa stalnom poslovnom jedinicom u kojoj taj poreski obveznik donese odluku da će se koristiti ovim posebnim postupkom. Ta odluka je obvezujuća za poreskog obveznika u tekućoj kalendarskoj godini i naredne dvije kalendarske godine.

(3) Ako poreski obveznik nema sjedište ni stalnu poslovnu jedinicu u Uniji, država članica registracije je država članica u kojoj počinje otprema ili prevoz dobara. Ako postoji više od jedne države članice u kojoj počinje otprema ili prevoz dobara, poreski obveznik navodi koja je od tih država članica država članica registracije. Ta odluka obvezujuća je za poreskog obveznika u tekućoj kalendarskoj godini i naredne dvije kalendarske godine.

(4) Izuzetno od stava 1 tačka b) i stav 2 ovog člana, država članica registracije za ovaj posebni postupak ista je kao i za posebni postupak iz člana 174 do 181 ovog zakona ako je poreski obveznik registrovan za taj posebni postupak.

Prijava za primjenu posebnog postupka

Član 195

(1) Poreski obveznik koji prenosi sopstvene proizvode u drugu državu članicu može se registrovati za ovaj posebni postupak i tada se taj posebni postupak primjenjuje na sve prenose sopstvenih proizvoda koje obavlja taj poreski obveznik.

(2) Poreski obveznik koji primjenjuje ovaj posebni postupak mora poreskom organu elektronskim putem prijaviti početak i prestanak svoje djelatnosti u okviru ovog posebnog postupka ili promjenu te djelatnosti ako više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka.

Jedinstvena registracija za PDV u posebnom postupku oporezivanja

Član 196

(1) Poreski organ dodjeljuje poreskom obvezniku koji primjenjuje ovaj posebni postupak registracioni broj za PDV za primjenu posebnog postupka oporezivanja.

(2) Poreski obveznik koji se koristi ovim posebnim postupkom registruje se za PDV samo u državi članici registracije.

(3) Poreski organ u svrhu registracije upotrebljava registracioni broj za PDV koji je već dodijeljen poreskom obvezniku u vezi sa njegovim drugim obavezama u okviru unutrašnjeg sistema.

Brisanje iz evidencije

Član 197

Poreski organ će brisati poreskog obveznika iz posebnog postupka za prenos sopstvene robe u slučajevima ako:

1) podnese obavještenje da više ne obavlja prenose sopstvenih dobara obuhvaćenih ovim posebnim postupkom,

2) se može pretpostaviti da su prestale njegove oporezive djelatnosti obuhvaćene ovim posebnim postupkom,

3) više ne ispunjava uslove potrebne za primjenu ovog posebnog postupka.

4) ne postupa u skladu sa odredbama posebnog postupka.

Podnošenje prijave PDV za posebni postupak oporezivanja

Član 198

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak obavezan je za svaki kalendarski mjesec do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku mjeseca za koji se prijava podnosi, nadležnom poreskom organu elektronskim putem podnijeti prijavu PDV-a, bez obzira da li su ili nijesu izvršeni prenosi dobara obuhvaćeni ovim posebnim postupkom.

(2) U prijavi PDV-a iz stava 1 ovog člana mora se navesti registracioni broj za PDV iz člana 196 ovog zakona i, za svaku državu članicu u koju se dobra otpremaju ili prenose, ukupnu vrijednost bez PDV-a za prenose obuhvaćene ovim posebnim postupkom za koji je nastala obveza obračuna PDV-a tokom poreskog perioda.

(3) Ako se dobra otpremaju ili prevoze iz države članice koja nije država članica registracije, u prijavi PDV-a se uključuje ukupna vrijednost bez PDV-a za prenose dobara obuhvaćenih ovim posebnim postupkom, za svaku državu članicu iz koje se ti dobra otpremaju ili prevoze.

(4) U prijavi PDV-a mora se navesti i registracioni broj za PDV ili referentni poreski broj koji dodjeljuje svaka država članica iz koje se dobra iz stava 3 ovog člana otpremaju ili prevoze. U prijavi PDV-a navode se podaci iz ovog stava raščlanjeni po državama članicama u koje se dobra otpremaju ili prevoze.

(5) Ako je do datuma podnošenja prijave PDV u skladu sa članom 197 ovog zakona došlo da izmjena, takve se izmjene uključuju u tu prijavu PDV.

(6) U slučaju izmjene podnesene prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja, izmjene se uključuju u sljedeću prijavu u roku od tri godine od propisnog roka iz stava 1 ovog člana, a u toj prijavi PDV navode se države članice u koje i iz kojih se dobra otpremaju ili prevoze, poreski period i ukupni iznos PDV koji se mijenja.

(7) Iznosi u prijavi PDV-a iz stava 2 ovog člana izražavaju se u eurima, a ako su isporuke obavljene u drugim valutama, poreski obveznik koji koristi ovaj posebni postupak primjenjuje kurs koji važi na posljednji dan perioda oporezivanja, a preračunavanje se obavlja prema kursu koji objavljuje Evropska centralna banka za taj dan ili, ako se kurs za taj dan ne objavljuje, za dan sljedeće objave obuke.

Oslobođenje za sticanje dobara u posebnom postupku

Član 199

(1) Za potrebe ovog posebnog postupka oporezivanja oslobođeno je sticanje dobara unutar Unije u državi članici u koju se dobra otpremaju ili prevoze.

(2) Izuzetno od člana 118 stav 1 ovog zakona, poreski obveznik koji stiče proizvode unutar Unije iz stava 1 ovog člana nije obavezan registrovati se u skladu sa članom 118 stav 1 ovog zakona.

(3) Za potrebe čl. 18, 20 i 24, člana 99 stav 1 tačka 2 i st. 2 do 5 ovog zakona i čl. 100 i 101 ovog zakona, oslobođenjem iz stava 1 ovog člana smatra se da je poreski obveznik ostvario puno pravo na odbitak ulaznog PDV-a koji bi bio obavezan platiti da nije mogao primijeniti oslobođenja iz stava 1 ovog člana.

Povraćaj ulaznog PDV

Član 200

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje ovaj posebni postupak nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a u prijavi PDV-a u skladu sa članom 93 ovog zakona u državi članici u koju ili iz koje se dobra otpremaju ili prevoze.

(2) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana u državi članici potrošnje može zatražiti povraćaj PDV-a u skladu sa postupkom povraćaja PDV-a poreskim obveznicima sa sjedištem u drugoj državi članici prema Direktivi 2008/9/EZ te postupkom povraćaja PDV-a poreskim obveznicima koji nemaju sjedište na teritoriji Unije prema Direktivi 86/560/EEZ.

(3) Član 2 stav 2 i član 4 stav 2 Direktive 86/560/EEZ ne primjenjuju se na povraćaje koji se odnose na proizvode ili usluge upotrijebljene za prenose sopstvenih dobara obuhvaćenih ovim posebnim postupkom.

(4) Ako se poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja mora registrovati za potrebe PDV-a u državi članici za isporuke koje nijesu obuhvaćene ovim posebnim postupkom, ima pravo na odbitak ulaznog PDV-a u državi članici za proizvode ili usluge koje su mu isporučene u toj državi članici.

Vođenje evidencije i čuvanje podataka

Član 201

(1) Poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak mora voditi evidenciju o prenosu sopstvenih dobara obuhvaćenim ovim posebnim postupkom. Ta evidencija mora biti dovoljno detaljna kako bi se poreskom organu država članica iz kojih i u koje se dobra otpremaju ili prevoze omogućila provjera tačnosti prijave PDV.

(2) Evidencija iz stava 1 ovog člana mora na zahtjev, u elektronskom obliku biti stavljena na raspolaganje poreskom organu i poreskom organu države članice iz koje i u koju se dobra otpremaju ili prevoze, a ta se evidencija mora čuvati deset godina od završetka godine u kojoj je obavljen prenos vlastitih dobara.

XV. PORESKI ZASTUPNIK

Poreski zastupnik za PDV obaveze nerezidenata

Član 202

(1) Ako je prema članu 112 ovog zakona PDV obavezan platiti poreski obveznik koji u Crnoj Gori nema sjedište, ali ima sjedište u drugoj državi članici, taj poreski obveznik može imenovati poreskog zastupnika kao osobu koja je obavezna platiti PDV.

(2) Ako je prema članu 112 ovog zakona PDV obavezan platiti poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori niti na teritoriji Unije, ali ima sjedište u trećoj zemlji ili na trećoj teritoriji, taj poreski obveznik mora imenovati poreskog zastupnika kao lice koje je obavezno platiti PDV ako Crna Gora nije sklopila sporazume o međusobnoj pomoći koji su po opsegu slični onima koji su propisni Direktivom Vijeća 2010/24/EU od 16. marta 2010. o uzajamnoj pomoći kod naplate potraživanja vezanih za poreze, carine i druge mjere (SL L 84, 31. 3. 2010.) i Uredbom Vijeća (EU) br. 904/2010 od 7. oktobra 2010. o administrativnoj sradnji i suzbijanju prevare u teritoriji poreza na dodanu vrijednost (SL L 268, 12. 10. 2010.), a poreski obveznik iz ovog stava ne mora imenovati poreskog zastupnika ako se radi o poreskom obvezniku iz člana 174 ovog zakona te u slučaju kada obavlja isključivo međunarodni drumski prevoz putnika na teritoriji Crne Gore.

(3) Poreski zastupnici iz ovog člana moraju biti poreski obveznici sa sjedištem odnosno prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori.

(4) Poreski zastupnik odgovara kao garant platac za plaćanje PDV.

(5) Bliže uslove, postupke i način sprovođenja odredaba od stave 1 do 4 u vezi sa poreskim zastupnikom propisuje Ministarstvo.

XVI. ODGOVORNOST

Odgovornost i uskraćivanje odbitka PDV-a u slučaju poreske prevare

Član 203

(1) Poreski obveznik koji obavlja u Crnoj Gori isporuke dobara i usluga sa pravom na povraćaj ulaznog PDV-a smatraće se odgovornim ako iz objektivnih okolnosti proizlazi da je

znao ili morao znati da će zbog prevarnih aktivnosti dio ili cijeli iznos PDV-a vezan za isporuku koja mu je obavljena, ili bilo koju prethodnu ili sljedeću isporuku istih dobara ili usluga, ostati neplaćen.

(2) Ako se u skladu sa stavom 1 ovog člana utvrdi odgovornost poreskog obveznika, osporiće mu se pravo na odbitak ulaznog PDV-a.

(3) Ako poreski organ sumnja da su isporuke dobara i usluga dio transakcija čija je namjera prevarno izbjegavanje plaćanja PDV-a, tada će poreskog obveznika koji učestvuje u takvim transakcijama obavijestiti o njegovoj odgovornosti u skladu sa stavom 1 ovog člana, a od dana prijema takvog obavještenja poreski organ može smatrati da je poreski obveznik znao ili morao znati da sa takvim transakcijama učestvuje u transakcijama kojima je namjera izbjegavanje plaćanja PDV-a.

(4) Podaci iz stava 3 ovog člana ne predstavljaju povredu poreske tajne.

XVII. KONTROLA OBRAČUNAVANJA I PLAĆANJA PDV

Kontrola i postupak obračuna i naplate PDV-a

Član 204

(1) Kontrolu obračunavanja i plaćanja PDV-a vrši poreski organ, u skladu sa zakonom kojim je uređen poreski postupak.

(2) Ukoliko poreski obveznik ne podnese obračun PDV-a ili podnese u nepotpunom obliku ili ako poreski organ utvrdi da poreska obaveza nije pravilno obračunata, kao i u pogledu zateznih kamata, pravnih sredstava i svih pitanja postupka i nadležnosti poreskog organa koja nijesu uređena ovim zakonom, primjenjuje se zakon kojim je uređen poreski postupak.

(3) Kontrolu obračunavanja i plaćanja PDV prilikom uvoza dobara vrši carinski organ, u skladu sa carinskim propisima kao da je PDV uvozna dažbina.

XVIII. POSEBNE ODREDBE

Razvrstavanje dobara i djelatnosti prema carinskoj tarifi i klasifikaciji djelatnosti

Član 205

Na razvrstavanje dobara po ovom zakonu primjenjuju se propisi o carinskoj tarifi, a na razvrstavanje (klasifikaciju) djelatnosti propisi o klasifikaciji djelatnosti.

Primjena poreskog postupka na neriješena pitanja PDV-a

Član 206

Na odnose koji nijesu posebno uređeni ovim zakonom (žalbeni postupak, postupak prinudne naplate, kamate i dr.) shodno se primjenjuje zakon kojim je uređen poreski postupak.

XIX. KAZNE ODREDBE

Prekršaji u vezi osnovnih PDV obaveza i računa

(1) Novčanom kaznom od 3.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) kao lice koje stiče nova prevozna sredstva ne obračuna PDV i/ili ne podnese prijavu u propisnom roku;
- 2) ne obračuna PDV u slučaju prenosa poreske obaveze;
- 3) ne prijavi ili ne prijavi u propisnom roku svaku promjenu ili prestanak svoje djelatnosti kao poreskog obveznika ili ne podnese zahtjev za izdavanje PDV identifikacijskog broja;
- 4) u računu ne iskaže sve propisne podatke;
- 5) u pojednostavljenom računu ne iskaže sve propisne podatke;
- 6) u računu iznos PDV-a koji treba platiti nije iskazan u eurima.

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 800 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 4.000 eura.

Teži poreski prekršaji u obračunu i evidenciji PDV-a

Član 208

(1) Novčanom kaznom od 6.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) tačno ne obračuna poresku osnovicu (član 58 od 1 do 8 i 15, 59, 60 i 61);
- 2) nije obračunao PDV za naknadno primljenu uplatu ili djelimičnu uplatu (član 59 stav 18);
- 3) kod izračunavanja poreske osnovice nije primijenjen kurs (član 62 stava 1 i 2);
- 4) stopa PDV-a nije pravilno primijenjena (član 63 stav 5);
- 5) nema dokaze o pravu na oslobođenje kod međunarodnog prevoza (član 79 stav 2);
- 6) koristi oslobođenja od plaćanja PDV suprotno odredbama Zakona (član 91);
- 7) odbije ulazni PDV koji se po ovom zakonu ne može odbiti (**član 92 stav 1, član 93, član 94, član 97, član 101 i član 125 stav 1**);
- 8) za stečene nepokretnosti ne izvrši ispravku ulaznog PDV-a ili ne izvrši na propisni način (član 99 i član 100);
- 9) naknadno ne izvrši ispravku odbitka ulaznog PDV-a (član 99);
- 10) odbitak ulaznog PDV nije srazmjeran izvršenom prometu (član 98 i 102);
- 11) ne uplati ili ne uplati u propisnom roku obračunati i prijavljeni iznos PDV-a na propisni uplatni račun (član 116);
- 12) prije prestanka registracije ne obračuna i/ili ne plati PDV na sve pribavljene proizvode do dana odjave i/ili ne popiše zalihe dobara i/ili ne popiše i ne obračuna i plati PDV na zalihe dobara namijenjene za ličnu upotrebu (član 119);
- 13) ne izda račun ili ga ne izda u propisnom roku (član 122 stav 1 i 3);
- 14) račun izda primalac koji ne ispunjava uslove za izdavanje računa (član 122 stav 7);
- 15) ne čuva račune i ostalu dokumentaciju u propisnom roku i na propisni način (član 129);
- 16) u svom knjigovodstvu ne obezbijedi sve podatke potrebne za pravilno i pravovremeno obračunavanje i plaćanje PDV-a na propisni način i u propisnim rokovima (član 131);
- 17) ne vodi evidenciju primaoca plaćanja i plaćanja u vezi s platnim uslugama na propisni način (član 132 i 134);
- 18) na utvrdi i ne iskaže poresku obvezu na propisni način (član 136);
- 19) poresku prijavu ne podnese na propisni način (član 137);
- 20) nadležnom poreskom organu ne podnese prijavu za usluge međunarodnog drumskog prevoza putnika i/ili prilikom obavljanja međunarodnog drumskog prevoza putnika nema potvrdu o prijavi za usluge međunarodnog drumskog prevoza putnika i rješenje (član 138);
- 21) poreski obveznik koji stiče novo prevozno sredstvo ne podnese prijavu (član 139);
- 22) obveznik koji je registrovan za potrebe PDV-a ne podnese propisne podatke na propisni način u propisanim rokovima (član 140);
- 23) poreski obveznik na propisani način i u propisanim rokovima ne podnese tromjesečni izvještaj (član 147);
- 24) preprodavalac ne podnese prijavu na način i u propisnom roku (član 159 stav 7);
- 25) preprodavalac odbije ulazni PDV suprotno odredbama ovog zakona (član 161 stav 8);
- 26) ponuđaču ne obezbijedi odvojeno pokazivanje podataka (član 163 stav 3);

- 27) ponuđaču ne osigurava potrebne podatke u evidencijama (član 164 stav 3);
 - 28) za promet investicionog zlata ne izda računi/ili ne vodi propisne evidencije u propisnim rokovima (član 165 stav 10 i 11);
 - 29) poreski obveznik ne obavijesti početak i završetak svoje djelatnosti kao poreskog obveznika ili promjenu djelatnosti uslijed kojih više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka oporezivanja (član 168);
 - 30) poreski obveznik ne podnese prijavu za posebni postupak oporezivanja (član 170);
 - 31) poreski obveznik ne uplati PDV po posebnom postupku oporezivanja (član 171);
 - 32) poreski obveznik ne vodi evidenciju o transakcijama obuhvaćenim posebnim postupkom (član 173);
 - 33) elektronskim putem ne prijavi početak i prestanak svoje djelatnosti u okviru posebnog postupka oporezivanja ili promjenu te djelatnosti ako više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka oporezivanja (član 176);
 - 34) ne podnese ili ne podnese u propisnom roku poresku prijavu za posebni postupak oporezivanja (član 178);
 - 35) ne plati PDV u propisanom roku (član 179);
 - 36) ne vodi propisne evidencije ili ne čuva podatke u propisanom roku (član 181);
 - 37) posrednik ne podnese ili ne podnese u propisanim rokovima podatke (član 186);
 - 38) se podaci ne vode na način i u propisanim rokovima (član 193);
 - 39) nije imenovao poreskog zastupnika (član 202).
- (2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.500 eura do 2.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 2.000 eura do 6.000 eura.

XX. PRELAZNE ODREDBE

Dodjela PDV broja za inostrane transakcije

Član 209

Poreskim obveznicima koji prema raspoloživim podacima poreskog organa na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju transakcije sa inostranim poreskim obveznicima poreski organ dodijeliće registracioni broj za PDV iz člana 118 stav 2 ovog zakona ili će ga dodijeliti po podnesenom zahtjevu poreskog obveznika.

Prelazne odredbe koje se primjenjuju u okviru pristupanja Evropskoj uniji

Član 210

(1) Odredbe Zakona o porezu na dodanu vrijednost koje su bile na snazi u vrijeme kada su dobra podvrgnuti postupcima privremenog uvoza sa potpunim oslobađanjem od plaćanja uvozne carine ili jednom od postupaka iz člana 86 stav 1 ovog zakona, odnosno sličnim postupcima, primjenjuju se i nakon dana pristupanja Crne Gore Uniji sve dok se na te proizvode ne prestanu primjenjivati ti postupci, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) da su ta dobra unesena u Uniju ili u Crnu Goru prije dana pristupanja Uniji,
- b) da su ta dobra podvrgnuti tim postupcima prilikom ulaska u Uniju ili u Crnu Goru,
- c) da se ti postupci nisu prestali primjenjivati na te proizvode prije dana pristupanja Crne Gore Uniji.

(2) Odredbe koje su bile na snazi u vrijeme kada su dobra podvrgnuta carinskom postupku tranzita primjenjuju se i nakon dana pristupanja Crne Gore Uniji sve dok se na te proizvode ne prestane primjenjivati taj postupak, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) da su ta dobra podvrgnuta carinskom postupku tranzita prije dana pristupanja Uniji,
- b) da se ti postupci nijesu prestali primjenjivati na ta dobra prije dana pristupanja Uniji.

(3) Ako se u postupku utvrdi da su dobra bila u slobodnom prometu u Crnoj Gori ili na teritoriji Unije, uvozom tih dobara smatraće se sljedeće:

a) izuzimanje, uključujući i nepropisno izuzimanje dobara iz postupaka privremenog uvoza kojima su bili podvrgnuti prije dana pristupanja Uniji prema uslovima iz stava 1 ovog člana,

b) izuzimanje, uključujući i nepropisno izuzimanje dobara iz postupaka navedenih u članu 86 stav 1 ovog zakona ili sličnih postupaka kojima su bila podvrgnuta prije dana pristupanja Crne Gore Uniji, prema uslovima iz stava 1 ovog člana,

c) prestanak bilo kojih postupaka iz stava 2 ovog člana koji je započeo na teritoriji Crne Gore prije dana pristupanja Uniji, u svrhu isporuke dobara uz naknadu koju je obavio poreski obveznik koji djeluje kao takav prije tog dana na teritoriji Crne Gore,

d) svaka nepravilnost ili prekršaj učinjeni tokom carinskog postupka tranzita koji je započeo prema uslovima iz tačke c ovog stava.

(4) Osim slučajeva iz stava 3 ovog člana, uvozom dobara smatra se korišćenje dobara koje je poreski obveznik ili lice koje nije poreski obveznik primio, odnosno koja su mu isporučena na teritoriji Crne Gore ili na teritoriji Unije prije dana pristupanja Crnoj Gori Uniji, a koristi te proizvode u Crnoj Gori nakon dana pristupanja u Uniju, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) da je isporuka tih dobara bila oslobođena PDV-a ili je mogla biti oslobođena prema članu 77 stav 1 tačka 1 i 2 ovog zakona,

b) da ta dobra nijesu bila uvezena u Uniju ili u Crnu Goru prije dana pristupanja.

(5) U slučajevima iz stava 3 ovog člana mjestom isporuke u smislu člana 52 st. 2 i 3 ovog zakona smatra se država članica na teritoriji koje se na dobra iz stava 3 ovog člana prestanu primjenjivati postupci kojima su bila podvrgnuta prije dana pristupanja Crne Gore Uniji.

(6) Izuzetno od odredbi člana 57 st. 2 i 3 ovog zakona, uvoz dobara u smislu stava 3 i 4 ovog člana ne smatra se oporezivim događajem ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

a) uvezena dobra su otpremljena ili prevezena izvan Evropske unije,

b) uvezena dobra, u smislu stava 3 tačka a ovog člana, nijesu prevozna sredstva i otpremljena natrag ili prevezena u državu članicu iz koje su izvezena i to licu koje ih je izvezlo;

c) uvezena dobra su, u smislu stava 3 tačka a ovog člana, prevozna sredstva koja su nabavljena ili uvezena prije dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, u skladu sa opštim uslovima oporezivanja koji važe u Crnoj Gori ili u nekoj od država članica Evropske unije ili za koja, na bazi njihovog izvoza, nije odobreno nikakvo oslobođenje od PDV-a niti njegov povraćaj.

(7) Uslov iz stava 6 tačka c ovog člana smatra se ispunjenim u sljedećim slučajevima:

a) ako je datum prvog korištenja prevoznog sredstva bio prije više od osam godina prije dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji,

b) ako je iznos PDV-a koji treba platiti pri uvozu manji od 22,00 eura.

Član 211

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu.

XXII. ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važenja propis

Član 212

Danom početka primjene ovog zakona predstaje da važi Zakon o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/02, 12/02, 38/02, 72/02, 21/03, 76/05, 4/06 i "Službeni

list CG", br. 16/07, 40/11, 29/13, 9/15, 53/16, 1/17, 50/17, 46/19, 73/19, 80/20, 8/21, 59/21, 146/21, 49/22, 65/22, 140/22, 3/23, 94/24 i 12/26).

Stupanje na snagu zakona

Član 213

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

*U ovaj zakon prenešene su: Direktiva Savjeta 2006/112/EZ od 28. novembra 2006. o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost (Sl. list 347, 11. 12. 2006.) zadnje izmijenjena s Direktivom Savjeta (EU) 2025/516 od 11. marta 2025. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu pravila o PDV-u za digitalno doba (Sl. list 516 11. 3. 2025.), Direktiva Savjeta 2008/9/EZ od 12. februara 2008. kojom se utvrđuju detaljna pravila za povraćaj poreza na dodatu vrijednost, predviđen u Direktivi 2006/112/EZ, poreskim obveznicima koji nemaju sjedište na teritoriji države članice povraćaja nego u nekoj drugoj državi članici (Sl. list 44, 20. 2. 2009.), Trinaesta Direktiva Vijeća 86/560/EZ od 17. novembra 1986. o usklađivanju zakona država članica vezano za porez na promet – postupci za povraćaj poreza na dodatu vrijednost poreskim obveznicima koji nemaju sjedište na teritoriji Zajednice (Sl. list 326, 21. 11. 1986.). Na zajednički sistem PDV-a primjenjivaće se odredbe Sprovedebne Regulative 282/2011 od 15. marta 2011. godine o utvrđivanju sprovedbenih mjera za Direktivu 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u odredbama člana 16 tač. 1 i 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom Crne Gore, uređuju način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Porez na dodatu vrijednost (PDV) predstavlja jedan od najvažnijih oblika oporezivanja u fiskalnim sistemima država članica Evropske unije. Kao opšti porez na potrošnju, PDV zauzima centralno mjesto u sistemu indirektnih poreza te je jedan od ključnih izvora prihoda državnog budžeta. U cilju osiguravanja jedinstvene primjene PDV-a unutar Evropske unije, Vijeće Evropske unije donijelo je Direktivu 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost, kojom se utvrđuju osnovna pravila, mehanizmi i načela oporezivanja u svim državama članicama.

Kako je strateški cilj Crne Gore učlanjenje u Evropsku uniju to se donošenjem novog Zakona o PDV-u osigurava potpuna usklađenost domaćeg zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije u području indirektnog oporezivanja. Postojeći zakon o PDV-u koji je inicijalno donijet 2002. godine, postepeno je usklađivan i u značajnoj mjeri je izvršeno njegovo usklađivanje sa evropskim propisima, ali ipak sadrži određene odredbe koje ne odgovaraju rješenjima iz Direktive 2006/112/EZ, kao ni kasnijim izmjenama i dopunama te direktive, zbog čega je potrebno donijeti novi zakon. Razvojem digitalne ekonomije i rastom prekogranične trgovine nastala je potreba za modernizacijom i pojednostavljenjem primjene PDV-a, što takođe zahtijeva novi zakonski okvir.

Novim zakonom u normativnom smislu Crna Gora će postati dio sistema PDV-a Evropske unije, koji se zasniva na jedinstvenim pravilima koja obezbjeđuju nesmetano funkcionisanje unutrašnjeg tržišta i jednaku primjenu PDV-a u svim državama članicama. Njegova osnovna svrha je da PDV bude neutralan porez na potrošnju koji se naplaćuje u svim fazama prometa, koji uvijek u konačnom tereti krajnjeg potrošača. Zbog toga je čitav sistem zasnovan na jasnim pravilima o mjestu oporezivanja, definisanju obveznika, poreskoj osnovici, oslobođenjima i obavezama u prekograničnom prometu.

Jedna od specifičnosti EU PDV sistema jeste jasno razgraničenje između isporuka dobara unutar države članice i transakcija koje se smatraju sticanjem i isporukom dobara unutar Unije. Direktiva predviđa da se PDV na prekogranične isporuke dobara između država članica obračunava u državi odredišta, odnosno tamo gdje se dobra konačno koriste. To znači da se isporuke unutar Unije, kada ih vrši poreski obveznik registrovan za PDV, u državi otpreme tretiraju kao oslobođene, dok se u državi u kojoj se isporučena dobra primaju obračunava PDV kroz mehanizam sticanja. Za posebne kategorije kao što su nova prevozna sredstva i proizvodi koji podliježu akcizama, Direktiva uvodi stroža i detaljnija pravila, čime se obezbjeđuje nadzor nad prometom koji je često predmet zloupotreba.

Sistem VIES (VAT Information Exchange System) predstavlja ključni element kontrole primjene PDV-a na nivou Unije. Ovaj mehanizam omogućava provjeru validnosti PDV identifikacionog broja svakog obveznika u EU, kao i razmjenu podataka o prekograničnim isporukama dobara koje se tretiraju kao oslobođene. VIES služi kao zaštita od poreskih prevara, obavezan je dio administrativne saradnje između država članica. Direktiva propisuje obavezu dostavljanja podataka o transakcijama unutar Unije, a to je u predmetnom nacrtu

zakona uređeno digitalnim izvještavanjem.

U tom smislu, Poreska uprava će morati da prilagodi svoje interne poslovne procese i informacionu infrastrukturu zahtjevima koji proizilaze iz članstva u EU i iz primjene zajedničkog sistema PDV-a. To uključuje uspostavljanje tehničkih rješenja za razmjenu podataka sa poreskim administracijama država članica, nadogradnju registara poreskih obveznika, automatizovanu provjeru PDV brojeva, obradu podataka o transakcijama unutar Unije, digitalno izvještavanje i jačanje analitičkih kapaciteta za otkrivanje nepravilnosti i poreskih prevara.

Procijenjena vrijednost investicije za uspostavljanje i povezivanje sa VIES sistemom kreće se u rasponu od 800.000 eura do 1,3 miliona eura, u zavisnosti od stepena nadogradnje postojećih informacionih sistema, obima integracije sa carinskim evidencijama, kao i potreba za obukom zaposlenih i tehničkom podrškom tokom implementacije.

Posebna pozicija u okviru PDV sistema EU pripada malim poreskim obveznicima. Direktiva omogućava državama članicama da uvode pragove ispod kojih obveznici ne moraju obračunavati PDV, kako bi se smanjilo administrativno opterećenje najmanjih privrednih subjekata. Time se omogućava pojednostavljen režim poslovanja, bez obaveze obračuna PDV-a i podnošenja prijave, dok istovremeno postoje precizna pravila za prekogranične isporuke, budući da mali poreski obveznici iz drugih država članica mogu ostvariti oslobođenje samo pod jasno definisanim uslovima i uz prethodnu registraciju.

U oblasti uvoza dobara, sistem EU jasno određuje da je PDV na uvoz vezan za trenutak puštanja dobara u slobodan promet. Poreska osnovica obuhvata carinsku vrijednost uvezenih dobara, sve dažbine koje se plaćaju do mjesta unosa i druge troškove povezane sa uvozom. Predviđaju se detaljna pravila u pogledu oslobođenja od PDV-a pri uvozu, uključujući oslobođenja za diplomatske i konzularne organe, međunarodne organizacije, robu male vrijednosti, određene kategorije ličnih stvari, te robu namijenjenu specijalnim procesima prerade ili privremenog uvoza.

Poreska osnovica u sistemu EU PDV-a obuhvata sve što predstavlja naknadu koju isporučilac proizvoda ili usluga prima ili bi trebalo da primi. U osnovicu ulaze svi sporedni troškovi koje isporučilac zaračunava, poput transporta, osiguranja, ambalaže i provizija. Direktiva propisuje posebna pravila za slučajeve kada postoji povezanost između subjekata transakcije, kada se isporuke vrše bez naknade, kao i kada naknada odstupa od tržišne vrijednosti. U takvim slučajevima, kako bi se spriječila zloupotreba sistema i narušavanje konkurencije, kao poreska osnovica uzima se tržišna vrijednost. Budućim zakonom u odjeljku koji se odnosi na poresku osnovicu potpuno preuzima ovu logiku, uključujući i obavezu ispravke osnovice u slučaju naknadnih popusta, povrata robe ili nemogućnosti naplate.

Pravila o mjestu oporezivanja čine temelj funkcionisanja jedinstvenog tržišta, jer sprječavaju da se PDV obračunava u pogrešnoj državi članici. Za dobra se mjesto prometa uglavnom određuje prema mjestu gdje otprema započinje ili gdje se dobra nalaze u trenutku prenosa prava raspolaganja. Za usluge, osnovno pravilo je da se B2B usluge oporezuju u mjestu gdje primalac usluge ima sjedište, dok se B2C usluge oporezuju u mjestu pružaoca, osim ako nisu obuhvaćene posebnim pravilima. Posebna pravila obuhvataju usluge vezane za nepokretnosti, prevoz putnika i dobara, posredovanje, elektronske usluge, telekomunikacione usluge, usluge u kulturi, sportu i obrazovanju, iznajmljivanje prevoznih sredstava i druge specifične kategorije. Nacrt Zakona replicira sve odredbe Direktive u ovom dijelu, uključujući i pravila za isporuke na daljinu, elektronske usluge i usluge pružene putem platformi.

Oslobođenja od plaćanja PDV obuhvataju širok spektar aktivnosti od javnog interesa i specifičnih finansijskih transakcija. Direktiva jasno propisuje da se određene djelatnosti, zbog njihove prirode i društvene funkcije, ne oporezuju PDV-om, kao što su zdravstvene usluge,

obrazovanje, socijalna zaštita, kulturne i sportske usluge neprofitnih organizacija, poštanske usluge, javni radiodifuzioni servisi i usluge organizacija koje obavljaju zadatke u javnom interesu. Takođe, oslobođene su i bankarske i finansijske usluge, promet vrijednosnih papira, osiguranje i reosiguranje. U domenu međunarodnog prometa, oslobođenja se odnose na izvoz, isporuke brodova i aviona u međunarodnom saobraćaju, kao i isporuke organizacijama EU, diplomatskim i konzularnim predstavništvima i oružanim snagama država članica. Sve ove kategorije oslobođenja precizno su preuzete u Crnoj Gori, uz obavezu dokazivanja ispunjenosti uslova pri svakom korišćenju oslobođenja.

Savremeni evropski PDV sistem posebno je razvijen u dijelu digitalne ekonomije. Direktiva i naknadne izmjene uvele su elektronske režime kao što su OSS (One Stop Shop), IOSS (Import One Stop Shop) i posebne postupke za prenos vlastite robe u druge države članice. Ovi mehanizmi omogućavaju obveznicima da sve obaveze PDV-a u više država članica izvršavaju putem jedinstvene prijave u državi identifikacije. U sistem su uključene i elektronske platforme putem kojih se omogućava vršenje prometa, a koje se prema Direktivi smatraju da same primaju i vrše isporuke. Time se obezbjeđuje da se prekogranična digitalna trgovina oporezuje na transparentan i efikasan način, a istovremeno se sprječavaju zloupotrebe. Nacrt Zakona u potpunosti implementira ove mehanizme, zajedno s obavezama vođenja evidencija i čuvanja podataka.

III. USKLAĐENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Novim Zakonom o porezu na dodatu vrijednost u pravni poredak Crne Gore prenijeće se sljedeće direktive Evropske unije:

1) Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. decembra 2006. o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost (SL L 347, 11. 12. 2006.) zadnje izmijenjena s Direktivom Vijeća (EU) 2025/516 od 11. marta 2025. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu pravila o PDV-u za digitalno doba (SL L 516 11. 3. 2025).

2) Direktiva Vijeća 2008/9/EZ od 12. februara 2008. kojom se utvrđuju detaljna pravila za povrat poreza na dodatu vrijednost, predviđen u Direktivi 2006/112/EZ, poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan na području države članice povrata nego u nekoj drugoj državi članici (SL L 44, 20. 2. 2009.)

3) Trinaesta Direktiva Vijeća 86/560/EEZ od 17. dodatu 1986. o usklađivanju zakona država članica vezano za porez na promet – postupci za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan na području Zajednice (SL L 326, 21. 11. 1986.).

Na zajednički sistem PDV-a primjenjivaće se odredbe Sprovedbene Regulative 282/2011 od 15. marta 2011. godine o utvrđivanju sprovedbenih mjera za Direktivu 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Član 1 – Ovim članom propisuje se predmet koji se uređuje ovim zakonom, odnosno uređivanje sistema poreza na dodatu vrijednost i uvođenje obaveze plaćanja PDV-a u Crnoj Gori.

Član 2 – Ovim članom propisuje se da prihodi ostvareni po osnovu poreza na dodatu vrijednost (PDV) pripadaju budžetu Crne Gore.

Član 3 – Ovim članom se definišu se osnovna načela sistema PDV-a kao opšteg poreza na potrošnju koji se obračunava proporcionalno vrijednosti dobara i usluga u svim fazama prometa, uz pravo obveznika na odbitak ulaznog PDV-a sadržanog u troškovima nabavki. Takođe, se propisuje da se zajednički sistem PDV-a primjenjuje u svim fazama proizvodnje i prometa dobara i usluga, zaključno sa fazom maloprodaje.

Član 4 – Ovim članom se propisuje značenje osnovnih pojmova koji se koriste u ovom zakonu radi njegove pravilne i jedinstvene primjene. Predloženom odredbom se definiše da „teritorija Crne Gore“ obuhvata prostor pod suverenitetom države, čime se precizira fiskalna i pravna primjena zakona. Takođe se uređuje pojam „Unije“, „teritorije Unije“ i „države članice“, kao i njihov prostorni obuhvat u skladu sa pravom Evropske unije, uz upućivanje na posebne izuzetke propisane zakonom. Propisuje se i značenje „treće teritorije“, kao dijela teritorije država članica koji je izuzet iz primjene pravila Unije, kao i „treće zemlje“, koja označava države i teritorije izvan pravnog sistema Evropske unije.

Član 5 – Ovim članom se propisuje koje se teritorije, u smislu ovog zakona, smatraju „trećim teritorijama“ izuzetim iz carinskog i poreskog sistema Evropske unije, iako pripadaju državama članicama. Ovim prijedlogom se, u skladu sa pravom Evropske unije, razlikuju teritorije koje su dio carinske unije od onih koje nijesu uključene u carinski sistem Unije, iako se nalaze pod suverenitetom država članica. Tako se kao teritorije koje su dio carinske unije, ali imaju poseban status, određuju Planina Atos, Kanarska ostrva, određene francuske prekomorske teritorije, Alandska ostrva, Kanalska ostrva, Campione d'Italia i italijanske vode Luganskog jezera. Takođe se propisuju teritorije koje nijesu dio carinske unije, kao što su Heligoland, Büsingen, Ceuta, Melilla i Livigno. Ovim razgraničenjem se obezbjeđuje pravilna primjena pravila o PDV-u i carinskih propisa u zavisnosti od posebnog pravnog statusa navedenih teritorija.

Član 6 – Ovim članom se propisuje poreski tretman transakcija koje se obavljaju prema određenim teritorijama sa specifičnim međunarodnopravnim statusom, u cilju njihovog izjednačavanja sa transakcijama u državama čijoj poreskoj jurisdikciji faktički pripadaju. Ovim zakonskim rješenjem se utvrđuje da se transakcije u Kneževinu Monako i iz nje smatraju transakcijama obavljenim u Francuskoj, s obzirom na to da se Monako u poreskom smislu vezuje za francuski PDV sistem. Takođe se propisuje da se transakcije na ostrvu Man i sa njega smatraju transakcijama Ujedinjenog Kraljevstva, čime se obezbjeđuje njihovo uključivanje u odgovarajući poreski režim. Na isti način, transakcije u suverenim bazama Akrotiri i Dhekelia i iz njih smatraju se transakcijama na teritoriji Kipra, čime se obezbjeđuje jedinstvena primjena PDV pravila i pravna sigurnost u njihovom poreskom tretmanu.

Član 7 – Ovim članom se propisuje predmet oporezivanja porezom na dodatu vrijednost, odnosno utvrđuju se vrste transakcija koje podliježu PDV-u u Crnoj Gori. Predloženo zakonsko rješenje podrazumijeva da se kao oporezivi promet definiše isporuka dobara koju poreski obveznik vrši uz naknadu u okviru svoje djelatnosti na teritoriji Crne Gore, kao i promet usluga pod istim uslovima, čime se obezbjeđuje oporezivanje ekonomskih aktivnosti u domaćem prometu. Takođe se propisuje da PDV obuhvata sticanje dobara unutar Evropske unije uz naknadu, u određenim slučajevima kada sticalac jeste poreski obveznik ili pravno lice koje nije poreski obveznik, kao i u slučajevima sticanja novih prevoznih sredstava i akciznih proizvoda, čime se obezbjeđuje poreska neutralnost i sprječavanje poreskih zloupotreba u prekograničnom prometu. Pored toga, predmet oporezivanja uključuje i uvoz dobara, čime se obezbjeđuje jednak poreski tretman domaće i uvezene robe.

Član 8 – Ovim članom se propisuje pojam „prevoznih sredstava“ za potrebe primjene pravila o sticanju dobara unutar Unije, kao i kriterijumi za njihovo određivanje kao novih prevoznih sredstava u smislu ovog zakona. Precizirano je da se prevoznim sredstvima smatraju motorna drumska vozila određene zapremine i snage, plovila iznad propisane dužine, kao i vazduhoplovi iznad određene dozvoljene težine pri polijetanju, čime se obuhvataju najvažnije kategorije transportnih sredstava u poreskom prometu. Takođe se propisuje kada se ova prevozna sredstva smatraju „novim“, i to kroz rokove od prvog korišćenja ili ograničenja u pređenoj kilometraži, plovidbi ili vremenu leta, čime se obezbjeđuje jedinstven poreski tretman i sprječavanje zloupotreba u prekograničnom prometu. Ovim članom se propisuje i pravni osnov da Ministarstvo finansija podzakonskim aktom detaljnije uredi način sprovođenja ovog člana, čime se omogućava njegova precizna i ujednačena primjena u praksi.

Član 9 – Ovim članom se određuje da se dobrima koja podliježu akcizama smatraju alkohol i alkoholna pića, duvanske prerađevine i energenti, u skladu sa propisima kojima se uređuju akcize, čime se obezbjeđuje usklađenost PDV sistema sa akciznim propisima. Istovremeno se propisuje izuzetak koji se odnosi na prirodni gas isporučen kroz sistem prirodnog gasa ili povezane mreže na teritoriji Unije, čime se precizira obuhvat oporezivanja i sprječavaju nejasnoće u primjeni poreskih pravila za ovu vrstu energenta.

Član 10 – Ovim članom se propisuje izuzetak od opšteg pravila o oporezivanju sticanja dobara unutar Unije, odnosno određuju se slučajevi u kojima takva sticanja nijesu predmet oporezivanja PDV-om u Crnoj Gori. Ovim rješenjem se isključuje oporezivanje za sticanje dobara koja bi bila oslobođena PDV-a da su isporučena u Crnoj Gori, kao i za određene kategorije poreskih obveznika i pravnih lica koja imaju ograničeno pravo na odbitak PDV-a ili posluju u okviru posebnih sistema oporezivanja, uključujući i paušalno oporezivanje u poljoprivredi. Takođe se propisuje da se ovo izuzeće primjenjuje samo ukoliko ukupna vrijednost sticanja dobara unutar Unije ne prelazi propisani prag od 10.000 eura u tekućoj i prethodnoj kalendarskoj godini, čime se obezbjeđuje administrativno pojednostavljenje za manje poreske obveznike. Predviđa se i mogućnost da poreski obveznik dobrovoljno odustane od primjene ovog praga, uz obavezu obavještanja poreskog organa i vezanost za takvu odluku u propisanom periodu, čime se obezbjeđuje pravna sigurnost i stabilnost poreskog režima.

Član 11 – Ovim članom se propisuje da određene transakcije sticanja dobara unutar Unije nijesu predmet oporezivanja PDV-om, uz izuzetke propisane ovim zakonom. Predloženim zakonskim rješenjem se isključuje oporezivanje za sticanje upotrebljivanih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta, kao i upotrebljivanih prevoznih sredstava, kada se prodaja vrši od strane oporezivog preprodavca, pod uslovom da je PDV na ta dobra već obračunat u državi članici početka otpreme, u okviru posebnih režima oporezivanja marže. Pored navedenog, propisuje se izuzeće za sticanje dobara u slučaju prodaje putem javnog nadmetanja, kada organizator aukcije djeluje kao oporezivi preprodavac i kada je PDV obračunat u državi članici iz koje dobra potiču.

Član 12 – Ovim članom propisuje se pojam poreskog obveznika u sistemu PDV-a, tako što se kao obveznik određuje svako lice koje samostalno obavlja poslovnu djelatnost bez obzira na njen oblik, trajanje ili krajnji rezultat. Djelatnost se široko definiše i obuhvata sve vrste proizvodnih, trgovinskih i uslužnih aktivnosti, uključujući i korišćenje imovine radi ostvarivanja prihoda, čime se obezbjeđuje sveobuhvatno uključivanje ekonomskih aktivnosti u PDV sistem. Takođe se poreskim obveznikom smatraju i lica koja povremeno obavljaju određene specifične aktivnosti, poput isporuke novoizgrađenih objekata ili novih prevoznih sredstava u prekograničnom prometu, kako bi se spriječilo izbjegavanje oporezivanja. Na kraju se daje ovlašćenje Ministarstvu finansija da bliže uredi kriterijume za utvrđivanje ovih djelatnosti, radi jasne i ujednačene primjene u praksi.

Član 13 – Ovim članom propisuje se da se pojam „samostalnog“ obavljanja privredne djelatnosti razgraničava od odnosa zaposlenja, tako što se iz sistema PDV-a isključuju lica koja rade u okviru radnog odnosa ili sličnog pravnog odnosa. Time se precizira da zaposleni, kao i druga lica koja su organizaciono i pravno podređena poslodavcu u pogledu uslova rada, naknade i odgovornosti, ne mogu biti smatrani poreskim obveznicima.

Član 14 – Ovim članom propisuje se poreski status državnih organa, jedinica lokalne samouprave i drugih javnopravnih tijela u sistemu PDV-a, u zavisnosti od prirode aktivnosti koje obavljaju. Načelno se utvrđuje da se ne smatraju poreskim obveznicima kada djeluju u okviru svojih javnih funkcija i kada se za te aktivnosti naplaćuju javne dažbine poput poreza i taksi. Međutim, kada državni organi, jedinice lokalne samouprave i javnopravna tijela obavljaju promet dobara ili usluga koji je inače oporeziv kod drugih subjekata, ili kada bi njihovo isključenje iz PDV sistema narušilo tržišnu konkurenciju, ona se tretiraju kao poreski obveznici. Takođe se propisuje da se obveznicima smatraju i kada obavljaju određene djelatnosti, osim

ako su te aktivnosti zanemarljivog obima, čime se obezbjeđuje ravnopravan tržišni tretman i sprječavanje poremećaja konkurencije.

Član 15 – Ovim članom propisuje se pojam isporuke dobara u sistemu PDV-a, pri čemu se kao osnovno pravilo utvrđuje da isporuka predstavlja prenos prava raspolaganja materijalnom imovinom, bez obzira na formalno - pravni oblik prenosa. Ovim se obezbjeđuje da se PDV vezuje za ekonomsku suštinu transakcije, a ne samo za pravni naziv ugovora. Ovim članom se dalje proširuje pojam isporuke dobara na više specifičnih situacija, uključujući prenose po nalogu javnih organa, prodaju uz odloženo plaćanje ili kroz lizing aranžmane, posredničke prodaje, kao i promet nepokretnosti, građevinskog zemljišta i razmjenu dobara, čime se osigurava da različiti oblici prometa budu ravnopravno obuhvaćeni PDV-om. Takođe se kao isporuka tretira i raspolaganje poslovnom imovinom, kao i njeno korišćenje u neposlovne svrhe, kada je pri nabavci ostvareno pravo na odbitak ulaznog PDV-a, kako bi se spriječilo neoporezivo izuzimanje dobara iz sistema. Na ovaj način se precizira i da određene radnje, poput prenosa imovine na osnovu zakona ili oduzimanja imovine, predstavljaju isporuku dobara, čime se obezbjeđuje da i prinudni prenosi budu obuhvaćeni poreskim sistemom. Istovremeno se isključuje iz pojma isporuke promet polovnih putničkih vozila, motocikala i plovniha objekata ako pri njihovoj nabavci nije postojao pravo na odbitak PDV-a, čime se izbjegava dvostruko oporezivanje.

Član 16 – Ovim članom propisuje se da se u određenim slučajevima elektronske platforme (kao što su online tržišta i portali) smatraju učesnicima u prometu dobara u PDV smislu, iako one samo posreduju između prodavca i kupca. Kada platforma omogućava prodaju uvezanih dobara male vrijednosti (do 150 EUR), smatra se da je sama izvršila i kupovinu i prodaju tih dobara. Isto važi i kada platforma omogućava prodaju unutar EU od strane stranih prodavaca krajnjim kupcima koji nijesu obveznici PDV-a, pa se i tada platforma tretira kao da je učestvovala u prometu. Na ovaj način se sprečava izbjegavanje plaćanja poreza i obezbjeđuje lakša kontrola e-trgovine.

Član 17 – Ovim članom propisuje se da se određene vrste energije, kao što su električna energija, gas te energija za grijanje i hlađenje, u PDV smislu tretiraju kao materijalna imovina, iako po svojoj prirodi nijesu klasična fizička dobra. Time se omogućava njihovo oporezivanje po pravilima koja važe za isporuku dobara. Takođe se propisuje da se kao materijalna imovina smatraju i određena prava i udjeli povezani sa nekretninama, uključujući udjele u nekretninama, stvarna prava koja omogućavaju korišćenje nekretnine, kao i akcije ili udjele koji faktički daju pravo vlasništva ili posjeda nad nekretninom.

Član 18 – Ovim članom propisuje se da se privatna upotreba dobara koja pripadaju poslovnoj imovini poreskog obveznika tretira kao promet uz naknadu, kako bi se spriječilo izuzimanje dobara iz sistema PDV-a bez oporezivanja kada je pri njihovoj nabavci korišćen odbitak ulaznog PDV-a. Tako se oporezuje i korišćenje dobara za lične potrebe, potrebe zaposlenih ili njihovo otuđenje ispod tržišne vrijednosti, ako je PDV na ta dobra prethodno mogao biti odbijen. Istovremeno se propisuje izuzetak za situacije koje su uobičajene u poslovnoj praksi, pa se ne oporezuju besplatni poslovni uzorci u razumnim količinama, kao ni pokloni male vrijednosti koji se daju povremeno u okviru djelatnosti. Ministarstvu finansija se ostavlja da bliže definiše šta se smatra poklonom male vrijednosti, radi jasne i ujednačene primjene u praksi.

Član 19 – Ovim članom propisuje se da se premještanje dobara od strane poreskog obveznika iz jedne u drugu državu članicu, kada ta dobra čine dio njegove poslovne imovine, u principu smatra isporukom uz naknadu radi oporezivanja PDV-om. Time se obezbjeđuje da se takvi prenosi ne koriste za izbjegavanje oporezivanja u državi odredišta. Istovremeno se propisuju izuzeci kada se takvo premještanje ne smatra isporukom, i to u slučajevima kada se dobra koriste za određene oporezive isporuke u drugoj državi članici, za instalaciju ili montažu, za prodaju u specifičnim okolnostima, za pružanje određenih usluga na dobrima, kao i za privremeno korišćenje u okviru poslovnih aktivnosti ili u režimu privremenog uvoza. Ovim se

omogućava da se normalna poslovna kretanja dobara između država članica ne opterećuju nepotrebnim poreskim obavezama.

Član 20 – Ovim članom propisuje se da se određene situacije unutrašnje upotrebe i raspolaganja poslovnim dobrima tretiraju kao promet uz naknadu, kako bi se obezbijedilo da se PDV obračuna kada su ta dobra ranije bila u sistemu odbitka ulaznog poreza. Time se sprečava da dobra koja su stečena uz pravo na odbitak PDV-a izađu iz poslovnog sistema bez oporezivanja. Prethodno pomenuto obuhvata korišćenje poslovnih dobara za potrebe preduzeća u situacijama kada se PDV ne bi mogao u potpunosti odbiti da su ta dobra kupljena od drugog obveznika, zatim njihovo korišćenje za neoporezivi dio djelatnosti kada je pravo na odbitak naknadno nastalo, kao i zadržavanje dobara nakon prestanka obavljanja oporezive djelatnosti od strane poreskog obveznika ili njegovog nasljednika.

Član 21 – Ovim članom propisuje se da se prenos cjelokupne imovine ili njenog dijela, uključujući i prenos bez naknade ili kao ulog u privredno društvo, ne smatra prometom dobara u smislu PDV-a, pod uslovom da sticalac nastavlja obavljanje oporezive djelatnosti. Na taj način se ovakvi prenosi tretiraju kao kontinuitet poslovanja, a ne kao oporezivi promet, pa se sticalac imovine posmatra kao pravni i poreski nastavak prenosioca. Istovremeno se propisuje obaveza sticaoca da izvrši ispravku prethodno odbijenog ulaznog PDV-a za stečene nepokretnosti, u skladu sa pravilima o korekciji odbitka. Na ovaj način se obezbjeđuje poreska neutralnost i sprječava da se kroz prenos imovine neopravdano zadrže ili prenesu poreske pogodnosti.

Član 22 – Ovim članom propisuje se pojam sticanja dobara unutar Unije, pri čemu se kao osnovni kriterijum utvrđuje sticanje prava raspolaganja nad robom koja se prevozi iz jedne države članice u drugu, čime se definiše trenutak i mjesto nastanka poreske obaveze u prekograničnom prometu. Ovom odredbom se obezbjeđuje jasno razgraničenje između domaćeg prometa i transakcija unutar EU. Pored navedeno, propisuje se i pravo na povraćaj PDV-a u specifičnim situacijama kada pravna lica koja nijesu poreski obveznici u Crnoj Gori uvoze dobra, a zatim ih oporezuju kao sticanje unutar Unije u drugoj državi članici, čime se sprječava dvostruko oporezivanje iste transakcije. Takođe se kao sticanje dobara unutar Unije izjednačavaju određene situacije korišćenja dobara od strane vojnih snaga država članica EU i NATO-a, kada ta dobra nijesu nabavljena po opštim pravilima oporezivanja, čime se uređuje njihov poseban poreski status u okviru međunarodnih aktivnosti i odbrambene saradnje. Pojam sticanja proširen je i na slučajeve premještanja sopstvenih dobara poreskog obveznika iz druge države članice u Crnu Goru radi obavljanja poslovne djelatnosti, uz ovlaštenje ministra finansija da bliže uredi postupak primjene i povraćaja PDV-a.

Član 23 – Ovim članom propisuje se pojam prometa usluga u sistemu PDV-a, tako što se kao usluga definiše svako obavljanje djelatnosti koje ne predstavlja isporuku dobara u smislu ovog zakona. Time se obezbjeđuje jasno razgraničenje između prometa dobara i prometa usluga kao dvije osnovne kategorije oporezivih transakcija. Propisuje se i da se kao promet usluga smatraju i prenosi i korišćenje različitih imovinskih prava, zatim usluge koje se vrše na osnovu akata državnih organa, kao i korišćenje sopstvenih usluga u neposlovne svrhe.

Član 24 – Ovim članom propisuje se kada se korišćenje usluga u neposlovne svrhe smatra prometom usluga uz naknadu u PDV sistemu, kako bi se obezbijedilo da se oporezuje i potrošnja koja izlazi iz okvira ekonomske djelatnosti obveznika. Time se sprečava neoporezivo korišćenje resursa za privatne ili druge vanposlovne potrebe kada je na te resurse prethodno ostvaren odbitak PDV-a. Propisuje se da se takvim prometom smatra i korišćenje poslovnih dobara za obavljanje usluga u svrhe koje nijesu vezane za djelatnost obveznika, kao i besplatno pružanje usluga za lične potrebe, potrebe zaposlenih ili druge vanposlovne namjene. Na ovaj način se obezbjeđuje poreska neutralnost i sprječava izuzimanje iz oporezivanja krajnje potrošnje u okviru poslovnih resursa. Na kraju, daje se ovlaštenje Ministarstvu finansija da bliže uredi način sprovođenja ovog člana, radi precizne i ujednačene primjene u praksi.

Član 25 – Ovim članom propisuje se da se u situacijama kada poreski obveznik posreduje u pružanju usluga u svoje ime, a za račun drugog lica, smatra da je on u PDV smislu i primalac i pružalac te usluge. Na predloženi način se pravno pojednostavljuje posrednički odnos i obezbjeđuje da se promet usluga pravilno oporezuje kroz jednog prepoznatog učesnika u transakciji. Na ovaj način se sprječava izbjegavanje poreskih obaveza kroz posredovanje i obezbjeđuje jasna poreska odgovornost u lancu pružanja usluga.

Član 26 – Ovim članom propisuje se da se elektronske platforme koje posreduju u pružanju određenih usluga, kao što su kratkoročni smještaj ili drumski prevoz putnika unutar Unije, u PDV smislu tretiraju kao da su same izvršile i primile te usluge. Time se platforma uključuje u poreski lanac kako bi se obezbijedila kontrola i naplata PDV-a u digitalno posredovanim uslugama. Propisuje se i izuzetak od tog pravila ako pružalac usluge dostavi svoj PDV identifikacioni broj ili obavijesti platformu da će sam obračunavati i plaćati PDV, čime se omogućava da u određenim slučajevima odgovornost ostane na stvarnom pružaocu usluge. Takođe se precizira da se prevoz putnika posmatra po dionicama unutar Unije, dok se ovo pravilo ne primjenjuje na transakcije koje su već obuhvaćene posebnim poreskim postupkom, čime se izbjegava preklapanje i obezbjeđuje dosljedna primjena PDV sistema.

Član 27 – Ovim članom propisuje se pojam uvoza dobara u sistemu PDV-a, tako što se uvozom smatra svako unošenje dobara u carinsko područje Unije koja nijesu u slobodnom prometu, u skladu sa carinskim propisima. Ovom odredbom se obezbjeđuje da se PDV vezuje za ulazak dobara u ekonomski prostor Unije, gdje nastaje poreska obaveza. Takođe se propisuje da se uvozom smatra i unošenje dobara koja jesu u slobodnom prometu u Uniji, ali potiču iz određenih trećih teritorija koje su obuhvaćene carinskom teritorijom, čime se proširuje poreski obuhvat i precizira tretman specifičnih carinskih situacija.

Član 28 – Ovim članom propisuje se pojam vrijednosnog kupona u sistemu PDV-a, kao instrument koji se koristi kao sredstvo plaćanja za dobra ili usluge, pri čemu su na njemu ili u pratećoj dokumentaciji jasno određeni vrsta dobara ili usluga ili njihov isporučilac. Na ovaj način se obezbjeđuje da se kuponi pravilno prepoznaju kao posebna vrsta prometnog sredstva u poreskom sistemu. Propisuje se i podjela vrijednosnih kupona na jednonamjenske i višenamjenske, u zavisnosti od toga da li su u trenutku izdavanja poznati mjesto oporezivanja i visina PDV-a. Ova razlika je važna za određivanje momenta nastanka poreske obaveze i načina oporezivanja. Pored navedenog, utvrđuje se da vrijednosni kuponi mogu biti u fizičkom ili elektronskom obliku, čime se obezbjeđuje njihova primjena u savremenim digitalnim sistemima plaćanja.

Član 29 – Ovim članom propisuje se način oporezivanja jednonamjenskih vrijednosnih kupona i određuje se momenat kada nastaje promet dobara ili usluga u vezi sa njihovim izdavanjem i korišćenjem. Time se obezbjeđuje da se PDV obračunava već u fazi prenosa kupona, a ne tek prilikom njegove kasnije realizacije. Propisuje se da se prenos jednonamjenskog kupona, kada poreski obveznik djeluje u svoje ime, tretira kao promet dobara ili usluga na koje se kupon odnosi, dok se stvarna isporuka dobara ili usluga ne posmatra kao zaseban oporezivi događaj. Kada posrednik djeluje u ime drugog lica, promet se pripisuje tom drugom poreskom obvezniku. Uređena je i situacija kada isporučilac dobara ili usluga nije izdavalac kupona, pa se u tom slučaju smatra da je isporuka izvršena između isporučioca i izdavaoca kupona, čime se zatvara poreski lanac i obezbjeđuje jasno utvrđivanje poreske obaveze.

Član 30 – Ovim članom propisuje se način oporezivanja višenamjenskih vrijednosnih kupona, pri čemu se utvrđuje da PDV nastaje tek u trenutku stvarne isporuke dobara ili pružanja usluga u zamjenu za kupon. Time se razlikuje ovaj model od jednonamjenskih kupona i obezbjeđuje da se porez veže za stvarnu potrošnju. Propisuje se i da prethodni prometi višenamjenskog kupona, poput njegovog prenosa ili prodaje između posrednika, nijesu predmet PDV-a, čime se izbjegava višestruko oporezivanje u lancu distribucije. Takođe se uređuje da usluge koje prate promet kupona, kao što su distribucija ili promotivne aktivnosti, predstavljaju zasebne oporezive usluge, čime se obezbjeđuje da se svi elementi ekonomske aktivnosti pravilno oporezuju.

Član 31 – Ovim članom propisuje se pravilo za određivanje mjesta prometa dobara kada se isporuka vrši bez otpreme ili prevoza, tako što se kao mjesto oporezivanja uzima lokacija na kojoj se dobro nalazi u trenutku izvršenja prometa. Ovom odredbom obezbjeđuje se jasno i jednostavno utvrđivanje poreske nadležnosti u situacijama kada nema prekograničnog kretanja dobara.

Član 32 – Ovim članom propisuje se pravilo za određivanje mjesta isporuke dobara kada se ona otpremaju ili prevoze, pri čemu se kao osnovno pravilo uzima mjesto početka prevoza, odnosno mjesto odakle roba kreće ka kupcu. Propisuje se i da se u slučaju uvoza dobara iz trećih teritorija ili zemalja, kao i njihove dalje isporuke, mjesto oporezivanja veže za državu članicu uvoza, čime se obezbjeđuje jedinstven poreski tretman u lancu uvoza i daljeg prometa. Uvode se izuzeci za prodaju na daljinu unutar Unije i prodaju dobara uvezenih iz trećih zemalja, gdje se kao mjesto prometa smatra država u kojoj se završava otprema ili prevoz, odnosno krajnje odredište potrošnje, čime se PDV usmjerava ka mjestu potrošnje. Dodatno se precizira da se ova pravila ne primjenjuju na određene posebne kategorije dobara koje već podliježu posebnim režimima oporezivanja.

Član 33 – Ovim članom propisuje se način određivanja kojoj se isporuci pripisuje otprema ili prevoz dobara u situacijama uzastopnih isporuka, kada ista dobra prolaze kroz više subjekata u lancu, a prevoz ide direktno od prvog isporučioca do krajnjeg kupca. Dakle, jasno se utvrđuje koja transakcija nosi element kretanja dobara i određuje mjesto oporezivanja. Propisano je da se prevoz u pravilu pripisuje isporuci koju vrši posrednik u lancu, odnosno lice koje nije prvi dobavljač, ali učestvuje u lancu i organizuje ili vrši prevoz. Izuzetak postoji kada posrednik svom dobavljaču dostavi PDV identifikacioni broj države iz koje roba polazi, kada se prevoz pripisuje toj isporuci, čime se utiče na poreski tretman transakcije. Definisan je pojam posrednika kao lica u lancu koje nije prvi isporučilac, ali samostalno organizuje ili vrši transport dobara, čime se precizno razgraničavaju uloge u lancu isporuke. Konačno, upućuje se da se ova pravila ne primjenjuju u situacijama kada se već primjenjuje poseban režim iz člana 16, pri čemu se tada prevoz pripisuje isporuci koju vrši poreski obveznik koji je u tom režimu tretiran kao dvostruki učesnik u prometu.

Član 34 – Ovim članom propisuje se pravilo za određivanje kome se pripisuje otprema ili prevoz dobara u situacijama kada se, prema članu 16 ovog zakona, elektronska platforma ili sličan posrednik smatra da je sama primila i isporučila dobra. Propisuje se da se u takvim slučajevima prevoz dobara pripisuje isporuci koju vrši taj poreski obveznik koji se tretira kao dobavljač, čime se jasno definiše njegova poreska odgovornost i mjesto oporezivanja.

Član 35 – Ovim članom propisuje se način određivanja mjesta prometa dobara koja se prodaju tokom prevoza putnika u Uniji na brodovima, avionima ili vozovima, kako bi se jasno utvrdilo u kojoj državi članici nastaje poreska obaveza. Kao mjesto oporezivanja uzima se mjesto početka prevoza putnika, čime se obezbjeđuje jednostavno i jednoobrazno pravilo za ovakve transakcije. Propisuje se i šta se smatra dionicom prevoza putnika unutar Unije, odnosno dio putovanja između prvog ukrcavanja i posljednjeg iskrcavanja unutar Unije, bez obzira na eventualna zaustavljanja izvan nje, čime se precizira obuhvat ove odredbe. Takođe, definišu se pojmovi mjesta početka i završetka prevoza putnika, kao i način njihovog utvrđivanja u zavisnosti od rute putovanja, kako bi se spriječile nejasnoće u primjeni pravila.

Član 36 – Ovim članom propisuje se način određivanja mjesta isporuke gasa, električne energije i energije za grijanje ili hlađenje, kako bi se precizno utvrdila država u kojoj nastaje obaveza obračuna PDV-a. Ovom odredbom se uvode posebna pravila za ove specifične oblike prometa koji se ne vezuju za klasično kretanje dobara. Propisuje se da se kod isporuka ka veleprodavcima mjestom isporuke smatra mjesto gdje kupac ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu ili prebivalište, pri čemu se veleprodavac definiše kao lice čija je osnovna djelatnost trgovina ovim energentima i čija je sopstvena potrošnja zanemarljiva. Uređena je i situacija kada isporuka nije obuhvaćena pravilima za veleprodaju, pa se tada kao mjesto oporezivanja uzima mjesto stvarne potrošnje energenata od strane kupca, čime se PDV vezuje za stvarnu potrošnju. Propisuje se da se eventualna nepotrošena količina energenata smatra potrošenom

na mjestu sjedišta ili prebivališta kupca, kako bi se izbjegle poreske praznine i obezbijedilo jasno određivanje poreske jurisdikcije.

Član 37 – Ovim članom propisuje se pravilo za određivanje mjesta oporezivanja kod sticanja dobara unutar Unije, pri čemu se osnovno pravilo veže za mjesto gdje završava otprema ili prevoz dobara sticaocu, odnosno za državu članicu krajnje potrošnje. Propisuje se i korektivno pravilo koje se primjenjuje kada sticalac koristi PDV identifikacioni broj države članice koja nije država krajnjeg odredišta, pa se u tom slučaju, radi sprječavanja izbjegavanja oporezivanja, mjesto sticanja vezuje za tu državu članicu, osim ako se dokaže da je PDV uredno obračunat u državi završetka prevoza. Pored navedenog, propisuje se izuzetak od korektivnog pravila kada se sticanje vrši u svrhu naknadne oporezive isporuke u drugoj državi članici i kada su ispunjene propisane administrativne obaveze, čime se obezbjeđuje pravilna primjena PDV sistema u lancu isporuka.

Član 38 – Ovim članom propisuje se način tretiranja određenih lica u svrhu određivanja mjesta prometa usluga, kako bi se obezbijedila pravilna primjena pravila o oporezivanju u prekograničnim transakcijama. Predviđeno je da se poreskim obveznikom smatra i lice koje, pored oporezivih aktivnosti, obavlja i djelatnosti koje nijesu oporezive PDV-om, čime se takva lica u pogledu primljenih usluga tretiraju kao obveznici radi jasnog utvrđivanja poreskog režima. Takođe se utvrđuje da se pravno lice koje nije poreski obveznik, ali je registrovano za potrebe PDV-a, smatra poreskim obveznikom za potrebe primjene pravila o mjestu prometa usluga, čime se obezbjeđuje dosljednost i izbjegavanje poreskih nejasnoća u praksi.

Član 39 – Ovim članom propisuje se osnovno pravilo za određivanje mjesta prometa usluga, koje zavisi od toga da li se usluga pruža poreskom obvezniku ili licu koje to nije. Na taj način se uspostavlja jasna veza između mjesta oporezivanja i mjesta gdje su učesnici u prometu stvarno poslovno ili lično locirani. Predviđeno je da se kod usluga pruženih poreskom obvezniku kao mjesto prometa uzima njegovo sjedište, odnosno stalna poslovna jedinica ako je ona stvarni primalac usluge, a u nedostatku tih elemenata uzima se prebivalište ili uobičajeno boravište, čime se precizno određuje poreska nadležnost u poslovnim transakcijama. Uređuje se i situacija kod usluga pruženih licima koja nijesu poreski obveznici, gdje se kao mjesto prometa uzima mjesto sjedišta pružaoca usluge, odnosno njegova stalna poslovna jedinica ili prebivalište ako sjedište ne postoji, čime se obezbjeđuje jednostavno i stabilno pravilo za oporezivanje u tim slučajevima.

Član 40 – Ovim članom propisuje se način određivanja mjesta prometa usluga posredovanja kada se one pružaju licima koja nijesu poreski obveznici, kako bi se poreska obaveza vezala za samu transakciju na koju se posredovanje odnosi. Predviđeno je da se kod klasičnih usluga posredovanja kao mjesto prometa uzima mjesto gdje je izvršena osnovna transakcija za koju se posrednik angažuje, čime se obezbjeđuje da se PDV veže za stvarnu lokaciju ekonomskog događaja.

Član 41 – Ovim članom propisuje se da se mjesto prometa usluga vezanih za nepokretnosti određuje prema mjestu gdje se nepokretnost stvarno nalazi, jer se takve usluge neposredno odnose na određenu lokaciju i ekonomsku vrijednost vezanu za zemljište ili objekat. Propisuje se i širok obuhvat usluga koje se smatraju uslugama vezanim za nepokretnosti, uključujući posredovanje u prometu nepokretnosti, usluge smještaja, davanje prava korišćenja, procjene vrijednosti, kao i građevinske i stručne usluge poput arhitektonskog projektovanja i nadzora, čime se obezbjeđuje da sve usluge koje su suštinski vezane za nepokretnost budu oporezovane u mjestu njenog položaja. Definisan je pojam nepokretnosti, kojim se obuhvataju zemljište, objekti i njihovi posebni dijelovi, u skladu sa propisima o katastru, čime se obezbjeđuje pravna jasnoća i jedinstvena primjena ovog pravila u praksi.

Član 42 – Ovim članom propisuje se da se mjesto prometa usluga prevoza putnika određuje prema mjestu gdje se prevoz stvarno obavlja, odnosno prema relaciji i udaljenosti koju putnici prelaze. Time se obezbjeđuje da se PDV raspoređuje srazmjerno korišćenju prevozne usluge na teritoriji na kojoj se ona stvarno vrši.

Član 43 – Ovim članom propisuje se način određivanja mjesta prometa usluga prevoza dobara kada se one pružaju licima koja nijesu poreski obveznici, kako bi se obezbijedilo pravilno i srazmjerno oporezivanje u zavisnosti od rute prevoza. Propisuje se da se, kod prevoza dobara koji nije unutar Unije, mjesto pružanja usluge određuje prema stvarno pređenoj udaljenosti, čime se PDV raspoređuje proporcionalno korišćenju usluge na različitim teritorijama. Za prevoz dobara unutar Unije kao mjesto prometa uzima se mjesto početka prevoza, čime se uvodi jednostavnije pravilo za prekogranične relacije. Definisani su pojmovi prevoza unutar Unije, mjesta početka i završetka prevoza, kako bi se precizno utvrdio obim primjene ovog člana. U konačnom, propisuje se da se PDV ne obračunava na dio prevoza koji se odvija van teritorije Unije kada je riječ o licima koja nijesu poreski obveznici.

Član 44 – Ovim članom propisuje se način određivanja mjesta prometa usluga koje se odnose na pristup i učešće na kulturnim, umjetničkim, obrazovnim, sportskim i sličnim događajima, kao i pratećim organizacionim i pomoćnim uslugama, u zavisnosti od toga da li se usluga pruža fizički ili putem digitalnih kanala. Predviđeno je da se kod usluga koje se fizički pružaju poreskom obvezniku mjesto prometa određuje prema mjestu gdje se događaj stvarno održava, dok se kod virtuelnog učešća uzima mjesto prebivališta ili uobičajenog boravišta primaoca usluge, čime se uvodi pravilo koje prati realnu potrošnju usluge. Isto pravilo primjenjuje se i kada se iste vrste usluga pružaju licima koja nijesu poreski obveznici, pri čemu se kao mjesto prometa uzima lokacija održavanja događaja, odnosno prebivalište ili boravište u slučaju virtuelnog pristupa, čime se obezbjeđuje dosljedno oporezivanje bez obzira na način pružanja usluge.

Član 45 – Ovim članom propisuje se da se mjesto prometa pomoćnih usluga u prevozu, kao što su utovar, istovar, pretovar i rukovanje robom, kao i usluga stručnih procjena vrijednosti i radova na pokretnoj imovini kada se pružaju licima koja nijesu poreski obveznici, određuje prema mjestu gdje su te usluge stvarno izvršene. Na taj način se obezbjeđuje da se PDV veže za teritoriju na kojoj se fizički odvija ekonomska aktivnost i gdje nastaje stvarna potrošnja usluge.

Član 46 – Ovim članom propisuje se da se mjesto prometa usluga pripremanja i usluživanja hrane i pića određuje prema mjestu gdje se usluga stvarno izvršava, jer se radi o uslugama koje su neposredno vezane za fizičku lokaciju i potrošnju na licu mjesta. Propisuje se i poseban režim za slučajeve kada se ove usluge pružaju na brodovima, avionima ili vozovima tokom prevoza putnika unutar Unije, gdje se kao mjesto oporezivanja uzima mjesto početka prevoza, čime se uvodi jedinstveno pravilo za usluge koje prate putovanje. Takođe se preciziraju pojmovi dijela prevoza unutar Unije, mjesta početka i završetka prevoza putnika, kako bi se jasno odredio obuhvat primjene ovog pravila i spriječile nejasnoće u prekograničnim situacijama.

Član 47 – Ovim članom propisuje se da se mjesto prometa usluga kratkoročnog iznajmljivanja prevoznih sredstava određuje prema mjestu gdje se prevozno sredstvo fizički stavlja na raspolaganje korisniku, jer se radi o uslugama koje su neposredno vezane za lokaciju preuzimanja. Predviđeno je da se kratkoročnim iznajmljivanjem smatra korišćenje do 30 dana, odnosno do 90 dana za plovne objekte, čime se jasno razgraničava kratkoročni i dugoročni najam u poreskom smislu. Za dugoročno iznajmljivanje prevoznih sredstava licima koja nijesu poreski obveznici, mjesto prometa se vezuje za prebivalište ili uobičajeno boravište korisnika, čime se oporezivanje usmjerava ka mjestu potrošnje. Izuzetno, kod dugoročnog iznajmljivanja rekreativnih plovni objekata, mjesto prometa se određuje prema mjestu gdje se plovni objekat stavlja na raspolaganje ili prema sjedištu, stalnoj poslovnoj jedinici ili prebivalištu pružaoca usluge, čime se uvodi fleksibilno pravilo radi pravilnog oporezivanja u specifičnim slučajevima.

Član 48 – Ovim članom propisuje se da se mjesto prometa telekomunikacionih, emitterskih i elektronskih usluga licima koja nijesu poreski obveznici određuje prema mjestu gdje primalac usluge ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište, čime se oporezivanje vezuje za mjesto stvarne potrošnje usluge. Propisuje se i razgraničenje između elektronskih usluga i obične komunikacije, tako što se razmjena informacija putem elektronske pošte ne smatra

elektronskom uslugom u smislu ovog zakona, čime se izbjegava širenje pojma na svakodnevnu komunikaciju. Detaljno se definišu telekomunikacione i elektronske usluge, pri čemu se telekomunikacione usluge odnose na prenos signala i informacija putem različitih mreža, dok elektronske usluge obuhvataju širok spektar digitalnih sadržaja i usluga, uključujući hosting, softver, multimediju, igre i onlajn emitovanje, kao i usluge učenja na daljinu, čime se obezbjeđuje jasno razgraničenje i savremena poreska klasifikacija digitalnih usluga.

Član 49 – Ovim članom propisuje se da se mjesto prometa određenih vrsta usluga, kada se pružaju licima koja nijesu poreski obveznici, određuje prema mjestu gdje ta lica imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište, čime se oporezivanje veže za mjesto stvarne potrošnje usluge. Predviđen je širok obuhvat usluga na koje se ovo pravilo primjenjuje, uključujući prava intelektualne svojine, oglašavanje, profesionalne i savjetodavne usluge, finansijske i osiguravajuće usluge, kao i usluge ustupanja osoblja i iznajmljivanja pokretnih stvari, čime se obezbjeđuje jedinstveno poresko pravilo za niz ekonomskih i stručnih djelatnosti. Pomenutim pravilom obuhvataju se i usluge koje se odnose na pristup i korišćenje infrastrukturnih mreža, kao što su gas, električna energija i sistemi grijanja ili hlađenja, uključujući i povezane usluge, čime se osigurava da se i ove specifične usluge oporezuju prema mjestu korisnika.

Član 50 – Ovim članom predlaže se uvođenje pravila prema kojem se, radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja ili neoporezivanja usluga, mjestom prometa određenih usluga može smatrati mjesto njihove stvarne upotrebe i korišćenja. Dato je ovlašćenje Ministarstvu finansija da bliže uredi slučajeve u kojima se mjesto prometa usluga, nezavisno od opštih pravila za određivanje mjesta oporezivanja, može smatrati da se nalazi izvan Evropske unije kada se usluge stvarno koriste van Evropske unije, odnosno u Crnoj Gori kada se usluge stvarno koriste na njenoj teritoriji, čime se obezbjeđuje pravilno oporezivanje usluga u skladu sa njihovom stvarnom ekonomskom upotrebom.

Član 51 – Ovim članom propisuje se poseban prag za primjenu pravila o mjestu oporezivanja kod telekomunikacionih, elektronskih i usluga emitovanja, kao i prodaje dobara na daljinu, kada ih isporučuje poreski obveznik iz Crne Gore licima u drugim državama članicama koja nijesu poreski obveznici. Propisuje se da se navedena posebna pravila ne primjenjuju dok ukupna vrijednost isporuka ne pređe 10.000 eura, ali i da poreski obveznik može dobrovoljno izabrati primjenu opštih pravila o mjestu oporezivanja, pri čemu je taj izbor obavezujući na period od dvije godine. Takođe se uređuje situacija kada se prag prekorači tokom godine, kada se od tog trenutka primjenjuju opšta pravila o mjestu oporezivanja, kao i obaveza vođenja evidencije o relevantnim prekograničnim isporukama radi kontrole ispunjenosti uslova.

Član 52 – Ovim članom propisuje se način određivanja mjesta uvoza dobara u sistemu PDV-a, tako što se kao osnovno pravilo uzima država članica na čijoj se teritoriji dobra nalaze u trenutku njihovog unošenja u Evropsku uniju. Istim članom propisuje se i izuzetak za situacije kada se dobra, po ulasku u Uniju, stavljaju u posebne carinske ili poreske postupke (kao što su privremeni uvoz, skladištenje ili tranzit), pri čemu se mjesto uvoza određuje tek u trenutku prestanka tih postupaka, odnosno u državi gdje roba konačno izlazi iz posebnog režima. Uređuje se i posebna situacija za dobra koja su već u slobodnom prometu, ali se stavljaju u određene postupke iz zakona, gdje se kao mjesto uvoza takođe uzima država članica u kojoj ti postupci prestaju, čime se obezbjeđuje precizno i dosljedno utvrđivanje poreske nadležnosti.

Član 53 – Ovim članom propisuje se osnovno značenje oporezivog događaja i trenutka nastanka obaveze obračuna PDV-a, kako bi se jasno utvrdio momenat u kojem nastaje poreska obaveza. Propisuje se da je oporezivi događaj svaki događaj koji ispunjava zakonske uslove za nastanak PDV obaveze, čime se definiše pravni osnov za oporezivanje određene transakcije. Propisano je da obaveza obračuna PDV-a nastaje u trenutku kada poreski organ stiče pravo da zahtijeva plaćanje PDV-a od poreskog obveznika, bez obzira na to kada će plaćanje stvarno biti izvršeno.

Član 54 – Ovim članom propisuje se osnovno pravilo da oporezivi događaj i obaveza obračuna PDV-a nastaju u trenutku isporuke dobra, odnosno pružanja usluge, čime se jasno određuje momenat nastanka poreske obaveze u redovnim transakcijama. Predviđeno je da se kod

kontinuiranih isporuka i usluga sa uzastopnim fakturisanjem smatra da su prometi izvršeni po isteku obračunskog perioda na koji se odnose računi ili plaćanja, pri čemu taj period ne može biti duži od jedne godine, čime se obezbjeđuje redovno poresko razgraničenje. Uređena su posebna pravila za dugotrajne isporuke dobara i usluga, uključujući mjesečno ili godišnje obračunavanje, kao i situacije kada se plaćanje izvrši unaprijed, kada PDV nastaje u trenutku prijema avansa. Predviđen je poseban tretman za određene vrste isporuka i premještanja dobara unutar Unije, gdje obaveza obračuna nastaje u trenutku izdavanja računa ili istekom propisanih rokova, kao i izuzeci od opštih pravila za takve transakcije.

Član 55 – Ovim članom propisuje se poseban trenutak nastanka oporezivog događaja i obaveze obračuna PDV-a u specifičnim situacijama kada se primjenjuje pravilo o elektronskim platformama iz člana 16 ovog zakona. Za razliku od opšteg pravila koje vezuje PDV za trenutak isporuke dobra, u ovim slučajevima ključni trenutak je prihvatanje plaćanja, jer se tada smatra da je transakcija faktički realizovana kroz posredovanje platforme. Time se uvodi jasniji i praktičniji kriterijum za oporezivanje kod digitalnih posrednika i sličnih modela prodaje.

Član 56 – Ovim članom propisuje se kada nastaje oporezivi događaj i obaveza obračuna PDV-a kod sticanja dobara iz druge države u Crnoj Gori. Oporezivanje se veže za trenutak kada se sticanje stvarno smatra izvršenim, odnosno kada bi se slična isporuka u Crnoj Gori tretirala kao promet dobara. Na taj način se obezbjeđuje usklađeno postupanje u domaćem i prekograničnom prometu. Takođe, obaveza obračuna PDV-a precizira se kroz trenutak izdavanja računa ili, ako on izostane, kroz protek propisanog roka, čime se sprječava odlaganje poreske obaveze.

Član 57 – Ovim članom propisuje se kada nastaje oporezivi događaj i kada PDV postaje naplativ kod uvoza dobara u Crnu Goru. Osnovno pravilo je da se PDV obračunava u trenutku samog uvoza, kada roba ulazi u poreski sistem države. Međutim, ako su dobra prethodno stavljena u određene carinske ili slične režime (npr. privremeni uvoz ili posebni postupci), obaveza plaćanja PDV-a se odlaže do trenutka kada ti režimi prestanu da važe. Na taj način se uspostavlja usklađenost između carinskog i poreskog tretmana robe, a kod roba koje podliježu posebnim dažbinama, trenutak oporezivanja se veže za nastanak obaveze plaćanja tih dažbina.

Član 58 – Ovim članom propisuje se način određivanja poreske osnovice za PDV, odnosno šta sve ulazi u osnovu na koju se obračunava porez. Prema pravilu, osnovicu čini ukupna vrijednost koju isporučilac dobija ili treba da dobije za isporučena dobra ili usluge, bez obzira da li je plaćanje u novcu ili u drugom obliku, uz uključivanje svih dodatnih troškova koji prate promet. Ovim članom se dalje razrađuju posebne situacije kao što su razmjena dobara, transakcije bez tržišne naknade, odnosi povezanih lica i premještanje dobara, gdje se poreska osnovica često utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti ili troškovima, kako bi se spriječilo vještačko umanjivanje poreza. Takođe se definiše šta se ne uračunava u osnovicu, poput određenih popusta i prolaznih troškova, kao i pravila za ispravku osnovice u slučaju naknadnih promjena, nenaplativih potraživanja ili izmjene cijene. Na predloženi način se članom uspostavlja detaljan i sveobuhvatan okvir koji omogućava da se PDV obračunava pravično, u skladu sa stvarnim ekonomskim odnosom između učesnika u prometu.

Član 59 – Ovim članom propisuje se način utvrđivanja poreske osnovice kod prenosa cijelog preduzeća ili njegovog samostalnog dijela (pogona), tako što se ukupna vrijednost ne posmatra kao jedna cjelina, već se razlaže na pojedinačne stavke koje se prenose, a njihov zbir predstavlja ukupnu naknadu, uz izuzimanje vrijednosti nepokretnosti koje se posebno oporezuju. Preuzete obaveze (dugovi) ne umanjuju poresku osnovicu, pa se ne mogu koristiti za smanjenje PDV obaveze. Takođe se uvodi važno pravilo poreske neutralnosti: ako kupac ima pravo da u potpunosti odbije obračunati PDV kao ulazni porez, tada se na prenos uopšte ne plaća PDV, pa se takva transakcija tretira kao neoporeziva.

Član 60 – Ovim članom propisuje se kako se određuje poreska osnovica kod sticanja dobara unutar Evropske unije, tako što se ona usklađuje sa pravilima koja važe za domaće isporuke istih dobara u Crnoj Gori. Na taj način se obezbjeđuje da se prekogranične transakcije ne

tretiraju povoljnije ili nepovoljnije od domaćih, već da imaju uporediv poreski tretman. U situacijama kada nije moguće utvrditi stvarnu cijenu, osnovica se određuje prema nabavnoj vrijednosti sličnih dobara ili troškovima u trenutku isporuke. U osnovicu se obavezno uključuju i akcize koje su povezane sa tim dobrima, jer one predstavljaju dio ukupnog ekonomskog opterećenja transakcije. Ako sticalac naknadno ostvari povraćaj plaćene akcize u drugoj državi članici, tada se poreska osnovica odgovarajuće umanjuje, kako bi se izbjeglo dvostruko oporezivanje istog iznosa.

Član 61 – Ovim članom propisuje se način utvrđivanja poreske osnovice kod uvoza dobara, pri čemu se kao polazna tačka uzima carinska vrijednost utvrđena prema carinskim propisima. Na tu vrijednost se zatim dodaju svi prateći troškovi i dažbine koji nastaju prije ili prilikom uvoza, poput akciza, carina, prevoza, osiguranja i sličnih izdataka, kako bi se obuhvatila ukupna stvarna vrijednost robe do njenog dolaska u Uniju. Istovremeno, član precizira i šta se ne uključuje u osnovicu, kao što su određeni popusti i rabati koji su već uračunati u trenutku uvoza. Posebno je uređena i situacija ponovnog uvoza prethodno izvezenih dobara radi dorade ili popravke, gdje se osnovica ograničava samo na vrijednost izvršenih usluga oplemenjivanja, dok se u ostalim slučajevima primjenjuje opšte pravilo carinske vrijednosti.

Član 62 – Ovim članom propisuje se način preračunavanja vrijednosti za potrebe obračuna PDV-a kada je iznos transakcije izražen u stranoj valuti. Kod uvoza dobara primjenjuju se carinski propisi i kurs koji se koristi za utvrđivanje carinske vrijednosti, kako bi se obezbijedila usklađenost sa carinskim sistemom. Za sve ostale transakcije koje nijesu uvoz, vrijednost se preračunava u euro prema kursu koji važi u trenutku nastanka obaveze obračuna PDV-a, odnosno prema najrelevantnijem tržišnom kursu u Crnoj Gori ili kursu koji se na njega oslanja. Kao alternativa, poreski obveznik može koristiti i kurs Evropske centralne banke na dan nastanka poreske obaveze, čime se daje određena fleksibilnost u primjeni.

Član 63 – Ovim članom propisuje se pravilo o tome koja se stopa PDV-a primjenjuje i u kojem trenutku se ona određuje. Osnovno pravilo je da se PDV obračunava po stopi koja važi u trenutku nastanka oporezivog događaja, čime se obezbjeđuje vremenska usklađenost između nastanka obaveze i važeće poreske politike. Međutim, za određene specifične situacije, poput sticanja dobara unutar Unije i određenih slučajeva uvoza, kao relevantan trenutak uzima se trenutak nastanka obaveze obračuna PDV-a, a ne sam oporezivi događaj. Takođe se jasno naglašava da se i kod prekograničnih transakcija primjenjuje domaća stopa PDV-a za odgovarajuću vrstu dobara ili usluga u Crnoj Gori, čime se obezbjeđuje dosljedna primjena poreskog sistema.

Član 64 – Ovim članom propisuje se osnovna stopa PDV-a i način njene primjene u poreskom sistemu. Kao opšte pravilo, PDV se obračunava po stopi od 21% na sav promet dobara, usluga i uvoz dobara, što predstavlja standardnu poresku obavezu u Crnoj Gori. Istovremeno se uvodi i sistem izuzetaka, pa se za određene vrste dobara i usluga primjenjuju snižene ili nulta stopa PDV-a, u zavisnosti od njihove prirode i poreskog tretmana propisanog zakonom. Na taj način se uspostavlja jedinstven okvir u kojem je opšta stopa pravilo, a niže ili nulte stope predstavljaju izuzetke koji se primjenjuju samo u jasno određenim slučajevima.

Član 65 – Ovim članom propisuje se primjena sniženih stopa PDV-a na određene vrste dobara, usluga i uvoza, u zavisnosti od njihove društvene i ekonomske važnosti. Na predloženi način se dio osnovnih životnih potreba, kao i pojedine javno značajne usluge, oporezuju po nižoj stopi od opšte, kako bi se smanjilo poresko opterećenje krajnjih potrošača. Snižena stopa od 7% primjenjuje se na osnovne prehrambene proizvode, lijekove, medicinska sredstva, udžbenike, vodu za piće, javni prevoz, komunalne i pogrebne usluge, kao i na određene proizvode i inpute u poljoprivredi i zaštiti bilja. Snižena stopa od 15% odnosi se na knjige i publikacije, turistički smještaj i ugostiteljske usluge, kulturne i sportske sadržaje, kao i pojedine profesionalne i umjetničke djelatnosti, uz dodatne izuzetke koji se precizno definišu zakonom. Ovim rješenjem se postiže balans između fiskalnih ciljeva države i socijalne politike, kroz smanjenje poreskog opterećenja na proizvode i usluge od šireg društvenog interesa.

Član 66 – Ovim članom se propisuje da se PDV po stopi od 7% primjenjuje na promet lijekova i medicinskih sredstava utvrđenih listom koju odlukom donosi Vlada.

Član 67 – Ovaj član propisuje da su od plaćanja PDV-a oslobođene određene djelatnosti od javnog interesa, odnosno usluge i isporuke dobara koje imaju socijalni, zdravstveni, obrazovni, kulturni, sportski, vjerski ili sličan društveni značaj, kao i pojedine usluge javnog sektora i neprofitnih organizacija. U tom smislu oslobođenje obuhvata, između ostalog, javne poštanske usluge (osim komercijalnih), bolničku i medicinsku njegu, usluge zubnih tehničara i medicinskih profesija, socijalnu zaštitu i usluge domova za starija lica, obrazovanje na svim nivoima, stručno osposobljavanje i privatnu nastavu, vjerske usluge, usluge i isporuke dobara koje pružaju neprofitne organizacije u oblasti kulture, sporta, politike, sindikalnog i građanskog djelovanja, kao i usluge javnog radiodifuznog servisa, uz određene izuzetke za komercijalne aktivnosti. Oslobođenje se, međutim, ne primjenjuje ako te isporuke nijesu neophodne za osnovnu djelatnost oslobođenih subjekata ili ako im je osnovna svrha ostvarivanje dodatnih prihoda kroz tržišno konkurentne aktivnosti, jer bi u tom slučaju došlo do narušavanja konkurencije.

Član 68 – Ovaj član propisuje oslobođenje od plaćanja PDV-a za određene finansijske, osiguravajuće i srodne usluge, kao i za pojedine prometne transakcije u oblasti nepokretnosti i zakupa. Tako su od PDV-a oslobođene usluge osiguranja i reosiguranja, uključujući posredničke usluge u osiguranju, kao i širok spektar bankarskih i finansijskih usluga poput odobravanja i upravljanja kreditima, platnog prometa, depozita, štednih i bankarskih računa, investicionih i hartija od vrijednosti, upravljanja investicionim fondovima, kao i određenih poštanskih i administrativnih instrumenata, te usluga igara na sreću. Takođe, oslobođenje obuhvata promet nepokretnosti, osim prvog prenosa prava svojine na novoizgrađenim objektima i građevinskom zemljištu od strane poreskih obveznika, kao i promet zemljišta (osim građevinskog), te dugoročni zakup stambenih objekata, stanova i stambenog prostora, kao i zakupa poljoprivrednog zemljišta i šuma, uz određene izuzetke. Međutim, oslobođenje se ne primjenjuje na hotelski smještaj i slične ugostiteljske usluge, iznajmljivanje parking prostora, mašina i opreme, kao ni sefova. Zakonom je predviđeno i da se određeni vidovi neprekidnog iznajmljivanja smještaja do 30 noćenja tretiraju kao hotelske usluge i shodno tome ne uživaju ovo oslobođenje, dok poreski obveznik ima mogućnost izbora oporezivanja kod prometa nepokretnosti i zemljišta, pod uslovom da kupac ima pravo na puni odbitak ulaznog PDV-a.

Član 69 – Ovim članom se propisuje da su od plaćanja PDV-a oslobođene isporuke dobara koja se koriste isključivo za obavljanje djelatnosti oslobođenih PDV-a iz člana 67 i člana 68 ovog zakona, pod uslovom da za ta dobra nije postojalo pravo na odbitak PDV-a prilikom njihovog sticanja. Takođe, oslobođenje se odnosi i na isporuke dobara za koja u trenutku njihove nabavke ili upotrebe nije bilo dozvoljeno pravo na odbitak PDV-a u skladu sa članom 97 ovog zakona.

Član 70 – Ovim članom propisuje se da su od plaćanja PDV-a oslobođene isporuke dobara i pružanje usluga u specifičnim situacijama kada se poreski obveznik, u skladu sa članom 16 stav 2 (za dobra) i članom 26 (za usluge) ovog zakona, smatra da istovremeno prima i sam sebi isporučuje dobra ili usluge. U tim slučajevima, iako se smatra da je izvršen promet između dva subjekta, poreski obveznik se tretira kao da je i primalac i isporučilac iste transakcije, pa se takvi prometi oslobađaju od PDV-a kako bi se izbjeglo dvostruko oporezivanje unutar iste ekonomske radnje.

Član 71 – Ovim članom se propisuje da je od plaćanja PDV-a oslobođena isporuka dobara koja se otpremaju ili prevoze iz Crne Gore u drugu državu članicu, kada su ispunjeni uslovi da se radi o tzv. isporuci unutar Unije, odnosno da dobra isporučuje ili prevozi prodavac, kupac ili treće lice za njihov račun, a primalac je poreski obveznik ili pravno lice koje nije poreski obveznik, ali djeluje kao takvo u drugoj državi članici, pri čemu je identifikovano za potrebe PDV-a i dobavljaču je dostavilo svoj PDV identifikacioni broj. Ovo oslobođenje se ne primjenjuje ako dobavljač nije ispunio propisane obaveze izvještavanja o transakcijama unutar Unije ili ako podaci nijesu tačni, osim ako može opravdati propuste na prihvatljiv način. Pored

toga, oslobođenje obuhvata i isporuke novih prevoznih sredstava koja se otpremaju u drugu državu članicu, zatim isporuke dobara koja podliježu akcizama ako su otpremljena u skladu sa akciznim propisima, kao i prenose dobara između država članica koji bi bili oslobođeni da su izvršeni u okviru standardne isporuke između poreskih obveznika.

Član 72 – Ovim članom se propisuju izuzeci od primjene oslobođenja za isporuke dobara unutar Unije iz člana 71 ovog zakona, odnosno definišu se situacije u kojima se navedeno oslobođenje ne može koristiti. Tako se oslobođenje ne primjenjuje na isporuke koje vrše poreski obveznici koji su u državi članici isporuke obuhvaćeni režimom oslobođenja za male obveznike, kao ni na isporuke dobara poreskim obveznicima ili pravnim licima koja nijesu poreski obveznici, a čija sticanja unutar Unije ne podliježu PDV-u u skladu sa propisanim pravilima. Takođe, oslobođenje se ne primjenjuje na isporuke dobara koja podliježu akcizama kada ih vrše mali poreski obveznici u državi članici isporuke. Dodatno, isključene su i isporuke dobara koje se oporezuju u okviru posebnih režima kao što su oporezivanje marže ili prodaja na javnoj licitaciji, kao i isporuke polovnih prevoznih sredstava koje se oporezuju po posebnim prelaznim pravilima. Na ovaj način se precizira da se sistem oslobođenja za isporuke unutar EU ne može koristiti u slučajevima koji su već obuhvaćeni posebnim poreskim režimima ili kada postoji rizik neujednačene primjene PDV pravila između država članica.

Član 73 – Ovim članom se propisuje da je od plaćanja PDV-a oslobođeno sticanje dobara unutar Unije u određenim situacijama kada bi ista ta dobra, da su isporučena u Crnoj Gori, bila u potpunosti oslobođena PDV-a, odnosno kada bi njihov uvoz u Crnu Goru bio oslobođen PDV-a u slučajevima propisanim zakonom, kao i kada bi sticalac u svakom slučaju imao pravo na puni povraćaj PDV-a koji bi bio dužan platiti na takvo sticanje. Ovim članom se obezbjeđuje poreska neutralnost u prekograničnom prometu dobara unutar Unije, jer se PDV ne naplaćuje u situacijama kada bi on bio oslobođen ili u potpunosti povraćen i u domaćem prometu ili pri uvozu.

Član 74 – Ovim članom se uređuje tzv. „trostrani posao“ u PDV sistemu, odnosno posebna situacija u kojoj učestvuju tri poreska obveznika iz tri različite države članice, pri čemu se ista dobra direktno otpremaju od prvog isporučioца do posljednjeg kupca, bez fizičkog zadržavanja kod srednjeg učesnika. U tom slučaju, sticanje dobara unutar Unije u Crnoj Gori može biti oslobođeno PDV-a ako je srednji učesnik u transakciji poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori, ali je registrovan za PDV u drugoj državi članici, i ako dobra nabavlja radi dalje isporuke u Crnoj Gori, pri čemu se ona direktno prevoze iz druge države članice ka krajnjem primaocu. Takođe je uslov da je krajnji primalac poreski obveznik ili pravno lice registrovano za PDV u Crnoj Gori, te da on, u skladu sa zakonom, obračunava i plaća PDV na tu isporuku. Na ovaj način se pojednostavljuje oporezivanje u lancu transakcija unutar EU i izbjegava višestruko registrovanje i oporezivanje istog prometa.

Član 75 – Ovim članom se propisuje da su od plaćanja PDV-a oslobođene određene specifične transportne usluge unutar Unije, i to prije svega prevoz dobara na i između ostrva koja pripadaju autonomnim teritorijama Azora i Madeire, kao i između samih tih ostrva, čime se uzimaju u obzir geografske i logističke specifičnosti ovih područja. Takođe, oslobođenje obuhvata i usluge međunarodnog prevoza putnika, ali se ono ne primjenjuje na drumski i željeznički prevoz, koji su izričito isključeni iz ove odredbe. Zakon daje ovlašćenje ministru finansija da podzakonskim aktom detaljnije uredi način sprovođenja ovog člana, naročito u dijelu koji se odnosi na primjenu oslobođenja kod međunarodnog prevoza putnika.

Član 76 – Ovim odredbama propisano je da je PDV oslobođen za određene finansijske, osiguravajuće i imovinske transakcije, kao i za pojedine oblike zakupa i prometa nepokretnosti. Oslobođenje obuhvata usluge osiguranja i reosiguranja, uključujući posredničke usluge u osiguranju, kao i širok spektar bankarskih i finansijskih usluga poput odobravanja i upravljanja kreditima, garancijama i drugim finansijskim instrumentima, platnog prometa, depozita, čekova i drugih instrumenata plaćanja, prometa hartija od vrijednosti (uključujući akcije, obveznice i udjele), izdavanja i trgovanja novcem koji predstavlja zakonsko sredstvo plaćanja, upravljanja investicionim fondovima, poštanskih markica po nominalnoj vrijednosti, kao i usluga igara na

sreću. Takođe, oslobođen je promet nepokretnosti, osim prvog prenosa prava svojine na novoizgrađenim objektima i prometa građevinskog zemljišta od strane poreskog obveznika, zatim promet zemljišta, osim građevinskog zemljišta, kao i davanje u zakup ili podzakup stambenih objekata za stalno stanovanje duže od 60 dana te zakup poljoprivrednog zemljišta i šuma pod određenim uslovima. Međutim, oslobođenje se ne primjenjuje na određene izuzetke, pa su oporezivi usluge smještaja u hotelima i sličnim objektima, iznajmljivanje parking prostora, trajno instalirane opreme i mašina te sefova.

Član 77 – Ovim odredbama propisano je da su PDV-a oslobođene određene izvozne transakcije i s njima povezane usluge. Oslobođenje obuhvata isporuke dobara koja isporučilac ili drugo lice za njegov račun otprema ili prevozi iz Crne Gore izvan Evropske unije, kao i isporuke dobara koje izvan Unije iznose sami kupci koji nijesu osnovani u Crnoj Gori ili treća lica za njihov račun, uz izuzetak goriva i dobara namijenjenih opremanju i snabdijevanju privatnih prevoznih sredstava za ličnu upotrebu. Takođe su oslobođene isporuke dobara ovlašćenim tijelima koja ih izvoze u okviru humanitarnih, dobrotvornih ili obrazovnih aktivnosti izvan Unije, kao i usluge, uključujući prevozne i pomoćne usluge, koje su direktno povezane sa izvozom ili uvozom dobara, osim usluga koje su već oslobođene po drugim odredbama zakona. Kada je riječ o robi koju putnici iznose u ličnom prtljagu, oslobođenje se primjenjuje samo ako putnik nema prebivalište ili uobičajeno boravište u Uniji, ako je vrijednost isporuke veća od 175 eura sa PDV-om, ako su dobra izvezena u roku od tri mjeseca od isporuke i ako postoji dokaz o izvozu potvrđen od strane carinskog organa, pri čemu se prebivalište utvrđuje na osnovu identifikacionih dokumenata. Oslobođenje se ostvaruje nakon što isporučilac pribavi dokaz o izvozu, uz mogućnost naknadne ispravke već obračunatog poreza, dok se isto ne primjenjuje na naftne derivate, a za određene isporuke ovlašćenim tijelima pravo na oslobođenje se ostvaruje putem postupka povraćaja PDV-a.

Član 78 – Ovim odredbama propisano je da je PDV oslobođeno pružanje usluga koje se obavljaju na pokretnoj imovini koja je prethodno stečena ili uvezena u Crnu Goru radi izvođenja tih usluga, pod uslovom da se ta imovina otprema ili prevozi iz Crne Gore u druge države članice Evropske unije ili izvan nje od strane pružaoca usluge, korisnika koji nije osnovan u Crnoj Gori ili trećeg lica koje djeluje za njihov račun. Dakle, oslobođenje se odnosi na situacije prekograničnog kretanja pokretne imovine u okviru obavljanja usluga na njoj, pri čemu je ključni uslov da je roba uvezena ili unesena u Crnu Goru isključivo radi obrade, popravke ili sličnih usluga, nakon čega se vraća ili dalje otprema van zemlje. Za ostvarivanje ovog oslobođenja neophodno je da poreski obveznik posjeduje odgovarajuću dokumentaciju u skladu sa carinskim propisima, koja potvrđuje ispunjenost uslova za primjenu oslobođenja.

Član 79 – Ovim odredbama propisano je da su PDV-a oslobođene isporuke dobara i pružanje usluga koje su povezane sa međunarodnim pomorskim i vazdušnim saobraćajem. Oslobođenje obuhvata snabdijevanje gorivom i drugim dobrima plovila koja se koriste za plovību na otvorenom moru u svrhu prevoza putnika uz naknadu ili za obavljanje komercijalnih, industrijskih i ribarskih djelatnosti, uključujući i plovila za spašavanje i pomoć na moru, kao i ribarska plovila uz obalu, uz određena ograničenja. Takođe se odnosi na ratne brodove koji napuštaju teritoriju Crne Gore i plove ka lukama ili sidrištima izvan nje. Oslobođene su i isporuke, prepravke, popravke, održavanje, iznajmljivanje i opremanje tih plovila, kao i opreme koja se na njima koristi, uključujući ribolovnu opremu, kao i usluge koje su neposredno povezane sa potrebama plovila ili njihovim teretom, osim onih koje su već posebno navedene. Isto se primjenjuje i na vazduhoplove koje koriste avio-prevoznici u međunarodnom saobraćaju, uključujući snabdijevanje gorivom i opremom, održavanje, popravke, iznajmljivanje i druge povezane usluge, kao i usluge koje zadovoljavaju njihove direktne potrebe ili potrebe njihovog tereta. Za ostvarivanje prava na oslobođenje poreski obveznik mora posjedovati odgovarajuće dokaze, a bliži način primjene ovog oslobođenja u vezi međunarodnog prevoza uređuje se podzakonskim aktom Ministarstva finansija.

Član 80 – Ovim odredbama propisano je da su PDV-a oslobođene isporuke dobara i pružanje usluga u okviru diplomatskih i konzularnih odnosa, kao i isporuke i usluge koje se vrše Evropskoj uniji, Evropskoj zajednici za atomsku energiju, Evropskoj centralnoj banci i

Evropskoj investicionoj banci, te organizacijama koje je osnovala Evropska unija, u skladu sa relevantnim protokolima i sporazumima, pod uslovom da se ne narušava tržišna konkurencija. Oslobođenje se odnosi i na isporuke dobara i usluga institucijama i agencijama EU koje djeluju u okviru posebnih zadataka, uključujući i mjere vezane za epidemiju COVID-19, osim ako se ta dobra ili usluge koriste za dalje oporezive isporuke. Takođe su oslobođene isporuke međunarodnim organizacijama koje priznaje Crna Gora, kao i njihovim članovima, u skladu sa međunarodnim sporazumima o njihovom osnivanju ili sjedištu. Posebno su obuhvaćene i isporuke dobara i usluga oružanim snagama država članica Evropske unije i NATO-a, kako na teritoriji Crne Gore tako i u prekograničnim slučajevima, kada te snage učestvuju u zajedničkim odbrambenim aktivnostima, uključujući i snabdijevanje njihovih menzi i kantina, kao i civilnog osoblja koje ih prati. Isto se odnosi i na oružane snage Ujedinjenog Kraljevstva stacionirane na Kipru. Izuzetno, u slučaju da prestanu da postoje uslovi za oslobođenje kod isporuka vezanih za institucije EU, takve isporuke postaju predmet PDV-a u skladu sa opštim pravilima koja važe u Crnoj Gori u trenutku nastanka oporezivanja.

Član 81 – Ovim članom predlaže se da se ispunjenost uslova za ostvarivanje oslobođenja od PDV za transakcije iz člana 80 ovog zakona dokazuje elektronskom potvrdom koju izdaje primalac isporuke koji ima pravo na oslobođenje, a koju elektronski potpisuje zajedno sa nadležnim organom Crne Gore kao države domaćina. Takođe, propisuje se sadržaj elektronske potvrde, njena upotreba za potrebe oslobođenja od plaćanja PDV i akciza, mogućnost oslobađanja od obaveze pribavljanja potpisa države domaćina u određenim slučajevima službene upotrebe, kao i prelazni period u kojem će se koristiti papirne potvrde u skladu sa Sprovedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 282/2011.

Član 82 – Ovim članom predlaže se da, ukoliko dobra ili usluge nijesu korišćeni u skladu sa uslovima za ostvarivanje oslobođenja od PDV ili nijesu upotrijebljeni za predviđene svrhe, tijelo ili lice koje je ostvarilo pravo na oslobođenje i izdalo potvrdu bude obveznik plaćanja PDV u Crnoj Gori.

Član 83 – Ovim članom predlaže se oslobađanje od plaćanja PDV za isporuku zlata Centralnoj banci Crne Gore.

Član 84 – Ovim članom predlaže se oslobađanje od plaćanja PDV za usluge posredovanja koje se obavljaju u ime i za račun drugog lica, kada su povezane sa izvoznim isporukama dobara iz člana 77, sa uslugama na pokretnoj imovini iz člana 78, sa isporukom dobara i uslugama koje su vezna za međunarodni transport iz člana 79 i isporukama koje su izjednačene sa izvozom iz člana 80. Stavom 2 ovog člana definiše se da se oslobođenje za usluge posredovanja ne primjenjuje se na putničke agencije koje u ime i za račun putnika obavljaju usluge u drugim državama članicama.

Član 85 – Ovim članom se propisuju oslobođenja za transakcije koje se odnose na međunarodnu trgovinu, i to u slučajevima iz članova 86, 87 i 88 ovog Zakona, kao i u slučajevima sticanja dobara unutar Evropske unije u Crnoj Gori. Oslobođenja se primjenjuju pod uslovom da dobra i usluge nijesu namijenjeni za krajnju potrošnju i ako iznos PDV koji bi trebalo platiti nakon prestanka primjene postupaka iz tih članova odgovara iznosu PDV koji bi trebalo platiti da je na svaku od tih transakcija PDV obračunan u Crnoj Gori.

Član 86 – Ovim članom predlaže se oslobađanje od plaćanja PDV za isporuke dobara koja se podnose na uvid carinskom organu za koje je takođe dozvoljeno privremeno čuvanje, za isporuke dobara koja se unose i smještaju u slobodnu zonu i isporukom dobara koja se stavljaju u postupak carinskog skladištenja ili postupak unutrašnje proizvodnje. Stavom 2

propisuje se oslobođenje od PDV za isporuke dobara i usluga koje se obavljaju nad tim dobrima na gore navedenim mjestima, dok se na njih primjenjuje postupak iz prvog stava.

Član 87 – Ovim članom predlaže se oslobađanje od plaćanja PDV za uvoz dobara iz Dodatka II ovog zakona, dobara koja podliježu akcizama, kao i dobara koja podliježu posebnom porezu na kafu i bezalkoholna pića, kada se smještaju u poresko skladište u Crnoj Gori. Takođe, propisuje se oslobođenje od PDV za isporuke tih dobara u poreskim skladištima i unutar njih, kao i za usluge koje se obavljaju nad tim dobrima dok se na njih primjenjuje postupak poreskog skladištenja. Ovim članom definiše se i pojam poreskog skladišta, dok se Ministarstvo finansija ovlašćuje da pravilnikom propiše način sprovođenja ovog člana u vezi sa poreskim skladištima.

Član 88 – Ovim članom se propisuje oslobođenje od plaćanja PDV za uvoz i isporuku dobara koja se smještaju u poresko skladište kada su namijenjena trgovinama oslobođenim PDV u vazдушnim i pomorskim lukama, za snabdijevanje putnika koji putuju prema trećim teritorijama ili trećim državama, kao i za isporuke putnicima tokom međunarodnog vazdušnog i pomorskog prevoza ukoliko se mjesto završetka prevoza nalazi izvan Unije. Oslobođenje se primjenjuje i na dobra namijenjena poreskim obveznicima za obavljanje isporuka koje su oslobođene PDV u skladu sa članom 80 stav 1 tačke 1), 2), 3), 4), 5) i 6) ovog zakona.

Član 89 – Ovim članom propisuje se da se na dobra koja su u slobodnom prometu na teritoriji Unije, a potiču iz trećih teritorija koje su dio carinske teritorije Unije, primjenjuju postupci u skladu sa carinskim propisima. Ukoliko se otprema ili prevoz dobara završava na mjestu koje se nalazi izvan države članice u trenutku njihovog unosa u Uniju, ta dobra će biti oslobođena od plaćanja PDV i prevoze se unutar Unije u skladu sa tranzitnim postupkom Unije, propisanim carinskim propisima, ako su bila prijavljena za taj postupak prilikom unosa u Uniju. Ukoliko je za dobra u trenutku unosa u Uniju započet jedan od postupaka na osnovu kojih bi da su uvezena dobra koja nijesu u slobodnom prometu, a bila su obuhvaćena jednim od postupaka iz člana 86 stav 1 ili postupkom privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od plaćanja uvozne carine oslobođenja od PDV iz člana 86 stav 1 i oslobođenja u postupku privremenog uvoza primjenjuju se i na ta dobra.

Član 90 - Ovim članom propisuje se da se izvoz dobra koja su u slobodnom prometu i otpreme se ili prevoze iz Crne Gore na treće teritorije, koje je dio carinske teritorije Unije, primjenjuju postupci u skladu s carinskim propisima o izvozu dobra s carinske teritorije Unije. Stavom 2 propisuje se da se na dobra koji se privremeno izvoze radi ponovnog uvoza u Crnu Goru, primjenjuju iste odredbe koje bi se primjenjivale da su ta dobra privremeno izvezena sa carinske teritorije Unije.

Član 91 - Ovim članom propisuje se zabrana korišćenja oslobođenja od plaćanja PDV suprotno uslovima i pravilima propisanim članovima 67 do 90 ovog zakona.

Član 92 – Ovim članom propisuje se da pravo na odbitak nastaje kada porez koji se može odbiti postane naplativ. Poreski obveznik može odbiti ulazni PDV u skladu sa odredbama od člana 93 do 98 zakona.

Član 93 – Ovim članom se propisuju uslovi za odbijanje ulaznog PDV. Poreski obveznik može odbiti PDV koji je platio prilikom nabavke dobara ili usluga, ako ih koristi za oporezivu djelatnost. Stavom 2 definidsno je da ulazni PDV-a predstavlja iznos plaćen u Crnoj Gori pri uvozu i po osnovu člana 112. Prema stavu 3, Obveznik može odbiti PDV i za transakcije tretirane kao isporuke ili sticanja dobara u skladu sa članom 20, članom 7 i članom 22, kao i trostrane poslove iz člana 74. Takođe, moguće je odbiti ulazni PDV i za dobra i usluge korišćene van Crne Gore, ako bi pravo na odbitak postojalo da je djelatnost obavljena u Crnoj Gori. Ipak, obveznik ne može odbiti PDV za dobra i usluge korišćene za promet oslobođen

PDV-a ili za djelatnosti van Crne Gore bez prava na odbitak. Stavom 6 propisano je da je dozvoljeno, odbijanje PDV-a i za promet oslobođen po članovima od 70 do 93, kao i za usluge iz člana 68 povezane sa izvozom. Kada su u pitanj nekretnine i druga dobra korišćena i privatno i poslovno, stavom 7 propisano je da se PDV može odbiti samo u dijelu koji se koristi za poslovne svrhe.

Član 94 – Ovim članom propisuje da poreski obveznik može odbiti ulazni PDV za isporuku dobra ili usluga, ako su ispunjeni sljedeći uslovi: odbitak ulaznog PDV nije isključen prema članu 93. stavu 5. i 7., članu 97. i članu 98 stav 1 ovog zakona; ima račun u vezi s isporukom dobra i usluga, izdat u skladu s odredbama člana 122 do 128 ovog zakona, osim u slučaju iz tačke 3 ovog stava; da za uvezene proizvode ima carinsku deklaraciju u kojoj je naveden kao primalac ili uvoznik dobra te u kojoj je iskazan iznos PDV koji treba platiti ili je omogućeno njegovo izračunavanje; kada je postoji obaveza da platiti PDV na osnovu prenosa poreske obveze prema članu 112 stav 1 tačkama 2, 3 i 4 te članu 112 stav 2 i 7 ovog zakona; da iznos obaveze PDV, kao i sve podatke potrebne za obračun PDV na sticanje dobra unutar Unije iskaže u prijavi PDV iz člana 136 stav 1 ovog zakona i da ima račun; kod plaćenog avansa ulazni PDV može odbiti ako je primljeni račun izdat u skladu sa članom 122 stav 1 ovog zakona. Stavom 2 definiše se da poreski obveznik odbija ulazni PDV tako da od ukupnog iznosa PDV, koji je obavezan platiti za period oporezivanja, odbije ukupni iznos ulaznog PDV za koji su u periodu oporezivanja ispunjeni uslovi za odbitak ulaznog PDV propisani ovim članom.

Stavom 3 propisuje se da Ministarstvo finansija pravilnikom bliže uređuje sprovođenje ovog člana u vezi uslova za odbitak ulaznog PDV.

Član 95 – Ovim članom se propisuje da ako se smatra da je poreski obveznik primio i isporučio usluge u skladu sa članom 26 ovog zakona, te isporuke ne utiču na pravo tog poreskog obveznika na odbitak, nezavisno od toga je li odbitak PDV moguć u pogledu tih isporuka.

Član 96 – Ovim članom se propisuje pravo na odbitak ulaznog PDV kod isporuka novih prevoznih sredstava. Stavom 1 ovog zakona se propisuje da svako lice iz člana 12 stav 5 ovog zakona koje povremeno isporučuje nova prevozna sredstva pod uslovima iz člana 71 stav 1 i stav 3 tačka 1 ovog zakona ima pravo na odbitak PDV uključenog u nabavnu cijenu ili plaćenog pri uvozu ili sticanju tog novog prevoznog sredstva unutar Unije, a najviše do iznosa PDV koji bi se morao platiti da isporuka nije bila oslobođena plaćanja PDV. Stavom 2 definiše se da pravo na odbitak ulaznog PDV nastaje u trenutku isporuke novih prevoznih sredstava u drugu državu članicu. Stavom 3 propisuje se da Ministarstvo finansija pravilnikom bliže uređuje sprovođenje ovog člana u vezi prava na odbitak ulaznog PDV kod isporuka novih prevoznih sredstava.

Član 97 – Ovim članom se propisuje ograničenje prava na odbitak ulaznog PDV. Stav 1 ovog zakona propisuje da poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV od: plovnih objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih dijelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za plovne objekte, odnosno vozila koja su namijenjena za: dalju prodaju, iznajmljivanje (renta-car), prevoz lica i dobra (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima; izdataka za reprezentaciju i kupovine novoizgrađenog stambenog objekta.

Član 98 – Ovim članom se propisuje izračunavanje odbitnog dijela ulaznog PDV. Stavom 1 propisano je da ako obveznik koristi dobra i usluge djelimično za isporuke sa pravom i bez prava na odbitak, može odbiti samo dio PDV koji se odnosi na transakcije sa pravom odbitka. Definisano je stavom 2 da, raspodjelu ulaznog PDV obveznik vrši prije podnošenja

obračuna. Stavom 3 propisano je da se ulazni PDV se utvrđuje za cjelokupan promet, uz uključanje prometa bez prava na odbitak, subvencija i donacija (osim iz člana 73). Dodatno stavom 4 definisano je da se u obračunu se ne uključuje PDV na otuđenu opremu, povremene finansijske usluge i povremeni promet nepokretnosti. Stavom 5 propisano je da se odbitni dio PDV utvrđuje se kao procenat godišnje osnovice i zaokružuje naviše. Takođe, stavom 6 propisano je da se privremeni odbitni dio utvrđuje se na osnovu prometa iz prethodne godine, ili procjenom uz saglasnost organa. Osim navedenog, stavom 7 propisano je da kada se u posljednjem poreskom periodu vrši se ispravka privremenog odbitnog dijela, vrši se primjenom stvarnog procenta.

Stavom 8, propisano je da Ministarstvo finansija pravilnikom uređuje način utvrđivanja i ispravke odbitnog dijela. U stavu 9 definisano je izuzeće, odnosno obveznik može utvrditi odbitni dio pojedinačno po oblastima djelatnosti, uz odvojeno knjigovodstvo i saglasnost organa

Član 99 – Ovim članom se propisuje ispravak odbitka ulaznog PDV. Stavim 1 definiše se da se odbitak ulaznog PDV koji je poreski obveznik izvršio u skladu sa ovim zakonom mora se ispraviti, u slučaju ako se: naknadno utvrdi da je odbitak ulaznog PDV obračunat u višem ili nižem iznosu od iznosa na koji je poreski obveznik imao pravo, kao i kada se po poreskom obračunu pokaže da je došlo do promjene činilaca bitnih za obračun odbitnog iznosa ulaznog PDV. (promjena cijena, odnosno otkazivanja ugovorenih nabavki i sl.). Stavom 2 ovog člana propisuje se da poreski obveznik mora u odgovarajućem iznosu ispraviti odbitak ulaznog PDV korišćenog za primljenu isporuku dobra ili usluge ako je isporučilac za tu isporuku naknadno ispravio poresku osnovicu i PDV u skladu s odredbama člana 58 stav 11 i 16 ovog zakona. Takođe, poreski obveznik ispravak odbitka ulaznog PDV obavlja u periodu oporezivanja u kojem je od isporučioaca primio obavještenje o ispravci poreske osnovice iz člana 58 st 11 i 16 ovog Zakona.

Stavom 3 propisano je da ako poreski obveznik u slučaju iz člana 58 stav 16 ovog Zakona ne ispravi odbitak ulaznog PDV na način propisan stavom 2 ovog člana, nadležni poreski organ zadužuje ga za odgovarajući iznos korišćenog odbitka ulaznog PDV koji je bio dužan ispraviti. Stavom 4 ovog člana definisano je da u slučaju odbitka ulaznog PDV koji je poreski obveznik izvršio u skladu sa ovim zakonom mora se ispraviti po poreskom obračunu pokaže da je došlo do promjene činilaca bitnih za obračun odbitnog iznosa ulaznog PDV, ispravaka ulaznog PDV neće biti izvršena u slučaju uništenja, gubitka ili krađe dobra za koje postoje valjani dokazi, kao i kod davanja poklona male vrijednosti i uzoraka iz člana 18 stav 2 ovog zakona.

Stavom 5 propisuje se da Ministarstvo finansija pravilnikom bliže uređuje sprovođenje ovog člana u vezi ispravkom odbitka ulaznog PDV.

Član 100 – Ovim članom se uređuju pravila o ispravci odbitka ulaznog PDV u slučaju promjene okolnosti koje su bile odlučujuće za ostvarivanje prava na odbitak. Stavom 1 propisano je da ako se u toku perioda od pet godina od kalendarske godine u kojoj je počela da se koristi oprema izmijenjeni uslovi koji su u toj godini bili opredjeljujući za odbitak ulaznog PDV, ispravka ulaznog PDV se vrši za period od izmjene okolnosti. Za nepokretnosti se, umjesto perioda od pet godina, uzima u obzir period od deset godina. Stavom 2 definisano je da se promjenom uslova mjerodavnih za oporezivanje smatra: prelazak poreskog obveznika sa redovnog oporezivanja na oporezivanje u skladu sa članom 145 ovog zakona, prestanak obavljanja djelatnosti od strane poreskog obveznika,) promet opreme prije isteka roka od 5 godina, ukoliko taj promet nije predmet oporezivanja PDV, kao i promet nepokretnosti prije isteka roka iz stava 1 ovog člana, osim prometa novoizgrađenih objekata iz člana 15 stav 2 tačka 4 ovog zakona.

Stavom 4 definisano je da godišnji iznos ispravke ulaznog PDV iznosi 1/5, odnosno 1/10 iznosa PDV koji je bio obračunat za privredna dobra. Stavom 5 dodatno se pojašnjava da se opremom

iz stava 1 ovog člana smatra se oprema koja se, na osnovu propisa o računovodstvu, uključuje u opredmećena (materijalna) osnovna sredstva poreskog obveznika. Stavom 6 propisano je da početkom korišćenja opreme, odnosno nepokretnosti iz stava 1 smatra period u kojem je izvršen (odnosno nije izvršen) odbitak ulaznog PDV. Stavom 7 propisano je da se ispravka odbitka ulaznog PDV se može izvršiti ukoliko je razlika veća od 30 eura. Stavom 8 propisuje se da Ministarstvo finansija pravilnikom bliže uređuje sprovođenje ovog člana u vezi ispravkom ulaznog PDV kod proizvodnih dobra.

Član 101 – Ovim članom se propisuje ispravak odbitka ulaznog PDV kod isporuke opreme. Stavom 1 ovog člana propisano je da se oprema isporučena tokom perioda ispravke odbitka ulaznog PDV tretira kao da je bila korišćena za privrednu djelatnost poreskog obveznika do isteka perioda ispravke. Stavom 2 ovog člana definisano je da se privredna djelatnost smatra u cjelosti oporezivom ako je isporuka opreme opreziva, kao i da će se privredna djelatnost smatrati u cijelosti oslobođenom PDV ako je isporuka opreme oslobođena. Stavom 3 propisano je da se ispravak odbitka iz stava 1 sprovodi se samo jednom za cijeli preostali period ispravka.

Član 102 – Ovim članom propisan je odbitak ulaznog PDV kod otpočinjanja obavljanja oporezive djelatnosti. Definisano je da danom pravosnažnosti registracije, poreski obveznik koji otpočne sa obavljanjem djelatnosti stiče pravo na srazmjerni odbitak ulaznog PDV za dobra koje ima na zalihama prije pravosnažnosti registracije.

Član 103 – Ovim članom se uređuje povraćaj ulaznog PDV-a. Stavom 1 ovog člana definisano je da ako je izlazni PDV manji od ulaznog PDV, razlika se prenosi kao poreski kredit u naredni period ili se na zahtjev vraća se u roku od 60 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV. Stavom 2 ovog člana propisano je da poreskim obveznicima koji pretežno izvoze dobra, kao i onim poreskim obveznicima koji u više od tri uzastopna obračuna PDV iskazuje višak ulaznog PDV, razlika PDV vraća se u roku od 30 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV. Takođe, ukoliko je poreskom obvezniku istekao rok za plaćenje drugih poreza, razlika po osnovu PDV će se iskorisiti za umanjenje tog poreskog duga. Dodatno, stavom 4 definisano je da poreski obveznik koji ima pravo na povraćaj, a istovremeno obaveze po osnovu carinskog duga (PDV pri uvozu), može se na njegov zahtjev odobriti da se sredstva preusmjere na plaćanje tih obaveza. Ministarstvo finansija uređuje bliže uslove i način povraćaja ulaznog PDV.

Član 104 - Ovim članom se uređuje pravo na povraćaj ulaznog PDV-a poreskim obveznicima koji nemaju sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište u Uniji. Stavom 1 definisano je da takvi poreski obveznici imaju pravo na povraćaj ulaznog PDV-a koji im je zaračunat na promet dobara i usluga u Crnoj Gori ili prilikom uvoza dobara, pod uslovima i na način utvrđen zakonom. Stavom 2 propisano je da takvi poreski obveznici imaju pravo na povraćaj ako su dobra ili usluge nabavljene radi obavljanja djelatnosti u inostranstvu, pod uslovima pod kojima bi u Crnoj Gori bilo priznato pravo na odbitak, i ako obveznik u periodu povraćaja nije izvršio promet u Crnoj Gori, osim određenih oslobođenih prevoznih i povezanih usluga, kao i usluga i dobara iz člana 74 stav 2 tačka 5 na koje PDV plaća primalac. Poreski obveznik nema pravo na povraćaj za PDV koji je netačno obračunat, kao ni za PDV obračunat na isporuke dobara oslobođenih ili koje mogu biti oslobođene plaćanja PDV-a. Pravo na povraćaj ostvaruje se na osnovu zahtjeva koji se podnosi nadležnom organu najkasnije do 30. juna godine koja slijedi nakon kalendarske godine na koju se zahtjev odnosi. Period povraćaja ne može biti duži od jedne kalendarske godine, niti kraći od tri mjeseca. Izuzetno period povraćaja može biti kraći od tri mjeseca, ako taj period obuhvata kraj kalendarske godine. Zahtjev za povraćaj za period kraći od jedne godine, ali ne kraći od tri mjeseca, može se

podnijeti ako iznos PDV-a nije manji od 400 eura, dok se zahtjev za povraćaj za period od jedne kalendarske godine može se podnijeti ako iznos PDV-a nije manji od 50 eura. Takođe, propisano je da je Poreska uprava je dužna da u roku od osam mjeseci od prijema zahtjeva donese rješenje o odobrenju, djelimičnom odobrenju ili odbijanju zahtjeva. Ako je zahtjev odobren, povraćaj se vrši najkasnije u roku od 10 radnih dana po isteku roka od osam mjeseci, na račun podnosioca zahtjeva, o njegovom trošku. Ministarstvo finansija Pravilnikom propisuje bliže uslove koje obveznik mora ispuniti, rokove za podnošenje zahtjeva i odredbe o zastupanju.

Član 105 - Ovim članom se uređuje pravo na povraćaj ulaznog PDV poreskim obveznicima koji imaju sjedište u drugoj državi članici, a nemaju sjedište u Crnoj Gori. Stavom 1 ovog člana propisano je da takvi poreski obveznici imaju pravo na povraćaj obračunatog ulaznog PDV-a za dobra i usluge koje su im isporučili poreski obveznici u Crnoj Gori ili za dobra uvezena u Crnu Goru, pod sledećim uslovima: obveznik u periodu povraćaja nije imao sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori tokom perioda povraćaja, kao i da nije obavljao promet dobara i usluga u Crnoj Gori, osim određenih oslobođenih prevoznih i povezanih usluga, kao i usluga i dobara na koje PDV plaća primalac. Stavom 2 definisani su relevantni pojmovi za postupak povraćaja: „poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori“, „period povraćaja“, „zahtjev za povraćaj“ i „podnosilac zahtjeva“. Stavom 4 ovog člana propisano je da obveznik nema pravo na povraćaj PDV-a za iznose koji su netačno obračunati, kao ni za PDV obračunat na isporuke dobara oslobođenih ili koje mogu biti oslobođene plaćanja PDV-a.

Član 106 - Ovim članom se uređuje pravo na povraćaj ulaznog PDV-a poreskim obveznicima koji nemaju sjedište u Crnoj Gori, ali obavljaju transakcije u državi sjedišta na osnovu kojih imaju pravo na odbitak ulaznog PDV-a. Stavom 1 propisano je da se takvim obveznicima vrši povraćaj PDV-a koji im je obračunat za isporuke dobara ili pružene usluge u Crnoj Gori, kao i za uvoz dobara u Crnu Goru. Stavom 3 ovog člana propisano je da poreskom obvezniku koji nema sjedište u Crnoj Gori, a u državi članici u kojoj ima sjedište istovremeno obavlja transakcije na osnovu kojih ima pravo na odbitak ulaznog PDV-a i transakcije na osnovu kojih nema pravo na odbitak, može se izvršiti povraćaj PDV u skladu sa ovim članom i pravilima o odbitnom dijelu ulaznog PDV-a koja se primjenjuju u državi sjedišta.

Član 107 - Ovim članom se uređuje način podnošenja zahtjeva za povraćaj ulaznog PDV-a poreskim obveznicima koji nemaju sjedište u Crnoj Gori. Poreski obveznik podnosi elektronski zahtjev putem portala države članice u kojoj ima sjedište, najkasnije do 30. septembra godine koja slijedi nakon perioda povraćaja. Pomenuti zahtjev mora sadržati osnovne podatke o podnosiocu: ime i prezime, adresu, adresu za elektronsku komunikaciju, opis i šifru djelatnosti, period povraćaja, izjavu da nije vršio promet u Crnoj Gori osim izuzetaka iz člana 105, poreski broj i podatke o bankovnom računu. Dodatno, pored prethodno pomenutih podataka u zahtjevu za povraćaj, za svaki račun ili uvozni dokument potrebno je navesti podatke o isporučiocu, njegov PDV broj, datum i broj računa, poresku osnovicu i iznos PDV-a, iznos PDV koji se može odbiti, procenat odbitnog dijela, te vrstu nabavljenih dobara ili usluga prema brojčanim oznakama. U zahtjevu za povraćaj, vrste dobara i usluga označavaju se brojčanim oznakama od 1 do 10 (gorivo, iznajmljivanje prevoznih sredstava, troškovi prevoznih sredstava, putarina, putni troškovi, smještaj, hrana i piće, ulaznice za sajmove, troškovi za luksuzna dobra i reprezentaciju, ostalo). Zahtjev za povraćaj mora biti dostavljen na crnogorskom i engleskom jeziku. Stavom 6 ovog člana definisano je da ako se nakon podnošenja zahtjeva vrši usklađivanje odbitnog dijela PDV-a prema pravilima države sjedišta, podnosilac je dužan da izvrši ispravku iznosa u narednom zahtjevu ili posebnom izjavom putem portala.

Stavom 7 definisano se da se zahtjev može odnositi na: nabavljena dobra ili usluge za koje je izdat račun tokom perioda povraćaja pod uslovom da je obaveza plaćanja PDV-a nastala prije ili u vrijeme izdavanja računa, ili za dobra i usluge kod kojih je obaveza plaćanja PDV-a nastala tokom perioda povraćaja, pod uslovom da je račun izdat prije nastanka obaveze; uvoz dobara tokom perioda povraćaja; kao i za račune ili uvozne isprave koje nijesu obuhvaćene prethodnim zahtjevima za povraćaj, a odnose se na transakcije obavljene tokom kalendarske godine na koju se zahtjev odnosi.

Period povraćaja ne može biti duži od jedne godine niti kraći od tri mjeseca, osim ako obuhvata kraj kalendarske godine. Kada se zahtjev odnosi na period kraći od jedne godine, ali ne kraći od tri mjeseca, iznos PDV-a za povraćaj mora biti najmanje 400 eura, dok ukoliko se zahtjev odnosi na period od jedne godine ili ostatak godine, iznos PDV-a mora biti najmanje 50 eura.

Član 108 – Ovim članom uređuje se postupak odlučivanja Poreske uprave u vezi sa zahtjevima za povraćaj ulaznog PDV-a. Poreska uprava obavještava elektronskim putem podnosioca zahtjeva o datumu prijema zahtjeva za povraćaj. U roku od četiri mjeseca od prijema zahtjeva, Poreska uprava je dužna da donese rješenje o odobrenju ili odbijanju zahtjeva, pri čemu ako se rješenje dostavlja elektronskim putem, smatra se da je uručeno u trenutku slanja i evidentiranja na serveru. Na obveznike koji nemaju sjedište u Crnoj Gori primjenjuju se isti pravni lijekovi kao i na domaće obveznike.

Ukoliko nisu dostavljeni svi potrebni podaci, Poreska uprava u okviru pomenutog perioda od četiri mjeseca, elektronskim putem traži dodatne podatke od podnosioca zahtjeva ili od nadležnih tijela države članice sjedišta. Ukoliko se dodatni podaci traže od trećih lica ili nadležnog tijela druge države članice, zahtjev se podnosi elektronskim putem samo ako takva sredstva postoje kod primaoca zahtjeva. Dodatno, Poreska uprava može tražiti dalje dodatne podatke, uključujući original ili kopiju računa ili uvoznog dokumenta, ako postoji sumnja u ispravnost zahtjeva. Podaci se moraju dostaviti u roku od mjesec dana od dana prijema zahtjeva za dostavu. U slučaju kada su traženi dodatni podaci, Poreska uprava donosi rješenje o tome je li zahtjev podnosioca odobren ili odbijen u roku od dva mjeseca od primanja traženih podataka ili, ako nije dobila odgovor na svoj zahtjev, u roku od dva mjeseca po isteku gore pomenutog roka od mjesec dana. U svakom slučaju, rješenje o povraćaju mora biti donijeto najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prijema zahtjeva.

Dodatno, stavom 7 definisano je da ukoliko su traženi dalji dodatni podaci, poreski organ donosi konačno rješenje o odobrenju, djelimičnom odobrenju ili odbijanju zahtjeva najkasnije u roku od osam mjeseci od dana prijema zahtjeva za povraćaj.

Član 109 - Ovim članom se uređuje postupak isplate povraćaja ulaznog PDV-a i mjere koje se preduzimaju u slučaju nepravilnosti. Ako je zahtjev za povraćaj odobren, Poreska uprava je dužan da izvrši povraćaj odobrenog iznosa najkasnije u roku od 10 radnih dana nakon isteka rokova propisanih u članu 108 stavom 2, 6 i 7. Povraćaj se isplaćuje u Crnoj Gori ili na zahtjev podnosioca u bilo kojoj drugoj državi članici. Ako se povraćaj vrši na račun u drugoj državi članici, od iznosa povraćaja odbijaju se bankovni troškovi prenosa sredstava. Stavom 3 definisano je da ako se naknadno utvrdi da su podaci u zahtjevu netačni ili da je povraćaj ostvaren na prevaran ili nepravilni način, poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori obavezan je da vrati pogrešno isplaćeni iznos, kao i da plati kazne i kamate u skladu sa posebnim propisima. Ukoliko poreski obveznik ima neplaćene kazne ili kamate, Poreska uprava može obustaviti dalje povraćaje do visine neplaćenog iznosa.

Član 110 – Ovim članom se uređuje pravo podnosioca zahtjeva na kamate u slučaju kašnjenja isplate povraćaja ulaznog PDV-a. Podnosiocu zahtjeva isplaćuju se kamate na iznos povraćaja ako povraćaj nije izvršen u roku od 10 radnih dana nakon isteka rokova propisanih u članu 108 stavom 2, 6 i 7. Navedeno se ne primjenjuje ako podnosilac zahtjeva ne dostavi

dodatne podatke u propisanom roku. Kamate se obračunavaju od dana nakon isteka roka za isplatu povraćaja pa sve do dana kada je povračaj stvarno isplaćen. Kamatna stopa je ona koja je utvrđena posebnim propisima i primjenjuje se jednako kao i za povračaj PDV-a poreskim obveznicima sa sjedištem, poslovnom jedinicom, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori.

Član 111 – Ovim članom se uređuje postupak povraćaja ulaznog PDV-a crnogorskim poreskim obveznicima kada ostvaruju pravo na povračaj u drugim državama članicama. Stavom 1 propisano je da poreski obveznik sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori podnosi zahtjev za povračaj ulaznog PDV-a iz druge države članice putem elektronskog portala Poreske uprave, najkasnije do 30. septembra godine koja slijedi nakon perioda povraćaja. Zahtjev se smatra podnesenim samo ako su popunjeni svi potrebni podaci, a podnosiocu se odmah dostavlja elektronska potvrda o prijemu. Poreska uprava Crne Gore neće proslijediti zahtjev drugoj državi članici ako podnosilac zahtjeva: nije obveznik PDV, ako je obavljao isključivo isporuke oslobođene PDV-a bez prava na odbitak, ako primjenjuje oslobođenje za male poreske obveznike ili ako je obuhvaćen programom oporezivanja paušalnih poljoprivrednika. Dodatno, obveznik ne može podnijeti zahtjev za povračaj za period u kojem nije bio registrovan za plaćanje PDV-a. Stavom 4 propisano je da Poreska uprava prosljeđuje obvezniku rješenje koje dostavi druga država članica u vezi sa povraćajem ulaznog PDV-a, elektronskim putem. Ministarstvo finansija pravilnikom propisuje sprovođenje ovog člana, uključujući bliže uslove za povračaj ulaznog PDV-a crnogorskim obveznicima u drugim državama članicama.

Član 112 – Ovim članom predlaže se uređivanje lica koja su obveznici plaćanja PDV-a poreskom organu za različite vrste oporezivih transakcija, uključujući promet dobara i usluga, sticanje dobara unutar Unije, uvoz dobara i druge zakonom propisane slučajeve. Posebno se uređuju situacije u kojima obavezu plaćanja PDV-a preuzima primalac dobara ili usluga po principu prenosa poreske obaveze, kada promet vrši poreski obveznik koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori, kao i slučajevi u kojima je obavezno imenovanje poreskog zastupnika. Takođe, propisuju se posebna pravila za određene vrste transakcija za koje se primjenjuje mehanizam prenosa poreske obaveze, kao što su građevinske usluge, promet otpada i reciklažnog materijala, određene isporuke nepokretnosti i prenos emisionih jedinica gasova sa efektom staklene bašte, čime se doprinosi efikasnijoj naplati PDV-a, smanjenju rizika od poreskih zloupotreba i usklađivanju sa savremenim sistemom oporezivanja dodate vrijednosti.

Član 113 - Ovim članom predlaže se uređivanje lica koja su odgovorna za obračun i plaćanje PDV-a pri uvozu dobara, kao i u drugim slučajevima kada oporezive transakcije obavljaju poreski obveznici koji nemaju sjedište, poslovnu jedinicu ili prebivalište u Crnoj Gori. Propisuju se opšta pravila za utvrđivanje obveznika plaćanja PDV-a pri uvozu, kao i posebna pravila za prodaju na daljinu robe uvezene iz trećih zemalja i teritorija, uključujući odgovornost dobavljača, pretpostavljenog dobavljača i poreskog zastupnika. Pored navedenog, ovim članom uređuju se slučajevi u kojima je obavezno imenovanje poreskog zastupnika, naročito za lica iz država sa kojima ne postoje odgovarajući sporazumi o uzajamnoj administrativnoj pomoći u oblasti poreza, kao i posljedice neispunjavanja poreskih obaveza od strane lica koja su primarno odgovorna za plaćanje PDV-a. Istovremeno, propisuju se izuzeci i posebna pravila za određene kategorije poreskih obveznika i posebne postupke oporezivanja, čime se obezbjeđuje efikasnija naplata PDV-a i usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa relevantnim pravilima Evropske unije.

Član 114 – Ovim članom propisuje se da se poreski obveznik koji u Crnoj Gori ima poslovnu jedinicu smatra se poreskim obveznikom koji nema sjedište u Crnoj Gori ukoliko obavlja oporezivu isporuku dobara i usluga u Crnoj Gori, kao i u slučaju kada poslovna jedinica koju ima poreski obveznik u Crnoj Gori ne učestvuje u toj isporuci dobra i obavljenih usluga.

Član 115 – Ovim članom se propisuje da je PDV je u obavezi plaćati lice kojem se dobra isporučuju kada je oporeziva transakcija isporuka dobara obavljena u skladu s uslovima propisanim za trostrani posao, kada lice kojem se dobra isporučuju drugi poreski obveznik ili pravno lice koja nije poreski obveznik, registrovano za potrebe PDV-a u državi članici u kojoj se isporuka obavlja i kada da je račun koji je izdao poreski obveznik koji nije osnovan u državi članici lica kojem se dobra isporučuju sastavljen u skladu sa članom 122 do 128 ovog zakona koje se odnose na izdavanje računa.

Član 116 – Ovim članom propisuju se rokovi i način plaćanja PDV-a. Predloženo rješenje utvrđuje da poreska obaveza za određeni poreski period dospijeva na plaćanje 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon isteka poreskog perioda. U pomenutom roku PDV moraju platiti određena lica navedena u članu 112 ovog Zakona, pri čemu za neka od ovih lica se smatra da je PDV plaćen ako je u prijavi PDV iskazana obaveza na osnovu prenosa obveze plaćanja PDV. Lice koje nije registrovano za PDV, a koje stiče novo prevozno sredstvo, plaća PDV na osnovu rješenja nadležnog poreskog organa. Novo prevozno sredstvo može se registrovati kod nadležnog organa prema posebnim propisima, uz pružanje na uvid prijave za sticanje novih prevoznih sredstva koju je ovjerio nadležni poreski organ. Takođe, za registraciju novih prevoznih sredstava sticaoci koji nisu registrovani za potrebe PDV-a obavezni su priložiti potvrdu o plaćenom PDV-u. Potvrda se izdaje na zahtjev sticaoca. Stavom 6 definisano je da poreski obveznik PDV plaća na propisni uplatni račun prema posebnim propisima. Stavom 7 propisano je da se PDV pri uvozu dobara obračunava se i plaća kao da je to uvozna dažbina. Dodatno, Ministarstvo finansija pravilnikom propisuje bliži način sprovođenja ovog člana.

Član 117 – Ovim članom se propisuje obaveza poreskog obveznika da nadležnom poreskom organu prijavi početak, promjenu ili prestanak obavljanja djelatnosti, kao i obaveza registracije za PDV kada promet dobara i usluga u toku poreskog perioda pređe zakonski prag od 30.000,00 eura. Ukoliko se poreski obveznik ne prijavi u registar za PDV i ukoliko je je promet dobara i usluga veći od 30.000,00 eura, poreski organ će izvršiti registraciju po službenoj dužnosti. Takođe, poreski obveznik koji obavlja transakcije unutar Unije obavezan je od nadležnog poreskog organa zatražiti izdavanje PDV broja na propisnom obrascu. Pomenute prijave za registraciju, podnose se elektronskim putem, a poreski organ donosi rješenje o upisu u registar za PDV.

Stavom 5 ovog člana propisana su izuzeća za male poreske obveznike, obveznike iz člana 12 stav 5, poreske obveznike koji obavljaju isključivo transakcije oslobođene PDV-a bez prava na odbitak ulaznog poreza od obaveze od obaveze podnošenja zahtjeva za izdavanje PDV broja. Stavom 6 propisano je da svaki poreski obveznik, kao i svako pravno lice koja nije poreski obveznik, a koji stiče dobra unutar Unije u skladu sa članom 10 stav 1 ovog zakona i koje nijesu predmet oporezivanja PDV, obavezan je da nadležnom poreskom organu prijaviti obavljanje takvih sticanja kada ona postanu predmet oporezivanja, kao i zahtjev za izdavanje PDV. Stavom 7 propisano je da svaki poreski obveznik koji ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori i koji pruža usluge na teritoriji druge države članice za koje je primalac usluga u drugoj državi članici obavezan platiti PDV prema članu 196. Direktive Vijeća 2006/112/EZ, kao i da svaki poreski obaveznik primalac usluga iz člana 112 stav 1 tačka 3 ovog zakona obavezan je nadležnom poreskom organu podnese zahtjev za izdavanje PDV broja.

Član 118 – Ovim članom se propisuje postupak dodjele PDV registracionog broja od strane nadležnog poreskog organa. PDV broj se dodjeljuje različitim kategorijama obveznika i pravnih lica, zavisno od vrste transakcija koje obavljaju. Stavom 2 se precizira da je PDV registracioni broj u suštini poreski identifikacioni broj (PIB) kojem se dodaje predznak „ME“, čime se

obezbjeduje jednoznačna identifikacija obveznika u sistemu PDV-a. Stavom 3 definisano je da poreski organ uspostavlja i vodi Registar obveznika za PDV. Dodatno, definisano je da postupak dodjele i ukidanja PDV broja, postupak prijave za registraciju za PDV i oblik i sadržinu prijave za registraciju za PDV propisuje pravilnikom Ministarstvo finansija.

Član 119 - Ovim članom se propisuje postupak prestanka registracije za PDV. Ukoliko poreski obveznik u poslednjoj kalendarskoj godini ne ostvari promet u visini 30.000,00 eura poreski organ može, na njegov zahtjev, može izdati rješenje o prestanku registracije za PDV, dok će u situaciji kada poreski obveznik prestane obavljati djelatnost, poreski organ po službenoj dužnosti odlučiti o prestanku registracije za PDV.

Takođe, poreski obveznik prije prestanka registracije, dužan je da obračuna i plati PDV na sve pribavljene proizvode do dana odjave i da popiše zalihe dobara. Na zalihe koje poreski obveznik namjeni za ličnu upotrebu, takođe je dužan da obračuna PDV. Nakon obračuna PDV na sve pribavljene proizvode, popisa zaliha i obračuna PDV na zalihe koje je poreski obveznik namjenio za ličnu upotrebu, poreski organ izdaje rješenje o prestanku registracije.

Član 120 – Ovim članom se definiše da je elektronski račun, račun koji sadrži podatke podatke iz člana 140 i koji je izdat, poslat i zaprimljen u uređenom elektronskom formatu koji omogućava njegovu automatsku i elektronsku obradu.

Član 121 – Ovim članom se propisuju pravila o izdavanju računa posebno elektronskih računa. Elektronski računi, dokumenti, poruke u papirnom obliku ili elektronskom formatu, a koji nisu elektronski računi moraju ispunjavati uslove propisane ovim poglavljem da bi bili prihvaćeni kao računi. Stavom 2 ovog člana propisano je da se računi izdaju u obliku elektronskih računa. Takođe, za transakcije koje ne podliježu obavezama izvještavanja propisnim članom 140 do 142 ovog zakona računi mogu biti izdati u papirnom obliku ili u elektronskim formatima koji nijesu elektronski računi. Stavom 3 definisano je da elektronski računi moraju biti usklađeni s evropskom normom o elektronskom izdavanju računa i popisom njenih sintaksi na bazi Direktive 2014/55/EU. Dodatno, stavom 4 je pojašnjeno da poreski obveznik može primijeniti i druge norme za elektronske račune koji se odnose na isporuke dobara i usluga na njihovu teritoriju, osim isporuka iz člana 132 ovog zakona. Stavom 5 propisano je da elektronski račun koje izdaje poreski obveznik mora sadržati informacije propisne ovim zakonom i biti u skladu sa potrebnim tehničkim normama o elektronskom izdavanju računa.

Član 122 – Ovim članom se propisuje obaveza izdavanja računa u različitim situacijama, kao i izuzeci i posebna pravila u vezi sa izdavanjem računa. Svaki poreski obveznik bilo da ga izdaje sam, njegov kupac ili treća strana, mora izdati račun za: promet dobara i usluga koje je obavio prema drugom licu, za promet dobara iz člana 32 stav 3, za promet dobara prema članu 71 i za primljene avanse prije izvršenog prometa dobara ili usluga. Takođe u slučaju razmjene dobara, svaki učesnik u razmjeni je dužan da izda račun. Obaveza izdavanja računa propisana je i za sve naknadne promjene poreske osnovice.

Stavom 5 se uređuje rok od 10 dana za izdavanje računa kod isporuka dobara prema članu 71 stav 1 ili kod isporuka za koje PDV plaća kupac prema članu 112 stav 1 tačka 2 i 3, članu 115 i stavu 2 i 3 ovog člana.

Takođe, za avanse koji su uplaćeni prije isporuke dobara ili usluga, a koje kupac plaća u skladu sa članom 112 stav 1 tačka 2 i 3 i članom 115 ovog zakona i stav 2 i 3 ovog člana, račun se izdaje najkasnije 10 dana od prijema avansa.

Stavom 7 se uređuje mogućnost izdavanja zbirnih računa za više isporuka u toku istog kalendarskog mjeseca. Kada su u pitanju isporuke dobara ili usluga iz stava 5 i 6 ovog člana, zbirni računi se izdaju najkasnije 10 dana od isteka mjeseca na koji se odnose.

Stavom 9 se uređuje mogućnost samoizdavanja računa od strane kupca, uz dogovor i postupak prihvatanja od strane obveznika.

Dodatno, stavom 10 se propisuje da svaka isprava ili obavještenje koje mijenja prvobitni račun, a izričito se na njega odnosi, ima pravni status računa.

Član 123 - Ovim članom se propisuje primjena pravila o izdavanju računa u zavisnosti od mjesta obavljanja prometa, sjedišta isporučioaca i posebnih postupaka. Osnovno pravilo je da se za izdavanje računa primjenjuju odredbe ovog zakona, kada se radi o prometu dobara ili usluga koje se, prema članovima od 31 do 52, smatraju obavljenim u Crnoj Gori. Stavom 2 se propisuje izuzetak – ako isporučilac nema sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu u Crnoj Gori, ili ako njegova poslovna jedinica u Crnoj Gori ne učestvuje u isporuci, a promet se smatra obavljenim u Crnoj Gori, tada se pravila o izdavanju računa određuju prema zakonodavstvu države članice u kojoj isporučilac ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište. Ovo je u skladu sa reverse charge mehanizmom, jer obavezu plaćanja PDV-a snosi primalac. Kada su u pitanju situacije samoizdavanja računa od strane primaoca isporuke primjenjuju se pravila iz stava 1, odnosno domaće zakonodavstvo.

Takođe, ako isporučilac ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu ili prebivalište u Crnoj Gori, i obavlja promet dobara ili usluga koje se smatraju da nisu obavljene unutar Unije, izdavanje računa se vrši u skladu sa ovim zakonom.

Stavom 5 se uređuje izuzetak za posebne postupke, gdje se pravila o izdavanju računa određuju prema državi članici u kojoj se poreski obveznik prijavio za korištenje tih postupaka. Stavom 6 se naglašava da se odredbe iz stavova od 1 do 4 primjenjuju ne dovodeći u pitanje član 127 stav 3 i član 129 stavove od 1 do 5.

Član 124 – Ovim članom se propisuje obavezni sadržaj računa koji poreski obveznik mora da navede prilikom isporuke dobara ili pružanja usluga, kao i posebne napomene u određenim slučajevima. Račun mora sadržati najmanje osnovne podatke: datum i broj računa, podatke o isporučioцу i kupcu (ime, adresu, PDV broj), količinu i naziv dobara ili vrstu usluga, datum prometa ili prijema avansa, jedinične iznose naknade, popuste, stopu PDV-a, iznos PDV-a, ukupan iznos naknade sa PDV-om, kao i broj bankarskog ili virtuelnog računa isporučioца.

Kada se radi o prometu oslobođenom PDV-a ili prometu sa nultom stopom, u računu mora biti jasno naznačeno da PDV nije uračunat, uz pozivanje na relevantni član zakona.

Stavom 3 i 4 se uređuje obaveza posebnog označavanja računa kada se primjenjuju posebni postupci oporezivanja – putničke agencije ili postupak oporezivanja marže, uz precizno navođenje da se radi o korišćenim dobrima, umjetničkim djelima ili kolekcionarskim predmetima.

U slučaju slučaja samoizdavanja računa od strane kupca, račun mora sadržati oznaku „samoizdavanje računa“. Stavom 6 se uređuje da, kada je primalac obavezan da plati PDV, račun mora sadržati oznaku „prenos poreske obaveze“ ili „reverse charge“.

Za isporuke novih prevoznih sredstava unutar Unije moraju, stavom 7 propisano je da račun mora

sadržati i dodatne podatke iz člana 8 zakona.

Stavom 8 se uređuje da, ako obveznik imenuje poreskog zastupnika, račun mora sadržati podatke o zastupniku (ime, adresa, PDV broj).

Stavom 9 se propisuje da korektivni račun mora sadržati broj prvobitnog računa koji se ispravlja.

Stavom 10 se uređuje da, ako obveznik iskaže veći PDV od zakonskog, duguje taj veći iznos, osim ako izvrši ispravku računa u skladu sa članom 58 stav 11.

Dodatno, stavom 11 se propisuje da, ako neko iskaže PDV na računu bez ovlašćenja ili izda račun za nepostojeću isporuku, duguje iskazani iznos PDV-a, osim ako izvrši ispravku računa iz stava 10 ovog člana.

Član 125 – Ovim članom se uređuje mogućnost izdavanja pojednostavljenog računa, kao i ograničenja i posebna pravila u vezi sa njegovim sadržajem. Poreski obveznik može izdati pojednostavljeni račun u tri slučaja: kada iznos računa nije veći od 100 eura, kada je izdati račun isprava koja se smatra računom u skladu sa članom 122 stav 8, ili kada obveznik primjenjuje poseban postupak oporezivanja za male poreske obveznike iz člana 145. Pojednostavljeni račun za prethodno navede situacije mora sadržati osnovne podatke: broj i datum izdavanja, podatke o isporučiocu i mjestu isporuke, podatke o kupcu, količinu i naziv dobara ili usluga, iznos naknade sa PDV-om, iznos obračunatog PDV-a, a u slučaju korektivnog računa i uputstvo na prvobitni račun. Ukoliko isporučilac nema sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu koja učestvuje u isporuci, dok obavezu plaćanja PDV-a ima primalac, pri čemu se promet dobara ili usluga koje se obavljaju u drugoj državi članici u kojoj treba platiti PDV, nije dozvoljeno izdavanje pojednostavljenog računa. Takođe, u okviru ovog člana propisano je da poreski obveznik koji u drugoj državi članici u kojoj se PDV plaća nema sjedište ili njegova stalna poslova jedinica u toj državi članici ne učestvuje u isporuci u smislu člana 192a Direktive Vijeća 2006/112/EZ izvrši isporuku dobara ili usluga primaocu koji je obavezan platiti PDV, na računu umjesto svih podataka iz člana 122 stav 1 tačka 6, 7, 8 i 9 ovog zakona navodi poresku osnovicu tih dobara i usluga te količinu isporučenih dobara ili usluga i njihov naziv.

Član 126 – Ovim članom se uređuje forma računa u pogledu valute i potpisivanja. Iznosi na računima moraju biti iskazani u eurima, ali mogu biti prikazani i u bilo kojoj drugoj valuti, pod uslovom da je iznos PDV-a iskazan u eurima. Dodatno, računi ne moraju biti potpisani.

Član 127 – Ovim članom predlaže se uređivanje načina izdavanja računa u papirnom i elektronskom obliku za potrebe primjene PDV-a. Propisuje se da izdavanje elektronskih računa poreskim obveznicima i pravnim licima koja nijesu poreski obveznici, kada su usklađeni sa evropskim standardom za elektronsko fakturisanje utvrđenim Direktivom 2014/55/EU, ne zahtijeva saglasnost primaoca računa, čime se podstiče digitalizacija poslovnih procesa i unapređuje efikasnost administriranja poreza. Uređuje se i način izdavanja papirnih računa kroz obavezu njihovog sačinjavanja u dva primjerka, dok se Ministarstvu finansija daje ovlaštenje da bliže propiše pravila i postupke za izdavanje računa i elektronskih računa, radi obezbjeđivanja jedinstvene i dosljedne primjene zakona.

Član 128 – Ovim članom se uređuje obaveza obezbjeđivanja vjerodostojnosti porijekla i potpunosti sadržaja računa, bez obzira na oblik u kojem je izdat, kao i načini na koje se ta obaveza može ostvariti. Vjerodostojnost porijekla i potpunost sadržaja računa moraju biti osigurani od trenutka izdavanja do isteka perioda čuvanja, bez obzira da li je račun izdat na papiru ili u elektronskom obliku. Poreski obveznik dužan sam da utvrdi način na koji će obezbijediti vjerodostojnost i potpunost. Navedeno se može ostvariti pomoću bilo koje metode poslovne kontrole koja omogućava povezivanje računa sa isporukama dobara i usluga. Takođe, ovim članom se pojašnjava da vjerodostojnost porijekla znači da se može nesumnjivo utvrditi identitet izdavaoca računa, dok potpunost sadržaja znači da sadržaj računa nije izmijenjen do isteka perioda čuvanja. Vjerodostojnost i potpunost elektronskih računa ili drugih elektronskih dokumenata mogu osigurati naprednim elektronskim potpisom (u skladu sa Direktivom 1999/93/EZ) ili elektronskom razmjenom poslovnih dokumenata (EDI). Dodatno, kada se jednom primaocu dostavlja više elektronskih računa ili dokumenata, zajedničke pojedinosti mogu biti navedene samo jednom, pod uslovom da su sve informacije dostupne za svaki pojedinačni račun.

Član 129 - Ovim članom uređuje se obaveza vođenja i čuvanja dokumentacije značajne za pravilno utvrđivanje, obračunavanje i plaćanje PDV-a, kao i način i rokovi njenog čuvanja.

Poreski obveznik je dužan da čuva svu dokumentaciju relevantnu za obračun PDV-a, uključujući primljene i izdate račune, dokumentaciju o ispravkama računa, dokumentaciju o uvozu i izvozu, finansijsku dokumentaciju, dokumentaciju na osnovu koje je ostvareno pravo na oslobođenje od PDV-a, obračune PDV-a i druge knjigovodstvene isprave značajne za utvrđivanje poreske obaveze. Dokumentacija se čuva najmanje 5 godina po isteku godine na koju se odnosi. Duži rok čuvanja dokumentacije od 20 godina propisuje se za dokumentaciju koja se odnosi na oporezivanje nepokretnosti. Takođe, mali poreski obveznici su dužni da najmanje 5 godina, čuvaju sva dokumenta koja su im izdata u vezi s prometom dobara ili usluga, kao i o uvozu dobara.

U okviru ovog člana, stavom 4 definisana je i mogućnost čuvanja računa izvan teritorije Crne Gore, pod uslovom da poreski obveznik o tome obavijesti nadležni poreski organ i da nadležnim organima na njihov zahtjev omogući nesmetan i blagovremen pristup toj dokumentaciji radi vršenja poreskog nadzora.

Stavovima 5, 6 i 7 uređuje se način čuvanja računa u papirnom ili elektronskom obliku, pri čemu se poreskim organima mora omogućiti pristup, pregled, preuzimanje i korišćenje elektronski pohranjenih računa. Takođe se definiše pojam elektronskog čuvanja računa radi obezbjeđivanja pravne sigurnosti i jedinstvene primjene zakona.

Član 130 – Ovim članom se uređuje obaveza vođenja knjigovodstva poreskog obveznika, sa ciljem obezbjeđivanja svih podataka potrebnih za pravilno i pravovremeno obračunavanje i plaćanje PDV. Poreski obveznik mora u svom knjigovodstvu obezbijediti podatke o: ukupnoj vrijednosti prometa dobara i usluga, prometu po različitim stopama PDV-a, prometu sa nultom stopom i oslobođenjima, ispunjenju uslova za oslobođenja iz člana 71, dobrima otpremljenim ili dopremljenim radi procjene ili radova, obračunatom PDV po izdatim računima, ukupnoj vrijednosti nabavljenih dobara i usluga, obračunatom ulaznom PDV-u, obavezama plaćanja PDV-a, kao i potraživanjima po osnovu povraćaja ulaznog PDV-a. Za navedene podatke, poreski obveznik je dužan prikazati za poreski period u kojem se plaća PDV.

Takođe, obveznik koji vodi zalihe po prodajnim cijenama sa uračunatim porezom mora prikazati i podatke o PDV-u.

Poreski obveznik dužan je da vodi knjige izdatih i knjige primljenih računa radi obezbjeđivanja podataka o fakturisanju, a kada je riječ o uvozu, dodatno vodi posebnu evidenciju o ulaznom PDV plaćenom prilikom uvoza dobara. Sadržaj pomenute knjige primljenih i izdatih računa propisuje Ministarstvo finansija.

Stavom 7 se propisuje da obveznik koji putem elektronskog interfejsa omogućava isporuku dobara ili usluga licima koja nijesu poreski obveznici unutar Unije mora voditi evidenciju o tim isporukama, dovoljno detaljnu da poreski organi država članica mogu provjeriti pravilnost obračuna PDV-a. Dodatno, stavom 8 se uređuje isto pravilo za usluge kratkoročnog iznajmljivanja smještaja ili drumskog prevoza putnika, kada obveznik putem elektronskog interfejsa omogućava isporuku, ali se ne smatra da je sam primio i isporučio usluge. Evidencije koje su navedene u stavu 7 i 8, moraju biti dostupne i državama članicama u elektronskom obliku i čuvane 10 godina od isteka godine u kojoj je transakcija obavljena.

Stavom 10 se uređuje da obveznik koji prenosi robu u drugu državu članicu u ime drugog obveznika mora najkasnije pri prevozu ili otpremi obavijestiti tog obveznika da se roba prenosi ili će biti prenesena, osim ako se prenos obavlja na njegov izričit zahtjev.

Član 131 – Ovim članom se daju definicije osnovnih pojmova u vezi sa obavezama pružaoca platnih usluga, koje se koriste od člana 132 do člana 134 ovog zakona kao što su: pružalac platnih usluga, platna usluga, plaćanje, platilac, matična država članica, država članica domaćin, račun za plaćanje, IBAN i BIC.

Član 132 – Ovim članom se uređuju obaveze pružaoca platnih usluga u vezi sa vođenjem evidencije o prekograničnim plaćanjima radi kontrole i suzbijanja PDV prevara.

Pružalac platnih usluga mora voditi dovoljno detaljnu evidenciju o primaocima plaćanja i samim plaćanjima za svako kalendarsko tromjesečje, kako bi nadležni organi država članica mogli vršiti kontrolu nad isporukama dobara i usluga koje se smatraju izvršenim u tim državama. Pomenuta obaveza odnosi samo na platne usluge povezane sa prekograničnim plaćanjima, pri čemu se prekograničnim smatra plaćanje kada se platilac nalazi u jednoj državi članici, a primalac u drugoj državi članici, na trećoj teritoriji ili u trećoj zemlji. Obveza davaoca platnih primjenjuje se ako davalac platnih usluga tokom kalendarskog tromjesečja istom primaocu plaćanja obavi platne usluge koje predstavljaju više od 25 prekograničnih plaćanja. Pomenuti broj prekograničnih plaćanja izračunava se uzimajući u obzir platne usluge koje davalac platnih usluga obavi po državi članici i po identifikacionoj oznaci iz člana 133 stava 2 ovog Zakona, uz napomenu da se obračun vrši po primaocu ako pružalac ima informaciju da primalac koristi više oznaka. Izuzetak se pravi kod platnih usluga koje obavljaju davaoci platnih usluga platioca, u slučajevima kada se barem jedan davalac platnih usluga primaoca nalazi u državi članici. Ova činjenica se dokazuje BIC-om ili drugom poslovnom identifikacionom oznakom kojom se davalac platnih usluga i njegovo sjedište nedvosmisleno identifikuju. Stavom 6 se uređuje način vođenja evidencije: ona mora biti u elektronskom obliku i čuvana 3 godine od kraja godine u kojoj je plaćanje izvršeno, te stavljena na raspolaganje matičnoj državi članici ili državi članici domaćinu u skladu sa Direktivom Savjeta (EU) br. 904/2010.

Član 133 – Ovim članom se uređuje način određivanja države članice u kojoj se nalaze platilac i primalac plaćanja, radi primjene obaveza iz člana 132 zakona. Za potrebe utvrđivanja mjesta gdje se nalazi platilac ili primalac, država članica određuje prema IBAN računu ili drugoj identifikacionoj oznaci koja nedvosmisleno pokazuje identitet i lokaciju platioca, odnosno primaoca. Ako takve oznake nedostaju, koristi se BIC ili druga poslovna identifikaciona oznaka davaoca platnih usluga koji djeluje u ime platioca, odnosno primaoca.

Član 134 – Ovim članom se uređuje sadržaj evidencije koju pružalac platnih usluga mora voditi u skladu sa članom 132 zakona. Evidencija mora sadržati osnovne informacije: BIC ili drugu poslovnu identifikacionu oznaku davaoca platnih usluga, ime ili naziv primaoca plaćanja, identifikacioni broj za PDV, IBAN ili drugu oznaku primaoca plaćanja, BIC davaoca platnih usluga koji djeluje u ime primaoca kada primalac nema račun za plaćanje, adresu primaoca ako je dostupna, detalje svih prekograničnih plaćanja, kao i detalje povraćaja plaćanja povezanih sa tim prekograničnim transakcijama. Dodatno, detalji prekograničnih plaćanja i povraćaja moraju obuhvatiti: datum i vrijeme transakcije, iznos i valutu, državu članicu porijekla ili odredišta plaćanja, referentnu oznaku kojom se plaćanje identifikuje, te informaciju o tome da li je plaćanje inicirano u fizičkom poslovnom prostoru trgovca.

Član 135 – Ovim članom se uređuje pojam poreskog perioda i njegovo trajanje. Poreski period vremenski interval za koji poreski obveznik obračunava i plaća PDV, a obuhvata vrijeme od prvog do posljednjeg dana u mjesecu, odnosno da je poreski period kalendarski mjesec.

Član 136 - ovim članom uređuje se sadržaj prijave za obračun PDV-a i način utvrđivanja poreske obaveze za određeni poreski period. Poreski obveznik je dužan da za svaki poreski period utvrdi obavezu PDV-a i iskaže je u prijavi za obračun PDV-a. Prijava sadrži podatke o ukupnoj vrijednosti oporezivih transakcija, obračunatom PDV-u, ulaznom PDV-u po pojedinim poreskim stopama, kao i podatke o oslobođenim transakcijama i transakcijama koje nijesu predmet oporezivanja. Stavom 2 propisuju se dodatni podaci koje prijava mora sadržati. Dodatno, stavom 3 propisano je da se prilikom obračuna PDV-a uzimaju u obzir i iznosi PDV-a iskazani na računima izdatim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Stavom 4 uređuje se pravo poreskog obveznika da od obračunatog PDV-a odbije ulazni PDV u skladu sa odredbama ovog zakona kojima je uređeno ostvarivanje prava na odbitak pretporeza.

Član 137 - Ovim članom uređuje se način, rokovi i obveznici podnošenja prijave za obračun PDV-a. Podnošenja prijave za obračun PDV-a vrši se elektronskim putem nadležnom poreskom organu, najkasnije do 15. dana mjeseca koji slijedi nakon isteka poreskog perioda. Prijava se podnosi za svaki poreski period, bez obzira na to da li je u tom periodu nastala obaveza plaćanja PDV-a, pri čemu mora sadržati sve podatke potrebne za pravilno utvrđivanje poreske obaveze.

Oblik i sadržinu prijave iz člana 136 stav 1 ovog zakona propisuje Ministarstvo finansija, na predlog nadležnog poreskog organa.

Ukoliko poreski obveznik ne podnese prijavu u propisanom roku ili ne raspolaže propisanom dokumentacijom i evidencijama, poreski organ može procijeniti poresku obavezu na osnovu raspoloživih podataka, rezultata kontrole ili upoređivanjem sa poreskim obveznicima koji obavljaju sličnu djelatnost.

Dodatno, stavom 6, propisuje se obaveza podnošenja prijave i za određena lica koja nisu registrovani obveznici PDV-a, ali su po osnovu pojedinih transakcija obavezna obračunati ili platiti PDV. Takođe, obaveza podnošenja prijave važi i za male poreske obveznike koji pružaju usluge poreskim obveznicima u drugim državama članicama ili trećim zemljama, kada se mjesto oporezivanja tih usluga određuje prema sjedištu primaoca usluge.

Član 138 - Ovim članom uređuje se postupak prijavljivanja poreskih obveznika koji nemaju sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, a obavljaju usluge međunarodnog drumskog prevoza putnika na teritoriji Crne Gore. Pomenuti poreski obveznik je dužan da prije obavljanja djelatnosti međunarodnog drumskog prevoza putnika podnese prijavu nadležnom poreskom organu elektronskim putem, preko internet stranice tog organa. Poreski organ dužan je da u roku od 48 časova od prijema prijave poreskom obvezniku elektronskim putem izda potvrdu o prijavi za obavljanje usluga međunarodnog drumskog prevoza putnika.

Poreski obveznik je dužan da tokom obavljanja međunarodnog drumskog prevoza putnika posjeduje potvrdu o prijavi i rješenje kojim mu je odobreno obavljanje djelatnosti. Takođe, poreski obveznik koji obavlja međunarodni drumski prevoz dužan je da prijavu za obračun PDV-a za poreski period u kojem je pružio te usluge dostavi nadležnom poreskom organu u elektronskom ili pisnom obliku.

Dodatno, Ministarstvo finansija propisuje obrazac prijave za usluge međunarodnog drumskog prevoza putnika.

Član 139 - Ovim članom uređuje se obaveza prijavljivanja isporuke i sticanja novih prevoznih sredstava radi pravilnog obračuna i kontrole PDV-a kod transakcija koje uključuju nova prevozna sredstva u prometu između država članica. Poreski obveznik je dužan da nadležnom poreskom organu podnese prijavu za isporuku novog prevoznog sredstva kada se ono isporučuje licu koje nije registrovano za PDV ili određenim kategorijama poreskih obveznika propisanim ovim zakonom. Prijava se podnosi u roku od 10 dana od dana isporuke i sadrži podatke o vrijednosti izvršene isporuke. Takođe, poreski obveznik koji stiče nova prevozna sredstva unutra Unije ima obavezu da u roku od deset dana od dana sticanja podnese prijavu koja sadrži podatke potrebne za obračun i nadzor PDV-a. Izuzetak je propisan za poreske obveznike koji nova prevozna sredstva nabavljaju radi dalje prodaje. Prijave za isporuku i sticanje novih prevoznih sredstava podnose se nadležnom poreskom organu. Ministarstvo finansija da pravilnikom bliže uredi način sprovođenja ovih odredbi, kao i oblik i sadržaj obrazaca prijava.

Član 140 - Ovim članom uvodi se obaveza digitalnog izvještavanja o određenim prekograničnim isporukama dobara i usluga između poreskih obveznika unutar Evropske unije radi unapređenja kontrole PDV-a, pravovremene razmjene informacija između poreskih administracija i suzbijanja poreskih prevara.

Podaci koje poreski obveznik mora dostaviti u okviru digitalnog izvještavanja o prekograničnim isporukama dobara i usluga unutar Unije obuhvataju: isporuke i prenose dobara iz člana 71, sticanja dobara unutar Unije iz člana 22, isporuke dobara i usluga za koje je kupac obavezan platiti PDV u skladu sa članovima od 194 do 197 Direktive 2006/112/EZ, te sticanja dobara i usluga u Crnoj Gori za koje je kupac obavezan platiti PDV u skladu sa članovima 112 i 115 ovog Zakona.

Podaci iz člana 142 dostavljaju nadležnom poreskom organu države koja je poreskom obvezniku dodijelila identifikacioni broj za PDV korišćen u transakciji na koju se podaci odnose. Stavom 3 propisuje se izuzetak od obaveze dostavljanja određenih podataka za poreske obveznike koji su registrovani u skladu sa posebnim odredbama propisnim članom 194 do 201 ovog zakona ne podnose podatke o prenosima sopstvenih dobara ni o transakcijama koje se tretiraju kao sticanja unutra Unije, u skladu sa članom 22, koje se odnose na iste proizvode.

Član 141 - Ovim članom uređuju se rokovi, način i tehnički uslovi za dostavljanje podataka o prekograničnim transakcijama za koje postoji obaveza digitalnog izvještavanja. Poreski obveznici koji su obavezni izdati račun za određene prekogranične isporuke dobara i usluga dostavljaju propisane podatke za svaku pojedinačnu transakciju u trenutku izdavanja računa, odnosno kada je račun morao biti izdat u skladu sa zakonom.

Ako račun izdaje sticalac dobara ili primalac usluga u ime poreskog obveznika, podaci iz člana 142 za svaku pojedinačnu transakciju se prenose najkasnije pet dana nakon izdavanja ili kada je račun trebao biti izdat.

Za transakcije iz člana 140 tačka 2 i 4 podatke prenose obveznici kojima se mora izdati račun, i to najkasnije pet dana od prijema računa, uz mogućnost da države članice propišu prenos i kada račun nije blagovremeno primljen.

Stavom 4 propisano je da prenos podataka, može izvršiti sam poreski obveznik ili treće lice za njegov račun, dok se stavom 5 propisuje da se podaci podnose elektronskim putem, u skladu sa Direktivom 2014/55/EU o elektronskom izdavanju računa i njenim sintaksama.

Dodatno, stavom 6 propisano je da se zajednička elektronska poruka za dostavljanje podataka utvrđuje se prema postupku iz Uredbe.

Član 142 - Ovim članom se propisuje koje podatke poreski obveznik mora prenijeti u skladu sa članom 141 zakona, i to: za isporuke dobara iz člana 71 i isporuke dobara i usluga za koje je kupac obavezan platiti PDV prema članovima od 194 do 197 Direktive 2006/112/EZ prenose se informacije iz člana 226 Direktive; za prenos dobara iz člana 71 stav 3 tačka 3 prenose se informacije iz člana 124 stav 1 tačke od 1 do 7 i člana 124 stav 2 i 9 zakona; za sticanja dobara unutar Unije iz člana 22 stav 1 i 2 i transakcije koje se tretiraju kao takve prema članu 22 stav 3 i 4 prenose se informacije iz člana 124 stav 1 tačke od 1 do 9 i tačka 11, te člana 124 stav 2 i 9 zakona; za transakcije koje se tretiraju kao sticanje dobara unutar Unije prema članu 22 stav 5 prenose se informacije iz člana 124 stav 1 tačke od 1 do 9 i člana 123 stav 2 i 9 zakona; te za sticanja dobara i usluga u Crnoj Gori za koje je kupac obavezan platiti PDV prema članu 112 stav 1 tačka 2 i 3, članu 112 stav od 2 do 4 i članu 115 zakona, prenose se informacije iz člana 124 stav 1 tačke od 1 do 9 i tačka 11, te člana 124 stav 8 i 9 zakona, ako je primjenjivo.

Član 143 - Ovim članom propisuju se definicije pojedinih pojmova koji se koriste u odredbama ovog zakona kojima se uređuje poseban režim oporezivanja malih poreskih obveznika tj. godišnji promet u državi članici i godišnji promet u Uniji.

Član 144 - Ovim članom uređuje primjena oslobođenja od plaćanja PDV-a za male poreske obveznike, kao i slučajevi u kojima se to oslobođenje ne može primijeniti.

Član 145 - Ovim članom uređuju se uslovi za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja PDV-a za male poreske obveznike, uključujući i poreske obveznike sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u drugim državama članicama Evropske unije.

Poreski obveznik sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori oslobođen plaćanja PDV-a za isporuke dobara i usluga obavljene u Crnoj Gori ako njegov godišnji promet u Crnoj Gori ne prelazi 30.000 eura. Takođe, poreski obveznici sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u drugoj državi članici ima pravo na oslobođenje ukoliko pored nacionalnog praga od 30.000 eura ostvarenog u Crnoj Gori, ispunjava i uslov da godišnji promet na teritoriji Evropske unije ne prelazi 100.000 eura.

Stavovima 3 i 4 propisuje se način utvrđivanja godišnjeg prometa relevantnog za primjenu oslobođenja, odnosno koje se isporuke uključuju u obračun praga za oslobođenje, kao i da se promet ostvaren prodajom materijalnih i nematerijalnih osnovnih sredstava ne uzima u obzir prilikom izračunavanja tog praga.

Dodatno, stavovima 5 do 10 uređuje se postupak ostvarivanja prava na oslobođenje u državama članicama u kojima poreski obveznik nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište. U tu svrhu poreski obveznik podnosi prethodno obavještenje državi članici svog sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta, nakon čega mu se dodjeljuje individualni identifikacioni broj za potrebe primjene oslobođenja. Takođe se uređuju obaveze prijavljivanja promjena podataka, početak i prestanak primjene oslobođenja, kao i rokovi u kojima nadležni organi vrše provjeru i potvrđivanje statusa poreskog obveznika.

Član 146 - Ovim članom propisuje se sadržaj prethodnog obavještenja koje poreski obveznik podnosi radi ostvarivanja prava na primjenu oslobođenja od PDV-a za male poreske obveznike u drugim državama članicama Evropske unije. Administrativni postupak se pojednostavljuje u dijelu oslobađanja poreskog obveznika od ponovnog dostavljanja informacija koje su već uključene u izvještaj podnesen na osnovu člana 147.

Administrativni postupak se pojednostavljuje u dijelu u kojem poreski obveznik, kada obavijesti državu članicu sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta u skladu sa članom 145 stavom 7, nije obavezan dostavljati podatke iz stava 1 ovog člana koji su već obuhvaćeni izvještajem podnesenim na osnovu člana 147. U ovom slučaju ažuriranja prethodnog obavještenja uključuje individualni identifikacioni broj.

Član 147 - Ovim članom uređuje se obaveza podnošenja tromjesečnog izvještaja za poreske male poreske obveznike koji koriste oslobođenje od PDV-a u državama članicama u kojima nemaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište. Stavom 1 propisan je sadržaj tromjesečnog izvještaja, dok je stavom 2 definisan rok za dostavljanje tromjesečnog izvještaja, koji iznosi jedan mjesec od završetka kalendarskog tromjesečja. Ukoliko poreski obveznik tokom godine pređe prag godišnjeg prometa u Uniji propisan za primjenu režima malih poreskih obveznika dužan da o tome obavijesti državu članicu svog sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta u roku od 15 radnih dana.

Član 148 - Ovim članom propisuju se zajednička pravila koja se primjenjuju na prethodno obavještenje i tromjesečne izvještaje koje podnose poreski obveznici koji koriste režim oslobođenja za male poreske obveznike u drugim državama članicama. Stavom 1 uređuje se način iskazivanja podataka o prometu koji se dostavljaju u okviru prethodnog obavještenja i tromjesečnih izvještaja, dok se stavom 2 propisuje da se prethodno obavještenje i tromjesečni izvještaj, kao i njihove dopune i izmjene, dostavljaju elektronskim putem.

Član 149 - Ovim članom propisuju se izuzeća od pojedinih obaveza u sistemu PDV-a za poreske obveznike koji koriste režim oslobođenja za male poreske obveznike. Obveznik koji koristi oslobođenje u Crnoj Gori, a nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori, nije dužan da se registruje niti da podnosi prijavu za obračun PDV-a za isporuke obuhvaćene oslobođenjem. Ako koristi oslobođenje u Crnoj Gori i drugim državama članicama, u vezi sa prometom obuhvaćenim oslobođenjem u Crnoj Gori, nije obavezan da podnosi prijavu za obračun PDV-a. Takođe, propisano je da nadležni organ može zahtijevati registraciju i podnošenje prijava ako obveznik ne poštuje obaveze izvještavanja propisane zakonom.

Član 150 - Ovim članom uređuju se slučajevi u kojima prestaje važenje individualnog identifikacionog broja dodijeljenog za potrebe korišćenja prekograničnog režima oslobođenja za male poreske obveznike, odnosno slučajevi u kojima se vrši izmjena podataka koji se odnose na države članice u kojima se oslobođenje primjenjuje. Nadležni organ, bez odlaganja može da odlaganja deaktivira individualni identifikacioni broj ili ažurira odgovarajuće podatke kada poreski obveznik više ne ispunjava uslove za korišćenje režima oslobođenja.

Član 151 - Ovim članom uređuju se uslovi za situacije kada poreski obveznik ne može primjenjivati oslobođenje iz člana 145 stav 1 ovog zakona. Propisuje se da poreski obveznik koji u prethodnoj kalendarskoj godini pređe propisani prag prometa nema pravo na primjenu oslobođenja tokom naredne kalendarske godine, bez obzira na mjesto njegovog sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta. Precizira se da pravo na oslobođenje prestaje u trenutku kada poreski obveznik tokom tekuće godine pređe propisani prag prometa u Uniji iz člana 145 stav 2 tačka 1. Takođe se uređuje položaj poreskih obveznika koji nemaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici koja odobrava oslobođenje, pri čemu se pravo na oslobođenje vezuje i za prag ukupnog godišnjeg prometa ostvarenog u Uniji.

Član 152 - Ovim članom definiše se da poreski obveznik iz člana 145 stav 1 i 2 ovog zakona nema pravo izražavati PDV na izdatim računima i nema pravo na povraćaj ulaznog poreza.

Član 153 - Ovim članom uređuje se da poreski obveznik iz člana 145 stav 1 ovog zakona može od nadležnog poreskog organa zatražiti da se na njega primjenjuje redovni postupak oporezivanja PDV-a koji je obavezan primjenjivati u tekućoj i sljedećoj kalendarskoj godini. Takođe se definiše kada se zahtjev, poreskog oporeskog obveznika, za registraciju za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a smatra usvojenim.

Član 154 - Ovim članom definiše se pojam „mali obveznik“. Takođe se ovim članom definiše da poreski obveznici sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori koji primjenjuju oslobođenje od PDV-a samo u Crnoj Gori nijesu obvezni zatražiti izdavanje PDV identifikacionog broja, osim ako obavljaju transakcije iz člana 118 stav 1 tačka 2, 4 ili 5 ovog zakona. Te da poreski obveznici sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori koji primjenjuju oslobođenje od PDV-a samo u Crnoj Gori nisu obvezni podnositi prijavu za PDV iz člana 135 ovog zakona, osim u slučajevima iz člana 138 stav 6 ovog zakona.

Član 155 - Ovim članom uređuje se pravo poljoprivrednika koji nisu obveznici PDV-a na paušalnu nadoknadu ulaznog PDV-a po osnovu isporuke poljoprivrednih i šumskih dobara, odnosno usluga. Propisuje se da se pravo na paušalnu nadoknadu priznaje isključivo u slučaju kada se promet vrši poreskim obveznicima u smislu ovog zakona. Takođe, utvrđuje se obaveza poreskih obveznika koji vrše otkup dobara, odnosno usluga od poljoprivrednika, da u otkupnu vrijednost uračunaju paušalnu nadoknadu u iznosu od 8% od vrijednosti izvršenog prometa.

Član 156 - Ovim članom uređuje se da poljoprivrednik iz člana 155 stav 1 ovog zakona koji ima pravo na paušalnu nadoknadu nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a za djelatnosti obuhvaćene paušalnim oporezivanjem poljoprivrednika, niti ga može prikazati na svojim računima. Takođe je propisano da se poljoprivredniku iz člana 156 stav 1 priznaje pravo na paušalnu nadoknadu, ukoliko je prethodno pribavio saglasnost nadležnog poreskog organa. Dok poreski obveznici iz člana 155 stav 3 ovog zakona imaju pravo da paušalnu nadoknadu odbiju kao ulazni PDV, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Član 157 - Ovim članom uređuje se pravo paušalnog poljoprivrednika da izabere između primjene redovnog sistema PDV-a i posebnog postupka paušalnog oporezivanja poljoprivrednika iz člana 155 ovog zakona. Takođe se propisuje obaveza poreskog obveznika da o izvršenom izboru unaprijed elektronski obavijesti nadležni poreski organ, pri čemu se izabrani način oporezivanja primjenjuje tokom tekuće i naredne kalendarske godine.

Član 158 - Ovim članom uređuje se postupak oporezivanja putničkih agencija i organizatora putovanja koji rade u svoje ime, a prilikom pružanja usluga koriste proizvode i usluge drugih poreskih obveznika. Odredbe ovog člana se ne odnose na putničke agencije koje djeluju kao posrednici, za koje se poreska osnovica utvrđuje primjenom člana 58 stav 10 ovog zakona. Stavom 3 precizira se da se organizatori putovanja smatraju putničkim agencijama u smislu ovog zakona, dok se stavom 4 propisuje da se posebna odredba iz stave 1 ovog člana ne primjenjuje na isporuke obavljene na osnovu člana 26 ovog zakona. Nadalje, uređuje se da se sve usluge povezane sa putovanjem smatraju jednom uslugom putničke agencije putniku, kao i da je mjesto oporezivanja određeno prema sjedištu ili stalnoj poslovnoj jedinici putničke agencije iz koje se usluga pruža. Poreska osnovica utvrđuje se kao razlika između ukupne naknade koju plaća putnik i stvarnih troškova dobara i usluga koje su drugi poreski obveznici neposredno pružili korisniku. Takođe, uređuje se poreski tretman usluga koje se odnose na transakcije obavljene van Evropske unije, pri čemu se oslobođenje od PDV-a ostvaruje na osnovu člana 84 ovog zakona. Istovremeno, propisuje se da PDV koji drugi poreski obveznici obračunaju putničkoj agenciji za usluge neposredno pružene putniku ne može biti predmet odbitka ili povraćaja. Cilj odredbe je pojednostavljenje obračuna PDV-a u oblasti turizma i usklađivanje sa pravilima Evropske unije koja uređuju poseban postupak oporezivanja putničkih agencija.

Član 159 - Ovim članom propisuje se da poreski obveznik koji, u okviru obavljanja djelatnosti, nabavlja, kupuje ili stiče upotrebljavane proizvode, umjetničke predmete, zbirke i starine radi dalje prodaje, može obračunavati PDV prema posebnom postupku utvrđenom ovim članom i čl. 160 i 161 ovog zakona. Takođe, precizira se da se poseban postupak može primjenjivati i kada poreski obveznik djeluje u ime drugog lica po osnovu ugovora za koji ostvaruje pravo na proviziju. Takođe se definišu pojmovi korišćenog proizvoda, te šta se smatra umjetničkim predmetima, zbirkama i starinama za potrebe primjene posebnog postupka oporezivanja, uz precizno navođenje odgovarajućih tarifnih oznaka KN. Propisuje se obaveza preprodavca koji istovremeno obračunava PDV po opštem postupku da u svom knjigovodstvu obezbijedi odvojeno prikazivanje prometa i obračunavati i plaćati PDV za svaku stavku posebno. Uređuje se postupak prijavljivanja poreskom organu za primjenu posebnog postupka oporezivanja, rokovi za početak njegove primjene, kao i minimalni period trajanja primjene tog postupka. Propisuje se da je preprodavac dužan da prijavu podnese 15 dana prije početka mjeseca u kojem namjerava da otpočne obračunavanje PDV-a po posebnom postupku, kao i da period primjene tog postupka ne može biti kraći od dvije kalendarske godine. Nadalje, propisuju se uslovi pod kojima preprodavac može obračunavati PDV po posebnom postupku, odnosno kategorije lica od kojih dobra mogu biti nabavljena ili stečena. Propisuje se da preprodavac koji obračunava PDV po ovom članu i čl. 160 i 161 ovog zakona ne smije na računima koje izdaje prikazati PDV.

Član 160 - Ovim članom uređuje se poreska osnovica kod prometa dobara iz člana 159 ovog zakona, kada preprodavac primjenjuje poseban postupak oporezivanja razlike između prodajne i nabavne cijene. Definiše se sadržaj nabavne i prodajne cijene preprodavca. Takođe se propisuje da ako je nabavna cijena veća od prodajne cijene dobara, smatra se da je poreska osnovica jednaka nuli (0).

Član 161 - Ovim članom uređuje se postupak po kojem preprodavac može obračunati PDV na razliku između nabavne i prodajne cijene kod prometa predmeta umjetničke vrijednosti, zbirki i antikviteta u slučajevima iz ovog člana. Takođe, propisuje se da period primjene posebnog postupka ne može biti kraći od dvije kalendarske godine, dok se izuzetno omogućava da preprodavac za pojedinačni promet dobara iz stava 1 ovog člana obračunava PDV po opštem postupku, uz pravo na odbitak ulaznog PDV-a u poreskom periodu u kojem je izvršen promet. Uređuje se i način utvrđivanja poreske osnovice, pri čemu poresku osnovicu čini razlika između prodajne i nabavne cijene preprodavca, umanjena za PDV na tu razliku, kao i sadržaj nabavne i prodajne cijene za potrebe primjene ovog postupka. Predloženim rješenjem dodatno se propisuje da, ukoliko je nabavna cijena veća od prodajne cijene, poreska osnovica iznosi nula, kao i da preprodavac koji izvrši promet dobara po ovom članu ne smije odbiti ulazni PDV za tako pribavljene ili uvezene proizvode. Takođe, propisuje se da se odredbe člana 160 st. 2 i 3 ovog zakona shodno primjenjuju i na promet dobara iz ovog člana.

Član 162 - Ovim članom propisuje se poresko oslobođenje za razliku između prodajne i nabavne cijene ostvarene prilikom isporuke upotrebljivanih dobara, umjetničkih predmeta, zbirki i antikviteta na koje se primjenjuje poseban postupak oporezivanja razlike između prodajne i nabavne cijene, ako se obavlja prema uslovima iz člana 77 do 80 ovog zakona.

Član 163 - Ovim članom propisano je da ponuđač, koji nudi upotrebljavane proizvode, umjetnička djela, zbirke ili antikvitete na licitaciji, može obračunavati PDV u skladu sa ovim članom i članom 164 zakon. Propisano je da se ovaj postupak ne primjenjuje na isporuke novih prevoznih sredstava, koje se oporezuju prema pravilima iz člana 71 stav 1 i stav 3 tačka 1 ovog zakona. Takođe je propisano da ako ponuđač istovremeno obračunava PDV po opštem postupku i po posebnom postupku, dužan je da u knjigovodstvu odvojeno evidentira promet i obračun PDV-a za svaki stav posebno. Ponuđač obračunava PDV na isporuke putem licitacije kada radi u svoje ime i za račun jedne od sledeće nabrojanih osoba: lica koje nije poreski obveznik, drugog poreskog obveznika koji nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a ili čija je isporuka oslobođena PDV-a, poreskog obveznika iz člana 145 zakona, ako se radi o njegovim poslovnim sredstvima, od drugog preprodavca ukoliko je na isporuku dobara od strane tog drugog preprodavca obračunat PDV u skladu sa postupkom oporezivanja razlike nabavne i prodajne cijene. Smatra se da je isporuka dobara poreskom obvezniku ponuđaču obavljena u vrijeme kada se odvija prodaja tih dobara putem licitacije.

Član 164 - Ovim članom uređuje se način utvrđivanja poreske osnovice, evidencija i dokumentovanje prometa dobara koji se prodaju putem licitacije, u smislu primjene posebnog postupka oporezivanja iz člana 163 ovog zakona. Propisuje se da poresku osnovicu čini ostvarena razlika između cijene postignute na licitaciji i iznosa koji je ponuđač dužan da plati ili je platio punomoćniku (principalu) za izvršeni promet dobara, pri čemu je u taj iznos uključen i PDV koji je licitator dužan da plati na svoju proviziju. Takođe, propisuje se način određivanja iznosa koji je ponuđač dužan da isplati principalu, kao razlika između postignute cijene dobara na licitaciji i iznosa provizije koju ponuđač ostvaruje po osnovu ugovora sa punomoćnikom. Radi obezbjeđivanja pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja, propisuje se obaveza ponuđača da u svojim poslovnim knjigama posebno iskaze iznose koje je primio ili treba da primi od kupca, kao i iznose koje je uplatio ili treba da uplati prodavcu dobara. Propisuje se i da se svi iznosi relevantni za utvrđivanje poreske osnovice moraju zasnivati na vjerodostojnoj

dokumentaciji. Dalje se definiše šta sve cijena postignuta na licitaciji obuhvata. Ovim članom se uređuje i način izdavanja računa i drugih dokumenata, pri čemu je ponuđač dužan da izdaje račune i kupcu i punomoćniku, uz jasno razdvajanje relevantnih iznosa, kao i bez odvojenog iskazivanja PDV-a na računu kupcu. Takođe, propisuje se da u slučaju kada je punomoćnik poreski obveznik, dokument koji izda ponuđaču smatraće se računom koji punomoćnik treba izdati u skladu s članom 122 ovog zakona.

Član 165 - Ovim članom se definiše pojam investicionog zlata i uređuje njegov poreski tretman u sistemu PDV-a. Propisuje se oslobađanje od plaćanja PDV na promet, sticanje i uvoz investicionog zlata, kao i na usluge posrednika, čime se obezbjeđuje usklađenost sa praksom Evropske unije i podstiče ulaganje u plemenite metale. Istovremeno, omogućava se poreskim obveznicima da se opredijele za obračunavanje PDV, uz pravo na odbitak i povraćaj ulaznog poreza, čime se obezbjeđuje neutralnost PDV sistema. Odredbom se uvode obaveze izdavanja računa i vođenja evidencije u elektronskom obliku. Ministarstvo finansija je ovlašćeno da posebnim propisom bliže uredi način dostavljanja obavještenja I sadržaja računa za promet investicionog zlata I evidencije o izvršenom prometu investicionog zlata.

Član 166 - Ovim članom se uređuju "prijava PDV-a za poseban postupak oporezivanja" iz člana 167-172 ovog zakona. Posebni postupak oporezivanja za usluge koje pružaju poreski obveznici bez sjedišta unutar Unije.

Član 167 - Ovim članom se definišu pojmovi "poreski obveznik koji nema sjedište na teritoriji Unije", "država članica prijave", "država članica potrošnje". Kao I posebni postupak oporezivanja za usluge iz člana 38 do 50 ovog zakona koje poreski obveznik koji nema sjedište na teritoriji Unije obavi na teritoriji Unije licima koja nijesu poreski obveznici, a koje imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u bilo kojoj državi članici.

Član 168 - Ovim članom se uređuje obaveza, poreskog obveznika koji nema sjedište na teritoriji Unije, a koji za državu članicu prijave izabere Crnu Goru, elektronske prijave početka, završetka i promjena djelatnosti usljed kojih više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka oporezivanja, poreskog obveznika koji nema sjedište na teritoriji Unije. Poreskom obvezniku, poreski organ dodjeljuje pojedinačni registaracioni broj za PDV broj I o tome ga obavještava elektronskim putem. Definiše se sadržaj prijave iz stava 1 ovog člana.

Član 169 - Ovim članom definišu se slučajevi kada se poreski obveznik iz člana 168 st 1 briše iz evidencije poreskih obveznika od strane poreskog organa.

Član 170 - Ovim članom se uređuje obaveza poreskog obveznika iz člana 168 stav 1 da za svako kalendarsko tromjesečje podnese prijavu PDV-a za posebni postupak oporezivanja, bez obzira na to da li je u tom periodu obavljao usluge obuhvaćene ovim postupkom. Propisuje se da se prijava podnosi elektronskim putem. Takođe se precizira sadržaj prijave, uključujući pojedinačni registracioni broj za PDV iz člana 168 stav 3 ovog zakona, podatke o državama članicama potrošnje, vrijednost obavljenih usluga i pripadajući PDV po poreskim stopama. Uređuje se postupak izmjene prijave, omogućavajući da se izmjene unesu u tekuću prijavu ili naknadno, u roku od tri godine. Iznosi u prijavi PDV-a izražavaju se u eurima, uz obavezu preračunavanja po kursu Evropske centralne banke. Navedeno preračunavanje se obavlja prema kursu koji objavljuje Evropska centralna banka za taj dan ili, ako se kurs za taj dan ne objavljuje, za danas sljedeće objave kursa.

Član 171 - Ovaj član propisuje obavezu plaćanja PDV-a prilikom podnošenja prijave za posebni postupak oporezivanja, uz obavezu pozivanja na odgovarajući registracioni broj prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja i uplatu u eurima na račun propisan posebnim propisom.

Član 172 - Ovim članom se uređuje poreski tretman poreskog obveznika koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja, a nema sjedište na teritoriji Unije. Propisuje se da takav obveznik nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a nastalog u državama članicama potrošnje na osnovu člana 168 Direktive 2006/112/EZ niti člana 93 Zakona. Poreskom obvezniku se daje pravo na povraćaj ulaznog PDV prema članu 94 ovog zakona, odnosno člana 2 st 1 Trinaeste Direktive Vijeća 86/560/EEZ, bez primjene uslova uzajamnosti, uz jasno propisane izuzetke u vezi sa povraćajem PDV-a za proizvode i usluge upotrijebljene za pružanje usluga obuhvaćenih ovim postupkom. Takođe se uređuje situacija kada se obveznik registruje za PDV u Crnoj Gori po osnovu drugih djelatnosti koje nijesu obuhvaćene posebnim postupkom. U tom slučaju, obveznik ima pravo na povraćaj ulaznog PDV-a u vezi sa oporezivanjem djelatnošću obuhvaćenom ovim posebnim postupkom u prijavi PDV-a iz člana 136 Zakona.

Član 173 - Ovim članom se uređuje obaveza vođenja evidencije poreskog obveznika iz člana 168 st 1 koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja, kako bi poreski organ države članice potrošnje mogao provjeriti ispravnost prijave PDV za posebni postupak oporezivanja. Evidencija mora biti dostupna u elektronskom obliku na zahtjev poreskom organu Crne Gore i poreskom organu države članice potrošnje, uz obavezu čuvanja podataka 10 godina od završetka godine u kojoj su transakcije obavljene.

Član 174 - Ovim članom se definišu pojmovi i određuje država članica prijave i potrošnje u vezi sa primjenom posebnog postupka oporezivanja. Stavom 1 definisani su pojmovi poreskog obveznika koji nema sjedište u državi članici potrošnje, država članica prijave i država članica potrošnje. Stavom 2 uređuje se situacija kada obveznik nema sjedište u EU, ali ima više stalnih poslovnih jedinica. Njegov izbor države članice prijave obavezuje ga na primjenu posebnog postupka u tekućoj i naredne dvije kalendarske godine. Dodatno, ukoliko poreski obveznik nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište ili stalnu poslovnu jedinicu na teritoriji Unije, država članica prijave je država članica u kojoj započinje otprema ili prevoz dobara. Takođe, stavom 5 je predviđeno da ukoliko otprema ili prevoz dobara počinje u više država članica, poreski obveznik navodi koja je od tih država članica država članica prijave, a ta ga odluka obavezuje u tekućoj kalendarskoj godini i tokom sljedeće dvije kalendarske godine. Stavom 6 se propisuje da nezavisno od stava 1 do 5 ovog člana, država članica prijave za ovaj posebni postupak jednaka je kao i za posebni postupak iz člana 194 do 201 ovog zakona ako je poreski obveznik registrovan za taj posebni postupak. Takođe se definišu uslovi kada se isporuke gasa, električne energije i energije za grijanje ili hlađenje tretiraju se kao prodaja dobara na daljinu unutar Unije.

Član 175 - Ovim članom precizira se krug poreskih obveznika koji imaju pravo da koriste posebni postupak oporezivanja. Takođe se propisuje da se posebni postupak primjenjuje na sve isporuke koje poreski obveznik vrši u Uniji, pod uslovom da ispunjavaju predviđene uslove.

Član 176 - Ovim članom uređuje se obaveza poreskog obveznika koji je Crnu Goru odabrao kao državu članicu prijave obaveza da elektronskim putem prijavi početak i prestanka djelatnosti u okviru posebnog postupka oporezivanja kao i promjenu djelatnosti ako više ne ispunjava uslove za primjenu posebnog postupka oporezivanja. Takođe se propisuje da obveznik koristi registracioni broj za PDV iz člana 168 stav 3 Zakona

Član 177 - Ovim članom uređuje se u kojim slučajevima se briše poreski obveznik iz evidencije posebnog postupka oporezivanja. Poreski organ ima obavezu da obveznika izbriše kada obveznik sam prijavi prestanak djelatnosti, kada se može pretpostaviti da je djelatnost prestala, kada obveznik više ne ispunjava zakonske uslove za primjenu posebnog postupka oporezivanja ili kada više puta ne postupa u skladu sa odredbama posebnog postupka oporezivanja.

Član 178 - Ovim članom uređuje se obaveze podnošenja prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja. Definišu se obaveze poreskog obveznika koji primjenjuje ovaj posebni postupak da za svako kalendarsko tromjesčje do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po protoku tromjesječka podnese prijavu PDV-a poreskom organu, nezavisno od toga da je u tom periodu obavljao isporuke dobara i usluga obuhvaćenim tim postupkom. Propisuje se obavezna sadžina prijave PDV-a iz stave 1 ovog člana, kao i obaveza da se u prijavi navedu i izmjene koje se ondose na prethodne poreske periode a u skladu sa stavom 10 ovog člana. Stavom 4 uređuje se prijavljivanje isporuka dobara bez otpreme ili sa otpremom u države članice koje nisu države članice prijave ili iz tih država, sa obavezom navođenja ukupne vrijednosti bez PDV-a, stope PDV-a, ukupni iznos pripadajućeg PDV-a podijeljenog po poreskim stopama i ukupni PDV koji je potrebno platiti za sljedeće isporuke obuhvaćene ovim posebnim postupkom oporezivanja za svaku državu članicu. Takođe je propisana i obaveza poreskog obveznika da u vezi sa isporukama dobara iz stave 4 ovog člana u PDV prijavi navede i pojedinačni registracioni broj za PDV iz člana 168 stav 3 ovog zakona. Dalje je propisano da ako poreski obveznik pruža usluge iz više poslovnih jedinica, prijava mora sadržati podatke o vrijednosti, stopama i iznosu PDV-a za svaku državu članicu, zajedno sa pojedinačnim registracionim brojem za PDV te poslovne jedinice. Ukoliko je za proizvode koji su preneseni u skladu sa posebnim postupkom iz čl. 194 do 201 ovog zakona došlo do izmjene odbitka ulaznog PDV-a, prijava PDV mora sadržati činjenice koje su dovele do izmjene i PDV-a koji se mora platiti i za osnovna sredstva i datum početka perioda izmjene odbitka koji počinje nakon prenosa. Takođe se uređuje postupak ako dođe do izmjena prije podnošenja prijave, u tom slučaju se one uključuju u istu PDV prijavu, dok se izmjene već podnesene prijave uključuju u neku narednu poresku prijavu u roku od tri godine i u toj PDV prijavi se navodi relevantna država članica potrošnje, poreski period i iznos PDV-a koji je potrebno izmijeniti. Za potrebe ovog člana prijava PDV-a ne uključuje oslobođene isporuke dobara ili usluga za koje se ne može odbiti ulazni PDV. Iznosi u prijavi PDV-a izražavaju se u eurima, uz obavezu preračunavanja po kursu Evropske centralne banke na posljednji dan poreskog perioda. Preračunavanje se obavlja prema kursu koji objavljuje Evropska centralna banka za taj dan ili ako se kurs za taj dan ne objavljuje, za dan sljedeće objave kursa.

Član 179 - Ovim članom se uređuje način plaćanja PDV-a u okviru posebnog postupka. Poreski obveznik je dužan da uplatu izvrši najkasnije do isteka roka za podnošenje prijave, pozivajući se na relevantnu prijavu PDV-a. Plaćanje se obavlja u eurima na bankovni račun koji odredi nadležni poreski organ Crne Gore.

Član 180 - Ovim članom uređuje se pravo na odbijanje ulaznog PDV-a.

Član 181 - Ovim članom se uređuje obaveza poreskog obveznika iz člana koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja da vodi evidenciju o transakcijama obuhvaćenim tim posebnim postupkom, kako bi poreski organ države članice potrošnje mogao provjeriti ispravnost prijave PDV-a. Evidencija mora biti dostupna u elektronskom obliku poreskom organu Crne Gore i poreskom organu države članice potrošnje, a obveznik je dužan da podatke čuva deset godina od završetka godine u kojoj su transakcije obavljene.

Član 182 - Ovim članom se uređuje režim posebnog postupka oporezivanja u vezi sa prodajom dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja, u skladu sa članovima 183 do 193 Zakona uz izuzetak dobara koja podliježu akcizama u pošiljkama čija unutrašnja vrijednost nije veća od 150,00Eura. Takođe u vezi sa članom 183 do 193 ovog zakona definisani su pojmovi "poreski obveznik koji nema sjedište u Evropskoj uniji", "posrednik", "država članica prijave", "država članica potrošnje". Ako poreski obveznik ili posrednik ima više od jedne stalne poslovne jedinice u Uniji za posebni postupak oporezivanja, odluka u kojoj je naznačio državu članicu stalne poslovne jedinice obavezuje ga u tekućoj kalendarskoj godini i tokom sljedeće dvije kalendarske godine.

Član 183 - Ovim članom se uređuje krug poreskih obveznika koji mogu primjenjivati posebni postupak za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja. Obuhvaćeni su poreski obveznici sa sjedištem u Uniji, svi poreski obveznici, nezavisno od toga da li imaju sjedište u Uniji koje zastupa posrednik sa sjedištem u Uniji, kao i svi poreski obveznici iz trećih zemalja koje imaju sporazum o uzajamnoj pomoći sa Unijom čije je područje primjene slično teritoriji primjene propisa kojima se uređuje administrativna sradnja u teritoriji poreza i Uredbe Vijeća (EU) br. 904/2010 o administrativnoj sradnji i suzbijanju prevare u teritoriji poreza na dodatu vrijednost te koji se bave prodajom dobara na daljinu iz te treće zemlje. Propisuje se da se postupak primjenjuje na svu prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih zemalja, uz izuzetak malih obveznika iz člana 144 do 154 ovog zakona, te da poreski obveznik ne može imenovati više od jednog posrednika.

Član 184 - Ovim članom uređuje se nastanak Poreske obaveze za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalja na koje se primjenjuje posebni postupak.

Član 185 - Ovim članom se uređuje obaveza poreskog obveznika koji primjenjuje ovaj poseni postupak ili njegovog posrednika da elektronskim putem prijave početak, izmjenu ili prestanak svoje djelatnosti u okviru ovog posebnog postupka.

Član 186 - Ovim članom se uređuje obaveza poreskog obveznika ili posrednika da prije početka primjene posebnog postupka dostavi poreskom organu osnovne identifikacione podatke navedene ovim članom zakona, kao i obaveza poreskog obveznika ili posrednika da obavijeste poreski organ o svakoj promjeni dostavljenih podataka.

Član 187 - Ovim članom se uređuje dodjeljivanje pojedinačnog registracionog broja poreskim obveznicima i posrednicima koji primjenjuju poseban poreski postupak. Dodjeljivanje ovog broja vrši se elektronskim putem, a pojedinačni registracioni broj dodijeljen od strane poreskog organa koristi se samo za potrebe ovog posebnog postupka.

Član 188 - Ovim članom uređuju se svi slučajevi brisanja poreskog obveznika koji ne imenuje posrednika iz evidencije poreskih obveznika koji primjenjuju posebni postupak oporezivanja.

Član 189 - Ovim članom uređuje se obaveza poreskog obveznika ili njegovog posrednika koji primjenjuje posebni postupak da poreskom organu elektronskim putem podnose mjesečnu prijavu PDV-a za posebni postupak. Prijava se podnosi za svaki kalendarski mjesec i to do zadnjeg dana tekućeg mjeseca po proteku mjeseca za koji se prijava podnosi, bez obzira da li je u tom periodu obavljena prodaja dobara na daljinu uvezenih iz trećih teritorija ili trećih zemalje.

Član 190 - Ovim članom se propisuje sadržina poreske prijave PDV-a u posebnom postupku, takođe se uređuje postupak ako dođe do izmjena prije podnošenja prijave, u tom slučaju se one uključuju u istu prijavu, dok se izmjene već podnesene prijave uključuju u narednu prijavu u roku od tri godine. Iznosi u prijavi PDV-a izražavaju se u eurima, uz obavezu preračunavanja po kursu Evropske centralne banke na posljednji dan poreskog perioda.

Član 191 - Ovim članom se definišu obaveze poreskog obveznika ili njegovog posrednika da plaćaju PDV uz navođenje referentnog broja prijave najkasnije do isteka roka za njeno podnošenje, te da uplatu izvrše u eurima na propisani uplatni račun.

Član 192 - Ovim članom se uređuje položaj poreskog obveznika koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja u odnosu na povraćaj PDV-a, propisuje se da poreski obveznik nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a u državi članici potrošnje, dalje omogućava se obvezniku da može zatražiti povraćaj PDV-a u skladu sa postupkom povraćaja PDV-a obveznicima zavisno od toga da li ima sjedište u drugoj državi članici ili van teritorije Unije. Precizira se da se

određene odredbe Direktive 86/560/EEZ ne primjenjuju na povraćaje koji se odnose na robu ili usluge upotrijebljene u okviru posebnog postupka. Takođe se uređuje situacija kada obveznik mora da se registruje za PDV u državi članici potrošnje za isporuke koje nisu obuhvaćene posebnim postupkom. U tom slučaju, obveznik stiče pravo na odbitak ulaznog PDV-a za isporuke obuhvaćene posebnim postupkom u prijavi PDV-a.

Član 193 - Ovim članom se propisuju obaveze poreskog obveznika, i njegovog posrednika, da vodi detaljnu evidenciju o transakcijama obuhvaćenim ovim posebnim postupkom, koja omogućava provjeru tačnosti prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja. Evidencija se na zahtjev mora staviti na raspolaganje poreskom organu i poreskom ograničenoj državi članice potrošnje u elektronskom obliku i čuva se deset godina od završetka godine u kojoj su transakcije obavljene.

Član 194 - Ovim članom definišu se pojedini pojmovi koji se koriste za potrebe primjene posebnog postupka oporezivanja iz čl. 195 do 201 ovog zakona i to: „prenos sopstvenih dobara“ i „država članica registracije“. Uređuje se situacija kada poreski obveznik nema sjedište u Uniji, ali ima više stalnih poslovnih jedinica na teritoriji Unije. Istovremeno se propisuje obavezujući karakter odluke o korišćenju posebnim postupkom za tekuću i naredne dvije kalendarske godine. Uređuje se određivanje države članice registracije za poreske obveznike koji nemaju ni sjedište ni stalnu poslovnu jedinicu u Uniji. U tom slučaju, država članica registracije određuje se prema mjestu početka otpreme ili prevoza dobara. Kada otprema ili prevoz dobara počinje u više država članica, poreskom obvezniku ostavlja se mogućnost izbora države članice registracije, pri čemu je i ta odluka obavezujuća za tekuću i naredne dvije kalendarske godine. Takođe se propisuje se povezanost ovog posebnog postupka sa posebnim postupkom iz čl. 174 do 181 ovog zakona, na način što se određuje da država članica registracije bude ista za oba postupka kada je poreski obveznik već registrovan za primjenu posebnog postupka iz navedenih odredbi.

Član 195 - Ovim članom uređuje se mogućnost registracije poreskog obveznika za primjenu posebnog postupka u slučaju prenosa sopstvenih proizvoda u drugu državu članicu, pri čemu se propisuje da se posebni postupak, nakon registracije, primjenjuje na sve prenose sopstvenih proizvoda koje obavlja taj poreski obveznik. Takođe, propisuje se obaveza poreskog obveznika da poreskom organu elektronskim putem prijavi početak, promjenu i prestanak obavljanja djelatnosti u okviru posebnog postupka.

Član 196 - Ovim članom propisuje se da poreski organ poreskom obvezniku dodjeljuje registracioni broj za PDV za potrebe primjene posebnog postupka oporezivanja, kao i da se poreski obveznik koji se koristi posebnim postupkom registruje za PDV samo u državi članici registracije. Istovremeno, omogućava se korišćenje već dodijeljenog registracionog broja za PDV u vezi sa drugim obavezama poreskog obveznika u okviru unutrašnjeg sistema.

Član 197 - Ovim članom se određuju slučajevi u kojima je poreski organ obavezan obrisati poreskog obveznika iz posebnog postupka za prenos sopstvene robe i to: ako obveznik podnese obavještenje da više ne obavlja prenose sopstvenih dobara obuhvaćenih ovim postupkom, da se može pretpostaviti da su prestale njegove oporezive djelatnosti obuhvaćene ovim posebnim postupkom, više ne ispunjava uslove potrebne za primjenu ovog posebnog postupka i kada ne postupa u skladu sa odredbama posebnog postupka.

Član 198 - Ovim članom uređuje se podnošenje prijave PDV za posebni postupak oporezivanja. Uređuje se obaveza poreskog obveznika koji primjenjuje ovaj posebni postupak podnošenje elektronske prijave PDV-a za svaki kalendarski mjesec do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku mjeseca za koji se prijava podnosi, nezavisno od toga da li je u datom period izvršio prenos dobara ili nije. Prospisana je i sadžina PDV prijave iz stava 1 ovog

člana. Takođe, ako se dobra otpremaju ili prevoze iz države članice koja nije država članica registracije, u prijavi PDV-a se uključuje ukupna vrijednost bez PDV-a za prenose dobara obuhvaćenih ovim posebnim postupkom, za svaku državu članicu iz koje se ti dobra otpremaju ili prevoze. Stavom 4 definiše sadržaj PDV prijave te da se u istoj mora navesti registracioni broj za PDV ili referentni poreski broj koji dodjeljuje svaka država članica iz koje se dobra iz stava 3 ovog člana otpremaju ili prevoze. U prijavi PDV-a navode se podaci iz ovog stava raščlanjeni po državama članicama u koje se dobra otpremaju ili prevoze. Uređuje se i postupak ako dođe do izmjena prije podnošenja prijave, u tom slučaju se one uključuju u istu PDV prijavu, dok se izmjene već podnesene prijave uključuju u sledeću poresku prijavu u roku od tri godine od propisanog roka iz stave 1 ovog člana. I u toj PDV prijavi se navodi relevantne države članice u koje i iz kojih se dobra otpremaju ili prevoze, poreski period i ukupni iznos PDV-a koji se mijenja. Iznosi u prijavi PDV-a izražavaju se u eurima, uz obavezu preračunavanja po kursu Evropske centralne banke na posljednji dan poreskog perioda. Ako su isporuke obavljene u drugim valutama, poreski obveznik koji koristi ovaj posebni postupak primjenjuje kurs koji važi na posljednji dan perioda oporezivanja. Preračunavanje se obavlja prema kursu koji objavljuje Evropska centralna banka za taj dan ili ako se kurs za taj dan ne objavljuje, za dan sljedeće objave kursa.

Član 199 - Ovim članom se uređuje oslobođenje od oporezivanja sticanja dobara unutar Unije u državi članici u koju se dobra otpremaju ili prevoze. Propisuje se da poreski obveznik, nezavisno od člana 118 stav 1 ovog zakona, nije obavezan da se registruje u skladu sa članom 118 stav 1 zakona. Jasno se definiše da se, za potrebe primjene odredbi člana 18, 20 i 24, člana 99 stav 1 tačka 2 i stav 2 do 5, kao i člana 100 i 101 zakona, oslobođenje iz stava 1 tretira kao ostvarivanje punog prava na odbitak ulaznog PDV-a koji bi bio obavezan platiti da nije mogao primijeniti oslobođenja iz stave 1 ovog člana.

Član 200 - Ovim članom uređuje se povraćaj ulaznog PDV-a. Propisuje se da poreski obveznik nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a u prijavi PDV-a u skladu s članom 93 ovog zakona u državi članici u koju ili iz koje se dobra otpremaju ili prevoze. Takođe se propisuje da Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana u državi članici potrošnje može zatražiti povraćaj PDV-a u skladu sa postupkom povraćaja PDV-a poreskim obveznicima sa sjedištem u drugoj državi članici prema Direktivi 2008/9/EZ te postupkom povraćaja PDV-a poreskim obveznicima koji nemaju sjedište na teritoriji Unije prema Direktivi 86/560/EEZ. Određene odredbe Direktive 86/560/EEZ ne primjenjuju na povraćaje koji se odnose na proizvode ili usluge upotrijebljene za prenos sopstvenih dobara obuhvaćenih ovim posebnim postupkom. Kada se poreski obveznik mora registrovati za potrebe PDV-a u državi članici za isporuke koje nijesu obuhvaćene ovim postupkom. U tom slučaju, obvezniku se priznaje pravo na odbitak ulaznog PDV-a u državi članici za proizvode ili usluge koje su mu isporučene u toj državi članici.

Član 201 - Ovim članom se obavezuje poreski obveznik koji primjenjuje posebni postupak da vodi evidenciju o prenosu sopstvenih dobara obuhvaćenih posebnim postupkom kao i da ta evidencija, u elektronskom obliku mora da bude dostupna poreskom organu države članice iz koje i u koju se dobra otpremaju ili prevoze na uvid radi provjere tačnosti prijave PDV-a, uz obavezu čuvanja tih podataka deset godina od završetka godine u kojoj je obavljen prenos vlastitih dobara.

Član 202 - Ovim članom uređuje se institut poreskog zastupnika za potrebe obračuna i plaćanja PDV-a od strane poreskih obveznika koji nemaju sjedište u Crnoj Gori, kao i uslovi za imenovanje i odgovornost poreskog zastupnika. Takođe je propisano da poreski zastupnici moraju da budu poreski obveznici sa sjedištem odnosno prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Crnoj Gori Poreski zastupnik odgovara kao garant platac za plaćanje PDV.

Ministarstvo finansija pravilnikom propisuje sprovođenje ovog člana u vezi poreskih zastupnika.

Član 203 - Ovim članom uređuje se odgovornost poreskog obveznika u slučajevima kada učestvuje u transakcijama povezanim sa prevarnim izbjegavanjem plaćanja PDV-a, kao i posljedice koje proizlaze iz takvog postupanja. Propisuje se da će se poreski obveznik koji u Crnoj Gori obavlja isporuke dobara i usluga sa pravom na odbitak ulaznog PDV-a smatrati odgovornim ukoliko iz objektivnih okolnosti proizlazi da je znao ili morao znati da će, usljed prevarnih aktivnosti, dio ili cjelokupan iznos PDV-a povezan sa određenom isporukom ostati neplaćen. Ako se u skladu sa stavom 1 ovog člana utvrdi odgovornost poreskog obveznika, osporiće mu se parvo na odbitak ulaznog PDV-a. Takođe se propisuje postupanje poreskog organa u situacijama kada postoji sumnja da su određene isporuke dio transakcija usmjerenih na prevarno izbjegavanje plaćanja PDV-a. U tom slučaju poreski organ obavještava poreskog obveznika o mogućoj odgovornosti, pri čemu se od dana prijema obavještenja može smatrati da je poreski obveznik znao ili morao znati da učestvuje u transakcijama koje imaju za cilj izbjegavanje plaćanja PDV-a. Podaci i obavještenja iz stava 3 ovog člana ne predstavljaju povredu poreske tajne.

Član 204 - Ovim članom uređuje se obaveza poreskog organa da vrši kontrolu obračunavanja i plaćanja PDV-a, u skladu sa zakonom kojim je uređen poreski postupak. Zakon kojim je uređen poreski postupak primjenjuje se na sve slučajeve ne podnošenja, pogrešno obračunatog ili nepotpuno obračunatog PDV-a. Kontrolu obračunavanja i plaćanja PDV-a prilikom uvoza dobara vrši carinski organ, u skladu sa carinskim propisima kao da je PDV uvozna dažbina.

Član 205 - Ovim članom navodi se da se na razvrstavanje dobara po ovom zakonu primjenjuju propisi o carinskoj tarifi, a na razvrstavanje djelatnosti propisi o klasifikaciji djelatnosti.

Član 206 - Ovim članom se uređuju se odnosi koji nisu posebno uređeni ovim zakonom te da se na njih primjenjuje zakon kojim je uređen poreski postupak.

Član 207 - Ovim članom propisuju se prekršajne sankcije u rasponu od 3.000 eura do 10.000 eura, za povrede obaveza utvrđenih ovim zakonom koje se odnose na obračunavanje, prijavljivanje i evidentiranje PDV-a, kao i na sadržaj računa i drugih poreskih isprava.

Član 208 - Ovim članom jasno se definišu slučajevi u kojima će se pravno lice kazniti za prekršaj i to novčanom kaznom u iznosu od 6.000 eura do 20.000 eura. Stavom 2 ovog člana propisano je da će se za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniti i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.500 eura do 2.000 eura. Stavom 3 ovog člana propisuje se da će se za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniti preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 6.000 eura.

Član 209 - Ovim članom uređuje se način dodjele registracionog broja za PDV poreskim obveznicima koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju transakcije sa inostranim poreskim obveznicima.

Član 210 - Ovim članom uređuju se prelazne odredbe koje se primjenjuju u okviru pristupanja Evropskoj uniji. Stavom 1 propisano je da se odredbe Zakona o PDV koje su bile na snazi u vrijeme privremenog uvoza ili postupaka iz člana 86, primjenjuju se i nakon pristupanja dok traju ti postupci, pod uslovom da su dobra unesena ili podvrgnuta postupku prije dana pristupanja, ili da se postupci nisu prestali primjenjivati. Za dobra u tranzitu, primjenjuju se iste odredbe dok postupak traje, ako je započet prije dana pristupanja. Stavom 3 definisano je da se uvozom se smatra izuzimanje ili prestanak postupaka privremenog uvoza i tranzita, kao i nepravilnosti u tim postupcima. Takođe, uvozom se smatra korišćenje dobara primljenih prije

dana pristupanja, ako su bila oslobođena PDV-a i koriste se nakon pristupanja. Stavom 5 definisano da se mjestom isporuke smatra se država članica u kojoj postupci prestaju. Dodatno, stavom 6 je uređeno da se uvozom se ne smatra oporezivi događaj ako su dobra otpremljena izvan Unije, vraćena u državu izvoza ili ako su prevozna sredstva nabavljena prije pristupanja bez oslobođenja od PDV-a. Takođe, prema stavu 7 uslov za prevozna sredstva smatra se ispunjenim ako je prvo korišćenje bilo prije više od osam godina ili ako je PDV pri uvozu manji od 22 eura.

Član 211 – Ovim članom se propisuje obaveza nadležnih organa da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona donesu podzakonske akte radi njegovog sprovođenja.

Član 212 - Ovim članom uređeno je da danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/02, 12/02, 38/02, 72/02, 21/03, 76/05, 4/26 i "Službeni list CG", br. 16/07, 40/11, 29/13, 9/15, 53/16, 1/17, 50/17, 46/19, 73/19, 80/20, 8/21, 59/21, 146/21, 49/22, 65/22, 140/22, 3/23, 94/24 i 12/26).

Član 213 - Ovim članom uređeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva iz budžeta Crne Gore.

Dodatno, procijenjena vrijednost investicije za uspostavljanje i povezivanje sa VIES sistemom kreće se u rasponu od 0,8 do 1,3 miliona eura, u zavisnosti od stepena nadogradnje postojećih informacionih sistema, obima integracije sa carinskim evidencijama, kao i potreba za obukom zaposlenih i tehničkom podrškom tokom implementacije.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da Skupština Crne Gore, shodno članu 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore, donese ovaj zakon po hitnom postupku, imajući u vidu da se predloženim zakonom vrši usaglašavanje sa evropskim pravom. Naime, donošenje Zakona o porezu na dodatu vrijednost predstavlja dio obaveza Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji i usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti oporezivanja.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO FINANSIJA
NAZIV PROPISA	PREDLOG ZAKONA O POREZU NA DODATU VRIJEDNOST

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Poglavlje 16 – Porezi zvanično je otvoreno 30. marta 2015. godine na Međuvladinoj konferenciji u Briselu. Evropska komisija je za poglavlje 16 definisala tri završna mjerila u kojima se, između ostalog navodi da Crna Gora treba da usvaja zakone u oblastima koje zahtijevaju dalje usklađivanje, posebno u oblasti PDV-a. Dodatno Crna Gora treba da pokazuje zadovoljavajući napredak u razvoju svih IT sistema poreske uprave, uključujući sisteme za međusobno povezivanje, posebno one za PDV (VIES).

Postojeći Zakon o porezu na dodatu vrijednost koji je inicijalno donijet 2002.godine, postepeno je usklađivan i u značajnoj mjeri je izvršeno njegovo usklađivanje sa evropskim propisima, ali ipak sadrži određene odredbe koje ne odgovaraju rješenjima iz Direktive 2006/112/EZ, dok sa druge strane ne sadrži odredbe karakteristične za države članice koje su u zajedničkom sistemu PDV-a, zbog čega je potrebno donijeti novi zakon koji će se primjenjivati momentom ulaska Crne Gore u Evropsku uniju.

Novim zakonom u normativnom smislu Crna Gora će postati dio sistema PDV-a Evropske unije, koji se zasniva na jedinstvenim pravilima koja obezbjeđuju nesmetano funkcionisanje unutrašnjeg tržišta i jednaku primjenu PDV-a u svim državama članicama. Njegova osnovna svrha je da PDV bude neutralan porez na potrošnju koji se naplaćuje u svim fazama prometa, koji uvijek u konačnom tereti krajnjeg potrošača. Zbog toga je čitav sistem zasnovan na jasnim pravilima o mjestu oporezivanja, definisanju obveznika, poreskoj osnovici, oslobođenjima i obavezama u prekograničnom prometu, a pogotovo kako ne bi došlo do dvostrukog oporezivanja, odnosno neoporezivanja prometa.

Jedna od specifičnosti EU PDV sistema jeste jasno razgraničenje između isporuka dobara unutar države članice i transakcija koje se smatraju sticanjem i isporukom dobara unutar Unije. Direktiva predviđa da se PDV na prekogranične isporuke dobara između država članica obračunava u državi odredišta, odnosno tamo gdje se dobra konačno koriste. To znači da se isporuke unutar Unije, kada ih vrši poreski obveznik registrovan za PDV, u državi otpreme tretiraju kao oslobođene, dok se u državi u kojoj se isporučena dobra primaju obračunava PDV kroz mehanizam sticanja. Za usluge koje se obavljaju poreskim obveznicima, kao i licima koje nisu poreski obveznici, sa sjedištem u drugoj državi članici takođe su propisana opšta i posebna pravila o mjestu obavljanja usluga, a time i oporezivanja. Za posebne kategorije kao što su nova prevozna sredstva i proizvodi koji podliježu akcizama, Direktiva uvodi strožija i detaljnija pravila, čime se obezbjeđuje nadzor nad prometom koji je često predmet zloupotreba.

Novi Zakon o porezu na dodatu vrijednost predstavlja dio propisa čije donošenje je neophodno za legalno uspostavljanje sistema VIES (VAT Information Exchange System) koji predstavlja ključni element kontrole primjene PDV-a na nivou Unije. Ovaj mehanizam omogućava provjeru validnosti PDV identifikacionog broja svakog obveznika u EU, kao i razmjenu podataka o prekograničnim isporukama dobara i usluga koje se tretiraju kao oslobođene. VIES služi kao zaštita od poreskih prevara, obavezan je dio administrativne saradnje između država članica. Direktiva propisuje obavezu dostavljanja podataka o transakcijama unutar Unije, a to je u predmetnom nacrtu zakona uređeno digitalnim izvještavanjem.

Donošenjem novog Zakona o porezu na dodatu vrijednost obezbijediće se jednostavnije obavljanje

transakcija sa poreskim obveznicima iz drugih država članica Evropske unije. Posebno, kod sticanja dobara iz Evropske unije poreski obveznici neće imati obavezu plaćanja PDV-a pri uvozu, već će ga iskazivati istovremeno kao poresku obavezu i pretporez. Navedenim eliminiše potreba za prethodnim plaćanjem PDV-a i naknadnim zahtjevom za povrat, što značajno unapređuje likvidnost i smanjuje administrativno opterećenje.

Takođe, novim Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ukida se mogućnost oslobođenja od plaćanja PDV-a na isporuke dobara i usluga po osnovu međunarodnih sporazuma, donacija državnim organima i organima lokalne samouprave, što je bilo predviđeno važećim zakonskim rješenjima. Navedena izmjena bi mogla usloviti porast cijena u slučajevima kada pravna lica nemaju pravo na odbitak pretporeza, budući da će PDV postati njihov konačni trošak.

Dodatna novina u novom Zakonu o porezu na dodatu vrijednost jeste uvođenje stope od 7% na lijekove koje Vlada odredi odlukom, pri čemu se ukida primjena nulte stopa i uspostavlja jedinstven i transparentan režim oporezivanja u skladu sa praksom Evropske unije. Pacijenti koji lijekove nabavljaju van režima Fonda za zdravstveno osiguranje i ranije su plaćali PDV po stopi od 7%, tako da se njihov položaj ne mijenja. Promjena se odnosi na lijekove koje Fond finansira, gdje se sada uvodi obaveza obračuna PDV-a, što vodi povećanju rashoda Fonda i većim izdvajanjima iz budžeta države.

Nedonošenjem predmetnog propisa ne bi se ispunila postavljena mjerila Evropske komisije, a samim tim ne bi moglo doći ni do zatvaranja pregovaračkog Poglavlja 16- Porezi.

Da 2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Donošenjem novog Zakona o porezu na dodatu vrijednost, postižu se sljedeći ciljevi:

- 1) potpuno usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa Direktivom Savjeta 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost, Direktivom Savjeta (EU) 2025/1539 o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu pravila o PDV-u koja se odnose na porezne obveznike koji omogućavaju prodaju na daljinu uvezene robe te na primjenu posebne odredbe za prodaju na daljinu robe uvezene iz trećih područja ili trećih zemalja i posebnih postupaka za prijavu i plaćanje PDV-a pri uvozu, Direktivom Savjeta 2008/9/EZ kojom se utvrđuju detaljna pravila za povraćaj poreza na dodatu vrijednost, predviđen u Direktivi 2006/112/EZ, poreskim obveznicima koji nemaju sjedište na teritoriji države članice povraćaja nego u nekoj drugoj državi članici i Trinaestom Direktivom Savjeta 86/560/EZ o usklađivanju zakona država članica vezano za porez na promet – postupci za povraćaj poreza na dodatu vrijednost poreskim obveznicima koji nemaju sjedište na teritoriji Zajednice i Sprovedbnom Regulativom 282/2011 o utvrđivanju sprovedbenih mjera za Direktivu 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost;
- 2) ispunjavanje uslova iz završnih mjerila Evropske komisije neophodnih za zatvaranje Poglavlja 16 - Porezi;
- 3) stvaranje neophodnih zakonskih uslova za uspostavljanje VIES sistema.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Opcija „status quo“, odnosno odsustvo regulatorne promjene, nije uopšte razmatrana, jer je Programom rada Vlade za 2026. godinu predviđeno donošenje novog Zakona o porezu na dodatu vrijednost koji će biti u potpunosti usklađen sa Direktivom Savjeta 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost i kao jedan od ciljeva ispunjenja završnih mjerila Evropske komisije iz oblasti Poglavlja 16 - Porezi.

Prilikom opredjeljenja koju opciju promjene regulatornog okvira primijeniti u ovom slučaju, odlučeno je da to bude opcija donošenja novog zakona, jer bi se izmjenama i dopunama odredbi važećeg zakona isti promijenio u značajnoj mjeru. U tom smislu, opcija donošenja novog zakona predstavlja zaokruženu cjelinu koja olakšava razumljivost, preciznost i primjenjivost normi i obezbjeđuje jasnu razradu i primjenu zakona.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Pristupanjem Evropskoj uniji dolazi do značajnih promjena u načinu funkcionisanja sistema PDV-a. Države koje nisu članice EU primjenjuju drugačija pravila u odnosu na članice, posebno kada su u pitanju mjesto oporezivanja, promet robe između država i poreska oslobođenja. Kada država nije članica EU, prekogranične transakcije sa državama članicama tretiraju se kao klasičan izvoz i uvoz. Kod pružanja usluga ili prodaje robe često nastaju dodatna poreska pitanja i administrativne procedure.

Nakon pristupanja, EU sistem se zasniva na zajedničkim pravilima o mjestu oporezivanja. Kod poslovanja između poreskih obveznika (B2B) osnovno pravilo je da se usluga oporezuje u državi primaoca usluge, primenom mehanizma prenosa poreske obaveze („reverse charge“). Kod transakcija sa krajnjim potrošačima (B2C) pravila mogu zavisi od vrste usluge ili mjesta potrošnje. Posljedica se ogleda u tome da domaća privredna društva moraju detaljnije pratiti mjesto pružanja usluga, status kupca i način prijavljivanja transakcija.

Najveća promjena odnosiće se na kretanje robe, jer se robna razmjena između država članica ne smatra uvozom u klasičnom smislu već „sticanjem dobara unutar EU“.

Istovremeno, domaći privredni subjekti koji posluju sa državama članicama Evropske unije imaju koristi od pojednostavljenog kretanja robe na jedinstvenom tržištu, smanjenja administrativnih formalnosti koje danas postoje kod uvoza i izvoza, kao i bržeg odvijanja poslovnih procesa. Očekuje se da će ove promjene doprinijeti smanjenju pojedinih transakcionih troškova poslovanja i povećanju konkurentnosti domaćih privrednih subjekata na tržištu Evropske unije.

Važno je naglasiti da pristupanje EU i promjena PDV sistema sami po sebi ne znače automatski rast cijena, ali ukidanje oslobođenja mogu izazvati povećanja cijena u određenim sektorima. U tom smislu, shodno novom zakonu neće biti dozvoljena oslobođenja od plaćanja PDV na isporuke roba i usluga po osnovu međunarodnih sporazuma, donacija državnim organima, organima lokalnih samouprava i sl., kao što je to slučaj sa trenutno važećim zakonskim rješenjima.

Implementacijom novog zakonskog rješenja mala i srednja preduzeća mogu se suočiti sa:

- nerazumijevanjem odredbi novog zakona imajući u vidu kompleksnost propisa;
- nedostatkom kapaciteta za brzo prilagođavanje;
- novim pravilima PDV-a i pravilima za prekograničnu trgovinu;
- povećanim troškovima računovodstvenih usluga;
- uvođenjem izdavanja elektronskih računa u prekograničnim transakcijama i transakcijama unutar Crne Gore
- uvođenjem elektronskih sistema prijavljivanja;
- troškovima za obuku zaposlenih;
- dodatnim evidencijama i izvještajima;

- potrebom angažovanja eksternih računovođa i poreskih savjetnika;
- potrebom angažovanja IT stručnjaka.

Poseban uticaj očekuje se u sektorima koji ostvaruju značajan obim prekograničnih transakcija sa državama članicama Evropske unije, kao i u oblastima elektronske trgovine, turističkih usluga, kratkoročnog izdavanja smještaja i poslovanja putem digitalnih platformi. Navedeni subjekti moraće svoje poslovanje uskladiti sa novim pravilima koja se odnose na mjesto oporezivanja, digitalno izvještavanje, posebne režime oporezivanja i obaveze vođenja evidencija.

Prema analizama OECD, troškovi poreske usklađenosti relativno više opterećuju mala preduzeća nego velika, jer velika društva često imaju vlastite računovodstvene i pravne službe, zbog čega je moguće očekivati rast troškova usled gore navedenih faktora.

Zajednički sistem PDV-a u okviru Evropske unije donosi značajne prednosti u borbi protiv poreskih prevara, posebno u poređenju sa situacijom kada svaka država ima potpuno odvojen i neusklađen sistem. Jedna od najvećih slabosti neusklađenih PDV sistema je mogućnost tzv. prekograničnih PDV prevara, gdje se zloupotrebljava razlika između nacionalnih pravila, nedostatak razmjene informacija i različitih administrativnih sistema. Zajednički sistem značajno smanjuje ove rizike kroz sve veće oslanjanje na digitalne alate za razmjenu podataka o prekograničnim transakcijama, registraciji poreskih obveznika, sumnjivim fakturama itd. Za zemlju poput Crne Gore, kada se pridruže EU to će značiti da uz veće administrativne zahtjeve dobiće i znatno snažniji sistem zaštite od poreskih prevara, što dugoročno povećava stabilnost javnih finansija i fer konkurenciju na tržištu.

Posebna pozicija u okviru PDV sistema EU pripada malim poreskim obveznicima. Direktiva omogućava državama članicama da uvođe pragove ispod kojih obveznici ne moraju obračunavati PDV, kako bi se smanjilo administrativno opterećenje najmanjih privrednih subjekata. Navedenim se omogućava pojednostavljen režim poslovanja, bez obaveze obračuna PDV-a i podnošenja prijava, dok istovremeno postoje precizna pravila za prekogranične isporuke. Međutim, malim poreskim obveznicima pojednostavljaju se prekogranične transakcije kao i poslovanje u drugim državama članicama jer mogu primjenjivati poseban postupak oporezivanja i prijaviti se da budu mali poreski obveznici i u drugim državama članicama pod uslovom da nisu prešli prag EU i prag određene države članice. Navedeno se primjenjuje i na poreske obveznike iz drugih država članica koji obavljaju isporuke u Crnoj Gori.

U oblasti uvoza dobara, sistem EU jasno određuje da je PDV na uvoz vezan za trenutak puštanja dobara u slobodan promet. Poreska osnovica obuhvata carinsku vrijednost uvezenih dobara, sve dažbine koje se plaćaju do mjesta unosa i druge troškove povezane sa uvozom. Predviđaju se detaljna pravila u pogledu oslobođenja od PDV-a pri uvozu, uključujući oslobođenja za diplomatske i konzularne organe, međunarodne organizacije, robu male vrijednosti, određene kategorije ličnih stvari, te robu namijenjenu specijalnim procesima prerade ili privremenog uvoza.

Poreska osnovica u sistemu EU PDV-a obuhvata sve što predstavlja naknadu koju isporučilac proizvoda ili usluga prima ili bi trebalo da primi. U osnovicu ulaze svi sporedni troškovi koje isporučilac zaračunava, poput transporta, osiguranja, ambalaže i provizija. Direktiva propisuje posebna pravila za slučajeve kada postoji povezanost između subjekata transakcije, kada se isporuke vrše bez naknade, kao i kada naknada odstupa od tržišne vrijednosti. U takvim slučajevima, kako bi se spriječila zloupotreba sistema i narušavanje konkurencije, kao poreska osnovica uzima se tržišna vrijednost. Budućim zakonom u odjeljku koji se odnosi na poresku osnovicu potpuno preuzima ovu logiku, uključujući i obavezu ispravke osnovice u slučaju naknadnih popusta, povrata robe ili nemogućnosti naplate.

Pravila o mjestu oporezivanja čine temelj funkcionisanja jedinstvenog tržišta, jer sprječavaju da se PDV obračunava u pogrešnoj državi članici. Za dobra se mjesto prometa uglavnom određuje prema mjestu gdje otprema započinje ili gdje se dobra nalaze u trenutku prenosa prava raspolaganja. Za usluge, osnovno pravilo je da se B2B usluge oporezuju u mjestu gdje primalac usluge ima sjedište, dok se B2C usluge oporezuju u mjestu pružaoca, osim ako nisu obuhvaćene posebnim pravilima. Posebna pravila obuhvataju usluge vezane za nepokretnosti, prevoz putnika i dobara, posredovanje, elektronske usluge, telekomunikacione usluge, usluge u kulturi, sportu i obrazovanju, iznajmljivanje prevoznih sredstava i

druge specifične kategorije. Nacrt zakona replicira sve odredbe Direktive u ovom dijelu, uključujući i pravila za isporuke na daljinu, elektronske usluge i usluge pružene putem platformi.

Oslobođenja od plaćanja PDV obuhvataju širok spektar aktivnosti od javnog interesa i specifičnih finansijskih transakcija. Direktiva jasno propisuje da se određene djelatnosti, zbog njihove prirode i društvene funkcije, ne oporezuju PDV-om, kao što su zdravstvene usluge, obrazovanje, socijalna zaštita, kulturne i sportske usluge neprofitnih organizacija, poštanske usluge, javni radiodifuzioni servisi i usluge organizacija koje obavljaju zadatke u javnom interesu. Takođe, oslobođene su i bankarske i finansijske usluge, promet vrijednosnih papira, osiguranje i reosiguranje. U domenu međunarodnog prometa, oslobođenja se odnose na izvoz, isporuke brodova i aviona u međunarodnom saobraćaju, kao i isporuke organizacijama EU, diplomatskim i konzularnim predstavništvima i oružanim snagama država članica. Sve ove kategorije oslobođenja precizno su preuzete u Crnoj Gori, uz obavezu dokazivanja ispunjenosti uslova pri svakom korišćenju oslobođenja.

Savremeni evropski PDV sistem posebno je razvijen u dijelu digitalne ekonomije. Direktiva i naknadne izmjene uvele su elektronske režime kao što su OSS (One Stop Shop), IOSS (Import One Stop Shop) i posebne postupke za prenos vlastite robe u druge države članice. Ovi mehanizmi omogućavaju obveznicima da sve obaveze PDV-a u više država članica izvršavaju putem jedinstvene prijave u državi identifikacije. U sistem su uključene i elektronske platforme putem kojih se omogućava vršenje prometa, a koje se prema Direktivi smatraju da same primaju i vrše isporuke. Navedenim se obezbjeđuje da se prekogranična digitalna trgovina oporezuje na transparentan i efikasan način, a istovremeno se sprječavaju zloupotrebe. Nacrt zakona u potpunosti implementira ove mehanizme, zajedno s obavezama vođenja evidencija i čuvanja podataka.

Uticaj na građane biće prvenstveno indirektan, imajući u vidu da se najveći dio predloženih rješenja odnosi na poreske obveznike i način obračuna PDV-a. U pojedinim oblastima može doći do promjena u poreskom tretmanu određenih transakcija i oslobođenja, što može imati posredan uticaj na krajnje korisnike određenih dobara i usluga.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za punu implementaciju ovog zakona potrebna su finansijska sredstva za uspostavljanje VIES sistema. Zakonom o budžetu i Odlukom o zaduživanju Crne Gore za 2026. godinu, planirano je zaključivanje ugovora o kreditu sa Svjetskom bankom, u iznosu od 20 miliona eura, za realizaciju projekta „Smart Tax- projekat inovacije poreske administracije“. Jedna od komponenti ovog projekta predstavlja uspostavljanje VIES sistema (VAT Information Exchange System). Implementacijom ovog zakona ostvariće se prihodi za budžet Crne Gore kroz efikasniji sistem naplate PDV, kao najvažnijeg poreskog oblika u sistemu naplate poreza. Sistem VIES (VAT Information Exchange System) predstavlja ključni element kontrole primjene PDV-a na nivou Unije. Ovaj mehanizam omogućava provjeru validnosti PDV identifikacionog broja svakog obveznika u EU, kao i razmjenu podataka o prekograničnim isporukama dobara koje se tretiraju kao oslobođene. VIES služi kao zaštita od poreskih prevara, obavezan je dio administrativne saradnje između država članica. Direktiva propisuje obavezu dostavljanja podataka o transakcijama unutar Unije, a to je u predmetnom nacrtu zakona uređeno digitalnim izvještavanjem.

U tom smislu, Poreska uprava će morati da prilagodi svoje interne poslovne procese i informacionu infrastrukturu zahtjevima koji proizilaze iz članstva u EU i iz primjene zajedničkog sistema PDV-a. To uključuje uspostavljanje tehničkih rješenja za razmjenu podataka sa poreskim administracijama država članica, nadogradnju registara poreskih obveznika, automatizovanu provjeru PDV brojeva, obradu podataka o transakcijama unutar Unije, digitalno izvještavanje i jačanje analitičkih kapaciteta za otkrivanje nepravilnosti i poreskih prevara.

Implementacija VIES sistema podrazumijeva razvoj potpuno nove nacionalne VIES komponente, s obzirom da postojeća IRMS/C@TS platforma ne sadrži VIES funkcionalnosti. Pored razvoja softverskog rješenja, biće neophodno uspostaviti tehničku vezu između Poreske uprave i postojećeg CCN/CSI gateway-a kojim upravlja Uprava carina, izvršiti implementaciju posebnih bezbjednosnih rješenja za upravljanje digitalnim sertifikatima, sprovesti postupke testiranja i verifikacije koje zahtijeva Evropska komisija kao i obezbijediti obuku zaposlenih i tehničku podršku tokom procesa implementacije.

Dio tehničke infrastrukture neophodne za uspostavljanje VIES sistema već postoji u okviru državne uprave, budući da Uprava carina raspolaže operativnim CCN/CSI gateway-em za komunikaciju sa informacionim sistemima Evropske unije. Iz tog razloga nije potrebno uspostavljanje posebnog nacionalnog gateway-a za potrebe Poreske uprave, što značajno smanjuje ukupne troškove implementacije i omogućava efikasnije korišćenje postojećih državnih resursa.

Procijenjena vrijednost investicije za uspostavljanje i povezivanje sa VIES sistemom kreće se u rasponu od 800.000 eura do 1,3 miliona eura, u zavisnosti od stepena nadogradnje postojećih informacionih sistema, obima integracije sa carinskim evidencijama, kao i potreba za obukom zaposlenih i tehničkom podrškom tokom implementacije.

Obezbeđenje finansijskih sredstava neće biti jednokratnog karaktera. Pored inicijalnih ulaganja u razvoj i implementaciju sistema, biće potrebno obezbijediti kontinuirana sredstva za održavanje sistema, bezbjednosne nadogradnje, upravljanje digitalnim sertifikatima, tehničku podršku, obuku zaposlenih i prilagođavanje sistema budućim izmjenama evropskog zakonodavstva u oblasti PDV-a.

Implementacijom propisa nastaju i određene međunarodne obaveze koje proizilaze iz članstva u zajedničkom sistemu administrativne saradnje Evropske unije. One podrazumijevaju sprovođenje postupaka tehničkog povezivanja, konformitnog testiranja, održavanje bezbjednosnih standarda i kontinuiranu saradnju sa Evropskom komisijom i poreskim administracijama država članica.

Iako u ovom trenutku nije moguće precizno kvantifikovati buduće fiskalne efekte, očekuje se da će uspostavljanje VIES sistema dugoročno doprinijeti povećanju budžetskih prihoda kroz smanjenje poreskog jaza, efikasnije otkrivanje prekograničnih PDV prevara, unapređenje analize rizika i kvalitetnije planiranje poreskih kontrola zasnovanih na podacima razmijenjenim sa državama članicama Evropske unije.

Prilikom procjene finansijskih efekata korišćeni su podaci o postojećoj informacionoj infrastrukturi Poreske uprave, procjene troškova razvoja i integracije informacionih sistema, iskustva država koje su prethodno prolazile proces uspostavljanja VIES sistema, kao i tehničke specifikacije i preporuke sadržane u dokumentaciji pripremljenoj u okviru projekta VIES Roadmap Development.

Precizan obračun budućih prihoda koji će nastati kao posljedica efikasnijeg otkrivanja poreskih prevara nije moguće izvršiti u ovoj fazi, imajući u vidu da će ostvareni efekti zavisiti od obima prekogranične trgovine, stepena korišćenja sistema od strane poreskih organa i razvoja mehanizama administrativne saradnje nakon pristupanja Evropskoj uniji.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana

prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Nacrt zakona je urađen u saradnji sa stručnim konsultantima iz Hrvatske koji su angažovani posredstvom Njemačke organizacije za međunarodnu saradnju (GIZ). Takođe je formirana interesorna radna grupa za izradu nacrtu čiji članovi su bili predstavnici Ministarstva finansija, Poreske uprave, Uprava carina, Ministarstva poljoprivrede, šumarstava i vodoprivrede, Ministarstva energetike i rudarstva, Unije poslodavaca, Privredne komore, Komore poreskih savjetnika i NVO Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore.

U periodu od januara do juna 2026. godine vršeno je usaglašavanje i o nacrtu ovog zakona pribavljeno je mišljenje Evropske komisije, u kome su date konkretne preporuke za odgovarajuće promjene i koje su inkorporirane u tekst nacrtu zakona.

Ministarstvo finansija je, u vezi Predloga Zakona o porezu na dodanu vrijednost, sprovelo javnu raspravu u periodu od 13. maja do 1. juna 2026. godine objavljivanjem Programa javne rasprave: <https://www.gov.me/clanak/javna-rasprava-o-nacrtu-zakona-o-porezu-na-dodatu-vrijednost>

Nakon sprovedene javne rasprave, Ministarstvo finansija je pripremilo i objavilo Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi Nacrta Zakona o porezu na dodanu vrijednost: <https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-za-nacrt-zakona-o-porezu-na-dodatu-vrijednost>

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Kao jedan od najvećih tehničkih i administrativnih izazova izdvaja se kompleksan proces uspostavljanja VIES-a. S obzirom na to da ovaj sistem zahteva naprednu informatičku infrastrukturu sposobnu za brzu, preciznu i bezbjednu razmenu podataka o prekograničnim transakcijama, proces njegove integracije u postojeći državni aparat zahteva značajna finansijska ulaganja, posebno u slučaju IT infrastrukture Poreske uprave. Angažovanjem stručnih konsultanata iz ove oblasti, nabavka neophodne opreme, kao i dugotrajna i precizna faza testiranja su aktivnosti koje su neophodne kako bi se obezbijedila interoperabilnost sa evropskim bazama podataka.

Poseban izazov predstavljaće obezbjeđivanje visokog kvaliteta podataka u registru PDV obveznika, budući da tačnost podataka o registraciji, statusu obveznika i identifikacionim brojevima predstavlja osnovni preduslov za pouzdan rad VIES sistema. Neusklađeni ili neažurni podaci mogu dovesti do netačnih rezultata provjere i otežati administrativnu saradnju sa državama članicama Evropske unije. Iz tog razloga biće neophodno kontinuirano sprovođenje aktivnosti na unapređenju kvaliteta podataka i uspostavljanje jasnih procedura za registraciju, izmjene statusa i deregistraciju poreskih obveznika.

Ozbiljan izazov leži u pravilnoj primjeni novih, izuzetno složenih pravila oporezivanja. Prelazak na koncepte kao što su nova pravila o mjestu prometa usluga, posebni režimi oporezivanja unutar e-trgovine (OSS i IOSS) i eliminisanje tradicionalnih domaćih oslobođenja, zahtijeva visok nivo preciznosti. Postoji opravdan rizik da će složenost ovih pravila u početnoj fazi dovesti do različitih tumačenja u praksi dok istovremeno privredni subjekti moraju u kratkom roku da modifikuju svoje računovodstvene softvere i poslovne procese, jer svaki otpor promjenama ili spora adaptacija tržišta mogu privremeno stvoriti zastoje u privrednim tokovima. Kako bi se preduprijedile ove prepreke potrebno je organizovati edukacije poreskih obveznika u cilju njihove adekvatne adaptacije pripreme na novi sistem.

Na kraju, jedan od ključnih faktora od kojeg zavisi uspješna implementacija novog sistema jeste obezbjeđivanje adekvatnih kadrovskih kapaciteta i stručnih znanja u okviru Poreske uprave. Primjena evropskih pravila u oblasti PDV-a, administrativne saradnje i funkcionisanja VIES sistema zahtijevaće dodatnu specijalizaciju službenika u oblastima administracije VIES aplikacije, upravljanja kvalitetom podataka, međunarodne razmjene informacija, zaštite podataka o ličnosti, analize rizika i otkrivanja prekograničnih poreskih prevara. Zbog toga će biti neophodno sprovesti kontinuirane programe obuke i stručnog usavršavanja kako bi poreski službenici u potpunosti ovladali novim procedurama, metodologijama kontrole i tehničkim aspektima rada sistema.

U cilju praćenja uspješnosti implementacije zakona i ostvarivanja njegovih ciljeva, biće uspostavljen sistem monitoringa zasnovan na mjerljivim indikatorima. Ključni indikatori uključivaće:

- uspješnost uspostavljanja i povezivanja sa VIES sistemom Evropske unije;
- uspješno sprovedena tehnička i bezbjednosna testiranja sistema;
- stepen raspoloživosti i funkcionalnosti VIES sistema;
- broj registrovanih i validiranih PDV identifikacionih brojeva;
- unapređenje uspješnosti naplate PDV-a i doprinos smanjenju sive ekonomije;
- kvalitet i ažurnost podataka u registru PDV obveznika;
- broj razmijenjenih informacija sa državama članicama Evropske unije;
- broj identifikovanih slučajeva poreskog rizika i nepravilnosti na osnovu VIES podataka;
- broj sprovedenih poreskih kontrola zasnovanih na podacima dobijenim putem VIES sistema;
- broj službenika koji su prošli obuke za primjenu evropskih pravila u oblasti PDV-a i administrativne saradnje.

Za monitoring primjene ovog zakona biće zadužena Poreska uprava. Monitoring će obuhvatiti praćenje primjene novih pravila u oblasti oporezivanja prometa dobara i usluga, funkcionisanja sistema administrativne saradnje sa državama članicama Evropske unije, primjene posebnih režima oporezivanja, kao i funkcionisanja informacionih sistema koji podržavaju sprovođenje zakona, uključujući VIES sistem. U proces monitoringa i evaluacije biće uključene organizacione jedinice nadležne za informacioni sistem, registar poreskih obveznika, analizu rizika, međunarodnu saradnju i inspekcijski nadzor. Rezultati monitoringa pratiće se kroz periodične izvještaje i unaprijed definisane pokazatelje uspješnosti.

Datum i mjesto

24. jun 2026.godine, Podgorica

Starješina

mr Novica Vuković

